GRETIL e-library

© 2008

FILE

Name: Ang9606__Anguttaranikaya_BJT_6_1977.pdf
PURL: http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl/?gr_elib-152
Type: Plain image PDF; index/bookmarks
Encoding: (no text)
Date: 24.6.2010

BRIEF RECORD

Title: Anguttaranikāya. *Part VI:* [Dasakanipāta, Ekādasakanipāta].
Publ.: [Colombo] : Lankāṇḍuva 1977
Series: Buddhajayantī Tripiṭakagranthamālā, 23
Description: pp. 2-682 (only even pages; Sinhalese translation not included)

FULL RECORD

http://gretil.sub.uni-goettingen.de/gr_elib.htm

NOTICE

This file may be copied on the condition that its entire contents, including this data sheet, remain intact.

බුදධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා: 23

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

සතලොස් වැනි ග්‍රන්ථය

අඞ්ගුත්තරනිකාය

ෂෂ්ඨ භාගය

දසක – එකාදසක නිපාත

ලඞ්කා බෞද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සංස්කාරක සභාවේ
අඞ්ගුත්තරනිකාය ශෝධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ සංස්කරණයෙන් යුක්ත යි.

ශ්‍රී ලඞ්කා ජනරජය මගින් ප්‍රකාශිත යි.

බු: ව: 2520

ක්‍රි: ව: 1977

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume XXIII

THE SEVENTEENTH BOOK

IN

THE SUTTANTAPITAKA

ANGUTTARA NIKĀYA

PART VI

WITH THE SINHALESE TRANSLATION

BY

The Anguttaranikaya Editorial Board

of

The Tripitaka Translation Committee

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE

OF

THE REPUBLIC OF SRI LANKA

B. E. 2520

C. E. 1977

අඞ්ගුත්තරනිකායෙ

දසකනිපාතො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

1. ආනිසංසවග්ගො

10. 1. 1. 1

කිම්ඵලසුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච:

කිම්ඵලානි භන්ත කුසලානි සීලානි, කිමානිසංසානීති?

අවිප්පටිසාරත්ථානි ඛො ආනන්ද කුසලානි සීලානි, අවිප්පටිසාරානිසංසානීති.

අවිප්පටිසාරො පන භන්ත කිම්ඵලො, කිමානිසංසොති?

අවිප්පටිසාරො ඛො ආනන්ද පාමොජ්ජත්ථො, පාමොජ්ජානිසංසොති[1].

පාමොජ්ජං පන භන්ත කිම්ඵලං, කිමානිසංසන්ති?

පාමොජ්ජං ඛො ආනන්ද පීතත්ථං, පීතානිසංසන්ති.

පීති පන භන්ත කිම්ඵලා, කිමානිසංසාති?

පීති ඛො ආනන්ද පස්සද්ධත්ථා, පස්සද්ධානිසංසාති.

---

1. පාමුජ්ජානිසංසොති සිම්. සබා. PTS.

පසාදෝ පන භන්තෙ කිමත්ථියා, කිමානිසංසාති?

පසාදෝ ඛෝ ආනන්ද සුඛත්ථා, සුඛානිසංසාති.

සුඛං පන භන්තෙ කිමත්ථියං, කිමානිසංසන්ති?

සුඛං ඛෝ ආනන්ද සමාධත්ථං, සමාධානිසංසන්ති.

සමාධි පන භන්තෙ කිමත්ථියෝ, කිමානිසංසොති?

සමාධි ඛෝ ආනන්ද යථාභූතඤාණදස්සනත්ථෝ, යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසොති.

යථාභූතඤාණදස්සනං පන භන්තෙ කිමත්ථියං, කිමානිසංසන්ති?

යථාභූතඤාණදස්සනං ඛෝ ආනන්ද නිබ්බිදාවිරාගත්ථං, නිබ්බිදාවිරාගානිසංසන්ති.

නිබ්බිදාවිරාගෝ පන භන්තෙ කිමත්ථියෝ, කිමානිසංසොති?

නිබ්බිදාවිරාගෝ ඛෝ ආනන්ද විමුත්තිඤාණදස්සනත්ථෝ, විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසොති.

ඉති ඛෝ ආනන්ද කුසලානි සීලානි අවිප්පටිසාරත්ථානි අවිප්පටිසාරානිසංසානි. අවිප්පටිසාරෝ පාමොජ්ජත්ථෝ, පාමොජ්ජානිසංසෝ. පාමොජ්ජං පීතත්ථං පීතානිසංසං. පීති පස්සද්ධත්ථා, පස්සද්ධානිසංසා. පස්සද්ධි සුඛත්ථා සුඛානිසංසා. සුඛං සමාධත්ථං සමාධානිසංසං. සමාධි යථාභූතඤාණදස්සනත්ථෝ යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසෝ. යථාභූතඤාණදස්සනං නිබ්බිදාවිරාගත්ථං නිබ්බිදාවිරාගානිසංසං. නිබ්බිදාවිරාගෝ විමුත්තිඤාණදස්සනත්ථෝ විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසෝ. ඉති ඛෝ ආනන්ද කුසලානි සීලානි අනුපුබ්බෙන අග්ගාය පරෙනති[1]ති.

---

1. අරහත්තාය පූරෙනතී ති-ස්‍යා

10. 1. 1. 2
වෙතනාකරණීය සුත්තං

[සංඝජීනිදානං]

සීලවතෝ භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස න චෙතනාය කරණීයං ''අවිප්පටිසාරෝ මෙ උප්පජ්ජතූ''ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස අවිප්පටිසාරෝ උප්පජ්ජති. අවිප්පටිසාරිස්ස[1] භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං ''පාමොජ්ජං මෙ උප්පජ්ජතූ''ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං අවිප්පටිසාරිස්ස පාමොජ්ජං උප්පජ්ජති. පමුදිතස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං ''පීති මෙ උප්පජ්ජතූ''ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පමුදිතස්ස පීති උප්පජ්ජති. පීතිමනස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'කායෝ මෙ පස්සම්භතූ'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පීතිමනස්ස කායෝ පස්සම්භති. පස්සද්ධකායස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'සුඛං වෙදියාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති. සුඛිනෝ භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'චිත්තං මෙ සමාධියතූ'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'යථාභූතං ජානාමි පස්සාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සමාහිතෝ යථාභූතං ජානාති පස්සති. යථාභූතං භික්ඛවෙ ජානතෝ පස්සතෝ න චෙතනාය කරණීයං, 'නිබ්බින්දාමි විරජ්ජාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං යථාභූතං ඤාණං පස්සං නිබ්බින්දති විරජ්ජති. නිබ්බින්දස්ස භික්ඛවෙ විරජ්ජන්තස්ස න චෙතනාය කරණීයං 'විමුත්තිඤාණදස්සනං සච්ඡිකරොමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං නිබ්බිණ්ණෝ[2] විරත්තෝ විමුත්තිඤාණදස්සනං සච්ඡිකරොති.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ නිබ්බිදාවිරාගෝ විමුත්තිඤාණදස්සනඤ්ඤා විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසෝ. යථාභූතඤාණදස්සනං නිබ්බිදා විරාගඤ්ඤං නිබ්බිදා විරාගානිසංසං. සමාධි යථාභූතඤාණදස්සනඤ්ඤා යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසෝ. සුඛං සමාධඤ්ඤං සමාධානිසංසං. පස්සද්ධි සුඛඤ්ඤා සුඛානිසංසා. පීති පස්සද්ධඤ්ඤා පස්සද්ධානිසංසා. පාමොජ්ජං පීතඤ්ඤං පීතානිසංසං. අවිප්පටිසාරෝ පාමොජ්ජඤ්ඤා පාමොජ්ජානිසංසෝ. කුසලානි සීලානි අවිප්පටිසාරඤ්ඤානි අවිප්පටිසාරානිසංසානි.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ ධම්මාවධමෙව අභිසම්භුත්වා, ධම්මාවධමෙව පරිපූරෙත්වා අපාරාපාරං ගමනායාති.

---

1. අවිප්පටිසාරස්ස-මජ්ඣ.
2. නිබ්බිණ්ණෝ-සී.

10. 1. 1. 3

පඨම උපනිස සුත්තං

[සාවත්ථියං]

දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජ අසති පාමොජ්ජවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා අසති පස්සද්ධි-විපන්නස්ස හතූපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි අසති සම්මාසමාධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූතඤාණදස්සනවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති නිබ්බිදාවිරාගෝ. නිබ්බිදාවිරාගෙ අසති නිබ්බිදාවිරාගවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති විමුත්ති-ඤාණදස්සනං.

සෙයථාපි භික්ඛවෙ රුක්ඛෝ සාඛාපලාසවිපන්නෝ. තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි එගඟුපි සාරොපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ, අවිප්පටිසාරෙ අසති හතූපනිසං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසස්සම්පන්නා හොති පිති. පිතියා සති පිතිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා සති පස්සද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති නිබ්බිද-විරාගෝ. නිබ්බිදාවිරාගෙ සති නිබ්බිදාවිරාගසම්පන්නස්ස උපනිස සම්පන්නං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුක්ඛෝ සාඛාපලාසසම්පන්නෝ තස්ස පපටිකා පි පාරිපූරිං ගච්ඡති තචොපි එගඟුපි සාරොපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ, අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනන්ති.

10. 1. 1. 4
දුතිය උපනිස සුත්තං

[සාවත්ථියං]

තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භික්ඛූ ආමන්තේසි: දුස්සීලස්ස ආවුසෝ සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛෝ සාඛාපලාස විපන්නෝ, තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි එගඟුපි සාරොපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමේව ඛෝ ආවුසෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සීලවතෝ ආවුසෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛෝ සාඛා පලාසසම්පන්නෝ, තස්ස පපටිකාපි පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි එගඟුපි සාරොපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමේව ඛෝ ආවුසෝ සීලවිතෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස්සසම්පන්නං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනන්නී.

10. 1. 1. 5
තතිය උපනිස සුත්තං

[සාවත්ථි]

තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ භික්ඛූ ආමන්තේසි: දුස්සීලස්ස ආවුසෝ සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජ අසති පාමොජ්ජවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පිති. පිතියා අසති පිතිවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා අසති පස්සද්ධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති සම්මාසමාධි.

සම්මාසමාධිමහි අසති සම්මාසමාධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති යථාභූත-ඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූතඤාණදස්සනවිපන්නස්ස හතූපනිසො හොති. නිබ්බිදවිරාගො. නිබ්බිදවිරාගෙ අසති නිබ්බිද විරාග විපන්නස්ස හතූපනිසං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුක්ඛො සාඛාපලාසවිපන්නො තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි එගඟුපි සාරොපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො ආවුසො දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසො හොති. අවිප්පටිසාරො, අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාර විපන්නස්ස හතූපනිසං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සීලවතො ආවුසො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පටිසාරො. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමුජ්ජෙ සති පාමුජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසා සම්පන්නා හොති පිති. පිතියා සති පිතිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා සති පස්සද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති සමා සමාධි. සම්මා සමාධිමහි සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණ-දස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති නිබ්බිදවිරාගො. නිබ්බිද විරාගෙ සති නිබ්බිදවිරාග සම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්ති-ඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො රුක්ඛො සාඛාපලාසසම්පන්නො තස්ස පපටිකාපි පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි එගඟුපි සාරොපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො ආවුසො සීලවතො සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නො හොති අවිප්පටිසාරො. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනන්ති.

10. 1. 1. 6
සමාධි සුත්තං

[සාවත්ථියං]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමී. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච:

සියා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස. න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සා ති?

සියා ආනන්ද භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවි සඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධ ලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස. සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථම්පන භන්තෙ සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි පටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස. සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධානන්ද භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: එතං සන්තං, එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බානන්ති. එවංඛෝ ආනන්ද සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

10. 1. 1. 7

සාරිපුත්ත සුත්තං

[සාවත්ථියං]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ යෙනායස්මා සාරිපුත්තෝ තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:

සියානු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස. සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

සියා ආවුසො ආනන්ද භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි පටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අසස -පෙ- න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අසස, සඤ්ඤී ච පන අසසාති.

යථා කථං පනාවුසො සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධි-පටිලාභො, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අසස, -පෙ- න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අසස. සඤ්ඤී ච පන අසසාති?

එකමිදහං ආවුසො ආනන්ද සමයං ඉධෙව සාවත්ථියං විහරාමි අඤ්ඤතරස්මිං තත්ථාහං තථාරූපං සමාධිං සමාපජ්ජිං යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අහොසිං, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අහොසිං, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අහොසිං, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අහොසිං. න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අහොසිං, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අහොසිං, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අහොසින්ති.

කිං සඤ්ඤී පනායස්මා සාරිපුත්තො තස්මිං සමයෙ අහොසීති?

භවනිරොධො නිබ්බානං, භවනිරොධො නිබ්බානන්ති ඛො මෙ ආවුසො අඤ්ඤුව සඤ්ඤු උපපජ්ජති, අඤ්ඤුව සඤ්ඤු නිරුජ්ඣති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො සකලිකග්ගිස්ස ඣායමානස්ස අඤ්ඤුව අච්චි උපපජ්ජති, අඤ්ඤුව අච්චි නිරුජ්ඣති, එවමෙව ඛො මෙ ආවුස්සා භවනිරොධො නිබ්බානං භවනිරොධො නිබ්බානන්ති අඤ්ඤුව සඤ්ඤු උපපජ්ජති, අඤ්ඤුව සඤ්ඤු නිරුජ්ඣති. භවනිරොධො නිබ්බානන්ති සඤ්ඤී ච පනාහං ආවුසො තස්මිං සමයෙ අහොසින්ති.

10. 1. 1. 8

සද්ධ සුත්තං

[සාවත්ථියං]

සද්ධෝ ච භික්ඛවේ භික්ඛු හොති නෝ ච සීලවා. එවං සෝ තෙනඞ්ගෙන අපරිපූරෝ හොති. තෙන තං අඞ්ගං පරිපූරෙතබ්බං, "කින්නාහං සද්ධෝ ච අස්සං සීලවා චා"ති. යතෝ ච ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛු සද්ධෝ ච හොති සීලවා ච, එවං සෝ තෙනඞ්ගෙන පරිපූරෝ හොති.

සද්ධෝ ච භික්ඛවේ භික්ඛු හොති, සීලවා ච, නෝ ච බහුස්සුතෝ -පෙ- බහුස්සුතෝ ච නෝ ච ධම්මකථිකෝ- ධම්මකථිකෝ ච නෝ ච පරිසාවචරෝ- පරිසාවචරෝ ච නෝ ච විසාරදෙ පටිබලෝ ධම්මං දෙසෙති- විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති නෝ ච විනයධරෝ- විනයධරෝ ච නෝ ච ආරඤ්ඤකෝ පන්තසෙනාසනෝ-ආරඤ්ඤකෝ ච පන්තසෙනාසනෝ නෝ ච චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී- චතුන්නඤ්ච ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී- නෝ ච ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

එවං සෝ තෙනඞ්ගෙන අපරිපූරෝ හොති, එතන තං අඞ්ගං පරිපූරෙතබ්බං. 'කින්නාහං සද්ධෝ ච අස්සං සීලවා ච බහුස්සුතෝ ච ධම්මකථිකෝ ච පරිසාවචරෝ ච විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, විනයධරෝ ච ආරඤ්ඤකෝ ච පන්තසෙනාසනෝ ච චතුන්නඤ්ච ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය'න්ති.

යතෝ ච ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධෝ ච හොති සීලවා ච බහුසසුතෝ වා ධම්මකථිකෝ ච පරිසාවචරෝ ච විසාරදෙ ච පටිසාය ධම්මං දෙසෙති, විනයධරෝ ච ආරඤ්ඤකෝ ච පන්තසෙනාසනෝ, චතුන්නඤ්ච ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සෝ තෙනඞ්ගෙන පරිපූරෝ හොති.

ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු සමන්නපාසාදිකෝ ච හොති සබ්බාකාර පරිපූරොවාති.

10. 1. 1. 9

සත්තවිමොක්ඛ සුත්තං

[සාවත්ථියං]

සද්ධෝ ච භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති, නෝ ච සීලවා -පෙ- සීලවා ච නෝ ච බහුසසුතෝ- බහුසසුතෝ ච නෝ ච ධම්මකථිකෝ- ධම්මකථිකෝ ච නෝ ච පරිසාවචරෝ- පටිසාවචරෝ ච නෝ ච විසාරදෝ- පරිසාය ධම්මං දෙසෙති- විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති නෝ ච විනයධරෝ- විනයධරෝ ච නෝ ච ආරඤ්ඤකෝ පන්තසෙනාසනෝ- ආරඤ්ඤකෝ ච පන්තසෙනාසනෝ නෝ ච යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ කායෙන එසිත්වා විහරති- යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ ච කායෙන එසිත්වා විහරති නෝ ච ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං සෝ තෙනඞ්ගෙන අපරිපූරෝ හොති.

තෙන තං අඞ්ග පරිපූරෙතඛං "කින්නාහං සද්ධෝ ච අසං සීලවා ච බහුසසුතෝ ච ධම්මකථිකෝ ච පරිසාවචරෝ ච විසාරදෝ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙයය්‍යං, විනයධරෝ ච ආරඤ්ඤකෝ ච පන්තසෙනාසනෝ යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ ච කායෙන එසිත්වා විහරෙය්‍යං ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ච හොති සීලවා ච බහුසසුතො ච ධම්මකථිකො ච පරිසාවචරො ච විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, විනයධරො ච දාරක්ඛකො ච පන්තසෙනාසනො යෙ තෙ සන්තා විමොක්ඛා අතික්කම්ම රූපෙ ආරුප්පා තෙ ච කායෙන ඵුසිත්වා විහරති ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනඞ්ගෙන පරිපූරො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු සමන්නපාසාදිකො ච හොති, සඛ්ඛාකාර පරිපූරො චාති.

සන්තවිමොක්ඛසුත්තං නවමං.

10. 1. 1. 10
විජජා සුත්තං

[සාවත්ථියං]

සද්ධො ච භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති නො ච සීලවා එවං සො තෙනඞ්ගෙන අපරිපූරො හොති, තෙන තං අඞ්ගං පරිපූරෙතබ්බං:"කින්නාහං සද්ධො ච අස්සං සීලවා චා"ති.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො ච හොති සීලවා ච එවං සො තෙනඞ්ගෙන පරිපූරො හොති.

සද්ධො ච භික්ඛවෙ භික්ඛු හොති සීලවා ච නො ච බහුසසුතෙො -පෙ- බහුසසුතො ච නො ච ධම්මකථිකො- ධම්මකථිකා ච නො ච පරිසාවචරො- පරිසාවචරො ච නො ච විසාරදෙ පරිසාය ධම්මං දෙසෙති- විසාරදෙ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති නො ච විනයධරො- විනයධරො ච නො ච අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති, සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං දෙවිපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති -පෙ- අනෙකවිහිතඤ්ච පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං දෙවිපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති, නො ච දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන-පෙ-යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති- දිබ්බෙන ච චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති, නො ච ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනඞ්ගෙන අපරිපූරො හොති.

තෙන තං අඞ්ගං පරිපූරෙතබ්බං: "කින්ත්‍යාහං සද්ධෝ ච අස්සං සීලවා ච බහුස්සුතෝ ච ධම්මකථිකෝ ච පරිසාවචරෝ ච විසාරදෝ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙය්‍යං, විනයධරෝ ච අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං, සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියෝ -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං, දිබ්බෙන ච චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානෙය්‍යං, ආසවානඤ්ච ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති.

යතෝ ච ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධෝ ච හොති සීලවා ච බහුස්සුතෝ ච ධම්මකථිකෝ ච පරිසාවචරෝ ච විසාරදෝ ච පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, විනයධරෝ ච අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියෝ-පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. දිබ්බෙන ච චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ-යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, එවං සො තෙනඞ්ගෙන පරිපූරෝ හොති.

ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු හොති සමන්නපාසාදිකෝ ච හොති සඛාකාරපරිපූරොචාති.

ආනිසංසවගෙගා පඨමෝ.

තස්සුද්දානං

කිමත්ථියං චෙතනා සීලං උපනිසා ආනන්ද පඤ්ඤාමං,
සමාධි සාරිපුත්තෝ ච සද්ධා සත්තෙන විජ්ජයාති,[1]

1. කිමත්ථියං චෙතනා ච තයෝ උපනිසා පිච
සමාධිසාරිපුත්තෙනා ච ඣානං සත්තෙන විජ්ජයාති-මජඣං.

2. නාථවග්ගෝ

10. 1. 2. 1

සෙනාසන සුත්තං

[සාවත්ථියං]

පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං සෙනාසනං සෙවමානෝ භජමානෝ න චිරස්සෙව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය,

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෝ හොති:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධෝ හොති, සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං: "ඉති පි සෝ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලොකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවාති.

2. අප්පාබාධෝ හොති අප්පාතඞ්කෝ සමවෙපාකිනියා ගහණියා සමන්නාගතෝ නාතිසීතාය නාච්චුණ්හාය මජ්ඣිමාය පධානක්ඛමාය.

3. අසඨෝ හොති අමායාවී, යථාභූතං අත්තානං ආවිකත්තා සත්ථරි වා විඤ්ඤූසු වා සබ්‍රහ්මචාරීසු.

4. ආරද්ධවීරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළ්හපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු.

5. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතෝ අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මාදුක්ඛක්ඛයගාමිනියා.

එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතෝ හොති.

6. කථඤ්ච භික්ඛවෙ සෙනාසනං පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං හොති?

ඉධ භික්ඛවෙ සෙනාසනං නාතිදූරං හොති නාවවාසන්නං ගමනාගමන-සම්පන්නං

7. දිවා අප්පකිණ්ණං රත්තිං අප්පසද්දං අප්පනිග්ඝොසං.

8. අප්පඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සං.

9. තසමිං ඛො පන සෙනාසනෙ විහරන්නසස අපපකසිරෙනෙව උපපජ්ජන්ති විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා.

10. තසමිං ඛො පන සෙනාසනෙ ථෙරා භික්ඛූ විහරන්ති බහුසසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡති පරිපඤ්හති: ''ඉදමභන්තෙ කථං ඉමසස කො අත්ථො''ති. තසස තෙ ආයසමන්තෙහා අවිවටඤ්චෙව විවරන්ති, දත්තුත්තානී-කතඤ්ච උත්තානීකරොන්ති. අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානීයෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං පටිවිනොදෙන්ති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ සෙනාසනං පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං හොති. පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතං සෙනාසනං සෙවමානො භජමානො න චිරසෙසව ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙයසසාති.

10. 1. 2. 2

පඤ්චඞ්ග සුත්තං

[සාවත්ථියං]

පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනෙන භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ග සමන්නාගතෙන ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ කෙවලී වුසිතවා උත්තමපුරිසොති වුච්චති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමච්ඡන්දො පහීනො හොති, ව්‍යාපාදෙ පහීනො හොති, ථීනමිද්ධං පහීනං හොති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහීනං හොති, විචිකිච්ඡා පහීනා හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතො හොති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අපපමාණෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අපපමාණෙන සමාධික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අපපමාණෙන පඤ්ඤාක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අපපමාණෙන විමුත්තික්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, අපපමාණෙන විමුත්තිඤාණදසසනක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතො හොති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතො හොති.

පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගසමන්නාගතො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ කෙවලී වුසිතවා උත්තමදුරිසොති වුච්චතීති.

1. කාමච්ඡන්දො ච ව්‍යාපාදෙ ථීනමිද්ධඤ්ච භික්ඛුනො,
   උද්ධච්චං විචිකිච්ඡා ච සඛිලසොව න විජ්ජති.

2. අසෙඛෙන ච සීලෙන අසඛෙන සමාධිනා
   විමුත්තියා ච සම්පන්නො ඤාණෙන ච තථාවිධො.

3. ස වෙ පඤ්චඞ්ගසම්පන්නො පඤ්චඞ්ගප්පහායිවිවජ්ජයං[1]
   ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ කෙවලිති පවුච්චතීති.

10. 1. 2. 3

සංයොජන සුත්තං

[සාවත්ථියං]

දසඉමානි භික්ඛවෙ සංයොජනානි, කතමානි දස: පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි, පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි.

කතමානි පඤ්චොරම්භාගියානි සංයොජනානි: සක්කායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා සීලබ්බතපරාමාසො, කාමච්ඡන්දො, බ්‍යාපාදොති. ඉමානි පඤ්චොරම්භාගිය සංයොජනානි.

කතමානි පඤ්චුද්ධම්භාගියානි සංයොජනානි: රූපරාගො, අරූපරාගො, මානො, උද්ධච්චං, අවිජ්ජා. ඉමානි ඛො පඤ්චුද්ධම්භාගියානි, සංයොජනානි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දසසංයොජනානීති.

---

1. පඤ්චඅඞ්ගික විවිජ්ජයං - මජ්ඣං.

10. 1. 2. 4

වෙතොඛීල සුත්තං

[සාවත්ථියං]

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පඤ්ච වෙතොඛීලා අපහීනා පඤ්ච වෙතසෝ විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රත්ති වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නෝ වුද්ධි.

කතමස්ස පඤ්චවෙතොඛීලා අපහීනා හොන්ති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි කඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්ඡති න සම්පසීදති, යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරිකඞ්ඛති විචිකිච්ඡති නාධිමුච්ඤති න සම්පසීදති තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඨමෝ වෙතොඛීලෝ අපහීනෝ හොති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ කඞ්ඛති -පෙ- සඞ්ඝෙ කඞ්ඛති -පෙ- සික්ඛාය කඞ්ඛති -පෙ- සබ්‍රහ්මචාරීසු කුපිතෝ හොති අනත්තමනෝ ආහතචිත්තෝ ඛීලජාතෝ. තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. එවමස්සායං පඤ්චමෝ වෙතොඛීලෝ අපහීනෝ හොති. ඉමස්ස පඤ්ච වෙතොඛීලා අපහීනා හොන්ති.

කතමස්ස පඤ්චවෙතසෝ විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා හොන්ති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවීතරාගෝ හොති අවිගතඡන්දෝ අවිගත-පෙමෝ අවිගතපිපාසෝ අවිගතපරිළාහෝ අවිගතතණ්හෝ. යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු අවීතරාගෝ හොති, අවිගතඡන්දෝ අවිගතපෙමෝ අවිගතපිපාසෝ අවිගතපරිළාහෝ අවිගතතණ්හෝ, තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, එවමස්සායං පඨමෝ වෙතසෝ විනිබන්ධෝ අසමුච්ඡින්නෝ හොති.

පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ අවිතරාගෝ හොති -පෙ- රූපෙ අවිතරාගෝ හොති -පෙ- උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං ඵස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තෝ විහරති. අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ''ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරෝ වා'ති. යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරෝ වා'ති. තස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය, එවමස්සායං පඤ්චමෝ චෙතසෝ විනිබන්ධෝ අසමුච්ඡින්නෝ හොති. ඉමස්ස පඤ්චචෙතසෝ විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා හොන්ති.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ච චෙතොඛීලා අප්පහීනා ඉමෙ පඤ්ච චෙතසෝ විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රත්ති වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නෝ වුද්ධි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කාලපක්ඛෙ චන්දස්ස යා රත්ති වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති. හායතෙව වණ්ණෙන, හායති මණ්ඩලෙන, හායති ආහාය, හායති ආරොහපරිණාහෙන, එවමෙව ඛෝ භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්ච චෙතොඛීලා අප්පහීනා, ඉමෙ පඤ්ච චෙතසෝ විනිබන්ධා අසමුච්ඡින්නා, තස්ස යා රත්ති වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නෝ වුද්ධි.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා පඤ්ච චෙතොඛීලා පහීනා පඤ්ච චෙතසෝ විනිබන්ධා සමුච්ඡින්නා[1] තස්ස යා රත්ති වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නෝ පරිහානි.

කතමස්ස පඤ්ච චෙතොඛීලා පහීනා හොන්ති,

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති, අධිමුච්චති සම්පසීදති. යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු සත්ථරි න කඞ්ඛති න විචිකිච්ඡති අධිමුච්චති සම්පසීදති, තස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං නමති ආතප්පාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. එවමස්සායං පඨමෝ චෙතොඛීලෝ පහීනෝ හොති.

---

1. සුසමුච්ඡින්නා-ම්‍යා.

පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙ න කඞ්ඛති –පෙ– සඞ්ඝෙ න කඞ්ඛති –පෙ– සික්ඛාය න කඞ්ඛති –පෙ- සබ්‍රහ්මචාරීසු න කුපිතෝ හොති අත්තමනෝ න ආහතචිත්තෝ න ඛිලජාතෝ, යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීසු න කුපිතෝ හොති අත්තමනෝ න ආහතචිත්තෝ න ඛිලජාතෝ තස්ස චිත්තං නමති ආතපාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. එවමස්සායං පඤ්ඤමෝ වෙතොඛීලා පහීනෝ හොති. එවමස්ස පඤ්ඤා-වෙතොඛීලා පහීනා හොන්ති.

කතමස්ස පඤ්ච චෙතසෝ විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොන්ති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු වීතරාගෝ හොති විගතච්ඡන්දෝ විගත-පෙමෝ විගතපිපාසෝ විගතපරිළාහෝ විගතතණ්හෝ. යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු කාමෙසු වීතරාගෝ හොති විගතච්ඡන්දෝ විගතපෙමෝ විගතපිපාසෝ විගතපරිළාහෝ විගතතණ්හෝ, තස්ස චිත්තං නමති ආතපාය අනුයෝ-ගාය සාතච්චාය පධානාය. එවමස්සායං පඨමෝ චෙතසෝ විනිබන්ධෝ සුසමුච්ඡින්නෝ හොති.

පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ වීතරාගෝ හොති –පෙ– රූපෙ වීතරාගෝ හොති –පෙ– න යාවදත්ථං, උදරාවදෙහකං භුඤ්ජිත්වා සෙය්‍යසුඛං පස්සසුඛං මිද්ධසුඛං අනුයුත්තෝ විහරති. න අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති: ''ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි, දෙවඤ්ඤතරෝ වා''ති.

යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු න අඤ්ඤතරං දෙවනිකායං පණිධාය බ්‍රහ්මචරියං චරති 'ඉමිනාහං සීලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවෝ වා භවිස්සාමි දෙවඤ්ඤතරෝ වා'ති. තස්ස චිත්තං නමති ආතපාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය. යස්ස චිත්තං නමති ආතපාය අනුයොගාය සාතච්චාය පධානාය එවමස්සායං පඤ්චමෝ චෙතසෝ විනිබන්ධෝ සුසමුච්ඡින්නෝ හොති. ඉමස්ස පඤ්ච චෙතසෝ විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා හොන්ති.

යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්චවෙතොඛිලා පහීනා ඉමෙ පඤ්චවෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නා තස්ස යා රත්ති වා දිවසො වා ආගච්ඡති වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ජුණ්හපක්ඛෙ චන්දස්ස යා රත්ති වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව ච්චෙණ්ණ වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන වඩ්ඪති ආභාය වඩ්ඪති ආරොහපරිනාහෙන. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා ඉමෙ පඤ්චවෙතොඛිලා පහීනා ඉමෙ පඤ්චවෙතසො විනිබන්ධා සුසමුච්ඡින්නෙනා, තස්ස යා රත්ති වා දිවසො වා ආගච්ඡති වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානීති.

10. 1. 2. 5
අපපමාද සුත්තං

1. යාවතා භික්ඛවෙ සත්තා අපද වා දිපද වා චතුප්පද වා බහුප්පද වා රූපිනො වා අරූපිනො වා සඤ්ඤිනො වා අසඤ්ඤිනො වා නෙවසඤ්ඤිනාසඤ්ඤිනො වා, තථාගතො තෙසං අග්ගමක්ඛායති අරහං සම්මාසම්බුද්ධො. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙසං ධම්මානං[1] අග්ගමක්ඛායති.

2. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යානි කානිචි ජඞ්ගමානං[2] පාණානං පදජාතානි, සබ්බානි තානි හත්ථිපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති, හත්ථිපදං තෙසං අග්ගමක්ඛායති, යදිදං මහන්තත්තෙන, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා අප්පමාදසමොසරණා අප්පමාදෙ තෙසං ධම්මානං අග්ගමක්ඛායති.

3. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ කූටාගාරස්ස යා කාචි ගොපානසියො සබ්බා තා කූටඞ්ගමා කූටනින්නා කූටසමොසරණා, කූටො තාසං අග්ගමක්ඛායති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා, සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙසං ධම්මානං අග්ගමක්ඛායති.

---

1. තෙසං – මජ්ඣං.
2. ජඞ්ඝලානං – මජ්ඣං.

4. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යෙ කෙචි මූලගන්ධා, කාළානුසාරිය‍ං තෙස‍ං අග්ගමක්ඛායති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

5. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යෙ කෙචි සාරගන්ධා ලොහිතචන්දන‍ං තෙස‍ං අග්ගමක්ඛායති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

6. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යෙ කෙචි පුප්ඵගන්ධා, වස්සික‍ං තෙස‍ං අග්ගමක්ඛායති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

7. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යෙ කෙචි කුඩ්ඩරාජානො,[1] සබ්බෙ තෙ රඤ්ඤො චක්කවත්තිස්ස අනුයන්තා හවන්ති, රාජා තෙස‍ං චක්කවත්ති අග්ගමක්ඛායති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

8. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යා කාචි තාරකරූපාන‍ං පභා, සබ්බා තා චන්දපභාය කලං නාගඝන්ති සොළසිං. චන්දපභා තාස‍ං අග්ගමක්ඛායති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

9. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සරදසමයෙ විඝාඩ විගතවලාහකෙ දෙවෙ ආදිච්චවණ්ණා නභ‍ං අබ්භුස්සුක්කමානො සබ්බ‍ං ආකාසගත‍ං තමගත‍ං අභිවිහවව භාසතෙ ච තපතෙ ච විරොචති ච. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ -පෙ-

10. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යා කාචි මහානදියො, සෙය්‍යථීද: ගඞ්ගා, යමුනා අචිරවති, සරභූ, මහී, සබ්බා තා සමුද්දඞ්ගමා සමුද්දනින්නා සමුද්දපොණා සමුද්දපබ්භාරා, මහාසමුද්දෙ තෙස‍ං අග්ගමක්ඛායති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යෙ කෙචි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ අප්පමාදමූලකා අප්පමාදසමොසරණා, අප්පමාදෙ තෙස‍ං ධම්මානං අග්ගමක්ඛායතීති.

10. 1. 2. 6

ආහුනෙය්‍ය සුත්ත‍ං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තර‍ං පුඤ්ඤක්ඛෙත්ත‍ං ලොකස්ස. කතමෙ දස:

තථාගතො අරහ‍ං සම්මාසම්බුද්ධො, පච්චෙකබුද්ධො, උභතොභාග විමුත්තො, පඤ්ඤාවිමුත්තො, කායසක්ඛී, දිට්ඨිප්පත්තො, සද්ධාවිමුත්තො, ධම්මානුසාරී, සද්ධානුසාරී, ගොත්‍රභූ.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස පුග්ගලා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා, දක්ඛිණෙය්‍යා, අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තර‍ං පුඤ්ඤක්ඛෙත්ත‍ං ලොකස්සාති.

---

1. බුද්දරාජානො, මජ්ඣ‍ං.

10. 1. 2. 7

පඨම නාථකරණ සුත්තං

සනාථා භික්ඛවෙ විහරථ, මා අනාථා. දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථෙ විහරති. දස ඉමෙ භික්ඛවෙ නාථකරණා ධම්මා. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, අයම්පි ධම්මෙ නාථකරණා.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාත්ථා, සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා, අයම්පි ධම්මෙ නාථකරණා.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසම්පවඞ්කා, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො හොති, කල්‍යාණසහායො කල්‍යාණසම්පවඞ්කා, අයම්පි ධම්මෙ නාථකරණා.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛමො පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචො හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛමො පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං, අයම්පි ධම්මෙ නාථකරණා.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිඞ්කරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛො හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු යානිතානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛො හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො අලං කාතුං අලංසංවිධාතුං. අයම්පි ධම්මො නාථකරණා.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුදහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජා, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමො හොති පියසමුදහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජා, අයම්පි ධම්මො නාථකරණා.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළහපරක්කමො අනික්කඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළහපරක්කමො අනික්කඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු, අයම්පි ධම්මො නාථකරණා.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරචීවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරචීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අයම්පි ධම්මො නාථකරණා.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා, අයම්පි ධම්මො නාථකරණා.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

සත්ථා භික්ඛවෙ විහරථ, මා අනාථා. දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථෝ විහරති, ඉමෙ වො භික්ඛවෙ දස නාථකරණා ධම්මාති.

10. 1. 2. 8
දුතියනාථකරණ සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

සත්ථා භික්ඛවෙ විහරථ, මා අනාථා, දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථෝ විහරති. දස ඉමෙ භික්ඛවෙ නාථකරණා ධම්මා. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. 'සීලවා වතායං භික්ඛු හොති පාතිමොක්ඛ සංවරසංවුතෝ විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නෝ අණුම්පත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසූ'ති. ථෙරොපි නං භික්ඛු චින්තෙතබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු චින්තෙතබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස ... මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස ... නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නෝ පරිහානි. අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපට්ඨිතා විදිතා. 'බහුස්සුතෝ වතායං භික්ඛු සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා -පෙ- සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපට්ඨිවිදිතා'ති. ථෙරොපි නං භික්ඛු චින්තෙතබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු චින්තෙතබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථෙරානුකම්පිතස්ස ... මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස ... නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නෝ පරිහානි. අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

3. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණ සහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කෝ. 'කල්‍යාණමිත්තෝ වතායං භික්ඛු කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කෝ'ති ථේරාපි නං වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමා පි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථේරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානු-කම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියේව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු, නෝ පරිහානි, අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

4. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණේහි ධම්මේහි සමන්නාගතෝ ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං. සුවචෝ වතායං භික්ඛු සොවචස්සකරණේහි ධම්මේහි සමන්නාගතෝ ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනීත්‍යපි ථේරාපි නං වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති මජ්ඣිමාපි -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථේරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානු-කම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු, නෝ පරිහානි. අයම්පි ධම්මෝ නාථකරණෝ.

5. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිඤ්චකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ, තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං, යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛෝ වතායං භික්ඛු අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලංකාතුං අලංසංවිධාතූත්ති. ථේරාපි නං වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛු -පෙ- නවාපි භික්ඛු වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තස්ස ථේරානුකම්පිතස්ස මජ්ඣිමානුකම්පිතස්ස නවානුකම්පිතස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු, නෝ පරිහානි. අයම්පි ධම්මෝ නාථ කරණෝ.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමෙො හොති පියසමුදහාරො, අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජො. 'ධම්මකාමෙො වත්තායං භික්ඛු පියසමුදහාරො අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජො'ති ථෙරොපි නං භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි -පෙ- නවාපි භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තසස ථෙරානුකම්පිතසස මජ්ඣිමානුකම්පිතසස නවානුකම්පිතසස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධම්මො නාථකරණො.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහ-පරක්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු 'ආරද්ධවිරියො වත්තායං භික්ඛු විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමො අනික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසූ'ති ථෙරොපි නං භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමාපි භික්ඛූ -පෙ- නවාපි භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තසස ථෙරානුකම්පිතසස මජ්ඣිමානුකම්පිතසස නවානුකම්පිතසස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධම්මො නාථ කරණො.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරිතරචීවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන 'සන්තුට්ඨො වත්තායං භික්ඛු ඉතරිතරචීවර පිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛා-රෙනා'ති ථෙරොපි නං භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති, මජ්ඣිමා පි භික්ඛූ -පෙ- නවාපි භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තසස ථෙරානුකම්පිතසස මජ්ඣිමානුකම්පිතසස නවානුකම්පිතසස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධම්මො නාථකරණො.

9. දුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙ පරක්කන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුසසරිතා. 'සතිමා වතායං භික්ඛු පරමෙන සතිනෙපරක්කන සමන්නාගතො චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුසසරිතා'ති ථෙරොපි නං භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. මජ්ඣිමා පි -පෙ- නවා පි භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තසස ථෙරානුකම්පිතසස මජ්ඣිමානුකම්පිතසස නවානුකම්පිතසස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධම්මො නාථකරණො.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මාදුක්ඛක්ඛයගාමිනියා පඤ්ඤවා වතායං භික්ඛු උදයත්ථගාමිනියා 'පඤ්ඤාය සමන්නාගතො අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මාදුක්ඛක්ඛයගාමිනියා'ති ථෙරොපි නං භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති, මජ්ඣිමා පි භික්ඛූ -පෙ- නවා පි භික්ඛූ වත්තබ්බං අනුසාසිතබ්බං මඤ්ඤන්ති. තසස ථෙරානුකම්පිතසස-මජ්ඣිමානුකම්පිතසස-නවානුකම්පිතසස වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. අයම්පි ධම්මා නාථකරණා.

සනාථා භික්ඛවෙ විහරථ, මා අනාථා, දුක්ඛං භික්ඛවෙ අනාථො විහරති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසනාථකරණා ධම්මාති.

10. 1. 2. 9
පඨමාරියවාස සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිසන්ති වා. කතමෙ දස:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤඞ්ගවිප්පහීනො හොති ඡළඞ්ගසමන්නාගතො එකාරක්ඛො චතුරාපසෙසනො පනුණ්ණපච්චෙකසච්චෙ සමවයසට්ඨෙසනො අනාවිලසඞ්කප්පො පසද්ධකායසඛ්කාරො සුවිමුත්තචිත්තො සුවිමුත්තඋපක්ඛෙසු. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිසසන්ති වා ති.

10. 1. 2. 10

දුතිය අරියවාස සුත්තං

එකං සමයං භගවා කුරූසු විහරති කම්මාස්සදම්මං නාම කුරූනං නිගමො, තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි -පෙ- භගවා එතදවොච: දස ඉමෙ භික්ඛවෙ අරියවාසා යදරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිස්සන්ති වා, කතමෙ දස:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති ඡළඞ්ග සමන්නාගතො එකාරක්ඛො චතුරාපස්සෙනො, පනුණ්ණපච්චෙකසච්චො සමවයසට්ඨෙ-සනො අනාවිලසඞ්කප්පො පස්සද්ධකායසඞ්ඛාරො සුවිමුත්තචිත්තො සුවිමුත්තපඤ්ඤො.

1. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො කාමච්ඡන්දෙ පහීනො හොති, බ්‍යාපාදෙ පහීනො හොති, ථිනමිද්ධං පහීනං හොති, උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහීනං හොති, විචිකිච්ඡා පහීනා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්චඞ්ගවිප්පහීනො හොති.

2. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා නෙව සුමනො හොති, න දුම්මනො. උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමනො හොති න දුම්මනො උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඡළඞ්ගසමන්නාගතො හොති.

3. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු එකාරක්ඛො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සතාරක්ඛෙන චෙතසා සමන්නාගතො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එකාරක්ඛො හොති.

---

1. යෙ අරියා - මජ්ඣං

4. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු චතුරාපයෙසනෝ හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛු සඞ්ඛායෙකං පටිසෙවති. සඞ්ඛායෙකං අධිවාසෙති, සඞ්ඛායෙකං පරිවජ්ජෙති. සඞ්ඛායෙකං විනොදෙති. එවං ඛො භික්ඛවේ භික්ඛු චතුරාපයෙසනෝ හොති.

5. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු පඤ්ඤාපවෙචනසවෙචා හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ යානි තානි පුථුසමණබ්‍රාහමණානං පුථුපවෙචනසවචානි සෙය්‍යථීදං: සස්සතො ලොකොති වා අසස්සතො ලොකොති වා අන්තවා ලොකොති වා අනන්තවා ලොකොති වා තං ජීවං තං සරීරන්ති වා අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරන්ති වා හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණාති වා නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණාති වා, සඛ්ඛානි තානි නුණ්ණානි හොන්ති පනුණ්ණානි, චත්තානි වන්තානි මුත්තානි පහීනානි පටිනිස්සට්ඨානි, එවං ඛො භික්ඛවේ භික්ඛු පනුණ්ණ පවෙචකසවෙචා හොති.

6. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු සම්වයසවෙඨසනෝ හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ කාමෙසනා පහීනා හොති, භවෙසනා පහීනා හොති, බ්‍රහ්මචරියෙසනා පටිපස්සද්ධා. එවං ඛො භික්ඛවේ භික්ඛු සම්වයසවෙඨසනෝ හොති.

7. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පො හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ කාමසඞ්කප්පො පහීනෝ හොති, බ්‍යාපාදසඞ්කප්පො පහීනෝ හොති, විහිංසාසඞ්කප්පෝ පහීනෝ හොති, එවං ඛො භික්ඛවේ භික්ඛු අනාවිලසඞ්කප්පො හොති.

8. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු පස්සද්ධකායසඞ්ඛාරෝ හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛු සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව සොමනස්ස දොමනස්සානං අත්ථඞ්ගමා අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛාසතිපාරිසුද්ධිං චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං ඛො භික්ඛවේ භික්ඛු පස්සද්ධකාය-සඞ්ඛාරෝ හොති.

9. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු සුවිමුත්තචිත්තෝ හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ රාගා චිත්තං විමුච්චති හොති, දෙසා චිත්තං විමුත්තං හොති, මෝහා චිත්තං විමුත්තං හොති, එවං ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛු සුවිමුත්ත-චිත්තෝ හොති.

10. කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු සුවිමුත්තපඤ්ඤෝ හොති: ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛු රාගෝ මේ පහීනෝ, උච්ඡින්නමූලෝ තාලාවත්ථුකතෝ අනභාවංකතෝ. ආයතිං අනුප්පාදධම්මෝති පජානාති. දෙසෝ මේ -පෙ- මෝහෝ මේ පහීනෝ උච්ඡින්නමූලෝ තාලාවත්ථුකතෝ අනභාව-කතෝ ආයතිං අනුප්පාදධම්මෝති පජානාති. එවං ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛු සුවිමුත්තපඤ්ඤෝ හොති.

යෙ හි කෙචි භික්ඛවේ අතීතමද්ධානං අරියා අරියවාසෙ ආවසිංසු, සබ්බෙ තෙ ඉමේව දස අරියවාසෙ ආවසිංසු. යෙ හි කෙචි භික්ඛවේ අනාගතමද්ධානං අරියා අරියවාසෙ ආවසිස්සන්ති, සබ්බෙ තෙ ඉමේව දසඅරියවාසෙ ආවසිස්සන්ති. යෙ හි කෙචි භික්ඛවේ එතරහි අරියා අරියවාසෙ ආවසන්ති සබ්බෙ තෙ ඉමේව දසඅරියවාසෙ ආවසන්ති. ඉමේ ඛෝ භික්ඛවේ දසඅරියවාසා යෙ අරියා ආවසිංසු වා ආවසන්ති වා ආවසිස්සන්ති වාති.

නාථවග්ගෝ දුතියෝ.

තස්සුද්දානං:

සෙනාසනඤ්ච අඛාති සංයොජන
බිලෙන ච අපමාදෙ ආහුනෙය්‍යා දෙවනාථා දෙඅරියවාසා චා'ති.

---

1. සෙනාසනඤ්ච පඤ්චඞ්ගං සංයොජනා බිලෙන ච
අපමාදෙ ආහුනෙය්‍යා දෙව නාථා දෙව අරියවාසාති. - ඵජඝං.

3. මහාවග්ගෝ

10. 1. 3. 1
සීහනාද සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

සීහෝ භික්ඛවෙ මිගරාජා සායන්හසමයං ආසයා නික්ඛමති. ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භති; විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසං[1] අනුවිලොකෙති. සමන්තා චතුද්දිසං අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදති. තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා ගොචරාය පක්කමති. තං කිස්ස හෙතු; "මාහං ඛුද්දකෙ-පාණෙ විසමගතෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙසින්ති".

සීහොති ඛො භික්ඛවෙ තථාගතස්සෙතං අධිවචනං අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස; යං ඛො භික්ඛවෙ තථාගතො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, ඉදමස්ස හොති සීහනාදස්මිං.

දස ඉමානි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙහි බලෙහි සමන්නා-ගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති. කතමානි දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨා-නතො යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිපටිපදං යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිපටිපදං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

---

1. චතුද්දිසා - සබ්බත්ථ කං:

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකධාතු[1]නානාධාතු[1]ලොකං යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකධාතු නානාධාතු ලොකං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති, යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රිය පරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රියපරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති, සෙය්‍යථිදං: එකම්පි ජාතිං, දෙවම්පි ජාතියො, තීසෙසාපි ජාතියො, චතසෙසාපි ජාතියො, පඤ්චපි ජාතිසයා – පෙ – දසපි ජාතියො – වීසම්පි ජාතියො, තිංසම්පි ජාතියො, චත්තාරීසම්පි ජාතියො, පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො, ජාතිසතම්පි, ජාතිසහසසැම්පි, ජාතිසතසහසසැම්පි, අනෙකෙපි සංවට්ටකපෙප, අනෙකෙපි විවට්ටකපෙප, අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකපෙප, අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො, එවංගොත්තො, එවංවණ්ණා එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛ පටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං,

---

1. අනෙකධාතුං නානාධාතුං – මජඣං

තත්‍රාපාසිං එවංනාමෝ එවංගොත්තෝ එවංවණ්ණෝ එවමාහරෝ එවංසුඛදුක්ඛපටිසංවේදී එවමායුපරියන්තෝ සෝ තතෝ චුතෝ ඉධූපපන්නොතී. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතෝ අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං එකම්පි ජාතිං දෙවිපි ජාතියෝ -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතෝ ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම චක්කං පවත්තෙතී.

9. පුනචපරං භික්ඛවෙ තථාගතෝ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති: ‘‘ඉමෙ වත භොන්තෝ සත්තා කාය දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා - වචී - පෙ - මනෝ දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා ආරියානං උපවාදකා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡා-දිට්ඨිකම්ම සමාදනා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොන්තෝ සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචී -පෙ- මනෝ සුචරිතෙන සමන්නාගතා. අරියානං අනුප-වාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදනා. තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාතී. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන. සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතෝ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත මානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතෝ දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති. යං බලං ආගම්ම තථාගතෝ ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙතී.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති යම්පි භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙවධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති, ඉදම්පි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතබලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති. බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙතීති.

සීහනාද සුත්තං පඨමං.

10. 1. 3. 2

අධිමුත්තිපද සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං ආනන්දං භගවා එතදවොච:

යෙ තෙ ආනන්ද, ධම්මා තෙසං තෙසං අධිමුත්තිපදානං[1] අභිඤ්ඤා සච්ඡිකිරියාය සංවත්තන්ති. වීසාරදෙ අහං ආනන්ද තත්‍ර පටිජානාමි තෙසං තෙසං තථා තථා ධම්මං දෙසෙතුං, යථා යථා පටිපන්නො සන්තං වා අත්ථීති ඤස්සති, අසන්තං වා නත්ථීති ඤස්සති, හීනං වා හීනන්ති ඤස්සති, පණීතං වා පණීතන්ති ඤස්සති. ස උත්තරං වා ස උත්තරන්ති ඤස්සති, අනුත්තරං වා අනුත්තරන්ති ඤස්සති, යථා යථා වා පන තං ඤාතෙය්‍යං වා දට්ඨෙය්‍යං වා සච්ඡිකාතය්‍යං වා තථා තථා ඤස්සති වා දක්ඛති වා සච්ඡිකරිස්සතීති වා ඨානමෙතං විජ්ජති. එතදනුත්තරියං[2] ආනන්ද ඤාණානං යදිදං තස්ස තස්ස යථාභූතඤාණං, එතස්මා වාහං ආනන්ද ඤාණා අඤ්ඤං ඤාණං උත්තරිතරං වා පණීතතරං වා නත්ථීති වදාමි.

---

1. අධිමුත්තිපදානං – අධිමුත්තිපධානං – කත්ථචි.
2. එතදනුත්තරියං – මජ්ඣං

දස ඉමානි ආනන්ද, තථාගතස්ස තථාගතබලානි යෙහි, බලෙහි සමන්නාගතො තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති, කත්තමානි දස:

1. ඉධානන්ද, තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති, යම්පනානන්ද තථාගතො ඨානඤ්ච ඨානතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභූතං පජානාති ඉදං පනානන්ද තථාගතස්ස තථාගත බලං හොති, යං බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තෙති.

2. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කම්මසමාදානානං ඨානසො හෙතුසො විපාකං යථාභූතං පජානාති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

3. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො සබ්බත්ථගාමිනිං පටිපදං යථාභූතං පජානාති – පෙ – යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

4. පුනචපරං ආනන්ද; තථාගතො අනෙකධාතුනානාධාතුලෝකං යථාභූතං පජානාති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

5. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො සත්තානං නානාධිමුත්තිකතං යථාභූතං පජානාති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

6. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො පරසත්තානං පරපුග්ගලානං ඉන්ද්‍රිය පරොපරියත්තං යථාභූතං පජානාති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

7. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො ඣානවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සංකිලෙසං වොදානං වුට්ඨානං යථාභූතං පජානාති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

8. පුනචපරං ආනන්ද, තථාගතො අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං: එකම්පිජාතිං දෙවිපිජාතියො – පෙ – ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. යම්පනානන්ද – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

9. පුනවපරං ආනන්ද තථාගතො දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන – පෙ – යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති – පෙ – යම්පනානන්ද තථාගතො – පෙ – ඉදම්පනානන්ද – පෙ –

10. පුනවපරං ආනන්ද තථාගතො ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. යම්පනානන්ද තථාගතො ආසවානං ඛයා – පෙ – සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදම්පනානන්ද තථාගතස්ස තථාගත බලං හොති. යම්බලං ආගම්ම තථාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම චක්කං පවත්තෙති.

ඉමානි ඛො ආනන්ද දස තථාගතස්ස තථාගතබලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතො ආසභං ඨානං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්ම චක්කං පවත්තෙතීති.

10. 1. 3. 3
කාය සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය. අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මා. වාචාය පහාතබ්බා නො කායෙන. අත්ථි භික්ඛවෙ ධම්මා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බා.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකුසලං ආපත්තිං ආපන්නො හොති කක්ඛළිදෙව දෙසං[1] කායෙන. තමෙනං අනුවිච්ච විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී එවමාහංසු: ''ආයස්මා බො අකුසලං ආපත්තිං ආපන්නො කක්ඛළිදෙව දෙසං කායෙන, සාධු වතායස්මා කාය-දුච්චරිතං පහාය කායසුචරිතං භාවෙතූ''ති. සො අනුවිච්ච විඤ්ඤූහි සබ්‍රහ්මචාරීහි වුච්චමානො කාය දුච්චරිතං පහාය කාය සුචරිතං භාවෙති. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ධම්මා කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය.

---

1. කිංචි දෙසං – මජ්ඣං

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා වාචාය පහාතබ්බා නො කායෙන:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකුසලං ආපන්නො හොති කණ්ඩිදෙව දෙසං වාචාය. තමෙනං අනුවිච්ච විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී එවමාහංසු: ආයස්මා බො අකුසලං ආපන්නො කණ්ඩිදෙව දෙසං වාචාය, සාධුවතායස්මා වචී දුච්චරිතං පහාය වචීසුචරිතං භාවෙතූ''ති. සෝ අනුවිච්ච විඤ්ඤූහි සබ්‍රහ්මචාරීහි වුච්චමානෝ වචීදුච්චරිතං පහාය වචීසුචරිතං භාවෙති. ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ ධම්මා වාචාය පහාතබ්බා, නො කායෙන.

කතමෙ ච භික්ඛවෙ ධම්මා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බා:

ලොභො භික්ඛවෙ නෙව කායෙන පහාතබ්බො, නො වාචාය. පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බො. දෙසො භික්ඛවෙ - පෙ - මොහො භික්ඛවෙ - පෙ - කොධො භික්ඛවෙ - පෙ - උපනාහො භික්ඛවෙ - පෙ - මක්ඛො භික්ඛවෙ - පෙ - පළාසො භික්ඛවෙ - පෙ - මච්ඡරියං භික්ඛවෙ නෙව කායෙන පහාතබ්බං නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බං. පාපිකා භික්ඛවෙ ඉස්සා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බා.

කතමා ච භික්ඛවෙ පාපිකා ඉස්සා:

ඉධ භික්ඛවෙ ඉජ්ඣති ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා ධඤ්ඤෙන වා ධඤ්ඤෙන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා. තත්‍රඤ්ඤතරස්ස දුස්සස වා ඔපවාසස්ස වා එවං හොති: ''අහො වතිමස්ස ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා න ඉජ්ඣෙය්‍ය ධඤ්ඤෙන වා ධඤ්ඤෙන වා රජතෙන වා ජාතරූපෙන වා''ති. සමණෙ වා පන බ්‍රාහ්මණෙ වා ලාභී මහානි චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං තත්‍රඤ්ඤතරස්ස සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා එවං හොති: ''අහො වත අයමායස්මා න ලාභී අස්ස චීවරපිණ්ඩපාත සෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානන්ති''. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පාපිකා ඉස්සා, පාපිකා භික්ඛවෙ ඉස්සා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිස්වා දිස්වා පහාතබ්බා.

පාපිකා භික්ඛවේ ඉච්ඡා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිසවා දිසවා පහාතබ්බා.

කතමා ච භික්ඛවේ පාපිකා ඉච්ඡා:

ඉධ භික්ඛවේ එකච්චෝ අස්සද්ධෝ සමානෝ 'සද්ධෝ'ති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, දුස්සීලෝ සමානෝ 'සීලවා'ති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, අප්පස්සුතෝ සමානෝ 'බහුස්සුතෝ' ති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, සඛණිකාරාමෝ සමානෝ පවිවිත්තෝහති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, කුසීතෝ සමානෝ ආරද්ධවීරියෝති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, මුට්ඨස්සති-සමානෝ උපට්ඨිතසතීති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති අසමාහිතෝ සමානෝ සමාහිතෝති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, දුප්පඤ්ඤෝ සමානෝ පඤ්ඤවාති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, අවීණාසවෝසමානෝ ඛීණාසවෝති මං ජානෙයාූන්ති ඉච්ඡති, අයං වුච්චති භික්ඛවේ පාපිකා ඉච්ඡා, පාපිකා භික්ඛවේ ඉච්ඡා නෙව කායෙන පහාතබ්බා නො වාචාය, පඤ්ඤාය දිසවා දිසවා පහාතබ්බා.

තං වෙ භික්ඛවේ භික්ඛුං ලොභෝ අභිභුය්‍ය ඉරියති. දෙසෝ – පෙ – මොහෝ – ෂෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං පාපිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය ඉරියති, සෝ එවමස්ස වෙදිතබ්බෝ: න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති, තථාහිමං ආයස්මන්තං ලොභෝ අභිභුය්‍ය ඉරියති, න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතෝ දෙසෝ න හොති – පෙ – මොහෝ – කොධෝ – උපනාහෝ–මක්ඛෝ – පළාසෝ – මච්ඡරියං– පාපිකා ඉසසා – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය ඉරියති. තස්මා භික්ඛවේ භික්ඛුං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය ඉරියති. දෙසෝ – මොහෝ – කොධෝ – උපනාහෝ – මක්ඛෝ – පළාසෝ මච්ඡරියං – පාපිකා ඉසසා – පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය ඉරියති. සෝ එවමස්ස වෙදිතබ්බෝ: – පෙ – තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති, තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය ඉරියති, තථා යමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ දෙසෝ න හොති. මොහෝ – පෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හි මං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය ඉරියතීති.

10. 1. 3. 4

මහාවුක්ඛ සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා මහාවුක්ඛෝ වෙතීසු විහරති සහජාතියං. තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාවුක්ඛෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසො භික්ඛවොති. 'ආවුසෝ'ති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො මහාවුක්ඛස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා මහාවුක්ඛෝ එතදවොච:

ඝූණවාදං ආවුසො භික්ඛු වදමානෝ ජානාමිමං ධම්මං පස්සාමිමං ධම්ම''නති. තඤ්ඤෙව ආවුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෙසො – පෙ – මොහො – පෙ – කොධො – පෙ – උපනාහො – පෙ – මක්ඛො – පෙ – පළාසො – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිතා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සො එවමස්ස වෙදිතබ්බො: න අයමායස්මා තථා පජානාති යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායස්මා තථා පජානාති යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො – පෙ – කොධො – පෙ – උපනාහො – පෙ – මක්ඛො – පෙ – පළාසො – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

භාවනාවාදං ආවුසො භික්ඛු වදමානෝ භාවිතකායොමහි භාවිතසීලො භාවිතචිත්තො භාවිතපඤ්ඤොති. තඤ්ඤෙව ආවුසො භික්ඛුං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෙසො – පෙ – මොහො – පෙ – කොධො – පෙ – උපනාහො – පෙ – මක්ඛො – පෙ – පළාසො – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සො එවමස්ස වෙදිතබ්බො: න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො ලොභො න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභො අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායස්මා තථා පජානාති, යථා පජානතො දෙසො න හොති. මොහො – පෙ – කොධො – පෙ – උපනාහො – පෙ – මක්ඛො – පෙ – පළාසො – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

සූණවාදඤ්ච ආවුසෝ භික්ඛු වදමානෝ භාවනාවාදඤ්ච ජානාමිමං ධම්මං පසසාමිමං ධම්මං. භාවිතකායොමහි භාවිතසීලෝ භාවිතචිත්තෝ භාවිතපඤ්ඤෝති. තඤ්ච ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෙසෝ – පෙ – මොහෝ – පෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාදිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමසස වෙදිතබ්බෝ: "න අයමායසමා තථා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති. තථා හිමං ආයසමන්තං ලොභෝ අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායසමා තථා පජානාති යථා පජානතෝ දෙසෝ න හොති – මොහෝ – පෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයසමන්තං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ පුරිසෝ දළිද්දෝව සමානෝ අඩ්ඪවාදං වදෙය්‍ය, අධනොව සමානෝ ධනවාදං වදෙය්‍ය, අභොගවාව සමානෝ භොගවාදං වදෙය්‍ය. සෝ කිසසහේතුදේව ධන කරණීයෙ සමුපපන්නෝ න සකකුණෙය්‍ය උපනිහතතුං[1] ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා. තමේනං එවං ජානෙය්‍ය: දළිද්දෝව අයමායසමා සමානෝ අඩ්ඪවාදං වදෙති, අධනොව අයමායසමා සමානෝ ධනවාදං වදෙති, අභොගවාව අයමායසමා සමානෝ භොගවාදං වදෙති. තං කිසස හේතු: තථා හි අයමායසමා කිසසහේතුදේව ධනකරණීයෙ සමුපපන්නෙ න සකකොතීති උපනිහතතුං ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වාති.

එවමෙව ඛො ආවුසෝ සූණවාදඤ්ච භික්ඛු වදමානෝ භාවනාවාදඤ්ච ජානාමිමං ධම්මං පසසාමිමං ධම්මං, භාවිතකායොමහි භාවිතසීලෝ භාවිතචිත්තෝ භාවිතපඤ්ඤෝති. තඤ්ච ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ අභිභුය්‍ය තිට්ඨති, දෙසෝ – පෙ – මොහෝ – පෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පාපිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමසස වෙදිතබ්බෝ: "න අයමායසමා තථා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති. තථා හිමං ආයසමන්තං ලොභෝ අභිභුය්‍ය තිට්ඨති. න අයමායසමා තථා පජානාති යථා පජානතෝ දෙසෝ න හොති – මොහෝ – පෙ – කොධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉසසා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයසමන්තං පාපිකා ඉච්ඡා අභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

---

1. උපනිහනතුං – සීමු. උපනිහාතුං – මජඣං

සුණාවාදං ආවුසෝ භික්ඛු වදමානෝ ජානාමිමං ධම්මං පසාමිමං ධම්මන්ති. තඤ්ඤේව ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති – දෝසෝ – පෙ – මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමස්ස වෙදිතබ්බෝ: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. තථා ආයස්මා පජානාති යථා පජානතෝ දෝසෝ න හොති. මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

භාවනාවාදං ආවුසෝ භික්ඛු වදමානෝ භාවිතකායොමහි භාවිත සීලෝ භාවිතචිත්තෝ භාවිතපඤ්ඤෝති, තඤ්ඤේව ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෝසෝ – පෙ – මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමස්ස වෙදිතබ්බෝ: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ දෝසෝ න හොති – මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හෝති. තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

සුණාවාදඤ්ච ආවුසෝ භික්ඛු වදමානෝ භාවනාවාදඤ්ච ජානාමිමං ධම්මං පසාමිමං ධම්මං, භාවිතකායොමහි භාවිතසීලෝ භාවිතචිත්තෝ භාවිතපඤ්ඤෝති. තඤ්ඤේව ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. දෝසෝ – පෙ – මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාදිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමස්ස වෙදිතබ්බෝ: තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. තථා අයමායස්මා පජානාති යථා පජානතෝ දෝසෝ න හොති. මෝහෝ – පෙ – කෝධෝ – පෙ – උපනාහෝ – පෙ – මක්ඛෝ – පෙ – පළාසෝ – පෙ – මච්ඡරියං – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා – පෙ – පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයස්මන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ පුරිසෝ අඩ්ඪෝ ච සමානෝ අඩ්ඪවාදං වදෙය්‍ය, ධනවාච සමානෝ ධනවාදං වදෙය්‍ය, භොගවාච සමානෝ භොගවාදං වදෙය්‍ය, සෝ කිසම්ඤ්චිදෙව ධනකරණීයෙ සමුපපන්නෙ සකකුණෙය්‍ය උපනිහතතුං ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා. තමෙනං එවං ජානෙය්‍යුං: ''අඩ්ඪෝච අයමායසමා සමානෝ අඩ්ඪවාදං වදෙති, ධනවාච අයමායසමා සමානෝ ධනවාදං වදෙති, භොගවාච අයමායසමා සමානෝ භොගවාදං වදෙති. තං කිසස හෙතු: තථාහි අයමායසමා කිසම්ඤ්චිදෙව ධනකරණීයෙ සමුපපන්නෙ සකකොති උපනිහතතුං ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා''ති.

එවමෙව ඛො ආවුසෝ ඡළඞගවාදඤ්ච භික්ඛු වදමානෝ භාවනාවාදඤ්ච ජානාමීමං ධම්මං පසසාමීමං ධම්මං, භාවිතකායොමහි භාවිතසීලෝ භාවිතචිතතෝ භාවිතපඤ්ඤොති. තඤ්ච ආවුසෝ භික්ඛුං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති - දොසෝ - පෙ - මොහෝ - පෙ - කොධෝ - පෙ - උපනාහෝ - පෙ - මක්ඛෝ - පෙ - පළාසෝ - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසසා -පෙ- පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. සෝ එවමසස වෙදිතබ්බෝ: තථා අයමායසමා පජානාති යථා පජානතෝ ලොභෝ න හොති, තථාහි මං ආයසමන්තං ලොභෝ නාභිභුය්‍ය තිට්ඨති. තථා යමායසමා පජානාති යථා පජානතෝ දොසෝ න හොති. මොහෝ - පෙ - කොධෝ - පෙ - උපනාහෝ - පෙ - මක්ඛෝ - පෙ - පළාසෝ - පෙ - මච්ඡරියං - පෙ - පාපිකා ඉසසා - පෙ - පාපිකා ඉච්ඡා න හොති. තථා හිමං ආයසමන්තං පාපිකා ඉච්ඡා නාභිභුය්‍ය තිට්ඨතීති.

10. 1. 3. 5
කසිණ සුත්තං

දස ඉමානි භික්ඛවෙ කසිණායතනානි, කතමානි දස: පඨවිකසිණමෙකෝ සඤ්ජානාති උද්ධං අධෝ තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. ආපොකසිණමෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - තෙජොකසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - වායොකසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - නීලකසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - පීතකසිණමෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - ලොහිතකසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - ඔදාතකසිණමෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - ආකාස කසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති - පෙ - විඤ්ඤාණ කසිණ මෙකෝ සඤ්ජානාති උද්ධං අධෝ තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස කසිණායතනානීති.

10. 1. 3. 6

කාලී සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා මහාකච්චානෝ අවන්තීසු විහරති කුරරඝරෙ පවත්තෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො කාලී උපාසිකා කුරරඝරිකා යෙනායස්මා මහාකච්චානෝ තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො කාලී උපාසිකා කුරරඝරිකා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතදවොච:

වුත්තමීදං භගවතා කුමාරි පඤ්ඤාසු:

1. "අට්ඨස්ස පත්තිං හදයස්ස සන්තිං
ජෙට්ඨාන සෙනං පියසාතරූපං
එකොහං ඣායං සුඛමනුඛොධිං
තස්මා ජනෙ[1] න කරොමී සකඞ්[2]
සකඞ්[3] න සම්පජ්ජති කෙනවී මෙ"ති.

ඉමස්ස නු ඛො භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස කථං විත්ථාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

පථවිකසිණසමාපත්තිපරමා ඛො භගිනි එකෙ සමණබ්‍රාහමණා අට්ඨාභිනිබ්බත්තෙසුං[4]. යාවතා ඛො භගිනි පථවී කසිණසමාපත්ති පරමතා, තදභිඤ්ඤාසි භගවා. තදභිඤ්ඤාය භගවා ආදීමදාසං,[5] ආදීනවමදාසං, නිස්සරණ මදාසං, මඤ්ඤාමඤ්ඤඤාණදස්සනමදාසං, තස්ස ආදි දස්සනහෙතු[6] ආදීනව දස්සනහෙතු නිස්සරණදස්සනහෙතු මඤ්ඤාමඤ්ඤඤාණදස්සනහෙතු අට්ඨස්ස පත්තිං, හදයස්ස සන්තිං විදිතා හොති.

ආපොකසිණසමාපත්තිං පරමා ඛො භගිනි – පෙ – තෙජොකසිණ සමාපත්තිං පරමා ඛො භගිනි – පෙ – වායොකසිණසමාපත්තිං පරමා ඛො භගිනි – පෙ – නීලකසිණසමාපත්තිං පරමා ඛො භගිනි – පෙ – පීතකසිණ සමාපත්තිං පරමා ඛො භගිනි – පෙ –

---

1. තස්මා ජනෙන – මජ්ඣං.
2. සඞ්ං මජ්ඣං.
3. සඞ් මජ්ඣං.
4. අට්ඨාසි අභි නිබ්බත්තෙසුං මජ්ඣං.
5. අත්ථාදමදාස – මජ්ඣං.
6. අත්ථාද දස්සනහෙතු – මජ්ඣං.

ලොහිතකසිණසමාපත්තිපරමා ඛෝ භගිනි – පෙ – ඔදාතකසිණ සමාපත්ති පරමා ඛෝ භගිනි – පෙ – ආකාසකසිණසමාපත්තිපරමා ඛෝ භගිනි – පෙ – විඤ්ඤාණකසිණසමාපත්තිපරමා ඛෝ භගිනි, එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අට්ඨාභිනිඛ්ඛත්තෙයුං. යාවතා ඛෝ භගිනි, විඤ්ඤාණ කසිණසමාපත්තිපරමතා, තදභිඤ්ඤාසි භගවා. තදභිඤ්ඤාය භගවා ආදීමදාය, ආදීනවමදාය, නිස්සරණමදාය, මග්ගාමග්ගඤාණදස්සන මදාය, තස්ස ආදිදස්සනහෙතු ආදීනවදස්සනහෙතු නිස්සරණදස්සන හෙතු මග්ගාමග්ගඤාණදස්සනහෙතු අට්ඨස්ස පත්ති හදයස්ස සන්ති විදිතා හොති.

ඉති ඛෝ භගිනි යන්නං වුත්තං භගවතා කුමාරි පඤ්හාසු:

2. අට්ඨස්ස පත්තිං හදයස්ස සන්තිං
පේත්වාන සෙනං පිය සාතරූපං
එකොහං ඣායං සුඛමනුබොධිං
තස්මා ජනෙ න කරොමි සඛිං
සඛී න සම්පජ්ජති කෙනචී මෙති.

ඉමස්ස ඛෝ භගිනි, භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති.

10. 1. 3. 7

පඨම මහාපඤ්හ සුත්තං

එකං යමං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛෝ සම්බහුලා භික්ඛූ පුබ්බණ්හ සමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවර-මාදාය සාවත්ථියං පිණ්ඩාය පවිසිංසු. අථ ඛෝ තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි:

“අතිපපගො ඛෝ තාව සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිතුං, යන්නූන මයං යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඞ්ක-මෙය්‍යාමා”ති.

අථ ඛෝ තෙ භික්ඛූ යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සම්මොදිංසු. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛෝ තෙ භික්ඛූ තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එතදවොචුං.

"සමණෝ ආවුසෝ ගොතමෝ සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙති: "එථ තුමෙහ භික්ඛවෙ සඛං ධම්මං අභිජානාථ; සඛං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා"ති. මයම්පි ඛෝ ආවුසෝ සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙම: "එථ තුමෙහ ආවුසෝ සඛං ධම්මං අභිජානාථ: සඛං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා"ති.

ඉධ නෝ ආවුසෝ කෝ විසෙසෝ, කෝ අධිප්පායෝ, කිං නානා කරණං සමණස්ස වා ගොතමස්ස අම්හාකං වා යදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං, අනුසාසනියා වා අනුසාසනින්නී"?

අථ ඛෝ තෙ භික්ඛූ තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං නෙව අභිනන්දිංසු න පටික්කොසිංසු, අනභිනන්දිත්වා අපටික්කොසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිංසු භගවතෝ සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමාති.

අථ ඛෝ තෙ භික්ඛූ සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පච්ඡා භත්තා පිණ්ඩපාත පටික්කන්තා යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛෝ තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං:

ඉධ මයං භන්තෙ, පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත චීවරමාදාය සාවත්ථියං පිණ්ඩාය පවිසිම්හ. තෙසං නෝ හන්තෙ, අම්හාකං එතදහොසි: "අතිප්පගෝ ඛෝ තාව සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිතුං, යන්නූන මයං යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමෝ තෙනුපසංකමෙය්‍යාමා"ති. අථ ඛෝ මයං භන්තෙ යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමෝ, තෙනුපසං කම්හ. උපසංකමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සදධිං සම්මොදිම්හ. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිම්හ. එකමන්තං නිසින්නෙ ඛෝ භන්තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අම්හෙ එතදවොචුං: "සමණෝ ආවුසෝ ගොතමෝ සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙති: 'එථ තුමෙහ භික්ඛවෙ සඛං ධම්මං අභිජානාථ, සඛං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා'ති. මයම්පි ඛෝ ආවුසෝ සාවකානං එවං ධම්මං දෙසෙම: "එථ තුමෙහ ආවුසෝ සඛං ධම්මං අභිජානාථ, සඛං ධම්මං අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය විහරථා'ති. ඉධ නෝ ආවුසෝ කෝ විසෙසෝ, කෝ අධිප්පායෝ කිංනානා කරණං, සමණස්ස වා ගොතමස්ස අම්හාකං වා යදිදං ධම්මදෙසනාය වා ධම්මදෙසනං අනුසාසනියා වා අනුසාසනින්නී".

අථ ඛෝ මයං භණෙන තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනන්දිම්හ, න පටිකෙකාසිම්හ. අනභිනන්දිත්වා අපටිකෙකාසිත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිම්හ. ''භගවතෝ සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජානිස්සාමා''ති.

එවං වාදිනෝ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවමස්සු වචනීයා: ''එකෝ ආවුසෝ පඤ්හා, එකෝ උද්දෙසෝ, එකං වෙය්‍යාකරණං, දෙ පඤ්හා, දෙ උද්දෙසා, දෙ වෙය්‍යාකරණානි, තයෝ පඤ්හා, තයෝ උද්දෙසා තීණි වෙය්‍යාකරණානි, චත්තාරෝ පඤ්හා, චත්තාරෝ උද්දෙසා, චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානි, පඤ්ච පඤ්හා, පඤ්චුද්දෙසා, පඤ්ච වෙය්‍යා කරණානි, ඡ පඤ්හා, ඡ උද්දෙසා, ඡ වෙය්‍යාකරණානි, සත්ත පඤ්හා, සත්ත උද්දෙසා සත්ත වෙය්‍යාකරණානි, අට්ඨ පඤ්හා, අට්ඨ උද්දෙසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානි, නව පඤ්හා, නව උද්දෙසා, නව වෙය්‍යාකරණානි, දස පඤ්හා දසුද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානීති. එවං පුට්ඨා භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා න චෙව සම්පායිස්සන්ති, උත්තරිඤ්ච විඝාතං ආපජ්ජිස්සන්ති. තං කිස්ස හෙතු: යථා තං භික්ඛවෙ අවිසයස්මිං. නාහන්තං භික්ඛවෙ පස්සාමි සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ සස්සමණබ්‍රාහ්මණියා පජාය සදෙව මනුස්සාය, යො ඉමෙසං පඤ්හානං වෙය්‍යා කරණෙන චිත්තං ආරාධෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා, ඉතො වා පන සුත්වා.

1. එකෝ පඤ්හා, එකෝ උද්දෙසෝ, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති ඛෝ පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: එකධම්මෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභිසමෙත්[1] දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති, කතමස්මිං එක ධම්මෙ: සබ්බෙ සත්තා ආහාරට්ඨිතිකා. ඉමස්මිං ඛෝ භික්ඛවෙ එකධම්මෙ භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. එකෝ පඤ්හා, එකෝ උද්දෙසෝ, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති යන්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

---

1. සම්මදඤ්ඤා අභිසමෙච්ච - ම්‍යා.

2. දුවේ පඤ්ඤා, දුවේ උද්දෙසා, දුවේ වෙය්‍යාකරණානීති ඉති කො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චේතං පටිච්ච වුත්තං: දවීසු භික්ඛවේ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මාවිමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්ත-දසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච[1] දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති, කතමේසු දවීසු: නාමේ ච රූපේ ච. ඉමේසු කො භික්ඛවේ දවීසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මාවිමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති. දුවේ පඤ්ඤා, දුවේ උද්දෙසා. දුවේ වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමේතං පටිච්චවුත්තං.

3. තයෝ පඤ්ඤා, තයෝ උද්දෙසා, තයෝ වෙය්‍යාකරණානීති, ඉති කො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චේතං පටිච්චවුත්තං: තීසු භික්ඛවේ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති කතමේසු තීසු: තීසු වේදනාසු. ඉමේසු කො භික්ඛවේ තීසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති. තයෝ පඤ්ඤා තයෝ උද්දෙසා තීණි වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමේතං පටිච්ච වුත්තං.

4. චත්තාරෝ පඤ්ඤා, චත්තාරෝ උද්දෙසා චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානීති, ඉති කො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චේතං පටිච්ච වුත්තං: චතූසු භික්ඛවේ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති. කතමේසු චතූසු. චතූසු ආහාරේසු. ඉමේසු කො භික්ඛවේ චතූසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛසන්නකරෝ හොති, චත්තාරෝ පඤ්ඤා චත්තාරෝ උද්දෙසා චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානීති, ඉති යං තං වුත්තං ඉදමේතං පටිච්ච වුත්තං.

1: සම්දප්පා. අභිසමෙව්ච මජ්ඣං:

5. පඤ්ච පඤ්ඤා, පඤ්චුද්දෙසසා, පඤ්ච වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: පඤ්චසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමාන්නෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති. කතමෙසු පඤ්චසු: පඤ්චසු උපාදානක්ඛන්ධෙසු. ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ පඤ්චසු ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති පඤ්ච පඤ්ඤා, පඤ්චුද්දෙසා, පඤ්චවෙය්‍යාකරණා-නීති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

6. ඡ පඤ්ඤා ඡ උද්දෙසා ඡ වෙය්‍යාකරණානීති ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං. කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: ඡසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්ද-මානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති. කතමෙසු ඡසු: ඡසු අජ්ඣත්තිකෙසු ආයතනෙසු. ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ ඡසු ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති. ඡ පඤ්ඤා, ඡ උද්දෙසා, ඡ වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

7. සත්ත පඤ්ඤා සත්ත උද්දෙසා සත්ත වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං. සත්තසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති. කතමෙසු සත්තසු: සත්තසු විඤ්ඤාණට්ඨිතීසු. ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ සත්තසු ධම්මෙසු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසස්සන්තකරෝ හොති. සත්තපඤ්ඤා, සත්ත උද්දෙසා, සත්ත වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

8. අට්ඨ පඤ්හා, අට්ඨුද්දසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: අට්ඨසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති කතමෙසු අට්ඨසු: අට්ඨසු ලොකධම්මෙසු. ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ අට්ඨසු ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති.. අට්ඨ පඤ්හා අට්ඨුද්දසා අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානීති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

9. නව පඤ්හා, නව උද්දෙසා, නව වෙය්‍යාකරණානීති ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං. නවසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති. කතමෙසු නවසු: නවසු සත්තාවාසෙසු. ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ නවසු ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති. නව පඤ්හා නව උද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

10. දස පඤ්හා, දසුද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානීති ඉති චෝ පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං. දසසු භික්ඛවෙ ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති. කතමෙසු දසසු: දසසු අකුසලෙසු ධම්මෙසු,[1] ඉමෙසු චෝ භික්ඛවෙ දසසු ධම්මෙසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදසසාවී සම්මප්පාභිසමෙව්ව දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛසසන්තකරෝ හොති. දස පඤ්හා දසුද්දෙසා දස වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

---

1. අකුසලෙසු කම්මපථෙසු, මජ්ඣං.

10. 1. 3. 8

දුතිය මහාපඤ්හ සුත්තං

එකං සමයං භගවා කජඞ්ගලායං විහරති වෙළුවනෙ. අථ ඛො සම්බහුලා කජඞ්ගලා[1] උපාසකා යෙන කජඞ්ගලා[2] භික්ඛුනී තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා කජඞ්ගලං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු එකමන්තං නිසින්නා ඛො කජඞ්ගලා උපාසකා කජඞ්ගලං භික්ඛුනිං එතදවොචුං:

වුත්තමිදං අය්‍යෙ භගවතා මහාපඤ්හාසු: එකොපඤ්හා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණං. දෙ පඤ්හා, දෙ උද්දෙසා දෙ වෙය්‍යාකරණානි, තයො පඤ්හා තයො උද්දෙසා තීණි වෙය්‍යාකරණානි, චත්තාරො පඤ්හා. චත්තාරො උද්දෙසා චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානි. පඤ්ච පඤ්හා පඤ්චුද්දෙසා පඤ්ච වෙය්‍යාකරණානි. ඡ පඤ්හා ඡ උද්දෙසා ඡ වෙය්‍යාකරණානි. සත්ත පඤ්හා සත්ත උද්දෙසා, සත්ත වෙය්‍යාකරණානි. අට්ඨ පඤ්හා අට්ඨ උද්දෙසා අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානි. නව පඤ්හා නව උද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානි, දස පඤ්හා දස උද්දෙසා දස වෙය්‍යාකරණානීති. ඉමස්ස නු ඛො අය්‍යෙ භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන භාසිතස්ස කථං විත්ථාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

න ඛො පනෙතං ආවුසො භගවතො සම්මුඛා සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහීතං. නපි මනොභාවනීයානං භික්ඛූනං සම්මුඛා සුතං, සම්මුඛා පටිග්ගහීතං, අපිච යථා මෙත්ථ ඛායති, තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං අය්‍යෙති ඛො කජඞ්ගලා උපාසකා කජඞ්ගලාය භික්ඛුනියා පච්චස්සොසුං. කජංගලා භික්ඛුනී එතදවොච:

එකො පඤ්හා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං. එකධම්මෙ ආවුසො භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානො සම්මා විරජ්ජමානො සම්මා විමුච්චමානො සම්මා පරියත්තදස්සාවී සම්මප්පාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. කතමස්මිං එකධම්මෙ: සබ්බෙ සත්තා ආහාරට්ඨිතිකා, ඉමස්මිං ඛො ආවුසො එකධම්මෙ භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානො සම්මා විරජ්ජමානො, සම්මා විමුච්චමානො සම්මාපරියත්තදස්සාවී සම්මප්පාභිසමෙච්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති. එකො පඤ්හා, එකො උද්දෙසො, එකං වෙය්‍යාකරණන්ති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්චවුත්තං.

---

1. කජඞ්ගලකා- මජ්ඣ.
2. කජඞ්ගලිකා- මජ්ඣ.

දෙව පඤ්හා දෙව උද්දෙසා, දෙව වෙය්‍යාකරණානීති ඉති ඛෝ පනෙතං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චේතං පටිච්ච වුත්තං: දසයිමේ ආවුසෝ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ, සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභිසමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. කතමේසු දසයිමේ: නාමෙ ච රූපෙ ච. -පෙ- කතමේසු තීණි: තීණි වෙදනාසු. ඉමේසු ඛෝ ආවුසෝ තීසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ, සම්මා විරජ්ජමානෝ, සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභිසමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති, තයෝ පඤ්හා තයෝ උද්දෙසා, තීණි වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

චත්තාරෝ පඤ්හා, චත්තාරෝ උද්දෙසා චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චේතං පටිච්ච වුත්තං: චතූසු ආවුසෝ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභිසමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. කතමේසු චතූසු: චතූසු සතිපට්ඨානෙසු. ඉමේසු ඛෝ ආවුසෝ චතූසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභි සමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. චත්තාරෝ පඤ්හා, චත්තාරෝ උද්දෙසා, චත්තාරි වෙය්‍යාකරණානීති ඉතියං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්චවුත්තං.

පඤ්ච පඤ්හා, පඤ්චුද්දෙසා, පඤ්ච වෙය්‍යාකරණානීති ඉති ඛෝ පනෙතං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චේතං පටිච්ච වුත්තං: පඤ්චසු ආවුසෝ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මත්තාභි-සමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. කතමෙසු පඤ්චසු: පඤ්චසු ඉන්ද්‍රියෙසු. -පෙ- කතමෙසු තයසු: තයසු නිස්සාරණියාසු ධාතූසු. -පෙ- කතමෙසු සත්තසු: සත්තසු බොජ්ඣඞ්ගෙසු. -පෙ- කතමෙසු අට්ඨසු: අරියෙ අට්ඨඞ්ගිකෙ මග්ගෙ[1] ඉමෙසු ඛෝ ආවුසෝ අට්ඨසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී, සම්මත්තාභිසමෙව්ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. අට්ඨ පඤ්හා, අට්ඨ උද්දෙසා, අට්ඨ වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

---

1. අට්ඨසු අරිය අට්ඨඞ්ගිකමග්ගෙසු- මජ්ඣිම.

නව පඤ්හා, නවුද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චිතං පටිච්ච වුත්තං: නවසු ආවුසෝ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මදඤ්ඤාභිසමෙච්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. කතමේසු නවසු: නවසු සඤ්ඤාවාසෙසු. ඉමේසු ඛෝ ආවුසෝ නවසු ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා නිබ්බින්දමානෝ සම්මා විරජ්ජමානෝ සම්මා විමුච්චමානෝ සම්මා පරියන්තදස්සාවී සම්මදඤ්ඤාභිසමෙච්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. නව පඤ්හා, නවුද්දෙසා නව වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

දස පඤ්හා දස උද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානීති ඉතිඛෝ පනෙතං වුත්තං භගවතා, කිඤ්චිතං පටිච්ච වුත්තං: දසසු ආවුසෝ ධම්මේසු භික්ඛු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මාපරියන්තදස්සාවී සම්මදඤ්ඤාභිසමෙච්ච දිට්ඨේව ධම්මේ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. කතමේසු දසසු: දසසු කුසලේසු කම්මපථේසු: ඉමේසු ඛෝ ආවුසෝ දසසු ධම්මේසු සම්මා සුභාවිතචිත්තෝ සම්මාපරියන්ත දසසාවී සම්මදඤ්ඤාභිසමෙච්ච දිට්ඨේවධම්මේ දුක්ඛස්සන්තකරෝ හොති. දස පඤ්හා, දසුද්දෙසා, දස වෙය්‍යාකරණානීති ඉති යං තං වුත්තං භගවතා, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ඉති ඛෝ ආවුසෝ යං තං වුත්තං භගවතා මහාපඤ්හේසු[1] එකෝ පඤ්හා, එකෝ උද්දෙසෝ, එකං වෙය්‍යාකරණං -පෙ- දසවෙය්‍යාකරණානීති ඉමිස්ස ඛෝ අහං ආවුසෝ භගවතා සඞ්ඛිත්තේන භාසිතස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි. ආකඞ්ඛමානා ච පන තුම්හේ ආවුසෝ භගවන්තංයෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ[2], යථා නෝ භවා ව්‍යාකරොති[3], තථා නං ධාරෙය්‍යාථාති.

එවං අය්‍යෝති ඛෝ කජඞ්ගලා උපාසකා කජඞ්ගලාය භික්ඛුනියා භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා කජඞ්ගලං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛෝ කජඞ්ගලා උපාසකා යාවතකා අහොසි කජඞ්ගලාය භික්ඛුනියා සද්ධිං-කථාසල්ලාපෝ, තං සබ්බං භගවතෝ ආරොචෙසුං.

---

1. සඞ්ඛිත්තේන භාසිතස්ස මහාපඤ්හස්ස- මජ්ඣ.
2. පටිපුච්ඡෙය්‍යාථ- මජ්ඣ.
3. යථා නෝ තං- මජ්ඣ.

සාධු, සාධු ගහපතයෝ, පණ්ඩිතා ගහපතයෝ කජඞ්ගලා භික්ඛුනී මහාපඤ්ඤා ගහපතයෝ කජඞ්ගලා භික්ඛුනී. සචෙපි[1] තුම්හෙ ගහපතයෝ මං උපසංකමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ, අහම්පි චෙතං එවමේව ව්‍යාකරෙය්‍යං යථා තං කජඞ්ගලාය භික්ඛුනියා ව්‍යාකතං. එසෝ චෙව තස්සත්ථෝ, එවඤ්ච තං ධාරෙය්‍යාථාති.

10. 1. 3. 9
පඨමකොසල සුත්තං

[සාවත්ථී]

1. යාවතා භික්ඛවෙ කාසිකොසලා, යාවතා රඤ්ඤං පසෙනදිස්ස කොසලස්ස විජිතෙ[2], රාජා තත්ථ පසෙනදී කොසලෙ‍ා රාජා අග්ගමක්ඛායති. රඤ්ඤෙපි ඛො භික්ඛවෙ පසෙනදිස්ස කොසලස්ස අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තඤ්ං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනස්මිං.

2. යාවතා භික්ඛවෙ චන්දිමසූරියා පරිහරන්ති, දිසා භන්ති විරොචනා, තාව සහස්සධා ලොකො. තස්මිං සහස්සධා ලොකෙ සහස්සං චන්දානං, සහස්සං සූරියානං[3], සහස්සං සිනෙරුපබ්බතරාජානං, සහස්සං ජම්බුදීපානං, සහස්සං අපරගොයානානං සහස්සං උත්තරකුරූනං, සහස්සං පුබ්බවිදෙහානං, චත්තාරි මහාසමුද්දසහස්සානි, චත්තාරි මහාරාජසහස්සානි, සහස්සංචාතුම්මහාරාජිකානං, සහස්සං තාවතිංසානං, සහස්සං යාමානං, සහස්සං තුසිතානං, සහස්සං නිම්මාණරතීනං, සහස්සං පරනිම්මිතවසවත්තීනං, සහස්සං බ්‍රහ්මලොකානං, යාවතා භික්ඛවෙ සහස්සිලොකධාතු, මහාබ්‍රහ්මා තත්ථ අග්ගමක්ඛායති. මහාබ්‍රහ්මුනොපි ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤථත්තං, අත්ථිවිපරිණාමො එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තස්මිං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනස්මිං.

---

1. මඤ්ඤෙව- මජ්ඣං.
2. විජිතෙ- මජ්ඣං
3. සූරියානං- මජ්ඣං

3. හොති ඛො සො භික්ඛවෙ සමයො, යං අයං ලොකො සංවට්ටති, සංවට්ටමානෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ යෙභුය්‍යෙන සත්තා ආභස්සර සංවත්තනිකා[1] භවන්ති, තෙ තත්ථ හොන්ති මනොමයා, පීතිභක්ඛා සයං පභා අන්තලික්ඛ-චරා සුභට්ඨායිනො චිරං දීඝමද්ධානං තිට්ඨන්ති. සංවට්ටමානෙ භික්ඛවෙ ලොකෙ ආභස්සරා දෙවා අග්ගමක්ඛායන්ති. ආභස්සරානම්පි ඛො භික්ඛවෙ දෙවානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං. අත්ථි විපරිණාමො, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති, තස්මිං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනස්මිං.

4. දසඉමානි භික්ඛවෙ කසිණායතනානි. කතමානි දස: පඨවිකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. ආපොකසිණ-මෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො, තිරියං අද්වයං අප්පමාණං. තෙජොකසිණ මෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- වායොකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- නීල කසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- පීතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ලොහිතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ඔදාතකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- ආකාසකසිණමෙකො සඤ්ජානාති -පෙ- විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස කසිණානි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං දසන්නං කසිණායතනානං යදිදං විඤ්ඤාණකසිණමෙකො සඤ්ජානාති උද්ධං අධො තිරියං අද්වයං අප්පමාණං, එවංසඤ්ඤීනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්ති සත්තා. එවං සඤ්ඤීනම්පි භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තස්මිං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනස්මිං.

5. අට්ඨිමානි භික්ඛවෙ අභිභායතනානි, කතමානි. අට්ඨ: අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණ දුබ්බණ්ණානි. ''තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමි''ති එවංසඤ්ඤී හොති ඉදං පඨමං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං රූපසඤ්ඤී එකොබහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණ දුබ්බණ්ණානි, තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමි'ති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං දුතියං අභිභායතනං.

අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකො බහිද්ධා රූපානි පස්සති පරිත්තානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, ''තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමි''ති එවං සඤ්ඤී හොති. ඉදං තතියං අභිභායතනං.

1. වත්තනිකා- සිමු.

අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති අප්පමාණානි සුවණ්ණදුබ්බණ්ණානි, 'තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමී'ති එවං සඤ්ඤී හොති ඉදං චතුත්ථං අභිභායතනං.

අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි නීලනිභාසානි සෙය්‍යථාපි නාම උම්මා පුප්ඵං[1] නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං, සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං නීලං නීලවණ්ණං නීලනිදස්සනං නීලනිභාසං. එවමෙව අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති නීලානි නීලවණ්ණානි නීලනිදස්සනානි. 'තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමී'ති එවං සඤ්ඤී හොති, ඉමං පඤ්චමං අභිභායතනං.

අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පීතානි පීතවණ්ණානි පීතනිදස්සනානි, පීතනිභාසානි. සෙය්‍යථාපි නාම කණිකාරපුප්ඵං පීතං පීතවණ්ණං පීතනිදස්සනං පීතනිභාසං. සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං පීතං පීතවණ්ණං පීතනිදස්සනං පීතනිභාසං. එවමෙවං අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති පීතානි පීතවණ්ණානි පීතනිදස්සනානි පීතනිභාසානි. 'තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමී'ති එවං සඤ්ඤී හොති ඉදං ඡට්ඨං අභිභායතනං.

අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ලොහිතකානි ලොහිතකවණ්ණානි ලොහිතකනිදස්සනානි ලොහිතකනිභාසානි සෙය්‍යථාපි නාම බන්ධුජීවකපුප්ඵං ලොහිතකං ලොහිතකවණ්ණං ලොහිතකනිදස්සනං ලොහිතකනිභාසං, සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතොභාගවිමට්ඨං ලොහිතකං ලොහිතකවණ්ණං ලොහිතකනිදස්සනං ලොහිතකනිභාසං. එවමෙවං අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ලොහිතකානි ලොහිතකවණ්ණානි ලොහිතකනිදස්සනානි ලොහිතකනිභාසානි තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමී'ති එවං සඤ්ඤී හොති ඉදං සත්තමං අභිභායතනං.

අජඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ඔදාතානි ඔදාතවණ්ණානි ඔදාතනිදස්සනානි ඔදාතනිභාසානි.

---

1. උම්මා පුප්ඵං, ම්‍යාසං.

සෙය්‍යථාපි නාම ඔසධිතාරකා ඔදතා ඔදතවණ්ණා ඔදතනිදස්සනා ඔදතනිභාසා. සෙය්‍යථාපි වා පන තං වත්ථං බාරාණසෙය්‍යකං උභතෝ භාගවිමට්ඨං ඔදතං ඔදතවණ්ණං ඔදතනිදස්සනං ඔදතනිභාසං එවමෙව අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ඔදතානි ඔදතවණ්ණානි ඔදතනිදස්සනානි ඔදතනිභාසානි. 'තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි, පස්සාමී'ති එවංසඤ්ඤී හොති ඉදං අට්ඨමං අභිභායතනං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ අට්ඨ අභිභායතනානි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං අට්ඨන්නං අභිභායතනානං යදිදං අජ්ඣත්තං අරූපසඤ්ඤී එකෝ බහිද්ධා රූපානි පස්සති ඔදතානි ඔදතවණ්ණානි ඔදතනිදස්සනානි ඔදතනිභාසානි. තානි අභිභුය්‍ය ජානාමි පස්සාමීති එවං සඤ්ඤී හොති. එවංසඤ්ඤිනොපි ඛො භික්ඛවෙ සත්තා සන්තී සත්තා. එවං සඤ්ඤිනම්පි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමෝ, එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකෝ තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තඤ්ං නිබ්බින්දන්නෝ අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනඤ්ං.

6. චත්තෙසෝ ඉමා භික්ඛවෙ පටිපදා. කතමා චත්තෙසෝ: දුක්ඛා පටිපදා දන්ධාභිඤ්ඤා, දුක්ඛා පටිපදා ඛිප්පාභිඤ්ඤා, සුඛාපටිපදා දන්ධාභිඤ්ඤා, සුඛාපටිපදා ඛිප්පාභිඤ්ඤා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ චත්තෙසෝ පටිපදා. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමාසං චතුන්නං පටිපදානං යදිදං සුඛා පටිපදා ඛිප්පාභිඤ්ඤා. එවං පටිපන්නාපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං පටිපන්නානම්පි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමෝ. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරිය සාවකෝ තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තස්මිං නිබ්බින්දන්නෝ අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනඤ්ං.

7. චත්තෙසෝ ඉමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා, කතමා චත්තෙසෝ: පරිත්තමෙකෝ සඤ්ජානාති, මහග්ගතමෙකෝ සඤ්ජානාති, අප්පමාණමෙකෝ සඤ්ජානාති නත්ථී කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනමෙකෝ සඤ්ජානාති, ඉමා ඛො භික්ඛවෙ චත්තෙසෝ සඤ්ඤා. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමාසං චතුන්නං සඤ්ඤානං යදිදං "නත්ථී කිඤ්චී"ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනමෙකෝ සඤ්ජානාති. එවං සඤ්ඤිනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං සඤ්ඤිනම්පි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමෝ එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා, අරියසාවකෝ තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තස්මිං නිබ්බින්දන්නෝ අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව හීනඤ්ං.

8. එතදග්ගං භික්ඛවෙ බාහිරකානං දිට්ඨිගතානං යදිදං නො චස්සං, නො ච මෙ සියා, න භවිස්සාමි, න මෙ භවිස්සන්තීති. එවංදිට්ඨිනො භික්ඛවෙ එතං පාටිකඞ්ඛං: යා චායං භවෙ අප්පටිකූල්‍යතා, සා චස්ස න භවිස්සති, යාචායං භවනිරොධෙ පාටිකූල්‍යතා, සා චස්ස න භවිස්සතීති. එවං දිට්ඨිනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං දිට්ඨිනම්පි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති. තස්මිං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති, පගෙව භීනස්මිං.

9. සන්තී භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පරමත්ථවිසුද්ධිං පඤ්ඤාපෙන්තී. එතදග්ගං භික්ඛවෙ පරමත්ථවිසුද්ධිං පඤ්ඤාපෙන්තානං යදිදං සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තෙ තදභිඤ්ඤාය තස්ස සම්මිකිරියාය ධම්මං දෙසෙන්ති. එවං වාදිනොපි ඛො භික්ඛවෙ සන්තී සත්තා. එවං වාදීනම්පි ඛො භික්ඛවෙ සත්තානං අත්ථෙව අඤ්ඤථත්තං, අත්ථි විපරිණාමො. එවං පස්සං භික්ඛවෙ සුතවා අරියසාවකො තස්මිම්පි නිබ්බින්දති, තස්මිං නිබ්බින්දන්තො අග්ගෙ විරජ්ජති. පගෙව භීනස්මිං.

10. සන්තී භික්ඛවෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා පරමදිට්ඨධම්මනිබ්බානවාද. තෙ පරමදිට්ඨධම්මං නිබ්බානං පඤ්ඤාපෙන්තී. එතදග්ගං භික්ඛවෙ පරමදිට්ඨ ධම්ම නිබ්බානං පඤ්ඤාපෙන්තානං යදිදං ඡන්නං ඵස්සායතනානං සමුදයඤ්ච අත්ථගමඤ්ච අස්සාදඤ්ච ආදීනවඤ්ච නිස්සරණඤ්ච යථාභූතං විදිත්වා අනුපාද විමොක්ඛො. එවං වාදිං ඛො මං භික්ඛවෙ එවමක්ඛායිං. එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා අසතා තුච්ඡා මුසා අභූතෙන අබ්භාවික්ඛන්ති: න සමණො ගොතමො කාමානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති. න රූපානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙති, න වෙදනානං පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙතීති. කාමානං ඛො අහං භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි, රූපානඤ්ච පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි, වෙදනානඤ්ච පරිඤ්ඤං පඤ්ඤාපෙමි දිට්ඨෙව ධම්මෙ නිච්ඡාතො නිබ්බුතො සීතිභූතො අනුපාද පරිනිබ්බානං පඤ්ඤාපෙමීති.

10.1.3.10

දුතිය කොසල සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදී කොසලො උය්‍යොධිකාය[1] නිවත්තො හොති විජිතසඞ්ගාමො ලද්ධාධිප්පායො අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො යෙන ආරාමො තෙන පායාසි. යාවතිකා යානස්සභූමි, යානෙන ගන්ත්වා යානා පච්චාරොහිත්වා පත්තිකොව ආරාමං පාවිසි. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු අබ්භොකාසෙ චඞ්කමන්ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො යෙන තෙ භික්ඛු තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා තෙ භික්ඛු එතදවොච:

කහන්නු ඛො භන්තෙ භගවා එතරහි විහරති අරහං සම්මා සම්බුද්ධො? දස්සනකාමා හි මයං භන්තෙ තං භගවන්තං අරහන්තං සම්මාසම්බුද්ධන්ති.

එසො මහාරාජ විහාරො සංවුතද්වාරො, තෙන අප්පසද්දො උපසඞ්කමිත්වා අතරමානො ආලින්දං පවිසිත්වා උක්කාසිත්වා අග්ගලං ආකොටෙහි, විවරිස්සති තෙ භගවා ද්වාරන්ති.

අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො යෙන සො විහාරො සංවුතද්වාරො, තෙන අප්පසද්දො උපසංකමිත්වා අතරමානො ආලින්දං පවිසිත්වා උක්කාසිත්වා අග්ගලං ආකොටෙසි. විවරි භගවා ද්වාරං. අථ ඛො රාජා පසෙනදී කොසලො විහාරං පවිසිත්වා භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවතො පාදානි මුඛෙන ච පරිචුම්බති, පාණිහි ච පරිසම්බාහති, නාමං ච සාවෙති: 'රාජාහං භන්තෙ පසෙනදී කොසලො, රාජාහං භන්තෙ පසෙනදී කොසලො'ති.

කම්පන ත්වං මහාරාජ අත්ථවසං සම්පස්සමානො ඉමස්මිං සරීරෙ එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොසි මෙත්තූපහාරං උපදංසෙසීති?

කතඤ්ඤුතං ඛො අහං භන්තෙ කතවෙදිතං සම්පස්සමානො භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

1. භගවා හි භන්තෙ බහුජනහිතාය පටිපන්නො බහුජනසුඛාය, බහුනො ජනස්ස අරියෙ ඤායෙ පතිට්ඨාපිතා යදිදං කල්‍යාණධම්මතාය කුසලධම්මතාය, යම්පි භන්තෙ භගවා බහුජනහිතාය පටිපන්නො බහුජන සුඛාය බහුනො ජනස්ස අරියෙ ඤායෙ පතිට්ඨාපිතා යදිදං කල්‍යාණධම්මතාය කුසලධම්මතාය, ඉදම්පි ඛො අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානො භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාර කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

---

1. උය්‍යොධිකා- මජ්ඣං

2. පුනවපරං හන්තෙ භගවා සීලවා වුද්ධසීලෝ අරියසීලෝ කුසලසීලෝ කුසලසීලෙන සමන්නාගතෝ. යම්පි හන්තෙ භගවා සීලවා වුද්ධසීලෝ අරියසීලෝ කුසලසීලෝ කුසලසීලෙන සමන්නාගතෝ, ඉමම්පි ඛෝ අහං හන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෝ භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

3. පුනවපරං හන්තෙ භගවා දීඝරත්තං ආරඤ්ඤකෝ අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවති. යම්පි හන්තෙ භගවා දීඝරත්තං ආරඤ්ඤකෝ අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවති, ඉමම්පි ඛෝ අහං හන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෝ භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

4. පුනවපරං හන්තෙ භගවා සන්තුට්ඨෝ ඉතරීතරචීවර පිණ්ඩපාත සයනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, යම්පි හන්තෙ භගවා සන්තුට්ඨෝ ඉතරීතරචීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරික්ඛාරෙන, ඉමම්පි ඛෝ අහං හන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෝ භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

5. පුනවපරං හන්තෙ භගවා ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස. යම්පි හන්තෙ භගවා ආහුනෙය්‍යෝ පාහුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයා අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස, ඉමම්පි ඛෝ අහං හන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෝ භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූප-හාරං උපදංසෙමි.

6. පුනවපරං භන්තෙ භගවා යායං කථා අභිසල්ලෙඛිකා වෙතොවිවරණසප්පායා, සෙය්‍යථීදං: අප්පිච්ඡකථා, සන්තුට්ඨිකථා, පවිවෙකකථා, අසංසග්ගකථා, විරියාරම්භකථා, සීලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤාකථා, විමුත්තිකථා, විමුත්තිඤාණදස්සනකථා එවරූපියා කථාය නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යම්පි භන්තෙ භගවා යායං කථා අභිසල්ලෙඛිකා වෙතොවිවරණසප්පායා සෙය්‍යථීදං: අප්පිච්ඡකථා -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනකථා. එවරූපියා කථාය නිකාමලාභී, අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඉමම්පි ඛො අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානො භගවති එවරූපං පරම නිපච්චාකාරං කරොමී, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

7. පුනවපරං භන්තෙ භගවා චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යම්පි භන්තෙ භගවා චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ඉමම්පි ඛො අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානො භගවති එවරූපං පරම නිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

8. පුනවපරං භන්තෙ භගවා අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං: එකම්පිජාතිං, දෙවපි ජාතියො, තිස්සොපි ජාතියො, චතස්සොපි ජාතියො, පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො, වීසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි, ජාතිසහස්සම්පි, ජාතිසතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ, අමුත්‍රාසිං එවන්නාමො එවංගොත්තො එවං-වණ්ණො එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති. ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. යම්පි භන්තෙ භගවා අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං දෙවපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. ඉමම්පි ඛො අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානො භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

9. පුනචපරං භන්තෙ භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත-මානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථා කම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. "ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කායදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචී -පෙ- මනොදුච්චරිතෙන සමන්නාගතා -පෙ- අරියානං උපවාදකා මිච්ඡා-දිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදනා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කාය සුචරිතෙන සමන්නාගතා වචී -පෙ- මනො -පෙ- අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්මසමාදනා, තෙ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. යම්පි භන්තෙ භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත-මානුසකෙන යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. ඉමම්පි බොා අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෙ භගවති එව රූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි. මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

10. පුනචපරං භන්තෙ භගවා ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. යම්පි භන්තෙ භගවා ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති ඉමම්පි බොා අහං භන්තෙ අත්ථවසං සම්පස්සමානෙ භගවති එවරූපං පරමනිපච්චාකාරං කරොමි, මෙත්තූපහාරං උපදංසෙමි.

හන්දදානි මයං භන්තෙ ගච්ඡාම බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයාති.

යස්සදානි ත්වං මහාරාජ කාලං මඤ්ඤසීති.

අථ බොා රාජා පසෙනදි කොසලො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවා-දෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි ති.

මහාවග්ගො තතියො.

තස්සුද්දානං:-

සීහාධිවුත්තිකායෙන වුත්තෙන කසිණෙන ච
කාලී දෙව මහාපඤ්ඤ කොසලෙහි පරෙ දුවෙ.

4. උපාලිවගෙහා

10. 1. 4. 1
උපාලි සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ බෝ ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ බෝ ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච:

කති නු බෝ භන්තෙ අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛා-පදං පඤ්ඤත්තං ? පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨන්ති?

දස බෝ උපාලි අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං. පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨං කතමෙ දස: සඞ්ඝසුට්ඨුතාය, සඞ්ඝඵාසු-තාය, දුම්මඞ්කූනං පුග්ගලානං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛූනං ඵාසු විහාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සම්පරායිකානං ආසවානං-පටිඝාතාය, අප්පසන්නානං පසාදාය, පසන්නානං භිය්‍යොභාවාය, සද්ධම්මට්ඨිතියා, විනයානුග්ගහාය,

ඉමෙ බෝ උපාලි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච තථාගතෙන සාවකානං සික්ඛා-පදං පඤ්ඤත්තං, පාතිමොක්ඛං උද්දිට්ඨන්ති.

10. 1. 4. 2
පාතිමොක්ඛට්ඨපන සුත්තං

[සාවත්ථී]

කති නු බෝ භන්තෙ පාතිමොක්ඛට්ඨපනානීති?

දස බෝ උපාලි පාතිමොක්ඛට්ඨපනා කතමෙ දස: පාරාජිකා තස්සං පරිසායං නිසින්නෝ හොති, පාරාජිකකථා විප්පකතා හොති, අනුප-සම්පන්නෝ තස්සං පරිසායං නිසින්නෝ හොති, අනුපසම්පන්නකථා විප්ප-කතා හොති, සිඤ්ඤං පච්චක්ඛාතකෝ තස්සං පරිසායං නිසින්නෝ හොති, සික්ඛං පච්චක්ඛාතකථා විප්පකතා හොති, පණ්ඩකෝ තස්සං පරිසායං නිසින්නෝ හොති, පණ්ඩකකථා විප්පකතා හොති, භික්ඛුනිදූසකෝ තස්සං පරිසායං නිසින්නෝ හොති, භික්ඛුනිදූසකකථා විප්පකතා හොති. ඉමෙ බෝ උපාලි දස පාතිමොක්ඛට්ඨපනාති.

10. 1. 4. 3
උඛඛාහිකා සුත්තං

[සාවත්ථී]

කති හි නු ඛො භන්තෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු උඛඛාහිකාය සම්මන්නිතබ්බො හොති?

දසහි ඛො උපාලි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු උඛඛාහිකාය සම්මන්නිතබ්බො කතමෙහි දසහි: ඉධුපාලි භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති, ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා, උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුපවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුව්‍යඤ්ජනසො, විනයෙ ඛො පන ථිතො හොති අසංහීරො, පටිබලො හොති උභො අන්තපටිපත්තිකෙ සඤ්ඤාපෙතුං පඤ්ඤාපෙතුං නිජ්ඣාපෙතුං පෙක්ඛෙතුං පසාදෙතුං, අධිකරණසමුප්පාද-වූපසමෙකුසලො හොති, අධිකරණං ජානාති අධිකරණසමුදයං ජානාති අධිකරණනිරොධං ජානාති, අධිකරණනිරොධගාමිනිපටිපදං ජානාති. ඉමෙහි ඛො උපාලි දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු උඛඛාහිකාය සම්මන්නිතබ්බොති.

10. 1. 4. 4
උපසම්පද සුත්තං

[සාවත්ථී]

කතීහි නු ඛො භන්තෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බන්ති?

දසහි ඛො උපාලි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. කතමෙහි දසහි; ඉධුපාලි භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවර-සංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භය-දස්සාවී සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා.

පාතිමොක්ඛං වෝ පනස්ස විත්ථාරෙන සුවිභත්තං සුප්පවත්තං සුවිනිච්ඡිතං සුත්තසෝ අනුබ්‍යඤ්ජනසෝ, පටිබලෝ හොති ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, පටිබලෝ හොති අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, පටිබලෝ හොති උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතෝ විනෝදෙතුං, පටිබලෝ හොති උපපන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතෝ විවෙචෙතුං, පටිබලෝ හොති අධිසීලෙ සමාදපෙතුං, පටිබලෝ හොති අධිචිත්තෙ සමාදපෙතුං, පටිබලෝ හොති අධිපඤ්ඤාය සමාදපෙතුං. ඉමෙහි වෝ උපාලි දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බන්ති.

10. 1. 4. 5
නිසසය සුත්තං
[සාවත්ථී]

කතිහි නු වෝ භන්තෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා නිස්සයෝ දාතබ්බොති?

දසහි වෝ උපාලි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා නිස්සයෝ දාතබ්බෝ. කතමෙහි දසහි: ඉධුපාලි භික්ඛු සීලවා හොති –පෙ– සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතෝ හොති –පෙ– දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා, පාතිමොක්ඛං වෝ පනස්ස විත්ථාරෙන සුවිභත්තං සුප්පවත්තං සුවිනිච්ඡිතං සුත්තසෝ අනුබ්‍යඤ්ජනසෝ, පටිබලෝ හොති ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, පටිබලෝ හොති අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, පටිබලෝ හොති උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතෝ විනෝදෙතුං, පටිබලෝ හොති උපපන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතෝ විවෙචෙතුං, පටිබලෝ හොති අධිසීලෙ –පෙ– අධිචිත්තෙ –පෙ– අධිපඤ්ඤාය සමාදපෙතුං. ඉමෙහි වෝ උපාලි දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා නිස්සයෝ දාතබ්බොති.

10. 1. 4. 6
සාමණෙර සුත්තං

[සාවත්ථී]

කතිහි නු ඛො හන්තෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති?

දසහි ඛො උපාලි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බො. කතමෙහි දසහි: ඉධුපාලි භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපපටිවිද්ධා, පාතිමොක්ඛං ඛො පනස්ස විත්ථාරෙන ස්වාගතං හොති සුවිභත්තං සුපපවත්තං සුවිනිච්ඡිතං සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො, පටිබලො හොති ගිලානං උපට්ඨාතුං වා උපට්ඨාපෙතුං වා, පටිබලො හොති අනභිරතිං වූපකාසෙතුං වා වූපකාසාපෙතුං වා, පටිබලො හොති උප්පන්නං කුක්කුච්චං ධම්මතො විනොදෙතුං, පටිබලො හොති උප්පන්නං දිට්ඨිගතං ධම්මතො විවෙචෙතුං, පටිබලො හොති අධිසීලෙ සමාදපෙතුං. පටිබලො හොති අධිචිත්තෙ සමාදෙතුං. පටිබලො හොති අධිපඤ්ඤාය සමාදපෙතුං. ඉමෙහි ඛො උපාලි දසහිධම්මෙහි සමන්නාගතෙන භික්ඛුනා සාමණෙරො උපට්ඨාපෙතබ්බොති.

10. 1. 4. 7
සඩ්ඝභෙද සුත්තං

[සාවත්ථී]

සඞ්ඝභෙදෙ සඞ්ඝභෙදෙනි හන්තෙ වුච්චති. කිත්තාවතා නුඛො හන්තෙ සඞ්ඝො භින්නොනා හොතීති?

ඉධුපාලි භික්ඛු අධම්මං ‘‘ධම්මො’ ති දීපෙන්ති, ධම්මං ‘අධම්මො’ති දීපෙන්ති, අවිනයං ‘විනයො’ති දීපෙන්ති, විනයං ‘අවිනයො’ ති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන’භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන්ති’ දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන ‘අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනා’ති දීපෙන්ති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ‘ආචිණ්ණං තථාගතෙනා’ති දීපෙන්ති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනා’ති දීපෙන්ති, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන ‘පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනා’ති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්ථූහි අවකස්සන්ති, විවකස්සන්ති, ආවෙනි කම්මානි කරොන්ති, ආවෙනි පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. එත්තාවතා ඛො උපාලි සඞ්ඝො භින්නොනා හොතීති.

10. 1. 4. 8
සඩ්ඝසාමගගි සුත්තං

[සාවත්ථි]

සඞ්ඝසාමග්ගී සඞ්ඝසාමගගීති භන්තෙ වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ සඞ්ඝා සමග්ගො හොති ති:

ඉධූපාලි භික්ඛූ අධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති, ධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති, අවිනයං අවිනයොති දීපෙන්ති. විනයං විනයොති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති; අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනා ති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්ථූහි න අවකස්සන්ති, න වවකස්සන්ති, න ආවෙණිකම්මානි කරොන්ති, න ආවෙණිපාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. එත්තාවතා ඛො උපාලි සඞ්ඝා සමග්ගො හොති ති.

10. 1. 4. 9

පඨම-ආනන්ද සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ භගවන්තං එතදවොච:

සඞ්ඝ භෙදෙ සඞ්ඝභෙදෙති භන්තෙ වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ සඞ්ඝො භින්නො හොතී ති.

ඉධානන්ද භික්ඛු අධම්මං ධම්මෝති දීපෙන්තී, ධම්මං අධම්මෝති දීපෙන්ති, අවිනයං විනයොති දීපෙන්ති, විනයං අවිනයොති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනා ති දීපෙන්ති ආචිණ්ණං, තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනා'ති දීපෙන්ති. අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්ථූහි අවකස්සන්ති, වවකස්සන්ති, ආවෙණිකම්මානි කරොන්ති, ආවෙණි පාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. එත්තාවතා ඛො ආනන්ද සඞ්ඝො භින්නො හොති ති.

සමග්ගං පන භන්තෙ සඞ්ඝං භින්දිත්වා[1] කිං සො පසවති ති?
කප්පට්ඨියං[2] ආනන්ද කිබ්බිසං පසවතීති.
කිං පන භන්තෙ කප්පට්ඨියං කිබ්බිසන්ති?
කප්පං ආනන්ද නිරයම්හි පච්චතීති.

1. ආපායිකො නෙරයිකො කප්පට්ඨො සඞ්ඝභෙදකො
වග්ගරතො අධම්මට්ඨො - යොගක්ඛෙමා පධංසති
සඞ්ඝං සමග්ගං භෙත්වාන - කප්පං නිරයම්හි පච්චතීති.

---

1. භෙත්වා-සීමු
2. කප්පට්ඨිකං-මජ්ඣං
3. යොගක්ඛෙමතො-සීමු

10. 1. 4. 10
දුතිය-ආනන්ද සුත්තං

[සාවත්ථී]

සඞ්ඝසාමග්ගි සඞ්ඝසාමග්ගීති භන්තෙ වුච්චති. කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ සඞ්ඝා සමග්ගා හොතීති?

ඉධානන්ද භික්ඛු අධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති. ධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති. අවිනයං අවිනයොති දීපෙන්ති, විනයං විනයොති දීපෙන්ති. අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. අනාචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. ආචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. තෙ ඉමෙහි දසහි වත්ථූහි න අවකස්සන්ති, න වවකස්සන්ති න ආවෙණිකකම්මානි කරොන්ති. න ආවෙණිපාතිමොක්ඛං උද්දිසන්ති. එත්තාවතා ඛො ආනන්ද සඞ්ඝා සමග්ගා හොතීති.

භින්නං පන භන්තෙ සඞ්ඝං සම්ගහං කත්වා කිං සො පසවතී ති?

බ්‍රහ්මං ආනන්ද පුඤ්ඤං පසවතීති.
කිං පන භන්තෙ බ්‍රහ්මං පුඤ්ඤන්ති?
කපපං ආනන්ද සග්ගම්හි මොදතීති.

1 සුඛා සඞ්ඝස්ස සාමග්ගී සමග්ගානඤ්ච අනුග්ගහො
සමග්ගරතො ධම්මට්ඨා යොගක්ඛෙමා න ධංසති
සඞ්ඝං සමග්ගං කත්වාන කපපං සග්ගම්හි මොදතීති.

උපාලිවග්ගො චතුත්ථො.

තස්සුද්දානං:

උපාලිට්ඨපන උබ්බාහො – උපසම්පද නිස්සයෙන ච
සාමණෙරො ච දෙව භෙද ආනන්දෙහි පරෙ දුවෙති.

5. අඤ්ඤකාසවග්ගෝ

10. 1. 5. 1

විවාද සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ ඛෝ ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච:

"කෝ නු ඛෝ භන්තෙ හෙතු, කෝ පච්චයෝ යෙන සඞ්ඝෙ භණ්ඩන-කලහවිග්ගහවිවාද උප්පජ්ජන්ති භික්ඛු ච න ඵාසු විහරන්ති" ති?

ඉධූපාලි භික්ඛු. අධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති, ධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති, අවිනයං විනයොති දීපෙන්ති, විනයං අවිනයොති දීපෙන්ති, අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති; භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අනාවිණ්ණං තථාගතෙන ආවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, ආවිණ්ණං තථාගතෙන අනාවිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. අයං ඛෝ උපාලි හෙතු අයං පච්චයෝ යෙන සඞ්ඝෙ භණ්ඩන කලහ විග්ගහ විවාද උප්පජ්ජන්ති, භික්ඛු ච න ඵාසු විහරන්ති ති.

10. 1. 5. 2

පඨම විවාදමූල සුත්තං

[සාවත්ථීනිදානං]

කති නු ඛො හන්තෙ විවාදමූලානීති?

දස ඛො උපාලි විවාදමූලානි. කතමානි දස: ඉධූපාලි භික්ඛූ අධම්මං ධම්මොති දීපෙන්ති. ධම්මං අධම්මොති දීපෙන්ති. අවිනයං විනයොති දීපෙන්ති. විනයං අවිනයොති දීපෙන්ති. අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. අනාචිණ්ණං තථාගතෙන ආචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති, ආචිණ්ණං තථාගතෙන අනාචිණ්ණං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙන පඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. පඤ්ඤත්තං තථාගතෙන අපඤ්ඤත්තං තථාගතෙනාති දීපෙන්ති. ඉමානි ඛො උපාලි දස විවාදමූලානීති.

10. 1. 5. 3

දුතිය විවාදමූල සුත්තං

[සාවත්ථීනිදානං]

කති නු ඛො හන්තෙ විවාදමූලානීති?

දස ඛො උපාලි විවාද මූලානි. කතමානි දස? ඉධූපාලි භික්ඛු අනාපන්නිං ආපත්තිත් දීපෙන්ති. ආපත්තිං අනාපත්තිති දීපෙන්ති. ලහුකං ආපත්තිං ගරුකං ආපත්තිති දීපෙන්ති. ගරුකං ආපත්තිං ලහුකං ආපත්තිති දීපෙන්ති. දුට්ඨුල්ලං අපත්තිං අදුට්ඨුල්ලා අපත්තිති දීපෙන්ති. අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං දුට්ඨුල්ලාපත්තිති දීපෙන්ති. සාවසෙසං ආපත්තිං අනවසෙසා ආපත්තිති දීපෙන්ති. අනවසෙසං ආපත්තිං සාවසෙසාපත්තිති දීපෙන්ති. සපටිකම්මං ආපත්තිං අප්පටිකම්මා ආපත්තිති දීපෙන්ති. අප්පටිකම්මං ආපත්තිං සපටිකම්මා ආපත්තිති දීපෙන්ති. ඉමානි ඛො උපාලි දස විවාදමූලානීති:

10. 1. 5. 4

කුසිනාරා සුත්තං

එකං සමයං භගවා කුසිනාරායං විහරති බලිහරණෙ වනසණ්ඩ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති. භදන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතෝ පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

වොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛූනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්ම අජ්ඣත්තා පච්චවෙක්ඛිතබ්බා පඤ්ච ධම්ම අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙත්වා පරෙ වොදෙතබ්බා කත්තමෙ පඤ්ච ධම්මා අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිතබ්බා:

වොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛූනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං: පරිසුද්ධකායසමාචාරොා නු ඛොම්හි, පරිසුද්ධනම්හි කායසමාචාරෙන සමන්නාගතො අඤ්ඤදත්ථු අප්පටිමංසෙන. සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො, උදාහු නො නි. නො වෙ භික්ඛු පරිසුද්ධකායසමාචාරො නොති පරිසුද්ධන කායසමාචාරෙන සමන්නාගතො අඤ්ඤදත්ථු අපපටිමංසෙන, තසස භවන්ති වත්තාරො "ඉඛ තාව ආයසමා කායිකං සික්ඛස්සූ"ති ඉතිසස භවන්ති වත්තාරො.

පුනචපරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛූනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං: "පරිසුද්ධවචීසමාචාරො නු ඛොමහි" පරිසුද්ධනම්හි වචීසමාචාරෙන සමන්නාගතො අඤ්ඤදත්ථු අපපටිමංසෙන සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො, උදාහු නොති නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරිසුද්ධ වචීසමාචාරො හොති, පරිසුද්ධන වචීසමාචාරෙන සමන්නාගතො අඤ්ඤදත්ථු අපපටිමංසෙන, තසස භවන්ති වත්තාරො, "ඉඛ තාව ආයසමා වාචසිකං සික්ඛස්සූ"ති. ඉතිසස භවන්ති වත්තාරො.

පුනචපරං භික්ඛවෙ වොදකෙන භික්ඛූනා පරං වොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං: "මෙත්තං නු ඛො මෙ චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං සබ්‍රහ්මචාරීසු අනාසාතං, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මො, උදාහු නො"ති. නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං චිත්තං පච්චුපට්ඨිතං හොති සබ්‍රහ්මචාරීසු අනාසාතං, තසස භවන්ති වත්තාරො, "ඉඛ තාව ආයසමා සබ්‍රහ්මචාරීසු මෙත්තං චිත්තං පච්චුපට්ඨපෙහී"ති. ඉතිසස භවන්ති වත්තාරො.

පුනචපරං භික්ඛවෙ චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං: "බහුස්සුතො නු ඛොමහි සුතධරො සුතසන්නිචයො යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා, මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා, සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මොා, උදාහු නොා"ති. නොා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතොා හොති සුතධරොා සුතසන්නිචයොා, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා. තසස භවන්ති වත්තාරොා: "ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා ආගමං පරියාපුණස්සූ"ති. ඉතිසස භවන්ති වත්තාරොා,

පුනචපරං භික්ඛවෙ චොදකෙන භික්ඛුනා පරං චොදෙතුකාමෙන එවං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං. "උභයානි නු ඛො මෙ පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන සාගතානි හොන්ති, සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසොා අනුබ්‍යඤ්ජනසොා. සංවිජ්ජති නු ඛො මෙ එසො ධම්මොා. උදාහු නොා"ති. නොා වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛුනොා උභයානි පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන සාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසොා අනුබ්‍යඤ්ජනසොා. ඉදං පනායස්මා "කත්ථ වුත්තං භගවතා"ති ඉති පුට්ඨොා න සම්පායති, තසස භවන්ති වත්තාරොා: "ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මා විනයං සික්ඛස්සූ"ති ඉතිසස භවන්ති වත්තාරොා. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිතබ්බා.

කතමෙ පඤ්චධම්මා අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙතබ්බා: කාලෙන වක්ඛාමි නොා අකාලෙන, භූතෙන වක්ඛාමි නොා අභූතෙන, සණ්හෙන වක්ඛාමි නොා එරුසෙන, අත්ථසංහිතෙන වක්ඛාමි නොා අනත්ථසංහිතෙන. මෙත්තචිත්තොා වක්ඛාමි නොා දොසන්තරොති. ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙතබ්බා.

චොදකෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං පච්චවෙක්ඛිත්වා, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං උපට්ඨපෙත්වා පරොා චොදෙතබ්බානි.

10. 1. 5. 5

රාජනෙතපුරප්පවෙසන සුත්තං

[සාවත්ථි]

දසඉමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ රාජා මහෙසියා සද්ධිං නිසින්නො හොති, තත්‍ර භික්ඛු පවිසති, මහෙසී වා භික්ඛුං දිස්වා සිතං පාතු කරොති, භික්ඛු වා මහෙසිං දිස්වා සිතං පාතු කරොති, තත්‍ර රඤ්ඤො එවං හොති: "අද්ධා ඉමෙසං කතං වා කරිස්සන්ති වා"ති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්ප-වෙසනෙ.

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ රාජා බහුකිච්චො බහුකරණීයො අඤ්ඤතරං ඉත්ථිං ගන්ත්වා න සරති, සා තෙන ගබ්භං ගණ්හාති, තත්‍ර රඤ්ඤො එවං හොති: "න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති. අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො රාජන්තෙ පුරප්පවෙසනෙ.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ අඤ්ඤතරං රතනං නස්සති තත්‍ර රඤ්ඤො එවං හොති: "න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති". අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

4. පුනචපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ අබ්භන්තරා ගුයහවන්තා බහිද්ධා සම්මෙහදං ගච්ඡන්ති. තත්‍ර රඤ්ඤො එවං හොති: "න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති. අයං භික්ඛවෙ චතුත්ථො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

5. පුනචපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ පිතා වා පුත්තං පත්ථෙති, පුත්තො, වා, පිතරං, පත්ථෙති, තෙසං එවං හොති: "න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති, අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

6. පුනචපරං භික්ඛවෙ රාජා නීචට්ඨානීයං උච්චෙ ඨානෙ ඨපෙති. යෙසං තං අම්නාපං තෙසං එවං හොති: "රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො, සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්මන්ති." අයං භික්ඛවෙ ඡට්ඨො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා උච්චට්ඨානියං නීවෙ ඨානෙ ඨපෙති යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති: "රාජා බො පඛ්ඛජිතෙන සංසටෙඨා, සියා නු බො පඛ්ඛජිතස්ස කම්මන්නී". අයං බො භික්ඛවෙ සත්තමෝ ආදීනවෝ රාජන්නෙපුරප්පවෙසනෙ.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා අකාලෙ සෙනං උය්‍යොජෙති, යෙසං තං අමනාපං, තෙසං එවං හොති: "රාජා බො පඛ්ඛජිතෙන සංසටෙඨා, සියා නු බො පඛ්ඛජිතස්ස කම්මන්නී." අයං භික්ඛවෙ අට්ඨමෝ ආදීනවෝ රාජන්නෙපුරප්පවෙසනෙ.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ රාජා කාලෙ සෙනං උය්‍යොජෙත්වා අන්තරාමග්ගතො නිවත්තාපෙති, යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති. "රාජා බො පඛ්ඛජිතෙන සංසටෙඨා, සියා නු බො පඛ්ඛජිතස්ස කම්මන්නී." අයං භික්ඛවෙ නවමෝ ආදීනවෝ. රාජන්නෙපුරප්පවෙසනෙ.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ රඤ්ඤො අන්තෙපුරං හත්ථිසම්මද්දං අස්සසම්මද්දං රථසම්මද්දං[1] රජනීයානි රූප සද්ද ගන්ධරසඵොට්ඨබ්බානි යානි න පඛ්ඛජිත සාරුප්පානි. අයං භික්ඛවෙ දසමෝ ආදීනවෝ රාජන්නෙපුරප්පවෙසනෙ.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස ආදීනවා රාජන්නෙපුරප්පවෙසනෙති

10. 1. 5. 6

සක්‍ය සුත්තං

එකං සමයං භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ අථ බො සම්බහුලා සක්කා[2] උපාසකා නදහුපොසථෙ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නෙ බො සක්‍යෙ උපාසකෙ භගවා එතදවොච: "අපි නු බො තුමෙහ සක්‍යා අට්ඨඞ්ගසමන්නාගතං උපොසථං උපවසථා"ති?

"අපෙපකදා මයං භන්තෙ අට්ඨඞ්ගසමන්නාගතං උපොසථං උපවසාම, අපෙපකදා න උපවසාමා"ති. තෙසං වො සක්‍යා අලාභා තෙසං දුල්ලද්ධං යෙ තුම්හෙ එවං සොකසහගෙ ජීවිතෙ මරණසහගෙ ජීවිත අපෙපකදා අට්ඨඞ්ගසමන්නාගතං උපොසථං උපවසථ, අපෙපකදා න උපවසථ, තං කිං මඤ්ඤථ සක්‍යා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනචි කම්මට්ඨානෙන අනාපජ්ජං අකුසලං දිවසං අඩ්ඪකහාපණෙ නිබ්බීසෙය්‍ය, දක්ඛො දූරිසො උට්ඨාන සම්පන්නොති අලං වචනාය්‍යානි? එවං භන්තෙ,

---

1. හත්ථිසම්මදං, අස්සසම්මදං, රථසම්මදං, – සීමු
2. සඞ්ඝා, මජ්ඣං
3. අනාපජ්ජං, – සීමු.

තං කිං මඤ්ඤථ සක්‍යා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනචි කම්මට්ඨානෙන අනාපජ්ජ අකුසලං දිවසං කහාපණං නිබ්බිසෙය්‍ය, දසෙකා පුරිසො උට්ඨානසම්පන්නොති අලං වචනාය‍ාති? එවං භන්තෙ,

තං කිං මඤ්ඤථ සක්‍යා, ඉධ පුරිසො යෙන කෙනචි කම්මට්ඨානෙන අනාපජ්ජ අකුසලං දිවසං දෙ කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- තයො කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- චත්තාරො කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- පඤ්ච කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- ඡ කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- සත්ත කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- අට්ඨ කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- නව කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- දස කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- වීසති කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- තිංස කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය -පෙ- චත්තාරිසං කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය, පඤ්ඤාසං කහාපණෙ නිබ්බිසෙය්‍ය, "දසෙකා පුරිසො උට්ඨානසම්පන්නො"ති අලං වචනාය‍ාති? එවං භන්තෙ,

තං කිම්මඤ්ඤථ සක්‍ඛා, අපි නු සො පුරිසො දිවසෙ දිවසෙ කහාපණසතං කහාපණසහස්සං නිබ්බිසමාන්නො ලද්ධං ලද්ධං නිකඛිපන්නො වස්සසතායුකො වස්සසතජීවී මහන්තං භොගක්ඛන්ධං අධිගච්ඡෙය්‍යාති? එවං භන්තෙ,

තං කිං මඤ්ඤථ සක්‍යා, අපි නු සො පුරිසො භොගහෙතු භොගනිදානං භොගාධිකරණං එකං වා රත්තිං එකං වා දිවසං උපඩ්ඪං වා රත්තිං උපඩ්ඪං වා දිවසං එකන්නසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍යාති? නො හෙතං භන්තෙ,

තං කිස්ස හෙතු?

කාමා හි භන්තෙ අනිච්චා තුච්ඡා මුසා මොස ධම්මාති.

ඉධ බොපන වො සක්‍ඛ්‍යා මම සාවකො දස වස්සානි අප්පමත්තො ආතාපී පහිතත්තො විහරන්නො යථා‍භියානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමාන්නො සත්තපි වස්සානි සතමපි වස්සසතානි සත්තපි වස්සසහස්සානි සත්තපි වස්සසතසහස්සානි එකන්නසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය, සො ච ඛ්වස්ස සකදාගාමී වා අනාගාමී වා අපණ්ණකං වා සොතාපන්නො, තිට්ඨතු සක්‍යා දස වස්සානි.

ඉධ මම සාවකෝ නව වස්සානි අට්ඨ වස්සානි-පෙ- සත්ත වස්සානි- ඡ වස්සානි - පඤ්ච වස්සානි - චත්තාරි වස්සානි - තීණි වස්සානි - ද්වේ වස්සානි - එකං වස්සං අප්පමත්තෝ ආතාපී පහිතත්තෝ විහරන්තෝ යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ සතම්පි වස්සානි- සතම්පි වස්ස සතානි සතම්පි වස්සසහස්සානි- සතම්පි වස්සසතසහස්සානි එකන්ත සුඛ පටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය: සෝ ච ඛ්වස්ස සකදාගාමී වා අනාගාමී වා අප ණ්ණකං වා සොතාපන්නෝ.

තිට්ඨතු සක්‍යා එකං වස්සං. ඉධ පන සාවකෝ දස මාසෙ අප්පමත්තෝ ආතාපී පහිතත්තෝ විහරන්තෝ යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ සතම්පි වස්සානිසතම්පි වස්සසතානි-සතම්පි වස්සසහස්සානි- සතම්පි වස්සසත-සහස්සානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය සෝ ච ඛ්වස්ස සකදාගාමී වා අනාගාමී වා අප ණ්ණකං වා සොතාපන්නෝ.

තිට්ඨන්තු සක්‍යා දස මාසා ඉධ මම සාවකෝ නව මාසෙ - අට්ඨ මාසෙ - සත්ත මාසෙ - ඡ මාසෙ - පඤ්ච මාසෙ - චත්තාරෝ මාසෙ - තයෝ මාසෙ - ද්වේ මාසෙ - එකං මාසං - අඩ්ඩමාසං - අප්පමත්තෝ ආතාපී පහිතත්තෝ යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ සතම්පි වස්සානි - සතම්පි වස්සසතානි - සතම්පි වස්ස සහස්සානි - සතම්පි. වස්සසතසහස්සානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය, සෝ ච ඛ්වස්ස සකදාගාමී වා අනාගාමී වා අප ණ්ණකං වා සොතාපන්නෝ

තිට්ඨතු සක්‍යා අඩ්ඩමාසෝ ඉධ මම සාවකෝ දස රත්තින්දිවේ අප්පමත්තෝ ආතාපී පහිතත්තෝ විහරන්තෝ යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ සතම්පි වස්සානි - සතම්පි වස්සසතානි - සතම්පි වස්සසහස්සානි - සතම්පි වස්සසතසහස්සානි එකන්ත සුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය, සෝ ච ඛ්වස්ස සකදාගාමී වා අනාගාමී වා අප ණ්ණකං වා සොතාපන්නෝ.

තිට්ඨතු සක්‍යා දස රත්තින්දිවා. ඉධ මම සාවකෝ නව රත්තින්දිවේ-අට්ඨ රත්තින්දිවේ - සත්ත රත්තින්දිවේ - ඡ රත්තින්දිවේ - පඤ්ච රත්තින්දිවේ - චත්තාරෝ රත්තින්දිවේ - තයෝ රත්තින්දිවේ - ද්වේ රත්තින්දිවේ - එකං රත්තින්දිවං අප්පමත්තෝආතාපී පහිතත්තෝ විහරන්තෝ යථා මයානුසිට්ඨං තථා පටිපජ්ජමානෝ සතම්පි වස්සානි - සතම්පි වස්සසතානි - සතම්පි වස්ස සහස්සානි - සතම්පි වස්සසතසහස්සානි එකන්තසුඛපටිසංවෙදී විහරෙය්‍ය.

සො ච භවසඤ්ඤකදගාමී වා අනාගාමී වා අපණ්ණකං වා සොතාපත්තිඵලං.

තෙසං වො සක්‍යා අලාභා, තෙසං දුල්ලද්ධං, යෙ තුම්හෙ එවං සොකසහගය ජීවිතෙ මරණසහගයෙ ජීවිතෙ අපෙපකද අවඩ්ඪසමන්නාගතං උපොසථං උපවසථ, අපෙපකද න උපවසථාති.

එතෙ මයං භන්තෙ අජ්ජතග්ගෙ අවඩ්ඪසමන්නාගතං උපොසථං උපවසිස්සාමාති.

10. 1. 5. 7
මහාලි සුත්තං

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. අථ ඛො මහාලි ලිච්ඡවී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහාලි ලිච්ඡවී භගවන්තං එතදවොච:

"කො නු ඛො භන්තෙ හෙතු, පච්චයො, පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියාති?"

ලොභො ඛො මහාලි හෙතු, ලොභා පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. දොසො ඛො මහාලි හෙතු, දොසො පච්චයො, පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා, මොහො ඛො මහාලි හෙතු, මොහා පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. අයොනිසො මනසිකාරො ඛො මහාලි හෙතු, අයොනිසො මනසිකාරෝ පච්චයෝ පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා, මිච්ඡා පණිහිතං ඛො මහාලි චිත්තං හෙතු, මිච්ඡා පණිහිතං චිත්තං පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා, අයං ඛො මහාලි හෙතු, අයං පච්චයො පාපස්ස කම්මස්ස කිරියාය, පාපස්ස කම්මස්ස පවත්තියා ති.

කො පන භන්තෙ හෙතු, කො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියාති?

අලොහො ඛො මහාලි හෙතු, අලොහො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. අදෙසො ඛො මහාලි—පෙ. අමොහො ඛො මහාලි හෙතු, අමොහො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. යොනිසො මනසිකාරො ඛො මහාලි හෙතු, යොනිසො මනසිකාරො පච්චයො කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. සම්මාපණිහිතං ඛො මහාලි චිත්තං හෙතු, සම්මාපණිහිතං චිත්තං පච්චයො, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියා. අයං ඛො මහාලි හෙතු අයං පච්චයො, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස කිරියාය, කල්‍යාණස්ස කම්මස්ස පවත්තියා.

ඉමෙ ච ඛො මහාලි දස ධම්මා ලොකෙ න සංච්ඡේය්‍යුං, නයිදං පඤ්ඤායෙථ අධම්මචරියා විසමචරියාති වා, ධම්මචරියා සමචරියාති වා, යස්මා ච ඛො මහාලි ඉමෙ දස ධම්මා ලොකෙ සංච්ඡන්නි, තස්මා පඤ්ඤායති අධම්මචරියා විසමචරියාති වා ධම්මචරියා සමචරියාති වාති.

10. 1. 5. 8

දසධම්ම සුත්තං

[සාවත්ථිනිදානං]

දසඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා පබ්බජිතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බා. කතමෙ දස:

1. "වෙවණ්ණියම්හි අජ්ඣුපගතො"ති පබ්බජිතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං,

2. "පරපටිබද්ධා මෙ ජීවිකා"ති පබ්බජිතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

3. "අඤ්ඤෙසු මෙ ආකප්පො කරණීයො"ති පබ්බජිතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

4. ''කච්චිනු බෙ මෙ අත්තා සීලතෝ න උපවදතී''ති පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

5. ''කච්චිනු බෙ මං අනුවිච්ච විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී සීලතෝ න උපවදන්තී''ති පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං,

6. ''සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි නානා භාවෝ විනාභාවොති'' පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

7. ''කම්මස්සකොම්හි කම්මදායාදෙ කම්මයොනි කම්මබන්ධු කම්ම-පටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ භවිස්සාමීති'' පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

8. ''කථං භූතස්ස මෙ රත්තින්දිවා වීතිපතන්තී''ති පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

9. ''කච්චිනුබොහං සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමී''ති පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

10. ''අත්ථිනු බො මෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා අලමරියඤාණදස්සන-විසෙසො අධිගතෝ සොහං පච්ඡිමෙ කාලෙ සබ්‍රහ්මචාරීහි පුට්ඨෝ න මඞ්කුභවිස්සාමී''ති පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස ධම්මා පඞ්ඛපීතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛි-තබ්බා ති.

10. 1. 5. 9

සරීරට්ඨධම්ම සුත්තං

[සාවත්ථි]

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සරීරට්ඨා, කතමෙ දස: සීතං, උණ්හං ජිඝච්ඡා, පිපාසා, උච්චාරො, පස්සාවො, කායසංවරො, වචීසංවරො, ආජීවසංවරො, පොනොභවිකෝ[1] භවසඞ්ඛාරො. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දස ධම්මා සරීරට්ඨා ති.

1. පොනොබ්භවිකෝ, මජ්ඣ.

10. 1. 5. 10
භණ්ඩන සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ පවාරණාය පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා උපට්ඨානසාලායං සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරන්ති.

අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනුපට්ඨානසාලා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි. "කායනුත්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කථාය සන්නිසින්නා, කා ච පන වො අන්තරා කථා විප්පකතා"ති?

"ඉධ මයං භන්තෙ පවාරණාය පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා උපට්ඨාන සාලායං සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරාම"ති.

"න ඛො පන ඉදං භික්ඛවෙ තුම්හාකං පතිරූපං, කුලපුත්තානං සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතානං යං තුළෙහ භණ්ඩනජාතා කලහජාතා විවාදපන්නා, අඤ්ඤමඤ්ඤං මුඛසත්තීහි විතුදන්තා විහරෙය්යාථ"

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සාරාණියා[1] පියකරණා ගරුකරණා සඞ්ගහාය අවිවාදය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තන්ති. කතමෙ දස:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති, ආචාරගොචරසම්පන්නො අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති -පෙ- සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. අයම්පි ධම්මො සාරාණියා පියකරණා ගරුකරණා සඞ්ගහාය අවිවාදය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

---

1. සාරණියා (මජ්ඣ.)

2. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු බහුස්සුතෝ හෝති සුතධරෝ සුත සන්නිචයෝ, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණියෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

3. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණ සහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්ඛෝ. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්ඛෝ. අයම්පි ධම්මෝ සාරා-ණියෝ පියකරණෝ -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

4. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ, ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නා-ගතෝ, ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං, අයම්පි ධම්මෝ සාරාණියෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

5. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිඞ්කරණීයානි තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිඞ්කරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිං කරණීයානි තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං අයම්පි ධම්මෝ සාරාණියෝ පියකරණෝ-පෙ-එකීභාවාය සංවත්තති.

6. පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදාහාරෝ අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදාහාරෝ අභිධම්ම අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණියෝ, පියකරණෝ -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවීරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළ්හපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු ආරද්ධවීරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය ථාමවා දළ්හපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති:

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතරචීවර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානපච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති ඉතරීතර චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන ගිලාන-පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ -පෙ- එකීභාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතෝ චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සතිමා හොති පරමෙන සතිනෙපක්කෙන සමන්නාගතෝ චිරකතම්පි චිරභාසිතම්පි සරිතා අනුස්සරිතා. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ -පෙ- එකී-භාවාය සංවත්තති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නාගතෝ' අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්නා-ගතෝ අරියාය නිබ්බෙධිකාය සම්මා දුක්ඛක්ඛයගාමිනියා. අයම්පි ධම්මෝ සාරාණීයෝ පියකරණෝ ගරුකරණෝ සඞ්ගහාය අවිවාදාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ධම්මා සාරාණීයා පියකරණා ගරුකරණා සඞ්ගහාය අවිවාදාය එකීභාවාය සංවත්තනාති.

අකෙකාසවගෙගා පඤ්චමෝ.

තස්සුද්දානං:

චීවාදූ දෙව ච මූලානි කුසිනාරා පවෙසනෙ,
සක්කා මහාලි ධම්මා ච සරීරට්ඨා ච භණ්ඩනාති.

පඨමෝ පණ්ණාසකෝ සමත්තෝ.

2. දුතියො පණ්ණාසකො

1. සචිත්තවග්ගො.

10. 2. 1. 1.

සචිත්ත සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි භික්ඛවොති. භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච.

නො චෙ[1] ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පරචිත්තපරියාය කුසලො හොති, අථ 'සචිත්තපරියාය කුසලො භවිස්සා[2]මී'ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සචිත්තපරියාය කුසලො හොති: සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඉත්ථි වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදාසෙ වා පරිසුද්ධෙ පරියොදාතෙ අච්ඡෙ වා උදපත්තෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානො සචෙ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තස්සෙව රජස්ස වා අඞ්ගණස්ස වා, පහානාය වායමති. නො චෙ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා තෙනෙවත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො "ලාභා වත මෙ පරිපුණ්ණං වත මෙ"ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවෙක්ඛණා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. අභිජ්ඣාලූ නු ඛො බහුලං විහරාමි, අනභිජ්ඣාලූ නු ඛො බහුලං විහරාමි, ව්‍යාපන්නචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අව්‍යාපන්නචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, විගතථීනමිද්ධො නු ඛො බහුලං විහරාමි, උද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි. විචිකිච්ඡො නු ඛො බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡො නු ඛො බහුලං විහරාමි, කොධනො නු ඛො බහුලං විහරාමි. අක්කොධනො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසඞ්කිලිට්ඨචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, කුසීතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ආරද්ධවිරියො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි ති.

---

1. නො ච. - සීමු
2. භවිස්සාමාති - ස්‍යා

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: "අභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි, බ්‍යාපන්නචිත්තො බහුලං විහරාමි, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතො බහුලං විහරාමි, උද්ධතො බහුලං විහරාමි, විචිකිච්ඡා බහුලං විහරාමි, කොධනො බහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨචිත්තා බහුලං විහරාමි, සාරද්ධකායො බහුලං විහරාමි, කුසීතො බහුලං විහරාමි, අසමාහිතො බහුලං විහරාමී"ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමෙ ච උසසාහො ච උසොළ්හී ච අපට්ඨානී ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං... සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තචෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තසෙසව වෙලසස වා සීසසස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසසාහඤ්ච උසොළ්හිඤ්ච අපට්ඨානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, එවමෙව, බො තෙන භික්ඛුනා තෙසං යෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමෙ ච උසසාහො ච උසොළ්හි ච අපට්ඨානී ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති; "අනභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි, අව්‍යාපන්නචිත්තො බහුලං විහරාමි, විගත-ථීනමිද්ධො බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡා බහුලං විහරාමි, අකථංකථී බහුලං විහරාමි, අසඛකිලිට්ඨචිත්තො බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධකායො බහුලං විහරාමි, ආරද්ධවිරියො බහුලං විහරාමි. සමාහිතො බහුලං විහරාමී"ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයො ති.

10. 2. 1. 2
සාරිපුත්ත සුත්තං

[සාවත්ථි]

තත්‍ර බො ආයසමා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමන්තෙසි "ආවුසො භික්ඛවො"ති. "ආවුසො"ති බො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තසස පච්චසොසුං. ආයසමා සාරිපුත්තො එතදවොච:

නො චෙ ආවුසො භික්ඛු පරචිත්තපරියාය කුසලො හොති, අථ "සචිත්තපරියායං කුසලො භවිසසාමී"ති. එවං හි වො ආවුසො සිකඛිතබ්බං.

කථඤ්ච ආවුසො භික්ඛු සච්චපරියාය කුසලො හොති, සෙය්‍යථාපි ආවුසො ඉත්ථී වා දුරිසො වා දහරා යුවා මණ්ඩනක ජාතිකො ආදසෙ වා පරිසුද්ධ පරියොදතෙ අච්ඡ වා උදපත්තෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානො, සචෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඛගණං වා, තසෙවව රජස්ස වා අඛගණස්ස වා පහානාය වායමති. නො චෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඛගණං වා, තෙනෙවත්තමනො හොති, පරිපුණ්ණා සඞ්කප්පො, "ලාභා වත මෙ පරිසුද්ධං වත මෙ"ති. එවමෙව ඛො ආවුසො භික්ඛුනො පච්චවෙක්ඛනා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු: "අභිජ්ඣාලූ නු ඛො බහුලං විහරාමි, අනභිජ්ඣාලූ නු ඛො බහුලං විහරාමි, බ්‍යාපන්නචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අබ්‍යාපන්නචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ථීන මිද්ධපරියුට්ඨිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, විගතථීනමිද්ධො නු ඛො බහුලං විහරාමි, උද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ඒවිකිච්ඡා නු ඛො බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡො නු ඛො බහුලං විහරාමි. කොධනො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අක්කොධනො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සඞ්කිලිට්ඨචිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසංකිලිට්ඨ චිත්තො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධකායො නු ඛො බහුලං විහරාමි, කුසීතො නු ඛො බහුලං විහරාමි, ආරද්ධවිරියො නු ඛො බහුලං විහරාමි, සමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමි. අසමාහිතො නු ඛො බහුලං විහරාමී"ති.

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: අභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි-පෙ-අසමාහිතො බහුලං විහරාමී"ති. තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමො ච උසසාහො ච උසොළ්හිච අපට්ඨානි ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං. සෙය්‍යථාපි ආවුසො ආදිත්තචෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තස්සෙව චෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසසාහඤ්ච උළොළ්හිඤ්ච අපට්ඨානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, එව මෙව ඛො ආවුසො තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තං ඡන්දෙ ච වායාමො ච උසසාහො ච උසොළ්හි ච අපට්ඨානි ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ ආවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: "අනභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි-පෙ-සමාහිතො බහුලං විහරාමී"ති. තෙනාවුසො භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයො"ති.

10. 2. 1. 3
යීති සුත්තං

[සාවත්ථී]

යීතිම්පාහං[1] භික්ඛවෙ න වණ්ණයාමි කුසලෙසු ධම්මේසු පමාදවිහාරිං, වුද්ධිං ච ඛො අහං භික්ඛවෙ වණ්ණයාමි කුසලෙසු ධම්මේසු නො යීතිං නො හානිං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ හානි හොති කුසලෙසු ධම්මේසු, නො යීති නො වුද්ධි. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො හොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන චාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන. තස්ස තෙ ධම්මා නෙව තිට්ඨන්ති, නො වඩ්ඪන්ති. හානිමෙතං භික්ඛවෙ වදමි, කුසලෙසු ධම්මෙසු. නො යීති, නො වුද්ධි.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ යීති හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො හානි නො වුද්ධි. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො හොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන චාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන, තස්ස තෙ ධම්මා නෙ ව හායන්ති, නො වඩ්ඪන්ති. යීතිමෙතං භික්ඛවෙ වදමි කුසලෙසු ධම්මේසු, නො හානිං නො වුද්ධිං. එවං ඛො භික්ඛවෙ යීති හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු නො වුද්ධි නො හානි.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ වුද්ධි හොති කුසලෙසු ධම්මේසු, නො යීති, නො හානි, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යත්තකො හොති සද්ධාය සීලෙන සුතෙන චාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙන, තස්ස තෙ ධම්මා නෙව තිට්ඨන්ති නො හායන්ති. වුද්ධිමෙතං භික්ඛවෙ වදමි කුසලෙසු ධම්මේසු නො යීතිං නො හානිං. එවං ඛො භික්ඛවෙ වුද්ධි හොති කුසලෙසු ධම්මේසු, නො යීති, නො හානි.

නො වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරවිත්තපරියායකුසලො හොති, අථ "සවිත්තපරියායකුසලො භවිස්සාමී"ති, එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

---

1. යීතිම්පඅ. සී පී

කථඤ්ච භික්ඛවේ භික්ඛු සච්ත්තපරියායකුසලෝ හොති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවේ ඉත්ථී වා පුරිසෝ වා දහරෝ යුවා මණ්ඩනජාතිකෝ ආදාසෙ වා පරිසුද්ධ පරියෝදතෙ අවේජ වා උදපත්තෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානෝ සවේ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තත්තෙවව රජස්ස වා අඞ්ගණස්ස වා පහානාය වායමති, නෝ වේ තත්ථ පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා තෙනෙවත්තමනෝ හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පෝ ''ලාභා වත මේ පරිසුද්ධං වත මේ''ති.

එවමේව ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ පච්චවෙක්ඛතා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු ''අභිජ්ඣාලූ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි අනභිජ්ඣාලූ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි' ව්‍යාපන්නචිත්තෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අව්‍යාපන්නචිත්තා නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, විගත ථීනමිද්ධෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, උද්ධතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අනුද්ධතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, විචිකිච්ඡා නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡා නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, කොධනෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අකොධනෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨචිත්තා නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අසංකිලිට්ඨචිත්තෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සාරද්ධකායෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධ කායෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, කුසීතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, ආරද්ධ විරියෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සමාහිතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, අසමාහිතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි''ති.

සවේ භික්ඛවේ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානෝ එවං ජානාති: අභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි, ව්‍යාපන්නචිත්තෝ බහුලං විහරාමි, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතෝ බහුලං විහරාමි, උද්ධතෝ බහුලං විහරාමි, විචිකිච්ඡා බහුලං විහරාමි, කොධනෝ බහුලං විහරාමි, සංකිලිට්ඨචිත්තෝ බහුලං විහරාමි, සාරද්ධ-කායෝ බහුලං විහරාමි, කුසීතෝ බහුලං විහරාමි, අසමාහිතෝ බහුලං විහරාමී''ති. තෙන භික්ඛවේ භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තෝ ඡන්දෝ ච වායාමෝ ච උස්සාහෝ ච උස්සොළ්හි ච අප්පටිවානී ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තෙ වෙලා වා ආදිත්තසීසො වා තථෙව වෙලඤ්ච වා සීසඤ්ච වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උසභඤ්ච, උසෙසාළ්හිඤ්ච අපට්ඨානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමෙ ච උසභාහො ච උසෙසාළ්හි ච අපට්ඨානි ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: 'අනභිජ්ඣාලූ බහුලං විහරාමි, අබ්‍යාපන්නචිත්තො බහුලං විහරාමි, විගත ථීනමිද්ධා බහුලං විහරාමි, තිණ්ණවිචිකිච්ඡා බහුලං විහරාමි, අකථංකථී බහුලං විහරාමි, අසංකිලිට්ඨචිත්තො බහුලං විහරාමි, අසාරද්ධකායො බහුලං විහරාමි, ආරද්ධවීරියො බහුලං විහරාමි, සමාහිතො බහුලං විහරාමී''ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුඤ්ඤෙව කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයො ති.

10. 2. 1. 4
සමථ සුත්තං

[සාවත්ථි]

නො චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පරචිත්තපරියායකුසලො හොති, අථ ''සචිත්තපරියායකුසලො භවිස්සාමී''ති එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සචිත්තපරියාය කුසලො හොති, සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ඉත්ථී වා පුරිසො වා දහරො යුවා මණ්ඩනකජාතිකො ආදාසෙ වා පරිසුද්ධ පරියොදාතෙ අච්ඡෙ වා උදපත්තෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානො සචෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තථෙව රජස්ස වා අඞ්ගණස්ස වා පහාණාය වායමති, නො චෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තෙනෙවත්තමනො හොති පරිපුණ්ණසඞ්කප්පො ''ලාභා වත මෙ පරියුද්ධං වත මෙ''ති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චවෙක්ඛණා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. ''ලාභී නු ඛොමහි අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, න නු ඛොමහි ලාභී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, ලාභී නු ඛොමහි අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය. න නු ඛොමහි ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය''ති.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: ''ලාභීමහි අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය''ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අජ්ඣත්තං චෙතොසමථෙ පතිට්ඨාය අධිපඤ්ඤා ධම්මවිපස්සනාය යොගො කරණීයො සො අපරෙන සමයෙන ලාභිවෙව හොති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස ලාභී ච අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: ''ලාභීමහි අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය න ලාභී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස''ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය පතිට්ඨාය අජ්ඣත්තං චෙතොසමථෙ යොගො කරණීයො. සො අපරෙන සමයෙන ලාභී චෙව හොති අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය ලාභී ච අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: ''න ලාභී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය''ති. තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසංයෙව කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමො ච උස්සාහො ච උස්සොළ්හි ච අප්පටිවානි ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තචෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තස්ස ච චෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උස්සාහඤ්ච උස්සොළ්හිඤ්ච අප්පටිවානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව කුසලානං ධම්මානං, පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දෙ ච වායාමො ච උස්සාහො ච උස්සොළ්හි ච අප්පටිවානි ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං. සො අපරෙන සමයෙන ලාභීවෙව හොති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස ලාභී ච අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එවං ජානාති: ''ලාභිමහි අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය''ති තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසුයෙව කුසලෙසු. ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයා.

චීවරමපහං භික්ඛවෙ, දුවිධෙන වදාමි. සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි. පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි. සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි. සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි. ගාමනිගමම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි. ජනපදපදෙසම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි. පුග්ගලම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි.

"චීවරමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි"ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං. තත්‍ර යං ජඤ්ඤා චීවරං "ඉදං ඛො මෙ චීවරං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති. කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති"ති. එවරූපං චීවරං න සෙවිතබ්බං, තත්‍ර යං ජඤ්ඤා චීවරං ඉදං ඛො මෙ චීවරං සෙවතො අකුසලා, ධම්මා පරිහායන්ති. කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති"ති. එව රූපං චීවරං සෙවිතබ්බං, චීවරමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පිති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

"පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි"ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: තත්‍ර යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං ඉමං ඛො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපො පිණ්ඩපාතො න සෙවිතබ්බා. තත්‍ර යං ජඤ්ඤා පිණ්ඩපාතං ඉමං ඛො මෙ පිණ්ඩපාතං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති ති. එවරූපො පිණ්ඩපාතො සෙවිතබ්බා. පිණ්ඩපාතමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පිති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පිති. ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: තත්‍ර යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති" ති. එවරූපං සෙනාසනං න සෙවිතබ්බං. තත්‍ර යං ජඤ්ඤා සෙනාසනං ඉදං ඛො මෙ සෙනාසනං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති ති. එවරූපං සෙනාසනං සෙවිතබ්බං. සෙනාසනමපහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදාමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පි ති. ඉති යං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

"ගාමනිගමම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බං අසෙවිතබ්බම්පීති" ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: "තත්‍ර යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං ඉදං බො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපො ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො, තත්‍ර යං ජඤ්ඤා ගාමනිගමං ඉමං බො මෙ ගාමනිගමං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තීති. එවරූපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො. ගාමනිගම්පාහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පීති, ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

"ජනපදපදෙසම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පීති" ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: තත්‍ර යං ජඤ්ඤා ජනපද පදෙසං ඉමං බො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්තීති. එවරූපො ජනපද පදෙසො න සෙවිතබ්බො. තත්‍ර යං ජඤ්ඤා ජනපදපදෙසං ඉමං බො මෙ ජනපදපදෙසං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තීති. එවරූපො ජනපදපදෙසො සෙවිතබ්බො. ජනපදපදෙසම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පීති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

"පුග්ගලම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පීති" ඉති බො පනෙතං වුත්තං කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං: තත්‍ර යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවනො අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති කුසලා ධම්මා පරිහායන්තීති. එවරූපො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො. තත්‍ර යං ජඤ්ඤා පුග්ගලං ඉමං බො මෙ පුග්ගලං සෙවතො අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්තීති. එවරූපො පුග්ගලො සෙවිතබ්බො. පුග්ගලම්පහං භික්ඛවෙ දුවිධෙන වදමි, සෙවිතබ්බම්පි අසෙවිතබ්බම්පීති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 2. 1. 5
පරිහාන සුත්තං

[සාවත්ථී]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි ආවුසෝ භික්ඛවොති, ආවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තෝ එතදවොච:

පරිහානධම්මා පුග්ගලෝ පරිහානධම්මා පුග්ගලොති ආවුසෝ වුච්චති කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසෝ පරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තෝ භගවතා, කිත්තාවතා ච පන අපරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තා භගවතාති?

දූරතොපි ඛො මයං ආවුසෝ ආගච්ඡෙය්‍යාම ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං, සාධුවතායස්මන්තං යෙව සාරිපුත්තං පටිභාතු, එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො. ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති.

තෙනහාවුසෝ සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමීති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තෝ එතදවොච:

කිත්තාවතා නු ඛො ආවුසෝ පරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තෝ භගවතා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු අසුතඤ්ඤෙව ධම්මං න සුණාති, සුතා චස්ස ධම්මා සම්මොහං ගච්ඡන්ති. යෙ චස්ස ධම්මා පුබ්බෙ චෙතසො සමුට්ඨාපුබ්බා, තෙ ච න සමුදාචරන්ති. අවිඤ්ඤාතඤ්ඤත්ථ විජානාති. එත්තාවතා ඛො ආවුසෝ පරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තෝ භගවතා.

කිත්තාවතා ච පනාවුසෝ අපරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තා භගවතා: ඉධාවුසෝ භික්ඛු අසුතඤ්ඤෙව ධම්මං සුණාති. සුතා චස්ස ධම්මා න සම්මොහං ගච්ඡන්ති, යෙ චස්ස ධම්මා පුබ්බෙ චෙතසො සමුට්ඨාපුබ්බා, තෙ ච සමුදාචරන්ති, අවිඤ්ඤාතඤ්ඤත්ථ විජානාති එත්තාවතා ඛො ආවුසෝ අපරිහානධම්මා පුග්ගලා වුත්තෝ භගවතා.

නෝ චෙ ආවුසෝ භික්ඛු පරචිත්තපරියාය කුසලෝ හොති, අථ සචිත්තපරියාය කුසලෝ භවිස්සාමී ති එවං හි වෝ ආවුසෝ සික්ඛිතබ්බං.

කථඤ්චාවුසෝ භික්ඛු සචිත්තපරියාය කුසලෝ හොති: සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ ඉත්ථී වා පුරිසෝ වා දහරෝ යුවා මණ්ඩනක ජාතිකෝ ආදාසෙ වා පරිසුද්ධ පරියොදාතෙ, අවෙජ්ජ වා උදපත්තෙ සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවෙක්ඛමානෝ සචෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තස්ස රජස්ස වා අඞ්ගණස්ස වා පහානාය වායමති. නෝ චෙ තත්‍ර පස්සති රජං වා අඞ්ගණං වා, තෙනෙවත්තමනෝ හොති පරිපුණ්ණසංකප්පෝ, ලාභා වත මෙ, පරිසුද්ධං වත මෙති. එවමේව ඛෝ ආවුසෝ භික්ඛුනෝ පච්චවෙක්ඛනා බහුකාරා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු.

අනභිජ්ඣාලූ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. විගතථීනමිද්ධෝ බහුලං විහරාමි. සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. අනුද්ධතෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. තිණ්ණවිචිකිච්ඡෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. අනකඛාධනෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. අසංකිලිට්ඨචිත්තෝ නු ඛෝ බහුලං විහරාමි, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. ලාභී නු ඛොමහි අජ්ඣත්තං ධම්මපාමුජ්ජස්ස, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නෝ. ලාභී නු ඛොමහි අජ්ඣත්තං වෙතසො සමථස්ස, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසා ධම්මෝ, උදාහු නෝ. ලාභී නු ඛොමහි අධිපඤ්ඤා ධම්මවිපස්සනාය, සංවිජ්ජති නු ඛෝ මෙ එසෝ ධම්මෝ, උදාහු නොති.

සචෙ ආවුසෝ භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානෝ සඛෙදපි මෙ කුසලෙ ධම්මෙ අන්තනි න සමනුපස්සති, තෙනහාවුසෝ භික්ඛුනා සඛෙදසඞ්ඛයෙව ඉමෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උස්සාහඤ්ච උබ්භාළ්හිඤ්ච අප්පටිවානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං. සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ ආදිත්තචෙලෝ වා ආදිත්තසීසෝ වා තස්සෙව චෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උස්සාහඤ්ච උබ්භාළ්හිඤ්ච අප්පටිවානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ තෙන භික්ඛුනා සඛෙදසඞ්ඛයෙව ඉමෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උස්සාහඤ්ච උබ්භාළ්හිඤ්ච අප්පටිවානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සවෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො එකවෙව කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපස්සති, එකවෙව කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපස්සති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපස්සති, තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය, යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපස්සති, තෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දො ච වායාමො ච උස්සාහො ච උස්සොළ්හී ච අප්පටිවානී ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සෙය්‍යථා පි ආවුසො ආදිත්තෙ චෙලෙ වා ආදිත්තසිසෙ වා තමස්ස වා චෙලස්ස වා සීසස්ස වා නිබ්බාපනාය අධිමත්තං ඡන්දඤ්ච වායාමඤ්ච උස්සාහඤ්ච උස්සොළ්හිඤ්ච අප්පටිවානිඤ්ච සතිඤ්ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො ආවුසො තෙන භික්ඛුනා යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපස්සති, තෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය යෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි න සමනුපස්සති, තෙසං කුසලානං ධම්මානං පටිලාභාය අධිමත්තො ඡන්දො ච වායාමො ච උස්සාහො ච උස්සොළ්හී ච අප්පටිවානී ච සති ච සම්පජඤ්ඤඤ්ච කරණීයං.

සවෙ පනාවුසො භික්ඛු පච්චවෙක්ඛමානො සබ්බෙ පි මෙ කුසලෙ ධම්මෙ අත්තනි සමනුපස්සති, තෙනාවුසො භික්ඛුනා සබ්බෙසුයෙව ඉමෙසු කුසලෙසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය උත්තරිං ආසවානං ඛයාය යොගො කරණීයොති.

10. 2. 1. 6

පඨමසඤ්ඤා සුත්තං

[සාවත්ථී]

දසඉමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා බහුලීකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා කතමා දස:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙපටිකූලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ දසසඤ්ඤා භාවිතා බහුලීකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානාති.

10. 2. 1. 7

දුතිය සඤ්ඤා සුත්තං

[සාවත්ථි]

දස ඉමා භික්ඛවෙ **සඤ්ඤා** භාවිතා බහුලීකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා කතමා දස:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආහාරෙ පටිකූලසඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අට්ඨිකසඤ්ඤා, පුළවකසඤ්ඤා විනීලක සඤ්ඤා, විච්ඡිද්දකසඤ්ඤා, උද්ධුමාතකසඤ්ඤා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ දස **සඤ්ඤා** භාවිතා බහුලීකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානාති.

10. 2. 1. 8

මූලක සුත්තං

[සාවත්ථි]

සබ්බෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්ඡෙය්යුං: "කිමූලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමුදාවා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මා කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මා, කිමාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඋත්තරා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඔගධා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති?" එවං පුට්ඨා තුම්හෙ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං කින්ති බ්‍යාකරෙය්‍යාථාති?

භගවමූලකා නො භන්තෙ ධම්මා, භගවන්නෙත්තිකා, භගවංපටිසරණා සාධු විත භන්තෙ භගවන්තංයෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථො. භගවතො සුත්වා භික්ඛු ධාරෙස්සන්තීති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමී ති. එවං භන්තෙතී ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

සවෙ භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්ඡෙය්‍යුං: කිමූලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමුදයා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපමුඛා සබ්බෙ ධම්මා, කිංආධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඋත්තරා සබ්බෙ ධම්මා, කිංසාරා සබ්බෙ ධම්මා, කිංඔගධා සබ්බෙ ධම්මා, කිංපරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති. එවං පුට්ඨා තුම්හෙ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථ:

ඡන්දමූලකා ආවුසො සබ්බෙ ධම්මා, මනසිකාරසම්භවා සබ්බෙ ධම්මා, එසසමුදයා සබ්බෙ ධම්මා වෙදනා සමොසරණා සබ්බෙ ධම්මා, සමාධිපමුඛා සබ්බෙ ධම්මා, සතාධිපතෙය්‍යා සබ්බෙ ධම්මා, පඤ්ඤුත්තරා සබ්බෙ ධම්මා, විමුත්තිසාරා සබ්බෙ ධම්මා, අමතොගධා සබ්බෙ ධම්මා, නිබ්බාන පරියොසානා සබ්බෙ ධම්මාති. එවං පුට්ඨා තුම්හෙ භික්ඛවෙ තෙසං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං එවං ව්‍යාකරෙය්‍යාථාති.

10. 2. 1. 9

පබ්බජ්ජා සුත්තං

[සාවත්ථී]

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: යථා පබ්බජ්ජාපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. න චුපපන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා චිත්තං පරියාදාය ඨස්සන්ති. දණ්ඩවස්සූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති අනත්ථාසූසූ පරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. අසුභසූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති ආදීනවසූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. ලොකස්ස සමුදයක්කෙ දිස්වා ලොකස්ස අත්ථඞ්ගමක්කෙ සුත්වා තං සූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. ලොකස්ස සම්භවක්කෙ සුත්වා තං සූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. ලොකස්ස සමුදයක්කෙ අත්ථඞ්ගමක්කෙ සුත්වා තං සූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. පහානසූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. විරාගසූසූ-පරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සති. නිරොධසූසූපරිවිතක්කෙ නො චිත්තං භවිස්සතීති. එවං හි වො සික්ඛිතබ්බං.

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යථා පබ්බජ්ජාපරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. න චුප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා චිත්තං පරියාදය තිට්ඨන්ති. අනිච්චසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. අනත්තසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. අසුභසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති, ආදීනවසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. ලොකස්ස සමඤ්ච විසමඤ්ච ඤත්වා තංසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. ලොකස්ස සම්භවඤ්ච විභවඤ්ච ඤත්වා තංසඤ්ඤා-පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. ලොකස්ස සමුදයඤ්ච අත්ථඞ්ගමඤ්ච ඤත්වා තංසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. පහානසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. විරාගසඤ්ඤා පරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති. නිරොධසඤ්ඤාපරිචිතඤ්ච චිත්තං හොති, තස්ස දවින්නං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඞ්ඛං දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතාති.

10. 2. 1. 10

ගිරිමානන්ද සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ගිරිමානන්දො ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාළ්හගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසංකමි, උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච:

ආයස්මා භන්තෙ ගිරිමානන්දො ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාළ්හගිලානො, සාධු භන්තෙ භගවා යෙනායස්මා ගිරිමානන්දො තෙනුපසංකමතු අනුකම්පං උපාදයාති.

සවෙ ඛො ත්වං ආනන්ද ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො උපසංකමිත්වා දස-සඤ්ඤා භාසෙය්‍යාසි, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො දසසඤ්ඤා සුත්වා සො ආබාධො ඨානසො පටිප්පස්සම්භෙය්‍ය.

කතමා දස:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා, පහාන-සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, සබ්බසඞ්ඛාරෙසු අනිච්චසඤ්ඤා, ආනාපානසති.

1. කතමාවානන්ද අනිච්චසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතෝ වා රුක්ඛමූලගතෝ වා සුඤ්ඤාගාර-ගතෝ වා ඉති පටිසංචික්ඛති: ''රූපං අනිච්චං වෙදනා අනිච්චා සඤ්ඤා අනිච්චා සඞ්ඛාරා අනිච්චා විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති''. ඉති ඉමෙසු පඤ්චසු-පාදානක්ඛන්ධේසු අනිච්චානුපස්සී විහරති. අයං වුච්චතානන්ද අනිච්චසඤ්ඤා.

2. කතමාවානන්ද අනත්තසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතෝ වා -පෙ- ඉතිපටිසඤ්චික්ඛති: ''චක්ඛුං[1] අනත්තා, රූපා[2] අනත්තා සොතං අනත්තා, සද්දා අනත්තා, ඝානං අනත්තා, ගන්ධා අනත්තා, ජිව්හා අනත්තා, රසා අනත්තා, කායෝ අනත්තා, ඵොට්ඨබ්බා අනත්තා, මනෝ අනත්තා, ධම්මා අනත්තා''ති. ඉති ඉමෙසු ඡසු අජ්ඣත්තිකබාහිරෙසු ආයතනෙසු අනත්තානුපස්සී විහරති. අයං වුච්චතානන්ද අනත්තසඤ්ඤා.

3. කතමාවානන්ද අසුභසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු ඉමමේව කායං උද්ධං පාදතලා අධෝ කෙස-මත්ථකා තවපරියන්තං පූරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනෝ පච්චවෙක්ඛති: ''අත්ථි ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචෝ මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ජා වක්කං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඵාසං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කරීසං පිත්තං සෙම්හං පුබ්බෝ ලොහිතං සෙදෝ මේදෝ, අස්සු වසා ඛෙළෝ සිඞ්ඝාණිකා ලසිකා මුත්තන්ති'' ඉති ඉමස්මිං කායෙ අසුභානුපස්සී විහරති, අයං වුච්චතානන්ද අසුභසඤ්ඤා.

4. කතමාවානන්ද ආදීනවසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතෝ වා රුක්ඛමූලගතෝ වා සුඤ්ඤාගාර-ගතෝ වා ඉතිපටිසඤ්චික්ඛති: ''බහූ දුක්ඛා ඛෝ අයං කායෝ බහු ආදීනවෝ, ඉති ඉමස්මිං කායෙ විවිධා ආබාධා උපපජ්ජන්ති, සෙය්‍යථීදං: චක්ඛුරෝගෝ සොතරෝගෝ ඝානරෝගෝ ජිව්හා-රෝගෝ කායරෝගෝ සීසරෝගෝ කණ්ණරෝගෝ මුඛරෝගෝ

---

1. චක්ඛු අනත්තා - මජ්ඣ.
2. රූපං - සීමු.

දන්තරොගො කාසො සාසො පිනාසො ඩහො ජරො කුච්ඡිරොගො මුච්ඡා පක්ඛන්දිකා සූලා විසූචිකා කුට්ඨං ගණ්ඩා කිලාසො සෝසො අපමාරො දද්දු කණ්ඩු කච්ඡු රඛසා[1] විතච්ඡිකා ලොහිතපිත්තං මධුමෙහො අංසා පිළකා භගන්දලා පිත්තසමුට්ඨානා ආබාධා, සෙම්හසමුට්ඨානා ආබාධා, වාතසමුට්ඨානා ආබාධා සන්නිපාතිකා ආබාධා උතුපරිණාමජා ආබාධා විසමපරිහාරජා ආබාධා ඔපක්කමිකා ආබාධා කම්මවිපාකජා ආබාධා සීතං උණ්හං ජිඝච්ඡා පිපාසා උච්චාරො පස්සාවොති. ඉති ඉමස්මිං කාමෙ ආදීනවානුපස්සී විහරති. අයං වුච්චතානන්ද ආදීනවසුත්තන්තෝ.

5. කතමාචානන්ද පහානසුත්තන්තෝ:

ඉධානන්ද භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං ව්‍යාපාද විතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසා විතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. අයං වුච්චතානන්ද පහානසුත්තන්තෝ.

6. කතමාචානන්ද විරාගසුත්තන්තෝ:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාර-ගතො වා ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: "එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බ-සඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො, තණ්හක්ඛයා විරාගො නිබ්බානන්ති. අයං වුච්චතානන්ද විරාගසුත්තන්තෝ.

7. කතමාචානන්ද නිරොධසුත්තන්තෝ:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤා-ගාරගතො වා ඉති පටිසංචික්ඛති: "එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හක්ඛයා නිරොධො නිබ්බානන්ති". අයං වුච්චතානන්ද නිරොධසුත්තන්තෝ.

---

1. නවහා - මජ්ඣ.

8. කතමාචානන්ද සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු යෙ ලොකෙ උපයූපාදනා චෙතසො අධිට්ඨානා-භිනිවෙසානුසයා, තෙ පජහන්නො විරමති න උපාදියන්නො. අයං වුච්චතා-නන්ද සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

9. කතමාචානන්ද සබ්බසඞ්ඛාරෙසු අනිච්චසඤ්ඤා:

ඉධානන්ද භික්ඛු සබ්බසඞ්ඛාරෙහි අට්ටියති හරායති ජිගුච්ඡති. අයං වුච්චතානන්ද සබ්බසඞ්ඛාරෙසු අනිච්චසඤ්ඤා.

10. කතමාචානන්ද ආනාපානසති:

ඉධානන්ද භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාර-ගතො වා නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො සතො ච අස්සසති, සතො පස්සසති.

දීඝං වා අස්සසන්නො දීඝං අස්සසාමීති පජානාති. දීඝං වා පස්සසන්නො දීඝං පස්සසාමීති පජානාති. රස්සං වා අස්සසන්නො රස්සං අස්සසාමීති පජානාති. රස්සං වා පස්සසන්නො රස්සං පස්සසාමීති පජානාති. සබ්බකාය පටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. සබ්බකාය පටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පස්සම්භයං කායසඞ්ඛාරං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පස්සම්භයං කායසඞ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති.

පීතිපටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පීතිපටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. සුඛපටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. සුඛපටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. චිත්තසඞ්ඛාරපටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. චිත්තසඞ්ඛාරපටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පස්සම්භයං චිත්තසඞ්ඛාරං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පස්සම්භයං චිත්තසඞ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති.

චිත්තපටිසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. චිත්තපටිසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. අභිප්පමොදයං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. අභිප්පමොදයං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. සමාදහං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. සමාදහං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. විමොචයං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. විමොචයං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති.

අනිච්චානුපස්සී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. අනිච්චානුපස්සී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. විරාගානුපස්සී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. විරාගානුපස්සී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. නිරොධානුපස්සී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. නිරොධානුපස්සී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පටිනිස්සග්ගානුපස්සී අස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. පටිනිස්සග්ගානුපස්සී පස්සසිස්සාමීති සික්ඛති. අයං වුච්චතානන්ද ආනාපානසති.

සවෙ ඛො ත්වං ආනන්ද ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො උපසංකමිත්වා ඉමා දස සඤ්ඤා භාසෙය්‍යාසි, ඨානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානන්දස්ස භික්ඛුනො ඉමා දස සඤ්ඤා සුත්වා සො ආබාධො ඨානසො පටිප්පස්සම්භෙය්‍යාති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො සන්තිකෙ ඉමා දස සඤ්ඤා උග්ගහෙත්වා යෙනායස්මා ගිරිමානන්දො තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා ආයස්මතො ගිරිමානන්දස්ස ඉමා දස සඤ්ඤා අභාසි. අථ ඛො ආයස්මතො ගිරිමානන්දස්ස ඉමා දස සඤ්ඤා සුත්වා සො ආබාධො ඨානසො පටිප්පස්සම්භි, වුට්ඨාහි චායස්මා ගිරිමානන්දො තම්හා ආබාධා තථා පහීනො ච පනායස්මතො ගිරිමානන්දස්ස සො ආබාධො අහොසීති.

සචිත්තවග්ගො පඨමො.

තස්සුද්දානං:

සචිත්ත සාරිපුත්තා ච ඨිතිඤ්ච සමථෙන ච
පරිහානා ච දෙව සඤ්ඤා මූලා පබ්බජිතා ගිරිති.

2. යමකවගෙගා

10. 2. 2. 1

අවිජජා සුත්තං

[සාවත්ථි]

පුරිමා භික්ඛවෙ කොටි න පඤ්ඤායති අවිජ්ජාය 'ඉතො පුබ්බ අවිජ්ජා නාහොසි, අථ පච්ඡා සම්භවී' ති. එවමෙතං භික්ඛවෙ වුච්චති, අථ ච පන පඤ්ඤායති 'ඉදප්පච්චයා අවිජ්ජා'ති.

අවිජ්ජමහං[1] භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො අවිජ්ජාය: පඤ්ච නීවරණා තිස්ස වචනීයං. පඤ්චහං[2] භික්ඛවෙ නීවරණෙ සාහාරෙ වදමි නො අනාහාරෙ. කො චාහාරො පඤ්චන්නං නීවරණානං: තීණි දුච්චරිතානීතිස්ස වචනීයං. තීණිහං[3] භික්ඛවෙ දුච්චරිතානි සාහාරානි වදමි නො අනාහාරානි කො චාහාරො තිණ්ණන්නං දුච්චරිතානං: ඉන්ද්‍රියාසංවරො[4] තිස්ස වචනීයං. ඉන්ද්‍රියාසංවරමහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො ඉන්ද්‍රියාසංවරස්ස: අසතාසම්පජඤ්ඤස්ස වචනීයං. අසතාසම්පජඤ්ඤමහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො අසතාසම්පජඤ්ඤස්ස: අයොනිසො මනසිකාරොතිස්ස වචනීයං. අයොනිසො මනසිකාරමහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො අයොනිසො මනසිකාරස්ස: අසද්ධියන්තීස්ස වචනීයං. අසද්ධියමහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො අසද්ධියස්ස: අසද්ධම්මසවණන්තීස්ස වචනීයං. අසද්ධම්ම සවණමහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං, කො චාහාරො අසද්ධම්මසවණස්ස: අසප්පුරිසසංසෙවොතිස්ස වචනීයං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ අසප්පුරිසසංසෙවො පරිපූරො අසද්ධම්මසවණං පරිපූරෙති. අසද්ධම්මසවණං පරිපූරං අසද්ධියං පරිපූරෙති. අසද්ධියං පරිපූරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති. අයොනිසො මනසිකාරො පරිපූරො අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති. අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියාසංවරං පරිපූරෙති. ඉන්ද්‍රියාසංවරො පරිපූරො තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරෙති. තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරානි පඤ්ච නීවරණෙ පරිපූරෙනති. පඤ්ච නීවරණා පරිපූරා අවිජ්ජං පරිපූරෙනති. එවමෙතිස්සා අවිජ්ජාය ආහාරො හොති. එවඤ්ච පාරිපූරි.

---

1. අවිජජාහං – මජඣං; අවිජජාපහං – සීමු
2. පඤ්චපාහං – මජඣං
3. තීණිපාහං – මජඣං
4. ඉනද්‍රිය අසංවරා – මජඣං

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උපරි පබ්බතෙ ථුල්ලථුසිතකෙ දෙවෙ වස්සන්තෙ දෙවෙ ගලගලායන්තෙ[1] තං උදකං යථානින්නං පවත්තමානං පබ්බත-කන්දරපදරසාඛා පරිපූරෙති, පබ්බතකන්දරපදරසාඛ.පරිපූරා කුඤ්ඤබෙහා[2] පරිපූරෙන්ති, කුසුඤ්ඤබහා[2] පරිපූරා මහාසොබ්භ පරිපූරෙන්ති, මහාසොබ්භා පරිපූරා කුන්නදියො පරිපූරෙන්ති, කුන්නදියො පරිපූරා මහානදියො පරිපූරෙන්ති, මහානදියො පරිපූරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආහාරෙ හොති, එවඤ්ඤු පාරිපූරි.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ අසප්පුරිසසංසෙවො පරිපූරෙ අසද්ධම්ම-සවනං පරිපූරෙති අසද්ධම්මසවනං පරිපූරං අසද්දධියං පරිපූරෙති, අසද්දධියං පරිපූරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, අයොනිසො මනසිකාරෙ පරිපූරෙ අසතා'සම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, අසතා' සම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියා'සංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියා'සංවරෙ පරිපූරෙ තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරෙති. තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරානි පඤ්චනීවරණෙ පරිපූරෙන්ති, පඤ්චනීවරණා පරිපූරා අවිජ්ජං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතිස්සා අවිජ්ජාය ආහාරෙ හොති. එවඤ්ඤු පාරිපූරි.

විජ්ජාවිමුත්තිම්පහං[3] භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො චාහාරෙ විජ්ජාවිමුත්තියා: "සත්තබොජ්ඣඞ්ගා"තිස්ස වචනීයං. සත්තපහං[4] භික්ඛවෙ බොජ්ඣඞ්ගෙ සාහාරෙ වදමි නො අනාහාරෙ. කො චාහාරෙ සත්තන්නං බොජ්ඣඞ්ගානං: "චත්තාරෙ සතිපට්ඨානා"තිස්ස වචනීයං. චත්තාරොපහං භික්ඛවෙ සතිපට්ඨානෙ සාහාරෙ වදමි නො අනාහාරෙ. කොචාහාරෙ චතුන්නං සතිපට්ඨානානං: "තීණි සුචරිතානී" තිස්ස වචනීයං. තීණිපහං භික්ඛවෙ සුචරිතානි සාහාරානි වදමි නො අනාහාරානි. කො චාහාරෙ තිණ්ණන්නං සුචරිතානං: "ඉන්ද්‍රියසංවරෙ"-තිස්ස වචනීයං. ඉන්ද්‍රියසංවරම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං කො චාහාරෙ ඉන්ද්‍රියසංවරස්ස: "සතිසම්පජඤ්ඤන්තිස්ස" වචනීයං. සතිසම්පජඤ්ඤම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං.

---

1. මජ්ඣං - නත්ථි
2. කුඤ්ඤාබෙහා - මජ්ඣං.
3. විජ්ජාවිමුත්තිම්පාහං - මජ්ඣං.
4. සත්තපාහං - මජ්ඣං.

කො චාහාරො සතිසම්පජඤ්ඤස්ස: ''යොනිසොමනසිකාරො'' තිස්ස වචනීයං, යොනිසොමනසිකාරම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො චාහාරො යොනිසොමනසිකාරස්ස: ''සද්ධා'' තිස්ස වචනීයං. සද්ධම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො චාහාරො සද්ධාය: ''සද්ධම්මසවනන්නිස්ස'' වචනීයං. සද්ධම්මසවනම්පහං භික්ඛවෙ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො චාහාරො සද්ධම්මසවනස්ස: ''සප්පුරිසසංසෙවො'' තිස්ස වචනීයං.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ සප්පුරිසසංසෙවො පරිපූරො සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති, සද්ධම්මසවනං පරිපූරං සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපූරෙ සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරො පරිපූරො තීණි සුචරිතානි පරිපූරෙති, තීණි සුචරිතානි පරිපූරානි චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙන්ති, චත්තාරො සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ පරිපූරෙන්ති, සත්තබොජ්ඣඞ්ගා පරිපූරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුත්තියා ආහාරො හොති. එවඤ්ච පාරිපූරි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උපරි පබ්බතෙ ථුල්ලඵුසිතකෙ දෙවෙ වස්සන්තෙ දෙවෙ ගලගලායන්තෙ තං උදකං යථා නින්නං පවත්තමානං පබ්බත කන්දරපදරසාඛා පරිපූරෙති, පබ්බතකන්දරපදරසාඛා පරිපූරා කුසඤ්ඤෙ පරිපූරෙන්ති. කුසඤ්ඤා පරිපූරා මහාසොඛෙ පරිපූරෙන්ති, මහාසොඛා පරිපූරා කුන්නදියො පරිපූරෙන්ති, කුන්නදියො පරිපූරා මහානදියො පරිපූරෙන්ති, මහානදියො පරිපූරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආහාරො හොති, එවඤ්ච පාරිපූරි.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සප්පුරිසසංසෙවො පරිපූරො සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති, සද්ධම්මසවනං පරිපූරං සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරො පරිපූරෙ සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරො පරිපූරො තීණි සුචරිතානි පරිපූරෙති, තීණි සුචරිතානි පරිපූරානි චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙන්ති, චත්තාරො සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ පරිපූරෙන්ති, සත්තබොජ්ඣඞ්ගා පරිපූරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතිස්සා විජ්ජාවිමුත්තියා ආහාරො හොති, එවඤ්ච පාරිපූරිති.

10. 2. 2. 2
තණ්හා සුත්තං

[සාවත්ථී]

"පුරිමා භික්ඛවේ කොටී න පඤ්ඤායති භවතණ්හාය, ඉතෝ පුබ්බේව භවතණ්හා නාහොසි, අථ පච්ඡා සම්භවී[1]" ති. එවමේතං භික්ඛවේ වුච්චති, අථ ච පන පඤ්ඤායති "ඉදප්පච්චයා භවතණ්හා"ති.

භවතණ්හමපහං[2] භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නෝ අනාහාරං, කෝ චාහාරෝ භවතණ්හාය: 'අවිජ්ජා'තිස්ස වචනීයං. අවිජ්ජූපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නෝ අනාහාරං. කෝ චාහාරෝ අවිජ්ජාය: "පඤ්ච නීවරණා" තිස්ස වචනීයං. පඤ්චපහං භික්ඛවේ නීවරණේ සාහාරේ වදමි, නෝ අනාහාරේ. කෝ චාහාරෝ පඤ්චන්නං නීවරණානං: "තීණි දුච්චරිතානී"තිස්ස වචනීයං. තීණිපහං භික්ඛවේ දුච්චරිතානි සාහාරානි වදමි, නෝ අනාහාරානි. කෝ චාහාරෝ තිණ්ණන්නං දුච්චරිතානං: "ඉන්ද්‍රියාසංවරෝ" තිස්ස වචනීයං ඉන්ද්‍රියාසංවරමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි. නෝ අනාහාරං. කෝ චාහාරෝ ඉන්ද්‍රියාසංවරස්ස: අසතාසම්පජඤ්ඤන්ති"තිස්ස වචනීයං. අසතාසම්පජඤ්ඤමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නෝ අනාහාරං කෝ චාහාරෝ අසතා සම්පජඤ්ඤස්ස: "අයෝනිසොමනසිකාරෝ"තිස්ස වචනීයං. අයෝනිසොමනසිකාරමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි. නෝ අනාහාරං කෝ චාහාරෝ අයෝනිසොමනසිකාරස්ස: "අසද්දහිය"න්තිස්ස වචනීයං. අසද්දහියමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නෝ අනාහාරං කෝ චාහාරෝ අසද්දහියස්ස: "අසද්ධම්මසවන"න්තිස්ස වචනීයං. අසද්ධම්ම සවනමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නෝ අනාහාරං. කෝ චාහාරෝ අසද්ධම්මසවනස්ස: අසප්පුරිසසංසෙවොතිස්ස වචනීයං,

ඉති බෝ භික්ඛවේ අසප්පුරිසසංසෙවෝ පරිපූරෝ අසද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති. අසද්ධම්මසවනං පරිපූරං අසද්දහියං පරිපූරෙති, අසද්ධහියං පරිපූරං අයෝනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, අයෝනිසොමනසිකාරෝ පරිපූරෝ අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියාසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියාසංවරෝ පරිපූරෝ තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරෙති, තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරානි පඤ්චනීවරණේ පරිපූරෙන්ති. පඤ්චනීවරණා පරිපූරා අවිජ්ජං පරිපූරෙන්ති. අවිජ්ජා පරිපූරා භවතණ්හං පරිපූරෙති. එවමේතිස්සා භවතණ්හාය ආහාරෝ හොති, එවඤ්ච පාරිපූරි.

---

1. සම්භවීති – මජ්ඣං.
2. භවතණ්හාමහාහං – මජ්ඣං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවේ උපරිපබ්බතෙ ථුල්ලථුසිතකෙ දෙවේ වස්සන්තෙ දෙවේ ගලගලායන්තෙ තං උදකං යථානිනනං පවත්තමානං පබ්බතකන්දර-පදරසාඛා පරිපූරෙති. පබ්බතකන්දරපදරසාඛා පරිපූරා කුසපුබ්බ පරිපූරෙනති. කුසපුබ්බා පරිපූරා මහාසොබ්බ පරිපූරෙන්ති. මහාසොබ්බා පරිපූරා කුන්නදියෝ පරිපූරෙන්ති. කුන්නදියෝ පරිපූරා මහානදියෝ පරිපූරෙනති. මහානදියෝ පරිපූරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතස්ස මහාසමුද්දස්ස සාගරස්ස ආහාරෝ හොති, එවඤ්ච පාරිපූරි.

එවමෙව බො භික්ඛවේ අසප්පුරිසසංසෙවෝ පරිපූරෙ අසද්ධම්ම සවනං පරිපූරෙති, අසද්ධම්මසවනං[1] පරිපූරං අසද්දියං පරිපූරෙති, අසද්දියං පරිපූරං අයොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති. අයොනිසො මනසිකාරෙ පරිපූරෙ අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, අසතාසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියාසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියාසංවරෙ පරිපූරෙ තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරෙති, තීණි දුච්චරිතානි පරිපූරානි පඤ්චනීවරණෙ පරිපූරෙන්ති-පඤ්ච නීවරණා පරිපූරා අවිජ්ජං පරිපූරෙන්ති. අවිජ්ජා පරිපූරා භවතණ්හං පරිපූරෙති. එවමෙතිස්සා භවතණ්හාය ආහාරෝ හොති එවං ච පාරිපූරි.

විජ්ජාවිමුත්තිමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං, කො චාහාරෝ විජ්ජාවිමුත්තියා: සත්තබොජ්ඣඞ්ගාතිස්ස වචනීයං. සත්තපහං භික්ඛවේ බොජ්ඣඞ්ගෙ සාහාරෙ වදමි, නො අනාහාරෙ කොචාහාරෝ සත්තන්නං බොජ්ඣඞ්ගානං: චත්තාරෝ සතිපට්ඨානාතිස්ස වචනීයං. චත්තාරොපහං භික්ඛවේ සතිපට්ඨාන සාහාරෙ වදමි, නො අනාහාරෙ. කො චාහාරෝ චතුන්නං සතිපට්ඨානානං: තීණි සුචරිතානී'තිස්ස වචනීයං. තීණිඋහං භික්ඛවේ සුචරිතානි සාහාරානි වදමි, නො අනාහාරානි. කො චාහාරෝ තිණ්ණන්නං සුචරිතානං: ඉන්ද්‍රියසංවරොතිස්ස වචනීයං. ඉන්ද්‍රියසංවරමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි නො අනාහාරං. කො චාහාරෝ ඉන්ද්‍රියසංවරස්ස: සතිස-මපජඤ්ඤන්තිස්ස වචනීයං. සතිසම්පජඤ්ඤමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි. නො අනාහාරං. කො චාහාරෝ සතිසම්පජඤ්ඤස්ස: යොනිසොමනසි-කාරොතිස්ස වචනීයං. යොනිසොමනසිකාරමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො චාහාරෝ යොනිසො මනසිකාරස්ස: සද්ධාතිස්ස වචනීයං: සද්ධිමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො චාහාරෝ සද්ධාය.: සද්ධම්මසවනන්තිස්ස වචනීයං. සද්ධම්ම-සවනමපහං භික්ඛවේ සාහාරං වදමි, නො අනාහාරං. කො චාහාරෝ සද්ධම්මසවනස්ස: සප්පුරිසසංසෙවොතිස්ස වචනීයං.

---

1. අසද්ධම්මසවනං - මජ්ඣ.

ඉති බෝ භික්ඛවේ සප්පුරිසසංසෙවෝ පරිපූරෝ සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති සද්ධම්මසවනං පරිපූරං, සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරෝ පරිපූරා සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති, සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරං පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරෝ පරිපූරා, තීණි සුචරිතානි පරිපූරෙති තීණි සුචරිතානි පරිපූරානි, චත්තාරෝ සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙන්ති, චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ පරිපූරෙන්ති, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා පරිපූරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතිසසා විජ්ජාවිමුත්තියා ආහාරෝ හොති. එවඤ්ච පාරිපූරි.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවේ උපරිපබ්බතෙ ථුල්ලඵුසිතකෙ දෙවේ වස්සන්තෙ දෙවේ ගලගලායන්තෙ තං උදකං යථාණින්නං පවත්තමානං පබ්භතකන්දර පදරසාඛා පරිපූරෙති, පබ්භතකන්දරපදරසාඛා පරිපූරා කුසඤ්ඤුබිහා පරිපූරෙන්ති. කුසඤ්ඤුබිහා පරිපූරා මහාසොබ්භෙ පරිපූරෙන්ති, මහාසොබ්භා පරිපූරා කුන්නදියෝ පරිපූරෙන්ති. කුන්නදියෝ පරිපූරා මහානදියෝ පරිපූරෙන්ති. මහානදියෝ පරිපූරා මහාසමුද්දං සාගරං පරිපූරෙන්ති එවමෙතසස මහාසමුද්දසස සාගරසස ආහාරෝ හොති. එවඤ්ච පාරිපූරි.

එවමෙව බෝ භික්ඛවේ සප්පුරිසසංසෙවෝ පරිපූරෝ සද්ධම්මසවනං පරිපූරෙති. සද්ධම්මසවනං පරිපූරං සද්ධං පරිපූරෙති, සද්ධා පරිපූරා යොනිසොමනසිකාරං පරිපූරෙති, යොනිසොමනසිකාරෝ පරිපූරා සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරෙති. සතිසම්පජඤ්ඤං පරිපූරං ඉන්ද්‍රියසංවරා පරිපූරෙති, ඉන්ද්‍රියසංවරෝ පරිපූරෝ තීණි සුචරිතානි පරිපූරෙති. තීණි සුචරිතානි පරිපූරානි චත්තාරෝ සතිපට්ඨානෙ පරිපූරෙන්ති. චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා පරිපූරා සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ පරිපූරෙන්ති, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා පරිපූරා විජ්ජාවිමුත්තිං පරිපූරෙන්ති. එවමෙතිසසා විජ්ජාවිමුත්තියා ආහාරෝහොති. එවඤ්ච පාරිපූරීති.

10. 2. 2. 3
නිට්ඨඞගත සුත්තං

[සාවත්ථී]

යෙ කෙචි භික්ඛවෙ මයි නිට්ඨං ගතා, සබ්බෙ තෙ දිට්ඨිසම්පන්නා, තෙසං දිට්ඨිසම්පන්නානං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා, දසෙවත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා, කතමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා: සත්තඤ්ඛත්තුපරමස්ස කොළංකොළස්ස එකබීජිස්ස සකදාගාමිස්ස, යො ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ අරහා, ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා,

කතමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා: අන්තරාපරිනිබ්බායිස්ස, උපහච්චපරිනිබ්බායිස්ස, අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායිස්ස, සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායිස්ස, උද්ධං සොතස්ස අකනිට්ඨගාමිනො. ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා. යෙ කෙචි භික්ඛවෙ මයි නිට්ඨං ගතා, සබ්බෙ තෙ දිට්ඨිසම්පන්නා. තෙසං දිට්ඨිසම්පන්නානං ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨාති.

10. 2. 2. 4
අවෙච්චපපසන්න සුත්තං

[සාවත්ථී]

යෙ කෙචි භික්ඛවෙ මයි අවෙච්චපසන්නා, සබ්බෙ තෙ සොතාපන්නා තෙසං සොතාපන්නානං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා, පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා. කතමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා: සත්තඤ්ඛත්තුපරමස්ස කොළංකොළස්ස එකබීජිස්ස සකදාගාමිස්ස, යො ච දිට්ඨෙව ධම්මෙ අරහා ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා.

කතමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා: අන්තරාපරිනිබ්බායිස්ස උපහච්චපරිනිබ්බායිස්ස අසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායිස්ස සසඞ්ඛාරපරිනිබ්බායිස්ස උද්ධංසොතස්ස අකනිට්ඨගාමිනො. ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨා. යෙ කෙචි භික්ඛවෙ මයි අවෙච්චපසන්නා, සබ්බෙ තෙසොතාපන්නා. තෙසං සොතාපන්නානං ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ නිට්ඨා, ඉමෙසං පඤ්ඤත්තං ඉධ විහාය නිට්ඨාති.

10. 2. 2. 5

පඨමසුඛ සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තෝ මගධෙසු, විහරති නාලකගාමකෙ. අථ බො සාමණ්ඩකානි පරිබ්බාජකා යෙනායස්මා සාරිපුත්තෝ තෙනුපසඞ්කමී. උපසංකමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මෝදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං[1] වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො බො සාමණ්ඩකානි පරිබ්බාජකො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච. කින්නු බො ආවුසො සාරිපුත්ත සුඛං කිං දුක්ඛන්ති.

අභිනිබ්බත්ති බො ආවුසො දුක්ඛා, අනභිනිබ්බත්ති සුඛා. අභිනිබ්බත්තියා ආවුසො සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඞ්ඛං. සීතං උණ්හං ජිඝච්ඡා පිපාසා උච්චාරෝ පස්සාවෝ අගගිසම්ඵස්සා දණ්ඩසම්ඵස්සා සත්ථසම්ඵස්සා ඤාතිපි මිත්තාපි සඞ්ඝම්ම සමාගම්ම රොසෙන්ති. අභිනිබ්බත්තියා ආවුසො සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඞ්ඛං.

අනභිනිබ්බත්තියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං පාටිකඞ්ඛං. න සීතං න උණ්හං න ජිඝච්ඡා න පිපාසා න උච්චාරා න පස්සාවෝ න අගගිසම්ඵස්සා න දණ්ඩසම්ඵස්සා න සත්ථසම්ඵස්සා ඤාතිපි මිත්තාපි සඞ්ඝම්ම සමාගම්ම න රොසෙන්ති, අනභිනිබ්බත්තියා ආවුසො සති ඉදං සුඛං පාටිකඞ්ඛන්ති.

10. 2. 2. 6

දුතියසුඛ සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා සාරිපුත්තෝ මගධෙසු විහරති නාලකගාමකෙ. අථ බො සාමණ්ඩකානි පරිබ්බාජකෝ යෙනායස්මා සාරිපුත්තෝ තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ බො සාමණ්ඩකානි පරිබ්බාජකෝ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච. කින්නු බො ආවුසො සාරිපුත්ත ඉමස්මිං ධම්ම විනයෙ සුඛං කිං දුක්ඛන්ති.

---

1. සාරණීයං – මජ්ඣං.

අනභිරති ඛෝ ආවුසෝ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ දුක්ඛා. අභිරති සුඛා, අනභිරතියා ආවුසෝ සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඞ්ඛං: ගච්ඡන්තොපි සුඛා, සාතං නාධිගච්ඡති. ඨිතොපි -පෙ- නිසින්නොපි - සයානොපි - ගාමගතොපි - අරඤ්ඤගතොපි - රුක්ඛමූලගතොපි - සුඤ්ඤාගාරගතොපි- අබ්භොකාසගතොපි -පෙ- භික්ඛුමජ්ඣගතොපි සුඛං සාතං නාධිගච්ඡති. අනභිරතියා ආවුසෝ සති ඉදං දුක්ඛං පාටිකඞ්ඛං.

අභිරතියා ආවුසෝ සති ඉදං සුඛං පාටිකඞ්ඛං: ගච්ඡන්තොපි සුඛා සාතං අධිගච්ඡති -පෙ- ඨිතොපි - නිසින්නොපි - සයානොපි - ගාමගතොපි - අරඤ්ඤගතොපි - රුක්ඛමූලගතොපි - සුඤ්ඤාගාරගතොපි - අබ්භොකාසගතොපි -පෙ- භික්ඛුමජ්ඣගතොපි සුඛා සාතං අධිගච්ඡති. අභිරතියා ආවුසෝ සති ඉදං සුඛං පාටිකඞ්ඛන්ති.

10. 2. 2. 7

පයමනළකපාන සුත්තං

එකං සමයං භගවා කොසලෙසු චාරිකං චරමානෝ මහතා භික්ඛුසඞ්ඝෙන සද්ධිං යෙන නළකපානං නාම කොසලානං නිගමෝ, තදවසරි. තත්ර සුදං භගවා නළකපානෙ විහරති පලාසවනෙ, තෙන ඛෝ පන සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ භික්ඛුසඞ්ඝපරිවුතෝ නිසින්නෝ හොති. අථ ඛෝ භගවා බහුදෙවරත්තිං භික්ඛූනං ධම්මියා කථාය සන්දසෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා තුණ්හීභූතං තුණ්හීභූතං භික්ඛුසඞ්ඝං අනුවිලොකෙත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි.

විගතථීනමිද්ධොඃ[1] ඛෝ සාරිපුත්ත භික්ඛුසඞ්ඝොඃ, පටිභාතු තං සාරිපුත්ත භික්ඛූනං ධම්මී කථා, පිට්ඨි මෙ ආගිලායති, තමිහං ආයමිස්සාමීති. 'එවමහන්තෙ'ති ඛෝ ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භගවතො පච්චස්සොසි.

---

1. විගතථිනමිද්ධොඃ - මජඣං.

අථ ඛො භගවා චතුගඟුණං සඞ්ඝාටිං පඤ්ඤපෙත්වා දක්ඛිණෙන පස්සෙන සීහසෙය්‍යං කප්පෙසි. පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සම්පජානො උට්ඨානසඤ්ඤං මනසිකරිත්වා, තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛූ ආමන්තෙසි ''ආවුසො භික්ඛවො''ති. 'ආවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

යස්ස කස්සචි ආවුසො සද්ධා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු හිරි[1] නත්ථි ඔත්තප්පං නත්ථි, විරිය[2] නත්ථි, පඤ්ඤා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු නො වුද්ධි. සෙය්‍යථාපි ආවුසො කාළපක්ඛ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හායතෙව වණ්ණෙන, හායති මණ්ඩලෙන, හායති ආහාය, හායති ආරොහපරිණාහෙන. එව මෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි සද්ධා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ථි, ඔත්තප්පං නත්ථි, විරියං නත්ථි, පඤ්ඤා නත්ථි, කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි.

''අස්සද්ධො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''අහිරිකො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''අනොත්තප්පි පුරිස පුග්ගලො'' ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''කුසීතො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''දුප්පඤ්ඤ පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''කොධනො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''උපනාහී පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''පාපිච්ඡාපුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''පාපමිත්තා පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො පරිහානමෙතං. ''මිච්ඡාදිට්ඨිකො පුරිසපුග්ගලා''ති ආවුසො පරිහානමෙතං.

යස්ස කස්සචි ආවුසො සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි අත්ථි, ඔත්තප්පං අත්ථි, පඤ්ඤා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. සෙය්‍යථාපි ආවුසො ජුණ්හපක්ඛ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති වඩ්ඪතෙව වණ්ණෙන, වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන, වඩ්ඪති ආහාය, වඩ්ඪති ආරොහපරිණාහෙන. එවමෙව ඛො ආවුසො යස්ස කස්සචි සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරිඅත්ථි, ඔත්තප්පං අත්ථි. විරියං අත්ථි. පඤ්ඤා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි.

---

1. හිරි – මජ්ඣං.
2. විරිය – මජ්ඣං.

''සද්ධො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''හිරිමා පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ඔත්තප්පී පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''ආරද්ධවීරියො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. පඤ්ඤවා පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. අප්පාබාධතෙ පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''අනුපනාහී පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''අපිච්ඡො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''කල්‍යාණමිත්තෙ පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහානමෙතං. ''සම්මාදිට්ඨිකො පුරිසපුග්ගලො''ති ආවුසො අපරිහාන මෙතන්නී.

අථ බො භගවා පච්චුට්ඨාය ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි සාධු සාධු සාරිපුත්ත, යස්ස කස්සචි සාරිපුත්ත, සද්ධා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි නත්ථි, ඔත්තප්පං නත්ථි, විරියං නත්ථි, පඤ්ඤා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි.

සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත කාළපක්ඛෙ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හායතෙව වණ්ණෙන, හායති මණ්ඩලෙන, හායති ආහාය, හායති ආරොහපරිණාහෙන. එවමෙව බො සාරිපුත්ත යස්ස කස්සචි සද්ධා නත්ථි කුසලෙසු -පෙ- ධම්මෙසු, පඤ්ඤා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො වුද්ධි.

''අස්සද්ධො පුරිසපුග්ගලො''ති සාරිපුත්ත පරිහානමෙතං, අහිරිකො - පෙ- අනොත්තප්පී - කුසීතො - දුප්පඤ්ඤා - කොධනො - උපනාහී - පාපිච්ඡා පාපමිත්තෙ - මිච්ඡාදිට්ඨිකො පුරිසපුග්ගලො''ති සාරිපුත්ත පරිහානමෙතං.

යස්ස කස්සචි සාරිපුත්ත සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරි අත්ථි - ඔත්තප්පං අත්ථි - විරියං අත්ථි-පඤ්ඤා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නො පරිහානි. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත ජුණ්හපක්ඛෙ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසො වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව වණ්ණෙන. වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන, වඩ්ඪති ආහාය, වඩ්ඪති ආරොහපරිණාහෙන.

එව මෙව බො සාරිපුත්ත යස්ස කස්සචි සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. හිරිඅත්ථි – ඔත්තප්පං අත්ථි – විරියං අත්ථි – පඤ්ඤා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති වුද්ධිමෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු, නෝ පරිහානි.

''සද්ධෝ පුරිසපුග්ගලෝ''ති සාරිපුත්ත අපරිහානමෙතං, හිරිමා – පෙ – ඔත්තප්පී–ආරද්ධවිරියෝ– පඤ්ඤවා–අත්ථඞ්ගතෝ–අනුපනාහී–අපපිවෙජා –කල්‍යාණමිත්තෝ – සම්මාදිට්ඨිකෝ පුරිසපුග්ගලෝ''ති සාරිපුත්ත අපරිහාන මෙතන්නි.

10. 2. 2. 8

දුතිය නළකපාන සුත්තං

එකං සමයං භගවා නළකපානෙ විහරති පලාසවනෙ. තෙන බො පන සමයෙන භගවා තදහුපොසථෙ භික්ඛුසඞ්ඝපරිවුතෝ නිසින්නෝ හොති. අථ බො භගවා බහුදෙවරත්තිං භික්ඛූනං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා තුණ්හීභූතං තුණ්හීභූතං භික්ඛුසඞ්ඝං අනුවිලොකෙත්වා ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි.

විගතථීනමිද්ධා බො සාරිපුත්ත භික්ඛුසඞ්ඝා, පටිභාතු තං සාරිපුත්ත භික්ඛූනං ධම්මීකථා, පිට්ඨි මෙ ආගිලායති, තමහං ආයමිස්සාමීති. ''එවං භන්තෙ''ති බො ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භගවතෝ පච්චස්සොසි.

අථ බො භගවා චතුගඟුණං සඞ්ඝාටිං පඤ්ඤාපෙත්වා දක්ඛිණෙන පස්සෙන සීහසෙය්‍යං කප්පෙසි පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතා සම්පජානෝ උට්ඨානසඤ්ඤං මනසිකරිත්වා, තත්‍ර බො ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි ''ආවුසෝ භික්ඛවෙ''ති. 'ආවුසෝ'ති බො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තෝ එතදවොච.

යස්ස කස්සචි ආවුසෝ සද්ධා නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු, හිරි නත්ථි-පෙ-ඔත්තප්පං නත්ථි - විරියං නත්ථි - පඤ්ඤා නත්ථි - සොතාවධානං නත්ථි - ධම්ම ධාරණා නත්ථි - අත්ථූපපරික්ඛා නත්ථි - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ථි - අප්පමාදෝ නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, හානියෙව කුසලේසු ධම්මේසු, නෝ වුද්ධි. සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ කාළපක්ඛ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, හායතෙව වණ්ණේන, හායති මණ්ඩලෙන, හායති ආභාය, හායති ආරොහපරිණාහෙන. එවමේව ඛෝ ආවුසෝ යස්ස කස්සචි සද්ධා නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. හිරි නත්ථි - පෙ - ඔත්තප්පං නත්ථි - විරියං නත්ථි - පඤ්ඤා නත්ථි - සොතාවධානං නත්ථි - ධම්මධාරණා නත්ථි - අත්ථූපපරික්ඛා නත්ථි - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ථි - අප්පමාදෝ නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු, නෝ පරිහානි. සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ ජුණ්හපක්ඛ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව වණ්ණේන, වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන වඩ්ඪති ආභාය, වඩ්ඪති ආරොහපරිණාහෙන, එවමේව ඛෝ ආවුසෝ යස්ස කස්සචි සද්ධා අත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු -පෙ- අප්පමාදෝ අත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු. නෝ පරිහානි:

අථ ඛෝ භගවා පවිවිත්තාය ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං ආමන්තෙසි. සාධු සාධු සාරිපුත්ත යස්ස කස්සචි සාරිපුත්ත, සද්ධා නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු, හිරි නත්ථි - ඔත්තප්පං නත්ථි - පඤ්ඤා නත්ථි - විරියං නත්ථි - සොතාවධානං නත්ථි - ධම්මධාරණා නත්ථි - අත්ථූපපරික්ඛා නත්ථි - ධම්මානුධම්මපටිපත්ති නත්ථි - අප්පමාදෝ නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු. නෝ වුද්ධි. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත කාළපක්ඛ චන්දස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, හායතෙව වණ්ණේන, හායති මණ්ඩලෙන, හායති ආභාය, හායති ආරොහපරිණාහෙන. එවමේව ඛෝ සාරිපුත්ත යස්ස කස්සචි සද්ධා නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු -පෙ- අප්පමාදෝ නත්ථි කුසලේසු ධම්මේසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, හානියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලේසු ධම්මේසු. නෝ වුද්ධි.

යස්ස කස්සචි සාරිපුත්ත සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. හිරී අත්ථි– ඔත්තප්පං අත්ථි – විරියං අත්ථි – පඤ්ඤා අත්ථි – සොතාවධානං අත්ථි ධම්මධාරණා අත්ථි – අත්ථූපපරික්ඛා අත්ථි – ධම්මානුධම්මපටිපත්ති අත්ථි – අපස්සාදෙ අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිඛඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නෝ පරිහානි. සෙය්‍යථාපි සාරිපුත්ත පුණ්ණමසෙඛ වස්සස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වඩ්ඪතෙව වලාහකෝ. වඩ්ඪති මණ්ඩලෙන, වඩ්ඪති ආභාය, වඩ්ඪති ආරොහපරිණාහෙන, එවමෙව ඛෝ සාරිපුත්ත යස්ස කස්සචි සද්ධා අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු –පෙ– අපස්සාදෙ අත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු. තස්ස යා රත්තී වා දිවසෝ වා ආගච්ඡති, වුද්ධියෙව පාටිකඞ්ඛා කුසලෙසු ධම්මෙසු. නෝ පරිහානීති.

10. 2. 2. 9

පඨම කථාවත්ථු සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛෝ පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා උපට්ඨානසාලායං සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙක විහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යථීදං: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්නකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථීකථං සූරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකක්ඛායිකං සමුද්දක්ඛායිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා ඉති.

අථ ඛෝ භගවා සායන්හසමයං පටිසල්ලානා වුට්ඨිතෝ යෙන උපට්ඨානසාලා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛෝ භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: "කායනුත්ථ භික්ඛවෙ එතරහි කථාය සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා, කාසි පන වෝ අන්තරාකථා විප්පකතාති?

ඉධ මයං භන්තෙ පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්ත; උපට්ඨාන සාලායං සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරාම. සෙය්‍යථිදං: රාජකථං චොරකථං –පෙ– ඉති භවාභවකථං ඉති වාති. න ඛො පනෙතං භික්ඛවෙ තුම්හාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං සද්ධාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතානං, යං තුම්හෙ අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරෙය්‍යාථ. සෙය්‍යථිදං: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්නකථං පානකථං වත්ථකථං සයන කථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං සූරකථං විසිකාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකක්ඛායිකං සමුද්දක්ඛායිකං,, ඉතිභවාභවකථං ඉති වාති.

දස ඉමානි භික්ඛවෙ කථාවත්ථූනි. කතමානි දස: අපපිච්ඡකථා සන්තුට්ඨිකථා පවිවෙකකථා අසංසග්ගකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤාකථා විමුත්තිකථා විමුත්තිඤාණදස්සනකථාති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දසකථාවත්ථූනි.

ඉමෙසං වෙ තුම්හෙ භික්ඛවෙ දසන්නං කථාවත්ථූනං උපාදායුපාදාය කථං කථෙය්‍යාථ, ඉමෙසම්පි චන්දිමසූරියානං එවං මහිද්ධිකානං එවං මහානුභාවානං තෙජසා තෙජං පරියාදියෙය්‍යාථ, කො පන වාදෙ අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානන්නි.

10. 2. 2. 10

දුතියකථාවත්ථු සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තා උපට්ඨානසාලායං සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං අනුයුත්තා විහරන්ති. සෙය්‍යථිද: රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං –පෙ– ඉතිභවාභවකථං ඉති වාති,

1. දස ඉමානි භික්ඛවෙ පාසංසානි ඨානානි. කතමානි දස: "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ච අපපිච්ඡො හොති, අපපිච්ඡකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. "අපපිච්ඡො භික්ඛු අපපිච්ඡකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

2. අත්තනා ච සන්තුට්ඨො හොති. සන්තුට්ඨිකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා "සන්තුට්ඨො හොති, භික්ඛු සන්තුට්ඨිකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති. පාසංසමෙතං ඨානං.

3. අත්තනා ච පවිවිත්තා හොති, පවිවෙකකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. "පවිවිත්තො භික්ඛු පවිවෙකකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

4. අත්තනා ච අසංසට්ඨො හොති, අසංසට්ඨකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති., අසංසට්ඨො භික්ඛු අසංසට්ඨකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

5. අත්තනා ච ආරද්ධවීරියො හොති, විරියාරම්භකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. "ආරද්ධවීරියො භික්ඛු විරියාරම්භකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා" ති පාසංසමෙතං ඨානං.

6. අත්තනා ච සීලසම්පන්නා හොති, සීලසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. "සීලසම්පන්නා භික්ඛු සීලසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

7. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නා හොති, සමාධි සම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති, සමාධිසම්පන්නො භික්ඛු සමාධිසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

8. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නා හොති, පඤ්ඤාසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති, "පඤ්ඤාසම්පන්නො භික්ඛු පඤ්ඤාසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා'ති පාසංසමෙතං ඨානං.

9. අත්තනා ච විමුත්තිසම්පන්නා හොති, විමුත්තිසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. "විමුත්තිසම්පන්නො භික්ඛු විමුත්තිසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං.

10. අත්තනා ච විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පන්නා හොති, විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා හොති. 'විමුත්තිඤාණදස්සන' සම්පන්නො භික්ඛු විමුත්තිඤාණදස්සනසම්පදකථඤ්ච භික්ඛූනං කත්තා"ති පාසංසමෙතං ඨානං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස පාසංසානි ඨානානීති.

යමකවගෙගා දුතියො.

තස්සුද්දානං:

අවිජ්ජා තණ්හා නිට්ඨා ච අවෙච්චදෙව සුඛානි ච
නළකපාණෙන දෙව වුත්තා කථාවත්ථු අපරෙ දෙවති.

3. ආකඞ්ඛවග්ගෝ

10. 2. 3. 1

ආකඞ්ඛෙය්‍ය සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ, තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති; භදන්තෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච. සම්පන්නසීලා භික්ඛවෙ විහරථ සම්පන්නපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා, අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවිනො සමාදාය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසු.

1. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘සබ්‍රහ්මචාරීනං පියො චස්සං මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා’’ති. සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං වෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

2. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘ලාභී අස්සං චීවර පිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරාන’’න්ති. සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී අජ්ඣත්තං වෙතොසමථමනුයුත්තො අනිරාකතජ්ඣානො විපස්සනාය සමන්නාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

3. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘යෙසාහං පරිභුඤ්ජාමි චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං, තෙසං තෙ කාරා මහප්ඵලා අස්සු මහානිසංසා’’ති සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

4. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘යෙ මෙ පෙතා ඤාතිසාලොහිතා කාලකතා පසන්නචිත්තා අනුසංරන්ති, තෙසං තං මහප්ඵලං අස්ස මහානිසංස’’න්ති සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

5. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘සන්තුට්ඨො අස්සං ඉතරීතරචීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙනා’’ති, සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

6. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘ඛමො අස්සං සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසිරිංසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං උපපත්තානං. සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිඛානං බරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකාජීතිඝකා අස්සන්නි සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

7. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘අරති රති සහො අස්සං, න ච මං අරති රති සහෙය්‍ය, උප්පන්නං අරති රතිං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය’’න්ති සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

8. ආකාඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘භයභෙරව සහො අස්සං, න ච මං භයභෙරවො සහෙය්‍ය, උප්පන්නං භයභෙරවං අභිභුය්‍ය අභිභුය්‍ය විහරෙය්‍ය’’න්ති, සීලෙසෙට්ඨස්ස පරිපූරකාරී -පෙ- බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

9. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී අස්සං අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී’’ති, සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී ... බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

10. ආකඞ්ඛෙය්‍ය වෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘‘ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤාසච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය’’න්ති, සීලෙසෙවස්ස පරිපූරකාරී අරඤ්ඤං චෙතොසමථමනුයුත්තෙතා අනිරාකතඣානො විපස්සන්නාය සමන්නාගතො බ්‍රූහෙතා සුඤ්ඤාගාරානං.

සමන්නාගතසීලා භික්ඛවෙ විහරථ සමන්නාගතපාතිමොක්ඛා, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවිනො සමාදය සික්ඛථ සික්ඛාපදෙසු’’ති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 2. 3. 2

කණ්ටක සුත්තං

එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං සම්බහුලෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං ආයස්මතා ච චාලෙන[1] ආයස්මතා ච උපචාලෙන[2] ආයස්මතා ච කක්කටෙන[3] ආයස්මතා ච කටිම්බෙන[4] ආයස්මතා ච කටෙන[5] ආයස්මතා ච කටිස්සඞ්ඝෙන[6] අඤ්ඤෙහි ච අභිඤ්ඤාතෙහි අභිඤ්ඤාතෙහි ථෙරෙහි සාවකෙහි සද්ධිං.

තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි චරපුරාය[7] උච්චාසද්දා මහාසද්දා මහාවනං අජ්ඣොගාහන්තී භගවන්තං දස්සනාය. අථ ඛො තෙසං ආයස්මන්තානං එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සම්බහුලා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි චරපුරාය උච්චාසද්දා මහාසද්දා මහාවනං අජ්ඣොගාහන්තී භගවන්තං දස්සනාය. සද්දකණ්ටකා ඛො පන ඣානා වුත්තා භගවතා, යන්නූන මයං යෙන ගොසිඞ්ඝසාලවනදායො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම, තත්‍ථ මයං අප්පසද්දා අප්පකිණ්ණා ඵාසුං[8] විහරෙය්‍යාමා"ති. අථ ඛො තෙ ආයස්මන්තො යෙන ගොසිඞ්ඝසාලවනදායො තෙනුපසඞ්කමිංසු. තත්‍ථ තෙ ආයස්මන්තො අප්පසද්දා අප්පකිණ්ණා ඵාසුං විහරන්තී.

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි; "කහන්නු ඛො භික්ඛවෙ චාලො? කහං උපචාලො? කහං කක්කටො? කහං කටිම්බො? කහං කටො? කහං කටිසඞ්ඝො? කහන්නු ඛො තෙ භික්ඛවෙ ථෙරා සාවකා ගතාති?

ඉධ භන්තෙ තෙසං ආයස්මන්තානං එතදහොසි: "ඉමෙ ඛො සම්බහුලා අභිඤ්ඤාතා අභිඤ්ඤාතා. ලිච්ඡවී භද්දෙහි භද්දෙහි යානෙහි චරපුරාය උච්චාසද්දා මහාසද්දා මහාවනං අජ්ඣොගාහන්තී භගවන්තං දස්සනාය, සද්දකණ්ටකා ඛො පන ඣානා වුත්තා භගවතා, යන්නූන මයං යෙන ගොසිඞ්ඝසාලවනදායො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම, තත්‍ථ මයං අප්පසද්දා අප්පකිණ්ණා ඵාසුං විහරෙය්‍යාමා"ති. අථ ඛො තෙ භන්තෙ ආයස්මන්තො යෙන ගොසිඞ්ඝසාලවනදායො තෙනුපසඞ්කමිංසු. තත්‍ථ තෙ ආයස්මන්තො අප්පසද්දා අප්පකිණ්ණා ඵාසුං විහරන්තීති.

---

1. ආයස්මතා චාලෙන ච - මජ්ඣං.
2. උප්පලෙන - ස්‍යා.
3. කුක්කුටෙන - මජ්ඣං.
4. කටිම්භෙන - මජ්ඣං.
5. නීකටෙන - මජ්ඣං.
6. කටිස්සභෙන - මජ්ඣං.
7. පරපුරාය මජ්ඣං - පමපුරරාය-ස්‍යා.
8. ඵාසු - ස්‍යා.

සාධු සාධු භික්ඛවේ යථා තෙ මහාසාවිකා සම්මා ඛ්‍යාකරමානා ඛ්‍යාකරෙය්‍යුං. සද්දකුණ්ටකා හි භික්ඛවේ ඣානා වුත්තා මයා.

දසයිමෙ භික්ඛවෙ කණ්ටකා, කතමෙ දස: පවිවෙකාරාමස්ස සඞ්ඝණිකාරාමතා කණ්ටකා, අසුභනිමිත්තානුයොගමනුයුත්තස්ස සුභනිමිත්තානුයොගෝ කණ්ටකෝ, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරස්ස විසූකදස්සනං කණ්ටකෝ, බ්‍රහ්මචාරිස්ස[1] මාතුගාමොපවිචාරෝ[2] කණ්ටකෝ, පඨමස්ස ඣානස්ස සද්දා කණ්ටකෝ, දුතියස්ස ඣානස්ස විතක්කවිචාරා කණ්ටකා.[3] තතියස්ස ඣානස්ස පීති කණ්ටකෝ, චතුත්ථස්ස ඣානස්ස අසසාසපස්සාසා[4] කණ්ටකෝ, සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධසමාපත්තියා සඤ්ඤා ච වෙදනා ච කණ්ටකෝ, රාගෝ කණ්ටකෝ, දෙසෝ කණ්ටකෝ, මොහෝ කණ්ටකෝ. අකණ්ටකා භික්ඛවෙ විහරථ, නික්කකණ්ටකා භික්ඛවේ විහරථ. අකණ්ටකා භික්ඛවෙ අරහන්තෝ, නික්කකණ්ටකා භික්ඛවෙ අරහන්තෝ. අකණ්ට නික්කකණ්ටකා භික්ඛවේ අරහන්තෝති.

10. 2. 3. 3
ඉට්ඨධම්ම සුත්තං

[සාවත්ථි]

දසයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං, කතමෙ දස:

හොගා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං, වණ්ණෝ ඉට්ඨෝ කන්තෝ මනාපෝ දුල්ලභෝ ලොකස්මිං, ආරොග්‍යං ඉට්ඨං කන්තං මනාපං දුල්ලභං ලොකස්මිං, සීලං ඉට්ඨං කන්තං මනාපං දුල්ලභං ලොකස්මිං, බ්‍රහ්මචරියං ඉට්ඨං කන්තං මනාපං දුල්ලභං ලොකස්මිං, බාහුසච්චං ඉට්ඨං කන්තං මනාපං දුල්ලභං ලොකස්මිං, පඤ්ඤා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං, ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං, සඞ්ඝා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවේ දස ධම්මා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුල්ලභා ලොකස්මිං.

---

1. බ්‍රහ්මචරියස්ස-මජ්ඣං.
2. මාතුගාමූපවිචාරෝ-මජ්ඣ.
3. කණ්ටකා-මජ්ඣං.
4. අසසාසපසසාසෝ-මජ්ඣං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසන්නං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුල්ලභානං ලොකස්මිං, දසධම්මා පරිපන්ථා: ආලස්සං[1] අනුට්ඨානං භොගානං පරිපන්ථො, අමණ්ඩනා අභූසණා[2] වණ්ණස්ස පරිපන්ථො, අසප්පාය කිරියා ආරොග්‍යස්ස පරිපන්ථො, පාපමිත්තතා සීලානං පරිපන්ථො, ඉන්ද්‍රියාසංවරො බ්‍රහ්මචරියස්ස පරිපන්ථො, විසංවාදනා මිත්තානං පරිපන්ථො, අසජ්ඣාය කිරියා බාහුසච්චස්ස පරිපන්ථො, අසුස්සුසා අපරිපුච්ඡා පඤ්ඤාය පරිපන්ථො, අනනුයොගො අපච්චවෙක්ඛනා ධම්මානං පරිපන්ථො. මිච්ඡාපටිපත්ති සඟ්ගානං පරිපන්ථො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසන්නං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුල්ලභානං ලොකස්මිං ඉමෙ දස ධම්මා පරිපන්ථා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසන්නං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුල්ලභානං ලොකස්මිං දසධම්මා ආහාරා අනාලස්සං උට්ඨානං භොගානං ආහාරො. මණ්ඩනාවිභූසනා වණ්ණස්ස ආහාරො. සප්පායකිරියා ආරොග්‍යස්ස ආහාරො. කල්‍යාණමිත්තතා සීලානං ආහාරො. ඉන්ද්‍රිය-සංවරො බ්‍රහ්මචරියස්ස ආහාරො, අවිසංවාදනා මිත්තානං ආහාරො. සජ්ඣායකිරියා බාහුසච්චස්ස ආහාරො. සුස්සුසා පරිපුච්ඡා පඤ්ඤාය ආහාරො, අනුයොගො පච්චවෙක්ඛනා ධම්මානං ආහාරො. සම්මාපටිපත්ති සඟ්ගානං ආහාරො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ දසන්නං ධම්මානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුල්ලභානං ලොකස්මිං ඉමෙ දසධම්මා ආහාරා ති.

10. 2. 3. 4

වඩ්ඪී සුත්තං

[සාවත්ථි]

දසහි භික්ඛවෙ වඩ්ඪිහි වඩ්ඪමානො අරියසාවකො අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති, සාරාදයී ච හොති වරාදයී කායස්ස. කතමෙහි දසහි:

ඛෙත්තවත්ථූහි වඩ්ඪති. ධනධඤ්ඤෙන වඩ්ඪති. පුත්තදාරෙහි වඩ්ඪති. දසකම්මකර පොරිසෙහි වඩ්ඪති. චතුප්පදෙහි වඩ්ඪති. සද්ධාය වඩ්ඪති. සීලෙන වඩ්ඪති. සුතෙන වඩ්ඪති. චාගෙන වඩ්ඪති. පඤ්ඤාය වඩ්ඪති. ඉමාහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි වඩ්ඪිහි වඩ්ඪමානො අරියසාවකො අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති සාරාදයී ච හොති වරාදයී කායස්සා ති.

1. ආලස්‍යං – මජසං
2. අවිභූසණා – මජසං

1. ධනෙන ධඤ්ඤෙන ච යොධ වඩ්ඪති
පුත්තෙහි දාරෙහි චතුප්පදෙහි ච
ස හොගවා හොති යසස්සී පූජිතො
ඤාතීහි මිත්තෙහි අථොපි රාජූහි.

2. සද්ධාය සීලෙන ච යොධ වඩ්ඪති
පඤ්ඤාය චාගෙන සුතෙන චූභයං
සො තාදිසො සප්පුරිසො විචක්ඛණො
දිට්ඨෙව ධම්මෙ උභයෙන වඩ්ඪතීති.

10. 2. 3. 5
මිගසාලා සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්ත-චීවරමාදාය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො මිගසාලා උපාසිකා යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො මිගසාලා උපාසිකා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

කථං කථං නාමායං භන්තෙ ආනන්ද භගවතා ධම්මෙ දෙසිතො අඤ්ඤදත්ථු, යත්ර හි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායං? පිතා මෙ භන්තෙ පුරාණො බ්‍රහ්මචාරී අහොසි ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාමධම්මා. සො කාලකතො භගවතා ව්‍යාකතො සකදාගාමී සත්තො තුසිතං කායං උපපන්නො'ති. පෙත්තා පි යො මෙ භන්තෙ ඉසිදත්තො අබ්‍රහ්මචාරී අහොසි සදරසන්තුට්ඨා. සොපි කාලකතො භගවතා බ්‍යාකතො සකදාගාමී සත්තො තුසිතං කායං උපපන්නො'ති.

කථං කථං නාමායං භන්තෙ ආනන්ද භගවතා ධම්මෙ දෙසිතො අඤ්ඤදත්ථු, යත්ර හි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභොසමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායන්ති. එවං ඛො පනෙතං භගිනි භගවතා ව්‍යාකතන්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො මීගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනෙ පිණ්ඩපාතං ගහෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්නො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතද වොච:

ඉධාහං භන්තෙ පුබ්බන්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදය යෙන මීගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදිං. අථ ඛො භන්තෙ මීගසාලා උපාසිකා යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා ඛො භන්තෙ මීගසාලා උපාසිකා මං එතදවොච:

කථං කථං නාමායං භන්තෙ ආනන්ද භගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤෙය්‍යො, යත්‍ර හි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායං. පිතා මෙ භන්තෙ පුරාණො බ්‍රහ්මචාරී අහොසි ආරාචාරී විරතො මෙථුනා ගාමධම්මා. සො කාලකතො භගවතා බ්‍යාකතො සකදාගාමී සත්තො තුසිතං කායං උපපන්නොති. පෙත්තාපි යො මෙ භන්තෙ ඉසිදත්තො අබ්‍රහ්මචාරී අහොසි සදාරසන්තුට්ඨො, සො'පි කාලකතො භගවතා බ්‍යාකතො සකදාගාමී සත්තො තුසිතං කායං උපපන්නොති.

කථං කථං නාමායං භන්තෙ ආනන්ද භගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤෙය්‍යො, යත්‍ර හි නාම බ්‍රහ්මචාරී ච අබ්‍රහ්මචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායන්ති. එවං වුත්තෙ අහං භන්තෙ මීගසාලං උපාසිකං එතදවොචං: එවං ඛො පනෙතං භගිනි භගවතා බ්‍යාකතන්ති.

කා වානන්ද මීගසාලා උපාසිකා බාලා අබ්‍යත්තා අම්බකා අම්බක-පඤ්ඤා[1]? කෙ ච පුරිසපුග්ගලපරොපරියඤ්ඤාණො?

දසයිමෙ ආනන්ද පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි. කතමෙ දස:

1. ඉධානන්ද එකච්චො පුග්ගලො දුස්සීලො හොති, තඤ්ච චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යත්ථස්ස තං දුස්සීල්‍යං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණෙන පි අකතං හොති, බාහුසච්චෙන පි අකතං හොති දිට්ඨියා පි අප්පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි[2] විමුත්තිං න ලභති, සො කායස්සභෙදා පරම්මරණා හානාය පරෙති නො විසෙසාය, හානගාමී යෙව හොති නො විසෙසගාමී.

---

1. අම්මකා අම්මකපඤ්ඤා – මජ්ඣං
   අන්ධකා අන්ධකපඤ්ඤ – ස්‍යා.
2. සාමායිකම්පි–සීමු, මජ්ඣං.

2. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ දුස්සීලෝ හොති, තඤ්ච වෙතෝ විමුත්තිං ප ඤ්ඤා විමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ථස්ස තං දුස්සීල්‍යං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණන'පි කතං හොති. බාහුසච්චන'පි කතං හොති, දිට්ඨියා'පි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති, සෝ කායස්සභෙදා පරම්මරණා විසෙසාය පරෙති, නෝ හානාය, විසෙසගාමී යෙව හොති, නෝ හානගාමී.

තත්‍රානන්ද පමාණිකා පමිණන්ති: 'ඉමස්සාපි තෙව ධම්මා, අපරස්සාපි තෙව ධම්මා. කස්මා තෙසං එකෝ හීනෝ, එකෝ පණීතෝ'ති. තං හි තෙසං ආනන්ද හොති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය.

තත්‍රානන්ද යච්චායං පුග්ගලෝ දුස්සීලෝ හොති, තඤ්ච වෙතොවිමුත්තිං ප ඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ථස්ස තං දුස්සීල්‍යං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චනපි කතං හොති, දිට්ඨියා'පි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති, අයං ආනන්ද පුග්ගලෝ අමුනා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභික්කන්නතරෝ ච පණීතතරෝ ච. තං කිස්ස හෙතු: ඉමං හි ආනන්ද පුග්ගලං ධම්මසොතෝ නිබ්බහ[1]'ති. තදනන්තරං[2] කෝ ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන. තස්මාතිහානන්ද මා පුග්ගලෙසු පමාණිකා අහුවත්ථ, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණිත්ථ, ඛණ්ඩතිහානන්ද පුග්ගලෝ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හතෙතා, අහං වානන්ද[3] පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හෙය්‍යං, යෝ වාපනස්ස මාදිසෝ.

3. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ සීලවා හොති, තඤ්ච වෙතෝ-විමුත්තිං ප ඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යත්ථස්ස තං සීලං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණනපි අකතං හොති. බාහුසච්චන පි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අපපටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං න ලභති. සෝ කායස්සභෙදා පරම්මරණා හානාය පරෙති, නොවිසෙසං. හානගාමී යෙව හොති, නෝ විසෙසගාමී.

4. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ සීලවා හොති, තඤ්ච වෙතෝ විමුත්තිං ප ඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති, යත්ථස්ස තං සීලං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති.

---

1. නිබ්බහති – බහූසු.
2. තදනන්තරං – සී්‍යා.
3. අහඤ්චානන්ද – ඨීමු. සී්‍යා.

සාමයිකම්පි වීමුත්තිං ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා විසේසාය පරෙති; නෝ හානාය. විසෙසගාමීයෙව හොති, නෝ හානගාමී.

තත්‍රානන්ද පමාණිකා පමිණ්ණති -පෙ- ආහං වානන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හෙය්‍යං, යෝ වා පනස්ස මාදිසෝ.

5. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ නිබ්බරාගෝ හොති, තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යත්ථස්ස සෝ රාගෝ අපරිසෙසෝ නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණනපි අකතං හොති, බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අප්පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං න ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා හානාය පරෙති නෝ විසෙසාය, හානගාමී එව හොති නෝ විසෙසගාමී.

6. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ නිබ්බරාගෝ හොති, තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති, යත්ථස්ස සෝ රාගෝ අපරිසෙසෝ නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා විසෙසාය පරෙති නෝ හානාය, විසෙසගාමීයෙව හොති නෝ හානගාමී.

තත්‍රානන්ද පමාණිකා පමිණ්ණති -පෙ- අහං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හෙය්‍යං, යෝ වා පනස්ස මාදිසෝ.

7. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ කොධනෝ හොති, තඤ්ච චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති. යත්ථස්ස සෝ කොධෝ අපරිසෙසෝ නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණනපි අකතං හොති, බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අප්පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං න ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා හානාය පරෙති නෝ විසෙසාය, හානගාමීයෙව හොති නෝ විසෙසගාමී.

---

1. සාමායිකම්පි, - ම්‍යා.

8. ඉධ පනානන්ද එකච්චේ පුග්ගලා කොධනෝ හොති, තඤ්ච වෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ථස්ස සෝ කොධෝ අපරිසෙසෝ නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා විසෙසාය පරෙති නෝ හානාය, විසෙසගාමියෙව හොති නෝ හානගාමී.

තත්රානන්ද පමාණිකා පුග්ගලා පඤ්ඤත්තී -පෙ- අහං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හෙය්‍යං, යෝ වා පනස්ස මාදිසෝ.

9. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ උද්ධතෝ හොති, තඤ්ච වතෝ විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං නප්පජානාති, යත්ථස්ස තං උද්ධච්චං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණ්ණනපි අකතං හොති, බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අප්පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං න ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා හානාය පරෙති නෝ විසෙසාය, හානගාමියෙව හොති නෝ විසෙසගාමී.

10. ඉධ පනානන්ද එකච්චෝ පුග්ගලෝ උද්ධතෝ හොති, තඤ්ච වෙතෝවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ථස්ස තං උද්ධච්චං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති, තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති. සෝ කායස්ස භෙදා පරම්මරණා විසෙසාය පරෙති නෝ හානාය. විසෙසගාමියෙව හොති නෝ හානගාමී.

තත්රානන්ද පමාණිකා පුග්ගලා පඤ්ඤත්තී ''ඉමස්සපි තෙව ධම්මා, අපරස්සපි තෙව ධම්මා. කස්මා නෙසං එකෝ හීනෝ එකෝ පණීතෝ''ති. තං හි තෙසං ආනන්ද හොති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය.

තත්රානන්ද යවායං පුග්ගලෝ උද්ධතෝ හොති, තඤ්ච වෙතෝවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං යථාභූතං පජානාති. යත්ථස්ස තං උද්ධච්චං අපරිසෙසං නිරුජ්ඣති. තස්ස සවණ්ණනපි කතං හොති, බාහුසච්චෙනපි කතං හොති, දිට්ඨියාපි පටිවිද්ධං හොති, සාමයිකම්පි විමුත්තිං ලභති.

අයං ආනන්ද පුග්ගලෝ අමුනා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභික්කන්තතරෝ ච පණීතතරෝ ච. තං කිස්ස හෙතු: ඉමං හෙතං ආනන්ද පුග්ගලං ධම්මූපයාතෙ නිබ්බහති. තදන්තරං[1] කෝ ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන. තස්මා හි හානන්ද මා පුග්ගලෙසු පමාණිකා අහුවත්ථ, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හිත්ථ. බ්‍යන්තිහානන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හනෙන්නා. අහං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හෙය්‍යං, යෝ වා පනස්ස මාදිසෝ.

කා වානන්ද මිගසාලා උපාසිකා බාලා අබ්‍යත්තා අම්බකා අම්බක-පඤ්ඤා, කෙ ච පුරිසපුග්ගලපරොපරියෙ ඤාණෙ. ඉමෙ ඛො ආනන්ද දසපුග්ගලා සන්තෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

යථාරූපෙන ආනන්ද සීලෙන පුරාණෝ සමන්නාගතෝ අහොසි, තථාරූපෙන සීලෙන ඉසිදත්තෝ සමන්නාගතෝ අහවිත්ථ, නයිධ පුරාණෝ ඉසිදත්තස්ස ගතිම්පි අඤ්ඤාසස. යථාරූපාය ච ආනන්ද පඤ්ඤාය ඉසිදත්තෝ සමන්නාගතෝ අහොසි, යථාරූපාය පඤ්ඤාය පුරාණෝ සමන්නාගතෝ අහවිත්ථ, නයිධ ඉසිදත්තෝ පුරාණස්ස ගතිම්පි අඤ්ඤාසස. ඉති ඛො ආනන්ද ඉමෙ පුග්ගලා උභෝ එකඞ්ගහීනාති.

10. 2. 3. 6

තයොධම්ම සුත්තං

[සාවත්ථි]

තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා ලොකෙ න සංවිජ්ජෙය්‍යුං, න තථාගතෝ ලොකෙ උප්පජ්ජෙය්‍ය අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, න තථාගතප්පවෙදිතෝ ධම්මවිනයෝ ලොකෙ දිප්පෙය්‍ය. කතමෙ තයෝ:

ජාති ච ජරා ච මරණඤ්ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයෝ ධම්මා ලොකෙ න සංවිජ්ජෙය්‍යුං, න තථාගතෝ ලොකෙ උප්පජ්ජෙය්‍ය අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ, න තථාගතප්පවෙදිතෝ ධම්මවිනයෝ ලොකෙ දිප්පෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ ඉමෙ තයෝ ධම්මා ලොකෙ සංවිජ්ජන්ති, තස්මා තථාගතෝ ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ. තස්මා තථාගතප්පවෙදිතෝ ධම්මවිනයෝ ලොකෙ දිප්පති.

1. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අප්පහාය අභබ්බෝ ජානිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං. කතමෙ තයෝ: රාගං අප්පහාය දොසං අප්පහාය මොහං අප්පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයෝ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බා ජානිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං.

---

1. තදනන්තරං නං, - සීමු.
2. කඞ්ඛං - මජ්ඣං,

2. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා රාගං පහාතුං දෙසංපහාතුං මොහං පහාතුං. කතමෙ තයොා: සක්කායදිට්ඨිං අපපහාය විචිකිච්ඡං අපපහාය සීලබ්බතපරාමාසං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා රාගං පහාතුං දෙසං පහාතුං මොහං පහාතුං.

3. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං, විචිකිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං. කතමෙ තයොා: අයොනිසොමනසිකාරං අපපහාය කුම්මග්ගසෙවනං අපපහාය චෙතසොලීනත්තං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං විචිකිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං.

4. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා අයොනිසොමනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසො ලීනත්තං පහාතුං. කතමෙ තයොා: මුට්ඨස්සච්චං අපපහාය අසම්පජඤ්ඤං අපපහාය චෙතසො වික්ඛෙපං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා අයොනිසොමනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසොලීනත්තං පහාතුං.

5. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං. කතමෙ තයොා: අරියානමදස්සනකම්‍යතං අපපහාය අරියධම්මස්ස අසොතුකම්‍යතං අපපහාය උපාරම්භචිත්තං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධම්මෙ අපපහාය අහඛෙඛා මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං.

6. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා අරියානමදස්සනකම්‍යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්‍යතං පහාතුං උපාරම්භචිත්තතං පහාතුං. කතමෙ තයොා: උද්ධච්චං අපපහාය අසංවරං අපපහාය දුස්සීල්‍යං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා අරියානමදස්සනකම්‍යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්‍ය තං පහාතුං උපාරම්භචිත්තතං පහාතුං.

7. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්‍යං පහාතුං. කතමෙ තයොා: අසඤ්ඤදධියං අපපහාය අවදඤ්ඤුතං අපපහාය කොසජ්ජං අපපහාය. ඉමෙ ඛොා භික්ඛවෙ තයොා ධමෙම අපපහාය අහඛෙඛා උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්‍යං පහාතුං.

8. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අස්සද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං. කතමෙ තයො: අනාදරියං අප්පහාය දෙවචස්සතං අප්පහාය පාපමිත්තතං අප්පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අස්සද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං.

9. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං. කතමෙ තයො: අහිරිකං අප්පහාය අනොත්තප්පං අප්පහාය පමාදං අප්පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං.

10. අහිරිකොයං භික්ඛවෙ අනොත්තප්පී[1] පමත්තො හොති, සො පමත්තො සමානො අභබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං, සො පාපමිත්තො සමානො අභබ්බො අස්සද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං, සො කුසීතො සමානො අභබ්බො උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්‍යං පහාතුං, සො දුස්සීලො සමානො අභබ්බො අරියානමදස්සනකම්‍යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්‍යතං පහාතුං, උපාරම්භචිත්තතං පහාතුං, සො උපාරම්භචිත්තො සමානො අභබ්බො මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං වෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං සො වික්ඛිත්ත චිත්තො සමානො අභබ්බො අයොනිසොමනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං වෙතසොලීනත්තං පහාතුං, සො ලීනචිත්තො සමානො අභබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං විචිකිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං, සො විචිකිච්ඡො සමානො අභබ්බො රාගං පහාතුං දෙසං පහාතුං මොහං පහාතුං, සො රාගං අප්පහාය දෙසං අප්පහාය මොහං අප්පහාය අභබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං.

1. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං. කතමෙ තයො: රාගං පහාය දෙසං පහාය මොහං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුං.

2. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො රාගං පහාතුං දෙසං පහාතුං මොහං පහාතුං. කතමෙ තයො: සක්කායදිට්ඨිං පහාය විචිකිච්ඡං පහාය සීලබ්බතපරාමාසං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො රාගං පහාතුං දෙසං පහාතුං මොහං පහාතුං.

---

1. අනොත්තාපී – මජ්ඣං.

3. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං විචිකිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ අයොනිසො මනසිකාරං පහාය කුම්මග්ගසෙවනං පහාය චෙතසොලීනත්තං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො සක්කාය දිට්ඨිං පහාතුං විචිකිච්ඡං පහාතුං සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං.

4. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අයොනිසොමනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසොලීනත්තං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ මුට්ඨස්සච්චං පහාය අසම්පජඤ්ඤං පහාය චෙතසො වික්ඛෙපං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අයොනිසො මනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසො ලීනත්තං පහාතුං.

5. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ අරියානමදස්සනකම්යතං පහාය අරියධම්මස්ස අසොතුකම්යතං පහාය උපාරම්භ චිත්තතං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං.

6. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරියානමදස්සනකම්යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්යතං පහාතුං උපාරම්භචිත්තතං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ උද්ධච්චං පහාය අසංවරං පහාය දුස්සීල්යං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරියානමදස්සනකම්යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්යතං පහාතුං උපාරම්භචිත්තතං පහාතුං.

7. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්යං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ අසඤ්ඤියං පහාය අවදඤ්ඤුතං පහාය කොසජ්ජං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්යං පහාතුං.

8. තයොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අසඤ්ඤියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං. කතමෙ තයොඃ අනාදරියං පහාය දෙවචස්සතං පහාය පාපමිත්තතං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අසඤ්ඤියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං.

9. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං. කතමෙ තයො: අහිරිකං පහාය අනොත්තප්පං පහාය පමාදං පහාය. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මෙ පහාය භබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං.

10. හිරිමායං භික්ඛවෙ ඔත්තප්පී අප්පමත්තො හොති, සො අප්පමත්තො සමානො භබ්බො අනාදරියං පහාතුං දෙවචස්සතං පහාතුං පාපමිත්තතං පහාතුං. සො කල්‍යාණමිත්තො සමානො භබ්බො අස්සද්ධියං පහාතුං අවදඤ්ඤුතං පහාතුං කොසජ්ජං පහාතුං. සො ආරද්ධවිරියො සමානො භබ්බො උද්ධච්චං පහාතුං අසංවරං පහාතුං දුස්සීල්‍යං පහාතුං. සො සීලවා සමානො භබ්බො අරියානමදස්සනකම්‍යතං පහාතුං අරියධම්මස්ස අසොතුකම්‍යතං පහාතුං උපාරම්භ චිත්තතං පහාතුං. සො අනුපාරම්භචිත්තො සමානො භබ්බො මුට්ඨස්සච්චං පහාතුං අසම්පජඤ්ඤං පහාතුං චෙතසො වික්ඛෙපං පහාතුං. සො අවිකම්පිතචිත්තො සමානො භබ්බො අයොනිසොමනසිකාරං පහාතුං කුම්මග්ගසෙවනං පහාතුං චෙතසොලීනත්තං පහාතුං. සො අලීනචිත්තො සමානො භබ්බො සක්කායදිට්ඨිං පහාතුං විචිකිච්ඡං පහාතුං, සීලබ්බතපරාමාසං පහාතුං. සො අවිචිකිච්ඡා සමානො භබ්බො රාගං පහාතුං දොසං පහාතුං මොහං පහාතුං. සො රාගං පහාය දොසං පහාය මොහං පහාය භබ්බො ජාතිං පහාතුං ජරං පහාතුං මරණං පහාතුන්ති.

10. 2. 3. 7
කාක සුත්තං

[සාවත්ථි]

දසහි භික්ඛවෙ අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතො කාකො. කතමෙහි දසහි: ධංසී ච පගබ්භො ච තින්තිණො ච මහග්ඝසො ච ලුද්දො ච අකාරුණිකො ච දුබ්භලොභ ච ඔරවිතා ච මුට්ඨස්සති ච නෙවසිකො[1] ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතො කාකො.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ දසහි අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතො පාපභික්ඛු. කතමෙහි දසහි: ධංසී ච පගබ්භො ච තින්තිණො ච මහග්ඝසො ච ලුද්දො ච අකාරුණිකො ච දුබ්භලොභ ච ඔරවිතා ච මුට්ඨස්සති ච නෙවසිකො ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතො පාපභික්ඛූති.

---

1. නෙරසිකො - සීමු.

10. 2. 3. 8
නිගණ්ඨ සුත්තං

[සාවත්ථී]

දසහි භික්ඛවෙ අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතා නිගණ්ඨා. කතමෙහි දසහි: අස්සද්ධා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, දුස්සීලා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, අහිරිකා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, අනොත්තප්පිනො භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, අසප්පුරිසමහත්තිනො භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, අත්තුක්කංසකපරවම්භකා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, සන්දිට්ඨිපරාමාසා ආධානග්ගාහී දුප්පටිනිස්සග්ගිනො භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, කුහකා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, පාපිච්ඡා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා, මිච්ඡාදිට්ඨිකා භික්ඛවෙ නිගණ්ඨා. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි අසද්ධම්මෙහි සමන්නාගතා නිගණ්ඨාති.

10. 2. 3. 9
ආඝාතවත්ථු සුත්තං

[සාවත්ථී]

දස ඉමානි භික්ඛවෙ ආඝාතවත්ථූනි. කතමානි දස: අනත්ථමෙම අචරීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථමෙම චරතීති ආඝාතං බන්ධති, අනත්ථමෙම චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අචරීති -පෙ- අනත්ථං චරති -පෙ- අනත්ථං චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති. අප්පියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අචරි -පෙ- අත්ථං චරති -පෙ- අත්ථං චරිස්සතීති ආඝාතං බන්ධති අට්ඨානෙ ච කුප්පති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ දස ආඝාතවත්ථූනීති.

10. 2. 3. 10
ආඝාතපටිවිනය සුත්තං

[සාවත්ථී]

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ආඝාතපටිවිනයා. කතමෙ දස: අනත්ථමෙම අචරි, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අනත්ථමෙම චරති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අනත්ථමෙම චරිස්සති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. පියස්ස මෙ මනාපස්ස අනත්ථං අචරි -පෙ- අනත්ථං චරති -පෙ- අනත්ථං චරිස්සති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අප්පියස්ස මෙ අමනාපස්ස අත්ථං අචරි -පෙ- අත්ථං චරති -පෙ- අත්ථං චරිස්සති, තං කුතෙත්ථ ලබ්භාති ආඝාතං පටිවිනෙති. අට්ඨානෙ ච න කුප්පති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ආඝාතපටිවිනයාති.

ආකඞ්ඛවග්ගො තතියො.

තස්සුද්දානං

ආකඞ්ඛා කණ්ටකො ඉට්ඨාවඩ්ඪී ච මිගසාලයා[1]
අහඞ්ඛා වෙව කාකොව නිගණ්ඨා දෙව ච වත්ථූනීති[2]

---

1. මිගසාලාය - මජ්ඣ.
2. ආඝාකෘති-මජ්ඣ.

10. 2. 4. 1

බාහුන සුත්තං

එකං සමයං භගවා වම්පායං විහරති ගග්ගරාය පොක්ඛරණියා තීරෙ. අථ ඛො ආයස්මා බාහුනෝ[1] යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා බාහුනො භගවන්තං එතදවොච:

කතිහි නු ඛො භන්තෙ ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සටෙඨා විසංයුත්තෙනා විපපමුත්තෙනා විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරිතීති?

දසහි ඛො පන බාහුන ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සටෙඨා විසංයුත්තෙනා විපපමුත්තෙනා විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරති. කතමෙහි දසහි: රූපෙන ඛො බාහුන තථාගතො නිස්සටෙඨා විසංයුත්තෙනා විපපමුත්තෙනා විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරති. වෙදනාය ඛො බාහුන -පෙ- සඤ්ඤාය ඛො බාහුන -පෙ- සඞ්ඛාරෙහි ඛො බාහුන -පෙ- විඤ්ඤාණෙන ඛො බාහුන -පෙ- ජාතියා ඛො බාහුන -පෙ- ජරාය ඛො බාහුන -පෙ- මරණෙන ඛො බාහුන -පෙ- දුක්ඛෙහි ඛො බාහුන -පෙ- කිලෙසෙහි ඛො බාහුන තථාගතො නිස්සටෙඨා විසංයුත්තෙනා විපපමුත්තෙනා විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරති.

සෙය්‍යථාපි බාහුන උපපලං වා පදුමං වා පුණ්ඩරිකං වා උදකෙ ජාතං උදකෙ සංවඩ්ඪං උදකා අච්චුග්ගම්ම තිට්ඨති අනුපලිත්තං උදකෙන. එවමෙව ඛො බාහුන ඉමෙහි දසහි ධම්මෙහි තථාගතො නිස්සටෙඨා විසංයුත්තෙනා විපපමුත්තෙනා විමරියාදීකතෙන චෙතසා විහරිතීති.

10. 2. 4. 2

ආනන්ද සුත්තං

[සාවත්ථි]

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං ආනන්දං භගවා එතදවොච:

---

1. වාහනා මජ්ඣ.

1. සො වතානන්ද භික්ඛු අස්සද්ධො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

2. සො වතානන්ද භික්ඛු දුස්සීලො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

3. සො වතානන්ද භික්ඛු අප්පස්සුතො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

4. සො වතානන්ද භික්ඛු දුබ්බචො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

5. සො වතානන්ද භික්ඛු පාපමිත්තො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

6. සො වතානන්ද භික්ඛු කුසීතො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

7. සො වතානන්ද භික්ඛු මුට්ඨස්සති සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

8. සො වතානන්ද භික්ඛු අසන්තුට්ඨො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

9. සො වතානන්ද භික්ඛු පාපිච්ඡො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

10. සො වතානන්ද භික්ඛු මිච්ඡාදිට්ඨිකො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළහිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

සො වතානන්ද භික්ඛු ඉමෙහි දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

1. සො වතානන්ද භික්ඛු සද්ධො සමානො ඉමස්මං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

2. සො වතානන්ද භික්ඛු සීලවා සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

3. සො වතානන්ද භික්ඛු බහුස්සුතො සුතධරො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

4. සො වතානන්ද භික්ඛු සුවචො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

5. සො වතානන්ද භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

6. සො වතානන්ද භික්ඛු ආරද්ධවිරියො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

7. සො වතානන්ද භික්ඛු උපට්ඨිතසති සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

8. සො වතානන්ද භික්ඛු සනතුට්ඨො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

9. සො වතානන්ද භික්ඛු අපපිච්ඡො සමානො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුදධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජති.

10. සො වතානන්ද භික්ඛු සම්මාදිට්ඨිකො සමානො ඉමස්මිං ධම්ම-විනයෙ වුද්ධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨාන මෙතං විජ්ජති.

සො වතානන්ද භික්ඛු ඉමෙහි දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජතීති.

10. 2. 4. 3
පුණ්ණිය සුත්තං

[සාවත්ථි]

අථ ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා පුණ්ණියො භගවන්තං එතදවොච: ''කො නු ඛො භන්තෙ, හෙතු, කො පච්චයො, යෙන අපෙපකදා තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති, අපෙපකදා නප්පටිභාති?''ති.

සඳ්ධො ච පුණ්ණිය භික්ඛු හොති, නො ච උපසඞ්කමිතා, නෙව තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. යතො ච ඛො පුණ්ණිය භික්ඛු සඳ්ධො ච හොති උපසඞ්කමිතා ච, එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

සඳ්ධො ච පුණ්ණිය භික්ඛු හොති උපසඞ්කමිතා ච, නො ච පයිරුපාසිතා -පෙ- පයිරුපාසිතා ච, නො ච පරිපුච්ඡිතා. පරිපුච්ඡිතා ච, නො ච ඔහිත-සොතො ධම්මං සුණාති, ඔහිතසොතො ච ධම්මං සුණාති, නො ච සුත්වා ධම්මං ධාරෙති, සුත්වා ච ධම්මං ධාරෙති, නො ච ධතානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති. ධතානඤ්ච ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති, නො ච අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපන්නා හොති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානු-ධම්මපටිපන්නා ච හොති, නො ච කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණ-වාක්කරණා පොරියා වාචාය සමන්නාගතා විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. කල්‍යාණවාචො ච හොති කල්‍යාණවාක්කරණා පොරියා වාචාය සමන්නාගතා විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා, නො ච සන්දස්සකො හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සබ්‍රහ්මචාරීනං. න ච තාව තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති.

යතො ච ඛො පුණ්ණිය භික්ඛු සද්ධො ච හොති උපසඞ්කමිතා ච පයිරුපාසිතා ච පරිපුච්ඡිතා ච, ඔහිතසොතො ච ධම්මං සුණාති, සුත්වා ච ධම්මං ධාරෙති. ධතානඤ්ච ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති. අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මපටිපන්නො ච හොති, කල්‍යාණවාචො ච හොති කල්‍යාණවාක්කරණො පොරියා වාචාය සමන්නාගතො විස්සට්ඨාය අනෙළගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. සන්දස්සකො ච හොති සමාදපකො සමුත්තෙජකො සම්පහංසකො සබ්‍රහ්මචාරීනං. එවං තථාගතං ධම්මදෙසනා පටිභාති. ඉමෙහි ඛො පුණ්ණිය, දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතා එකන්තපටිභානං තථාගතං ධම්මදෙසනා හොතීති.

10. 2. 4. 4

බ්‍යාකරණ සුත්තං

[සාවත්ථි]

තත්‍ර ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො භික්ඛු ආමන්තෙසි 'ආවුසො භික්ඛවො[1]'ති. ආවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාමොග්ගල්ලානස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා මහාමොග්ගල්ලානො එතදවොච:

ඉධාවුසො භික්ඛු අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති ''ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී''ති. තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා ඣායී සමාපත්තිකුසලො පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො සමනුයුඤ්ජති, සමනුගාහති, සමනුභාසති. සො තථාගතෙන වා තථාගතසාවකෙන වා ඣායිනා සමාපත්තිකුසලෙන පරචිත්තකුසලෙන පරචිත්තපරියායකුසලෙන සමනුයුඤ්ජියමානො සමනුගාහියමානො සමනුභාසියමානො ඉරීණං ආපජ්ජති, විපිනං[2] ආපජ්ජති, අනයං ආපජ්ජති, බ්‍යසනං ආපජ්ජති, අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා ඣායී සමාපත්තිකුසලො පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො එවං වෙතසා වෙතො පරිච්ච මනසිකරොති:

1. ආවුසො භික්ඛවෙ – මජ්ඣං
2. විචිනං – මජ්ඣං, විජිනං – සීමු

"කිණ්ණුඛො අයමායස්මා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති ඛීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී"ති.

1. තමෙනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා ඣායී සමාපත්ති කුසලො පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති: කොධනො ඛො පන අයමායස්මා, කොධපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, කොධපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

2. උපනාහී ඛො පන අයමායස්මා, උපනාහපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, උපනාහපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්ම-විනයෙ පරිහානමෙතං.

3. මක්ඛී ඛො පන අයමායස්මා, මක්ඛපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, මක්ඛපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

4. පලාසී ඛො පන අයමායස්මා, පලාසපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, පලාසපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

5. ඉස්සුකී ඛො පන අයමායස්මා, ඉස්සාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, ඉස්සාපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

6. මච්ඡරී ඛො පන අයමායස්මා, මච්ඡෙරපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, මච්ඡෙරපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

7. සඨො ඛො පන අයමායස්මා, සාඨෙය්‍යපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, සාඨෙය්‍යපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්ම-විනයෙ පරිහානමෙතං.

8. මායාවී ඛො පන අයමායස්මා, මායාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, මායාපරියුට්ඨානං ඛො පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

9. පාපිච්ඡා ඛෝ පන අයමායස්මා ඉච්ඡාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, ඉච්ඡාපරියුට්ඨානං ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්ම විනයෙ පරිහානඒමතං.

10. මුට්ඨස්සති[1] ඛෝ පන අයමායස්මා උත්තරිකරණීයෙ ඔරමත්තකෙන විසෙසාධිගමෙන අන්තරාවොසානං ආපන්නෝ, අන්තරාවොසානගමනං ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

යෝ වතාවුසෝ භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අප්පහාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති. සෝ වතාවුසෝ භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ පහාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජතීති.

10. 2. 4. 5
කප්පී සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා මහාචුන්දෝ වෙතිසූ විහරති සහජාතියං. තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා මහාචුන්දෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි 'ආවුසෝ භික්ඛවෝ'ති ආවුසොති ඛෝ තෙ භික්ඛූ ආයස්මතො මහාචුන්දස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා මහාචුන්දෝ එතදවොච:

ඉධාවුසෝ භික්ඛු කප්පී හොති වීකප්පී අධිගමෙසු ''අහං පඨමං ඣානං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං දුතියං ඣානං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං තතියං ඣානං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං ආකාසානඤ්චායතනං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි. අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජාමීපි වුට්ඨහාමීපි''ති.

---

1. සති - මජ්ඣං.

තඤ්ඤේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣානී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ සමන්නුයුඤ්ජති සමන්නුගාහති සමන්නුභාසති. සෝ තථාගතේන වා තථාගතසාවකේන වා ඣානිනා සමාපත්තිකුසලේන පරචිත්තකුසලේන පරචිත්තපරියායකුසලේන සමන්නුයුඤ්ජියමානෝ සමන්නුගාහියමානෝ සමන්නුභාසියමානෝ ඉරිණං ආපජ්ජති විපිනං ආපජ්ජති අනයං ආපජ්ජති බ්‍යසනං ආපජ්ජති අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣානී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච මනසිකරෝති, කින්නු ඛෝ අයමායස්මා කප්පී හොති විකප්පී අධිගමෙසු ''අහං පඨමං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි –පෙ– අහං සඤ්ඤාවේදයිත-නිරෝධං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපිති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣානී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච පජානාති.

1. දීඝරත්තං ඛෝ පන අයමායස්මා, ඛණ්ඩකාරී ඡිද්දකාරී සබලකාරී කම්මාසකාරී න සන්නතකාරී න සන්නතවුත්ති සිලෙසු. දුස්සීලෝ ඛෝ පනායමායස්මා, දුස්සීල්‍යං ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පටිහානමේතං.

2. අසඤ්ඤී ඛෝ පන අයමායස්මා, අසඤ්ඤිතා ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමේතං.

3. අප්පස්සුතෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, අනාචාරෝ, අප්පස්සච්චං ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමේතං.

4. දුබ්බචෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, දෙවචස්සතා ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමේතං.

5. පාපමිත්තෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, පාපමිත්තතා ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමේතං.

6. කුසීතෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, කොසජ්ජං ඛෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමේතං.

7. මුට්ඨසති බෝ පන අයමායස්මා, මුට්ඨසච්චං බෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

8. කුහකෝ බෝ පන අයමායස්මා, කොහඤ්ඤං බෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

9. දුබ්භරෝ බෝ පන අයමායස්මා, දුබ්භරතා බෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

10. දුප්පඤ්ඤෝ බෝ පන අයමායස්මා, දුප්පඤ්ඤතා බෝ පන තථාගතප්පවේදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ සහායකෝ සහායකං එවං වදෙය්‍ය: යදතෙ සම්ම ධනෙන ධනකරණීයං අත්ථ, යාචිස්සසි[1] මං ධනං, දස්සාමි තෙ ධනන්ති. සෝ කිස්මිඤ්චිදෙව ධනකරණීයෙ සමුප්පන්නෙ සහායකෝ සහායකං එවං වදෙය්‍ය:

"අත්ථෝ මෙ සම්ම ධනෙන, දෙහි මෙ ධනන්ති". සෝ එවං වදෙය්‍ය: "තෙන හි සම්ම ඉධ ඛනාහී"ති. සෝ තත්‍ර ඛනන්තෝ නාධිගච්ඡෙය්‍ය, සෝ එවං වදෙය්‍ය: "අලිකං මං සම්ම අවච, තුච්ඡකං මං සම්ම අවච "ඉධ ඛනාහී"ති. සෝ එවං වදෙය්‍ය "නාහං තං සම්ම අලිකං අවචං, තුච්ඡකං අවචං, තෙන හි සම්ම ඉධ ඛනාහී"ති. සෝ තත්‍රපි ඛනන්තෝ නාධිගච්ඡෙය්‍ය, සෝ එවං වදෙය්‍ය "අලිකං මං සම්ම අවච, තුච්ඡකං මං සම්ම අවච 'ඉධ ඛනාහී'ති. සෝ එවං වදෙය්‍ය "නාහං තං සම්ම අලිකං අවචං, න තුච්ඡකං අවචං, තෙන හි සම්ම ඉධ ඛනාහීති. සෝ තත්‍රපි ඛනන්තෝ නාධිගච්ඡෙය්‍ය, සෝ එවං වදෙය්‍ය "අලිකං මං සම්ම අවච, තුච්ඡකං මං සම්ම අවච 'ඉධ ඛනාහී'ති. සෝ එවං වදෙය්‍ය "නාහං තං සම්ම අලිකං අවචං, තුච්ඡකං අවචං, තෙන හි සම්ම ඉධ ඛනාහී"ති. සෝ තත්‍රපි ඛනන්තෝ නාධිගච්ඡෙය්‍ය, සෝ එවං වදෙය්‍ය "අලිකං මං සම්ම අවච, තුච්ඡකං මං සම්ම අවච 'ඉධ ඛනාහී"ති. සෝ එවං වදෙය්‍ය "නාහං තං සම්ම අලිකං අවචං, තුච්ඡකං අවචං, අපි ච අහමෙව උම්මාදං පාපුණිං වෙතසෝ විපරියාය"න්ති.

---

1. සාවෙය්‍යාසි – මජ්ඣං

එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ භික්ඛු කප්පී විකප්පී අධිගමෙසු ''අහං පඨමං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං දුතියං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං තතියං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං ආකාසානඤ්චායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි, අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි''ති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ සමනුයුඤ්ජති සමනුගාහති[1] සමනුභාසති. සෝ තථාගතෙන වා තථාගත සාවකෙන වා ඣායිනා සමාපත්තිකුසලෙන පරචිත්තකුසලෙන පරචිත්තපරියායකුසලෙන සමනුයුඤ්ජියමානෝ සමනුගාහියමානෝ සමනුභාසියමානෝ ඉරිණං ආපජ්ජති, බ්‍යසනං ආපජ්ජති, අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගත සාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච මනසිකරොති ''කිනනු ඛෝ ආයමායස්මා කප්පී හොති විකප්පී අධිගමෙසු ''අහං පඨමං ඣානං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි –පෙ– අහං සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං සමාපජ්ජාමිපි වුට්ඨහාමිපි''ති.

1. තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං චෙතසා චෙතෝ පරිච්ච පජානාති: දීඝරත්තං ඛෝ අයමායස්මා ඛණ්ඩකාරී ඡිද්දකාරී සබලකාරී කම්මාසකාරී න සන්තනකාරී න සන්තනවුත්ති සීලෙසු. දුස්සීලා ඛෝ අයමායස්මා, දුස්සීල්‍යං ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

2. අසඝඩ්ඩා ඛෝ පන අයමායස්මා, අසඝඩ්ඩියං ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

---

1. සමනුගගාහති – මජ්ඣං

3. අපසඤ්ඤතෝ ඛෝ පන අයමායස්මා අනාවාරෝ, අපසවචං ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

4. දුඛ්ඛවෝ ඛෝ පන අයමායස්මා දෙවචසසතා ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

5. පාපමීත්තෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, පාපමීත්තතා ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

6. කුසීතෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, කොසජ්ජං ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

7. මුට්ඨසසති ඛෝ පන අයමායස්මා, මුට්ඨසච්චං ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

8. කුහකෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, කොහඤ්ඤං[1] ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

9. දුබ්භරෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, දුබ්භරතා ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

10. දුපපඤ්ඤෝ ඛෝ පන අයමායස්මා, දුපපඤ්ඤතා ඛෝ පන තථාගතපපවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

සො වතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අපහාය ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුඬිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිසසතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති. සො වතාවුසො භික්ඛු ඉමෙ දස ධම්මෙ පහාය ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ වුඬිං විරුළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජතීති ඨානමෙතං විජ්ජතීති.

10. 2. 4. 6

අධිමාන සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා මහාකසසපෝ රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා මහාකසසපෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි 'ආවුසො භිසඛවෝ'[2]ති. 'ආවුසො'ති ඛෝ තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ මහාකසසපස්ස පච්චසොසුං. ආයස්මා මහාකසසපෝ එතදවොච:

---

1. කුහනා – සීමු
2. භික්ඛවෙති – මජ්ඣං.

ඉධාවුසෝ භික්ඛු අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති ''ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී''ති. තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්ත-පරියායකුසලෝ සමන්නුයුඤ්ජති සමන්නුගාහති සමන්නුභාසති. සෝ තථාගතේන වා තථාගතසාවකේන වා ඣායිනා සමාපත්තිකුසලේන පරචිත්තකුසලේන පරචිත්තපරියායකුසලේන සමන්නුයුඤ්ජියමානෝ සමන්නුගාහියමානෝ සමන්නු-භාසියමානෝ ඉරිණං ආපජ්ජති, විපිනං ආපජ්ජති, අනයං ආපජ්ජති, ඛ්‍යසනං ආපජ්ජති, අනයබ්‍යසනං ආපජ්ජති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං වෙතසා වෙතෝ පරිවිත්ත මනසිකරොති ''කිං නු ඛෝ අයමායස්මා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති 'ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී''ති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං වෙතසා වෙතෝ පරිවිත්ත පජානාති.

අධිමානිකෝ ඛෝ අයමායස්මා අධිමානසච්චා අපපත්තෙ පත්තසඤ්ඤී අකතෙ කතසඤ්ඤී අනධිගතෙ අධිගතසඤ්ඤී අධිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති 'ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී''ති.

තමේනං තථාගතෝ වා තථාගතසාවකෝ වා ඣායී සමාපත්තිකුසලෝ පරචිත්තකුසලෝ පරචිත්තපරියායකුසලෝ එවං වෙතසා වෙතෝ පරිවිත්ත මනසිකරොති ''කිඤ්ඤ ඛෝ අයමායස්මා නිස්සාය අධිමානිකෝ අධිමාන-සච්චා අපපත්තෙ පත්තසඤ්ඤී අකතෙ කතසඤ්ඤී අනධිගතෙ අධිගත සඤ්ඤී අධිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති ''ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී'ති.''

තමේනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා ඤායී සමාපත්තිකුසලො පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති.

බහුසසුතො චෙ පන අයමායසමා සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා, මජ්ඣෙකල්‍යාණා, පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති. තථාරූපාසස ධම්මා බහුසසුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපපටිවිද්ධා. තසමා අයමායසමා අධිමානිකො අධිමාන සචෙවා අපපත්තෙ පත්තසඤ්ඤී අකතෙ කතසඤ්ඤී අනධිගතෙ අධිගත සඤ්ඤී අධිමානෙන අඤ්ඤං ඔක්‍යාකරොති 'ඛීණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතකරණීයං නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාමී'ති.

තමේනං තථාගතො වා තථාගතසාවකො වා ඤායී සමාපත්තිකුසලො පරචිත්තකුසලො පරචිත්තපරියායකුසලො එවං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති, අභිජ්ඣාලු චෙ පන අයමායසමා අභිජ්ඣාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, අභිජ්ඣාපරියුට්ඨානං චෙ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

බ්‍යාපන්නො චෙ පන අයමායසමා බ්‍යාපාදපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, බ්‍යාපාදපරියුට්ඨානං චෙ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

ථීනමිද්ධා චෙ පන අයමායසමා ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, ථීනමිද්ධපරියුට්ඨානං චෙ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

උද්ධතො චෙ පන අයමායසමා උද්ධච්චපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, උද්ධච්චපරියුට්ඨානං චෙ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

විචිකිච්ඡා චෙ පන අයමායසමා විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා බහුලං විහරති, විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨානං චෙ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

කම්මාරාමෝ ඛෝ පන අයමායස්මා කම්මරතෝ කම්මාරාමතං අනුයුත්තෝ. කම්මාරාමතා ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

භස්සාරාමෝ ඛෝ පන අයමායස්මා භස්සරතෝ භස්සාරාමතං අනුයුත්තෝ, භස්සාරාමතා ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

නිද්දාරාමෝ ඛෝ පන අයමායස්මා නිද්දරතෝ නිද්දාරාමතං අනුයුත්තෝ. නිද්දාරාමතා ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

සඞ්ගණිකාරාමෝ ඛෝ පන අයමායස්මා. සඞ්ගණිකරතෝ සඞ්ගණිකාරාමතං අනුයුත්තෝ, සඞ්ගණිකාරාමතා ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

මුට්ඨස්සති ඛෝ පන අයමායස්මා උත්තරිං කරණීයෙ ඔරමත්තකෙන විසෙසාධිගමෙන 'අන්තරාවොසානං ආපන්නෝ. අන්තරාවොසානගමනං ඛෝ පන තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ පරිහානමෙතං.

සෝ වතාවුසෝ භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ අප්පහාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති.

සෝ වතාවුසෝ භික්ඛු ඉමෙ දසධම්මෙ පහාය ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිස්සතීති ඨානමෙතං විජ්ජතීති.

10. 2. 4. 7
අධිකරණික සුත්තං

[සාවත්ථි]

තත්‍ර ඛෝ භගවා කලන්දකං[1] භික්ඛුං ආරබ්භ භික්ඛූ ආමන්තෙසි 'භික්ඛවොා'ති. භදන්තෙති තෙ භික්ඛු භගවතෝ පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

1. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අධිකරණිකෝ හොති, අධිකරණසමථස්ස න-වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අධිකරණිකෝ හොති, අධිකරණසමථස්ස-න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

---

1. කාලඩකතං මජ්ඣං, කාලක භික්ඛුං ස්‍යා.

2. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු න සික්ඛාකාමෝ හොති, සික්ඛාසමාදානස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු න සික්ඛාකාමෝ හොති, සික්ඛාසමාදානස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

3. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු පාපිච්ඡෝ හොති, ඉච්ඡාවිනයස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු පාපිච්ඡෝ හොති, ඉච්ඡාවිනයස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

4. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු කොධනෝ හොති, කොධවිනයස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු කොධනෝ හොති, කොධවිනයස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

5. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු මක්ඛී හොති, මක්ඛවිනයස්ස න වණ්ණවාදී, යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු මක්ඛී හොති, මක්ඛවිනයස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

6. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු සඨෝ හොති, සාඨෙය්‍ය විනයස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු සඨෝ හොති, සාඨෙය්‍යවිනයස්ස න වණ්ණවාදී අයම්පිධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු මායාවී හොති, මායාවිනයස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු මායාවී හොති, මායාවිනයස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

8. පුනවපරං භික්ඛවේ භික්ඛු ධම්මානං න නිසාමකජාතියෝ හොති ධම්ම නිසන්තියා න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු ධම්මානං න නිසාමකජාතියෝ හොති, ධම්ම නිසන්තියා න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න ඒකීභාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසල්ලානෝ හොති, පටිසල්ලානස්ස න වණ්ණවාදී යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසල්ලානෝ හොති, පටිසල්ලානස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය -පෙ- න එකීභාවාය සංවත්තති.

10. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරීනං න පටිසත්ථාරකෝ හොති, පටිසත්ථාරකස්ස න වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු න පටිසත්ථාරකෝ හොති, පටිසත්ථාරකස්ස න වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ න පියත්තාය, න ගරුත්තාය න භාවනාය න සාමඤ්ඤාය න එකීභාවාය සංවත්තති.

එවරූපස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛුනෝ කිඤ්චාපි එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: 'අහෝ වත මං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුන්ති'. අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී න චෙව සක්කරොන්ති, න ගරුකරොන්ති, න මානෙන්ති, න පූජෙන්ති, තං කිස්ස හෙතු: තථා හිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අපහීනෙ සමන්නුපස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අස්සබලුඛස්ස කිඤ්චාපි එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: අහෝ වත මං මනුස්සා ආජානීයට්ඨානෙ ඨපෙය්‍යුං, ආජානීයෙහි ජනක්ඛිං හොජෙය්‍යුං, ආජානීයපරිමජ්ජනක්ඛිං පරිමජ්ජෙය්‍යුන්ති''. අථ ඛො නං මනුස්සා න චෙව ආජානීයට්ඨානෙ ඨපෙන්ති, න ච ආජානීයෙහි ජනක්ඛිං හොජෙන්ති, න ච ආජානීයපරිමජ්ජනං පරිමජ්ජන්ති. තං කිස්ස හෙතු: තථා හිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤූ මනුස්සා තානි සාඨෙය්‍යානි, කුටෙය්‍යානි පිමෙඤ්ඤෙය්‍යානි වඤ්චෙය්‍යානි අපහීනානි සමන්නුපස්සන්ති: එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එවරූපස්ස භික්ඛුනෝ කිඤ්චාපි එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: ''අහෝ වත මං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං මානෙය්‍යුං පූජෙය්‍යුන්ති''. අථ ඛො නං සබ්‍රහ්මචාරී න චෙව සක්කරොන්ති, න ගරුකරොන්ති, න මානෙන්ති, න පූජෙන්ති. තං කිස්ස හෙතු: තථා හිස්ස භික්ඛවෙ විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අපහීනෙ සමන්නුපස්සන්ති.

1. ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු න අධිකරණිකෝ හොති, අධිකරණසමථස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු න අධිකරණිකෝ හොති, අධිකරණසමථස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය ගරුත්තාය භාවනාය සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

2. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාකාමෝ හොති, සික්ඛාසමාදනස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු සික්ඛාකාමෝ සික්ඛාසමාදනස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

3. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡොහොති. ඉච්ඡාවිනයස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පිච්ඡොහොති, ඉච්ඡාවිනයස්ස වණ්ණවාදී. අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

4. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අක්කොධනෝ හොති, කොධවිනයස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අක්කොධනෝ හොති, කොධවිනයස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

5. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අමක්ඛී හොති, මක්ඛවිනයස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අමක්ඛී හොති, මක්ඛවිනයස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

6. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අසඨෝ හොති, සාඨෙය්‍ය විනයස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අසඨෝ හොති, සාඨෙය්‍යවිනයස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

7. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අමායාවී හොති, මායාවිනයස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු අමායාවී හොති, මායාවිනයස්ස වණ්ණවාදී අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකී භාවාය සංවත්තති.

8. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මානං නිසාමකජාතිකයා හොති, ධම්මනිසන්තියා වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මානං නිසාමකජාතිකයෝ හොති, ධම්මනිසන්තියා වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකී-භාවාය සංවත්තති.

9. පුනවපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පවිසල්ලීනෝ හොති, පවිසල්ලානස්ස වණ්ණවාදී, යම්පි භික්ඛවෙ භික්ඛු පවිසල්ලීනෝ හොති, පවිසල්ලානස්ස-වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය –පෙ– එකීභාවාය සංවත්තති.

10. පුනචපරං භික්ඛවේ භික්ඛු සබ්‍රහ්මචාරිනං පටිසන්ථාරකෝ හොති, පටිසන්ථාරකස්ස වණ්ණවාදී. යම්පි භික්ඛවේ භික්ඛු පටිසන්ථාරකෝ හොති, පටිසන්ථාරකස්ස වණ්ණවාදී, අයම්පි ධම්මෝ පියත්තාය ගරුත්තාය-භාවනාය, සාමඤ්ඤාය එකීභාවාය සංවත්තති.

එවරූපස්ස භික්ඛවේ භික්ඛුනෝ කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය, ''අහෝ වත මං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරෙය්‍යුං ගරුකරෙය්‍යුං, මානෙය්‍යුං පූජෙ-ය්‍යුන්ති''. අථ ඛෝ නං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරොන්ති, ගරුකරොන්ති, මානෙන්ති, පූජෙන්ති, තං කිස්ස හේතු: තථා හිස්ස භික්ඛවේ විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්ම-චාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහීනෙ සමනුපස්සන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවේ හද්දස්ස අස්සාජානීයස්ස කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: ''අහෝ වත මං මනුස්සා ආජානීයට්ඨානෙ ඨපෙය්‍යුං, ආජානීය-භොජනඤ්ච භොජෙය්‍යුං, ආජානීයපරිමජ්ජනඤ්ච පටිමජ්ජෙය්‍යුන්ති'', අථ ඛෝ නං මනුස්සා ආජානීයට්ඨානෙ ඨපෙන්ති, ආජානීයභොජනඤ්ච භොජෙන්ති, ආජානීයපරිමජ්ජනඤ්ච පරිමජ්ජන්ති. තං කිස්ස හේතු: තථා හිස්ස භික්ඛවේ විඤ්ඤූ මනුස්සා තානි සාඨෙය්‍යානි කූටෙය්‍යානි ජිම්හෙය්‍යානි වඞ්කෙය්‍යානි පහීනානි සමනුපස්සන්ති.

එවමෙව ඛෝ භික්ඛවේ එවරූපස්ස භික්ඛුනෝ කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උප්පජ්ජෙය්‍ය: ''අහෝ වත මං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරෙය්‍යුං, ගරුකරෙය්‍යුං, මානෙය්‍යුං, පූජෙය්‍යුන්ති'', අථ ඛෝ නං සබ්‍රහ්මචාරී සක්කරොන්ති, ගරු-කරොන්ති, මානෙන්ති, පූජෙන්ති තං කිස්ස හෙතු: තථා හිස්ස භික්ඛවේ විඤ්ඤූ සබ්‍රහ්මචාරී තෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ පහීනෙ සමනුපස්සන්තීති.

10. 2. 4. 8
අක්කොසක සුත්තං

[සාවත්ථී]

යෝ සෝ භික්ඛවේ භික්ඛු අඤ්ඤං අක්කොසක පරිභාසකෝ අරියූපවාදී සබ්‍රහ්ම-චාරිනං, අට්ඨානමේතං අනවකාසෝ[1] යං සෝ දසන්නං බ්‍යසනානං අඤ්ඤතරං බ්‍යසනං න නිගච්ඡෙය්‍ය. කතමෙසං දසන්නං:

---

1. ඨානමේතං අවකාසෝ යං සෝ දසන්නං බ්‍යසනානං අඤ්ඤතරං බ්‍යසනං නිගච්ඡෙය්‍ය-ම්‍යා.

අනධිගතං නාධිගච්ඡති, අධිගතා පරිහායන්ති, සද්ධම්මස්ස න වොදනයන්ති.[1] සද්ධම්මේසු වා අධිමානිකො හොති, අනභිරතො වා බ්‍රහ්මචරියං චරති, අඤ්ඤතරං වා සඞ්කිලිට්ඨං ආපත්තිං ආපජ්ජති, ගාළ්හං වා රොගාතඞ්කං ඵුසති, උම්මාදං වා පාපුණාති දිත්තචිත්තෙකඛිපං, සම්මූළ්හො කාලං කරොති, කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකෙකාසපරිහාසකො අරියූපවාදී සබ්‍රහ්මචාරිනං. ඨානමෙතං අවකාසො, යං සො ඉමස්ස දසන්නං බ්‍යසනානං අඤ්ඤතරං බ්‍යසනං නිගච්ඡෙය්‍යාති.

10. 2. 4. 9
කොකාලික සුත්තං

[සාවත්ථි]

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ''පාපිච්ඡා හන්තෙ සාරිපුත්ත මොග්ගල්ලානා, පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා''ති.

මා හෙවං කොකාලික, මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

දුතියම්පි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ''කිඤ්චාපි මෙ හන්තෙ භගවා සද්ධායිකො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා''ති.

මා හෙවං කොකාලික මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

---

1. න වොදයන්ති මජ්ඣං, න වොදනන්ති සීමු.

තතියම්පි බො[1] කොකාලිකො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: කිඤ්චාපි මෙ භන්තෙ භගවා සද්ධායිකො පවවදිකො අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්ත-මොග්ගල්ලානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතා''ති.

මා හෙවං කොකාලික, මා හෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානාති.

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අචිරපක්කන්තෙසෙව කොකාලිකස්ස භික්ඛුනො සාසපමත්තාහි පිළකාහි සබ්බා කායො ඵුටො අහොසි. සාසපමත්තියො හුත්වා මුග්ගමත්තියො අහෙසුං. මුග්ගමත්තියො හුත්වා කලායමත්තියො අහෙසුං. කලායමත්තියො හුත්වා කොලට්ඨිමත්තියො අහෙසුං. කොලට්ඨි-මත්තියො හුත්වා කොලමත්තියො අහෙසුං, කොලමත්තියො හුත්වා ආමලකමත්තියො අහෙසුං. ආමලකමත්තියො හුත්වා බෙලුවසලාටු-කමත්තියො අහෙසුං. බෙලුවසලාටුකමත්තියො හුත්වා බිල්ලමත්තියො අහෙසුං. බිල්ලමත්තියො හුත්වා පභිජ්ජිංසු. පුබ්බඤ්ච ලොහිතඤ්ච පග්ඝරිංසු. සච්චසද්දං කදලිපත්තෙසු සෙති මවෙජ්ජාව විසගිලිතො.

අථ ඛො තුදු පවෙවක බ්‍රහ්මා[2] යෙන කොකාලිකො භික්ඛු තෙනුප-සඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා වෙහාසෙ ඨත්වා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච: ''පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරි-පුත්ත මොග්ගල්ලානා''ති.

කොසි ත්වං ආවුසොති?

අහං තුදු පවෙවකබ්‍රහ්මාති.

නනු ත්වං ආවුසො භගවතා අනාගාමී ව්‍යාකතො, අථ කිං චරහි ඉධාගතො? පස්ස යාවඤ්ච තෙ ඉදං අපරද්ධන්ති.

අථ ඛො තුදු පවෙවකබ්‍රහ්මා කොකාලිකං භික්ඛුං ගාථාහි අජ්ඣභාසි:

1. පූරියඤ්ච හි ජාතස්ස කුඨාරී ජායතෙ මුඛෙ,
යාය ඡින්දති අත්තානං බාලො දුබ්භාසිතං භණං.

2. යො නින්දියං පසංසති තං වා නින්දති යො පසංසියො,
විචිනාති මුඛෙන සො කලිං කලිනා තෙන සුඛං න වින්දති.

---

1. තතියම්පි ඛො භික්ඛවෙ – මජ්ඣං.
2. තුරුපවෙවක බ්‍රහ්මා – මජ්ඣං. තුදිපවෙවකබ්‍රහ්මා – ස්‍යා.

3. අපපමඤ්ඤා[1] අයං කලි යො අක්ඛසු ධනපරාජයො,
සඛ්ඛසසාපි සාහාපි අත්තනා අයමෙව මහන්තතරො[2] කලි
යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ[3]

4. සතං සහසසානං නිරබ්බුදනං, ඡත්තිංසති පඤ්ච ච අබ්බුදනි
යමරියගරහී නිරයං උපෙති, වාචං මන පඤ්ච පණිධාය පාපකන්ති''.

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව ආබාධෙන කාලමකාසි, කාලකතො ච කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපජ්ජි සාරිපුත්ත-මොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං ආසාතෙත්වා.

අථ ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං ඨිතො ඛො බ්‍රහ්මා සහම්පති භගවන්තං එතදවොච: ''කොකාලිකො භන්තෙ භික්ඛු කාලකතො, කාලකතො ච භන්තෙ කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපන්නො සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං ආසාතෙත්වා''ති. ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහම්පති, ඉදං වත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායි.

අථ ඛො භගවා තස්සා රත්තියා අච්චයෙන භික්ඛු ආමන්තෙසි. ඉමං භික්ඛවෙ රත්තිං බ්‍රහ්මා සහම්පති අභික්කන්තාය රත්තියා අභික්කන්ත-වණ්ණා කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.

එකමන්තං ඨිතො ඛො භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති මං එතදවොච: ''කොකාලිකො භන්තෙ භික්ඛු කාලකතො, කාලකතො ච භන්තෙ කොකාලිකො භික්ඛු පදුමනිරයං උපපන්නො, සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං ආසාතෙත්වා''ති. ඉදමවොච භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහම්පති ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා තත්ථෙවන්තරධායීති.

දීඝං එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: ''කිව නුඛො භන්තෙ පදුමෙ නිරයෙ ආයුපපමාණන්ති''. දීඝං ඛො භික්ඛු පදුමෙ නිරයෙ ආයුපපමාණං, න තං සුකරං සඛ්ඛාතුං ''එත්තකානි වසසානි''ති වා ''එත්තකානි වසසසතානි''ති වා ''එත්තකානි වසසසහසසානි''ති වා ''එත්ත-කානි වයස සතසහසසානි''ති වාති.

---

1. අපපමඤ්ඤකො – මජ්ඣං.
2. මහන්තතරො – මජ්ඣං.
3. පදුසයෙ – මජ්ඣං.

සක්කා පන භන්තෙ උපමං කාතුන්ති.

''සක්කා භික්ඛූ''ති භගවා අවොච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසතිඛාරිකෝ කොසලකෝ තිලවාහෝ, තතෝ පුරිසෝ වස්සසතස්ස වස්සසතස්ස අච්චයෙන එකමෙකං තිලං උද්ධරෙය්‍ය, ඛිපතරං ඛෝ සෝ භික්ඛු වීසතිඛාරිකෝ කොසලකෝ තිලවාහෝ ඉමිනා උපක්කමෙන පරික්ඛයං පරියාදානං ගච්ඡෙය්‍ය, නත්වෙව එකෝ අබ්බුදෙ නිරයෝ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අබ්බුද නිරයා එවමෙකෝ නිරබ්බුදෙ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති නිරබ්බුද නිරයා එවමෙකෝ අබබෝ නිරයෝ, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසතිඅබබා නිරයා එවමෙකෝ අහහෝ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අහහා නිරයා එවමෙකෝ අටටෝ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අටටා නිරයා එවමෙකෝ කුමුදෙ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති කුමුද නිරයා එවමෙකෝ සොගන්ධිකෝ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසතිසොගන්ධිකා නිරයා එවමෙකෝ උපපලකෝ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති උපපලකා නිරයා එව මෙවකෝ පුණ්ඩරීකෝ නිරයෝ. සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති පුණ්ඩරීකා නිරයා එවමෙකෝ පදුමෝ නිරයෝ. පදුමං ඛෝ පන භික්ඛු නිරයං කොකාලිකෝ භික්ඛු උපපන්නෝ සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානෙසු චිත්තං ආසාතෙත්වාති.

ඉදමවොච භගවා, ඉදං වත්වා සුගතෝ අථාපරං එතදවොච සත්ථා.

1. පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුඨාරී ජායතෙ මුඛෙ,
යාය ඡින්දති අත්තානං බාලෝ දුබ්භාසිතං භණං.

2. යෝ නින්දියං පසංසති තං වා නින්දති යෝ පසංසියෝ,
විචිනාති මුඛෙන සෝ කලිං කලිනා තෙන සුඛං න වින්දති.

3. අපපමත්තෝ අයං කලි යෝ අක්ඛේසු ධනපරාජයෝ,
සබ්බස්සාපි සහාපි අත්තනා අයමේව මහන්තතරෝ කලි
යෝ සුගතේසු මනං පදෝසයෙ.

4. සතං සහස්සානං නිරබ්බුදානං, ඡත්තිංසති පඤ්ච ච අබ්බුදානි
යමරියගරහී නිරයං උපෙති, වාචං මනඤ්ච පණිධාය පාපකන්ති.

10. 2. 4. 10
වීණාසවබල සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ ඛෝ ආයස්මා සාරිපුත්තෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛෝ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං භගවා එතදවොච: ''කති නු ඛෝ සාරිපුත්ත වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතෝ වීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති 'වීණා මෙ ආසවා'ති''.

දස හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතෝ වීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ''වීණා මෙ ආසවා''ති.

කතමානි දස:

1. ඉධ හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ අනිච්චතෝ සඞ්ඛ සඞ්ඛාරා යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨා හොන්ති.

යම්පි හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ අනිච්චතෝ සඞ්ඛ සඞ්ඛාරා යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨා හොන්ති. ඉදම්පි හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලං හොති, යං බලං ආගම්ම වීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ''වීණා මෙ ආසවා''ති.

2. පුන ච පරං හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨා හොන්ති. යම්පි හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨා හොන්ති, ඉදම්පි හත්ථ වීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලං හොති, යං බලං ආගම්ම වීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ''වීණා මෙ ආසවා''ති.

3. පුන ච පරං භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ විවෙකනින්නං චිත්තං හොති විවෙකපොණං විවෙකපබ්භාරං විවෙකට්ඨං[1] නෙක්ඛම්මාභිරතං ව්‍යන්තීභූතං සබ්බසෝ ආසවට්ඨානීයෙහි ධම්මෙහි. යම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ විවෙකනින්නං චිත්තං හොති විවෙකපොණං විවෙකපබ්භාරං විවෙකට්ඨං නෙක්ඛම්මාභිරතං ව්‍යන්තීභූතං සබ්බසෝ ආසවට්ඨානීයෙහි ධම්මෙහි, ඉදම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලං හොති යං බලං ආගම්ම ඛීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති, ''ඛීණා මෙ ආසවා''ති.

4. පුන ච පරං භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා. යම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ චත්තාරෝ සතිපට්ඨානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා, ඉදම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලං හොති යං බලං ආගම්ම ඛීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති, ''ඛීණා මෙ ආසවා'' ති

5–10. පුනවපරං භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ චත්තාරෝ සම්මප්පධානා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා -පෙ- චත්තාරෝ ඉද්ධිපාද භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා -පෙ- පඤ්චින්ද්‍රියානි භාවිතානි හොන්ති සුභාවිතානි -පෙ- පඤ්චබලානි භාවිතානි හොන්ති සුභාවිතානි. -පෙ- සත්තබොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා හොන්ති සුභාවිතා. -පෙ- අරියෝ අට්ඨඞ්ගිකෝ මග්ගෝ භාවිතෝ හොති සුභාවිතෝ. යම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ අරියෝ අට්ඨඞ්ගිකෝ මග්ගෝ භාවිතෝ හොති සුභාවිතෝ, ඉදම්පි භන්තෙ ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලං හොති යං බලං ආගම්ම ඛීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ''ඛීණා මෙ ආසවා''ති.

ඉමානි ඛෝ භන්තෙ දස ඛීණාසවස්ස භික්ඛුනෝ බලානි, යෙහි බලෙහි සමන්නාගතෝ ඛීණාසවෝ භික්ඛු ආසවානං ඛයං පටිජානාති ''ඛීණා මෙ ආසවා''ති.

ථෙරවග්ගෝ චතුත්ථෝ.

තස්සුද්දානං:

බාහුනෝ ආනන්දෙ ච පුණ්ණියෝ ච බ්‍යාකරණං,
කප්පී අනුරුද්ධිකරණං කොකාලිකෝ ච බලානි චා[1] ති.

---

1. විවෙකට්ඨං, මජ්ඣං.
1. චාභතානන්දෙ පුණ්ණියෝ බ්‍යාකරං කප්පීමානීකෝ,
නවියකෙකා සකොකාලි ඛීණාසවබලෙනවාති – මජ්ඣං.

10. 2. 5. 1

කාමභොගී සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

දස ඉමෙ ගහපති කාමභොගී සත්තා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ දස.

1. ඉධ ගහපති එකච්චො කාමභොගී අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති න සංවිභජති න පුඤ්ඤානි කරොති.

2. ඉධ පන ගහපති එකච්චො කාමභොගී අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති, න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති.

3. ඉධ පන ගහපති එකච්චො කාමභොගී අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන. අධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන, අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සං විභජති, පුඤ්ඤානි කරොති.

4. ඉධ පන එකච්චො කාමභොගී ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි. ධම්මාධම්මෙන භොගෙපරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති.

5. ඉධ පන ගහපති එකච්චො කාමභොගී ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි. අසාහසෙන පි ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සං විභජති කරොති.

6. ඉධ පන ගහපති එකච්චො කාමභොගී ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි ධම්මාධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සං විභජති, පුඤ්ඤානි කරොති.

7. ඉධ පන එකච්චෝ කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පීනෙති, න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති.

8. ඉධ පන ගහපති එකච්චෝ කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති, අසාහසෙන. ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පීනෙති, න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති.

9. ඉධ පන ගහපති එකච්චෝ කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පීනෙති, සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති. තෙ ච භොගෙ ගථිතෝ මුච්ඡිතෝ අජ්ඣාපන්නෝ අනාදීනව දස්සාවී අනිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති.

10. ඉධ පන ගහපති එකච්චෝ කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පීනෙති, සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති. තෙ ච භොගෙ අගථිතෝ අමුච්ඡිතෝ අනජ්ඣාපන්නෝ ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති.

1. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධම්මේන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන, න අත්තානං සුඛෙති, පීනෙති, න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති, අයං ගහපති කාම-භොගී තීහි ඨානෙහි ගාරය්හෝ: 'අධම්මේන භොගෙ පරියෙසති සාහ-සෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන ගාථ්හෝ. 'න අත්තානං සුඛෙති පීනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන ගාරය්හෝ න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන ගාරයෙහා අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි ගාරයෙහා.

2. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන, අධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති, න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති, අයං ගහපති කාමභොගි දවීහි යානෙහි ගාරයෙහා, එකෙන යානෙන පාසංසො. 'අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරඑහා. 'අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. 'න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොතීති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරයෙහා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි දවීහි යානෙහි ගාරඑහා. ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො.

3. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී අධමේමන භොගෙ පරියෙසති. සාහසෙන අධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති, සං විභජති පුඤ්ඤානි කරොති. අයං ගහපති කාමභොගී එකෙන යානෙන ගාරයෙහා, දවීහි යානෙහි පාසංසො. 'අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනාති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයහා. 'අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො. 'සංවිභජති පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා. ඉමෙහි දවීහි යානෙහි පාසංසො.

4. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති, අයං ගහපති කාමභොගී එකෙන යානෙන පාසංසො, තීහි යානෙහි ගාරයෙහා. 'ධමේමන භොගෙ භොගෙපරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. 'අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරයෙහා, 'න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරඑහා. 'න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන යානෙන ගාරඑහා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. ඉමෙහි තීහි යානෙහි ගාරඑහා.

5. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි, අත්තානං සුඛෙති පිනෙති න සංවිභජති න පුඤ්ඤානි කරොති. අයං ගහපති කාමභොගී දවීහි යානෙහි පාසංසො: දවීහි යානෙහි ගාරය්හො: 'ධමේමන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො. අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරයෙහා, 'අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරයෙහා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි දවීහි යානෙහි පාසංසො, ඉමෙහි දවීහි යානෙහි ගාරයෙහා.

6. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙන පි අසාහසෙන පි ධම්මාධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා සාහසෙන පි අසාහසෙන පි අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති, අයං ගහපති කාමභොගී තීහි යානෙහි පාසංසො: එකෙන යානෙන ගාරයෙහා: ධමේමන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන යානෙන පාසංසො. අධමේමන භොගෙ පරියෙසති සාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා. 'අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන පාසංසො. සං විභජති, පුඤ්ඤානි කරොතීති ඉමිනා තතියෙන යානෙන පාසංසො. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි තීහි යානෙහි පාසංසො. ඉමිනා එකෙන යානෙන ගාරයෙහා.

7. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධමේමන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධමේමන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති අයං ගහපති කාමභොගී එකෙන යානෙන පාසංසො: දවීහි යානෙහි ගාරයෙහා: ධමේමන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. 'න අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති, ඉමිනා පඨමෙන යානෙන ගාරයෙහා. 'න සං විභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා දුතියෙන යානෙන ගාරයෙහා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමිනා එකෙන යානෙන පාසංසො. ඉමෙහි දවීහි යානෙහි ගාරයෙහා.

8. තත්‍ර ගහපති, යවායං කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති, න සංවිභජති, න පුඤ්ඤානි කරොති. අයං ගහපති කාමභොගී දවිහි ඨානෙහි පාසංසො: එකෙන ඨානෙන ගාරය්හො: 'ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා' ති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන පාසංසො. අත්තානං සුඛෙති පිනෙති' ති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන පාසංසො. න සං විභජති න පුඤ්ඤානි කරොති' ති ඉමිනා එකෙන ඨානෙන ගාරය්හො. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි දවිහි ඨානෙහි පාසංසො. ඉමිනා එකෙන ඨානෙන ගාරය්හො.

9. තත්‍ර ගහපති, යවායං කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති, පිනෙති සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති, තෙව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නො අනාදීනව දසසාවී අනිසසරණ පඤ්ඤාය පරිභුඤ්ජති. අයං ගහපති, කාමභොගී තිහි ඨානෙහි පාසංසො එකෙන ඨානෙන ගාරයෙහා: 'ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනා'ති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන පාසංසො, 'අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන පාසංසො. සංවිභජති පුඤ්ඤානි කරොති'ති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන පාසංසො. 'තෙව භොගෙ ගථිතො මුච්ඡිතො අජ්ඣාපන්නෙනා අනාදීනවදසසාවී අනිසසරණපඤ්ඤාය පරිභුඤ්ජති'ති, ඉමිනා එකෙන ඨානෙන ගාරය්හා. අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි තීහි ඨානෙහි පාසංසො. ඉමිනා එකෙන ඨානෙන ගාරය්හා.

10. තත්‍ර ගහපති යවායං කාමභොගී ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති, අසාහසෙන, ධම්මේන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති සංවිභජති පුඤ්ඤානි කරොති, තෙව භොගෙ අගථිතො අමුච්ඡිතො අනජ්ඣාපන්නෙන, ආදීනවදසසාවී නිසසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති. අයං ගහපති, කාමභොගී චතූහි ඨානෙහි පාසංසො: ධම්මේන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙනාති ඉමිනා පඨමෙන ඨානෙන පාසංසො. අත්තානං සුඛෙති පිනෙති'ති ඉමිනා දුතියෙන ඨානෙන පාසංසො. සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති' ති ඉමිනා තතියෙන ඨානෙන පාසංසො. තෙව භොගෙ අගථිතා අමුච්ඡිතා අනජ්ඣාපන්නෙනා ආදීනවදසසාවී නිසසරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති'ති, ඉමිනා චතුත්‍ථෙන ඨානෙන පාසංසො.

අයං ගහපති කාමභොගී ඉමෙහි චතූහි ඨානෙහි පාසංසො.

ඉමෙ ඛො ගහපති දස කාමභොගී සත්තා සංවිජ්ජමානා ලොකසමිං. ඉමෙසං ඛො ගහපති දසන්නං කාමභොගීනං යවායං කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන. ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන, අත්තානං සුඛෙති පිනෙති. සංවිභජති පුඤ්ඤානි කරොති, තෙ ච භොගෙ අගථිතො අමුච්ඡිතො අනජ්ඣාපන්නො ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති, අයං ඉමෙසං දසන්නං කාමභොගීනං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච පාමොක්ඛො ච උත්තමො ච පවරො ච.

සෙය්‍යථාපි ගහපති ගවා ඛීරං, ඛීරම්හා දධි, දධිම්හා නවනීතං, නවනීතම්හා සප්පි, සප්පිම්හා සප්පිමණ්ඩො තස්ස අග්ගමක්ඛායති, එව මෙව ඛො ගහපති ඉමෙසං දසන්නං කාමභොගීනං යවායං කාමභොගී ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසති අසාහසෙන, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිත්වා අසාහසෙන අත්තානං සුඛෙති පිනෙති සංවිභජති, පුඤ්ඤානි කරොති, තෙ ච භොගෙ අගථිතො අමුච්ඡිතො අනජ්ඣාපන්නො ආදීනව දස්සාවී නිස්සරණ පඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති, අයං ඉමෙසං දසන්නං කාමභොගීනං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච පාමොක්ඛො ච උත්තමො ච පවරොවාති.

10. 2. 5. 2
භය සුත්තං

[සාවත්ථි]

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං භගවා එතදවොච:

යතො ඛො ගහපති අරියසාවකස්ස පඤ්චභයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොන්ති, චතූහි සොතාපත්තියඞ්ගෙහි සමන්නාගතො හොති, අරියො චස්ස ඤායො පඤ්ඤාය සුදිට්ඨො හොති සුපටිවිද්ධො, ආකඞ්ඛමානො අත්තනාව අත්තානං ව්‍යාකරෙය්‍ය:

ඛීණනිරයොම්හි ඛීණතිරච්ඡානයොනි ඛීණපෙත්තිවිසයො ඛීණා-පායදුග්ගතිවිනිපාතො සොතාපන්නො හමස්මි, අවිනිපාත ධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනොති. කතමානි පඤ්ච භයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොන්ති:

යං ගහපති, පාණාතිපාතී පාණාතිපාතප්පච්චයා දිට්ඨධම්මිකම්පි භයං වෙරං පසවති, සම්පරායිකම්පි භයං වෙරං පසවති, චෙතසිකම්පි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණාතිපාතා පටිවිරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති න සම්පරායිකං භයං වෙරං පසවති න චෙතසිකං දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, පාණාතිපාතා පටිවිරතස්ස එවං තං භයං වෙරං වූපසන්තං හොති.

යං ගහපති අදින්නාදායී-පෙ-කාමෙසු මිච්ඡාචාරී-පෙ- මුසාවාදී-පෙ-යං ගහපති සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨායී සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානප්පච්චයා දිට්ඨධම්මිකම්පි භයං වෙරං පසවති, සම්පරායිකම්පි භයං වෙරං පසවති, චෙතසිකම්පි දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො නෙව දිට්ඨධම්මිකං භයං වෙරං පසවති, න සම්පරායිකං භයං වෙරං පසවති, න චෙතසිකං දුක්ඛං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති, සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතස්ස එවං තං භයං වෙරං වූපසන්තං හොති. ඉමානි පඤ්චභයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොන්ති.

කතමෙහි චතුහි සොතාපත්තියඞ්ගෙහි සමන්නාගතො හොති:

ඉධ ගහපති අරියසාවකො බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති: "ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මා සම්බුද්ධො විජ්ජාචරණ සම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසධම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා"ති. ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති: "ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤූහී"ති.

සඞ්ඝ අවෙච්චපසාදෙන සමන්නාගතො හොති: ''සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝා, උජුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝා, ඤය-පටිපන්නො භගවතො සාවක සඞ්ඝා සාමීචිපටිපන්නො භගවතො සාවක සඞ්ඝා, යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අට්ඨපුරිසපුග්ගලා, එස භගවතො සාවකසඞ්ඝා ආහුණෙය්‍යා පාහුණෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සා''ති.

අරියකන්තෙහි සීලෙහි සමන්නාගතො හොති, අඛණ්ඩෙහි අවීචිඳෙහි අසබලෙහි අකම්මාසෙහි භුජීසෙහි විඤ්ඤූපපසත්ථෙහි අපරාමට්ඨෙහි සමාධිසංවත්තනිකෙහි ඉමෙහි චතූහි සොතාපත්තියඞ්ගෙහි සමන්නාගතො හොති.

කතමො චස්ස අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුදිට්ඨො හොති සුපටිවිද්ධො:

ඉධ ගහපති අරියසාවකො ඉතිපටිසංචික්ඛති: ''ඉති ඉමස්මිං සති ඉදං හොති, ඉමස්සුප්පාදා ඉදං උප්පජ්ජති, ඉමස්මිං අසති ඉදං න හොති, ඉමස්ස නිරොධා ඉදං නිරුජ්ඣති, යදිදං අවිජ්ජාපච්චයා සඞ්ඛාරා, සඞ්ඛාර-පච්චයා විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණ පච්චයා නාම රූපං, නාමරූප පච්චයා සළායතනං, සළායතන පච්චයා ඵස්සා, ඵස්ස පච්චයා වෙදනා, වෙදනා පච්චයා තණ්හා, තණ්හා පච්චයා උපාදනං, උපාදන පච්චයා භවො භව-පච්චයා ජාති, ජාති පච්චයා ජරාමරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛ දෙමනස්සු-පායාසා සම්භවන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයො හොති.

අවිජ්ජායත්වෙව අසෙසවිරාග නිරොධා සඞ්ඛාර නිරොධො, සඞ්ඛාර නිරොධා විඤ්ඤාණ නිරොධො, විඤ්ඤාණ නිරොධා නාම රූප නිරොධො, නාමරූප නිරොධා සළායතන නිරොධො, සළායතන නිරොධා ඵස්ස-නිරොධො, ඵස්ස නිරොධා වෙදනා නිරොධො, වේදනා නිරොධා තණ්හා නිරොධො, තණ්හා නිරොධා උපාදන නිරොධො, උපාදන නිරොධා භව නිරොධො, භව නිරොධා ජාති නිරොධො, ජාතිනිරොධා ජරා මරණං සොකපරිදෙවදුක්ඛ දෙමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති. එවමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස නිරොධො හොති. අයඤ්චස්ස අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුදිට්ඨා හොති සුපටි විද්ධා.

යතො ඛො ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමානි පඤ්චභයානි වෙරානි වූපසන්තානි හොන්ති. ඉමෙහි චතූහි සොතාපත්තියඞ්ගෙහි සමන්නාගතො හොති. අයමස්ස අරියො ඤායො පඤ්ඤාය සුදිට්ඨො හොති සුප්පටිවිද්ධො, සො ආකඞ්ඛමානො අත්තනා ව අත්තානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: "ඛීණනිරයොම්හි ඛීණතිරච්ඡානයොනියො ඛීණපෙත්තිවිසයා ඛීණාපායදුග්ගතිවිනිපාතො. සොතාපන්නොහමස්මි අවිනිපාත ධම්මො නියතො සම්බොධිපරායනොති.

10. 2. 5. 3
කිංදිට්ඨික සුත්තං

එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති දිවා දිවස්ස සාවත්ථියා නික්ඛමි. භගවන්තං දස්සනාය. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස එතදහොසි: "අකාලො ඛො තාව භගවන්තං දස්සනාය, පතිසල්ලීනො භගවා, මනො භාවනියා නම්පි භික්ඛූනං අකාලො දස්සනාය, පතිසල්ලීනා මනොභාවනියා භික්ඛූ. යන්නූනාහං යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමෙය්‍යන්නි". අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසංකමි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා සඞ්ඝම්ම සමාගම්ම උන්නාදිනො උච්චාසද්ද මහාසද්ද අනෙකවිහිතං තිරච්ඡාන කථං කථෙන්තා නිසින්නා හොන්ති. අද්දසංසු ඛො තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං දූරතොව ආගච්ඡන්තං, දිස්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨාපෙසුං: "අප්පසද්ද හොන්තෙ හොතු, මා හොන්තෙ සද්දමකත්ථ, අයං අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති ආගච්ඡති සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකො, යාවතා ඛො පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා ගිහිඔදතවසනා සාවත්ථියං පටිවසන්ති, අයං තෙසං අඤ්ඤතරො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති. අප්පසද්දකාමා ඛො පන තෙ ආයස්මන්තෙ අප්පසද්දවිනීතා අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො. අප්පෙව නාම අප්පසද්දං පරිසං විදිත්වා උපසංකමිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යා"ති. අත ඛො තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා තුණ්හී අහෙසුං.

අථ ඛෝ අනාථපිණ්ඩිකෝ ගහපති යෙන තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීසාතිරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛෝ අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එතදවොචුං: ''වදෙහි ගහපති කිත්දිට්ඨිකෝ සමණෝ ගොතමෝ''ති. ''න ඛෝ අහං හත්තෙන භගවතෝ සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමී''ති.

ඉති කිර භවං ගහපති, න සමණස්ස ගොතමස්ස සබ්බං දිට්ඨිං ජානාසි, වදෙහි ගහපති කිං දිට්ඨිකා භික්ඛූ'' ති. ''භික්ඛූ නම්පි ඛෝ අහං හත්තෙන න සබ්බං දිට්ඨිං ජානාමී''ති.

ඉති කිර භවං ගහපති, න සමණස්ස ගොතමස්ස සබ්බං දිට්ඨිං ජානාසි, න පි භික්ඛූනං සබ්බං දිට්ඨිං ජානාසි, වදෙහි ගහපති, කිං දිට්ඨිකොසි භවන්නී'' එතං ඛෝ හත්තෙන අම්හෙහි න දුක්කරං ව්‍යාකාතුං ''යං දිට්ඨිකා මයන්නී''. ඉඞ්ඝ තාව ආයස්මන්තෙනා යථාසකානි දිට්ඨිගතානි ඛ්‍යාකරොතු, පච්ඡා-පෙතං අම්හෙහි න දුක්කරං භවිස්සති ඛ්‍යාකාතුං සද්දිට්ඨිකා මයන්නී.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරෝ පරිබ්බාජකෝ අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච: ''සස්සතෝ ලොකෝ, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්නී'' එවං දිට්ඨිකෝ අහං ගහපති'' ති, අඤ්ඤතරොපි පරිබ්බාජකෝ අනාථ-පිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච: ''අසස්සතෝ ලොකෝ, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නී'' එවං දිට්ඨිකෝ අහං ගහපති''ති. අඤ්ඤතරොපි ඛෝ පරිබ්බාජකෝ අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොච: 'අන්තවා ලොකෝ' -පෙ- 'අනන්තවා ලොකෝ' -පෙ- 'තං ජීවං තං සරීරං' -පෙ- 'අඤ්ඤං ජීවං, අඤ්ඤං සරීරං' -පෙ- 'හොති තථාගතෝ පරම්මරණා' -පෙ- 'න හොති තථාගතෝ පරම්මරණා' -පෙ- 'හොති ච න හොති ච තථාගතෝ පරම්මරණා' -පෙ- නෙව හොති, න න හොති තථාගතෝ පරම්මරණා', ඉද මෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නී'' එවං දිට්ඨිකෝ අහං ගහපති''ති.

එවං වුත්තෙ අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තෙ පරිබ්බාජකෙ එතද වොච: යවායං භන්තෙ, ආයස්මා එවමාහ: 'සස්සතො ලොකො, ඉද මෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති'' එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති'ති, ඉමස්සායස්මතො දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනිසො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා, පරතොඝොසප්පච්චයා වා. සා ඛො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සඞ්ඛතා චෙතයිතා පටිච්චසමුප්පන්නා, යං ඛො පන කිඤ්චි භූතං සඞ්ඛතං චෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං තද නිච්චං, යද නිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙව සො[1] ආයස්මා අල්ලීනො තදෙව සො[1] ආයස්මා අජ්ඣුපගතො.

යොපායං භන්තෙ, ආයස්මා එවමාහ: අසස්සතො ලොකො, ඉද මෙව යච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති'ති, ඉමස්සපි[2] ආයස්මතො[3] දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනිසො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා පරතොඝොසප්පච්චයා[4] වා. සා ඛො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සඞ්ඛතා චෙතයිතා පටිච්චසමුප්පන්නා, යං ඛො පන කිඤ්චි භූතං සඞ්ඛතං චෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං, තදනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙවෙසො ආයස්මා අල්ලීනො, තදෙවෙසො ආයස්මා අජ්ඣුපගතො.

යො පායං භන්තෙ ආයස්මා එවමාහ: අන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්ත වා ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං සරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉද මෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති එවං දිට්ඨිකො අහං ගහපති'ති. ඉමස්සපි ආයස්මතො දිට්ඨි අත්තනො වා අයොනිසො මනසිකාරහෙතු උප්පන්නා, පරතොඝොසප්පච්චයා වා. සා ඛො පනෙසා දිට්ඨි භූතා සඞ්ඛතා චෙතයිතා පටිච්චසමුප්පන්නා.

යං ඛො පන කිඤ්චි භූතං සංඛතං චෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං, තද නිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙවෙසො ආයස්මා අල්ලීනො, තදෙවෙසො ආයස්මා අජ්ඣුපගතොති.

එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං එතදවොචුං: ඛ්‍යාකතානි ඛො ගහපති අම්හෙහි සබ්බෙහෙව යථාසකානි දිට්ඨිගතානි, වදෙහි ගහපති, කිං දිට්ඨිකොසි ත්වන්ති'.

1. තදෙවෙසො – මජසං.
2. ඉමස්සාපි – මජසං
3. අයමායස්මතො – මජසං.
4. පරඝොසප්පච්චයා වා – සීමු.

යං තෙ භන්තෙ කිඤ්චි භූතං සඞ්ඛතං වෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං, තදනිච්චං. යදනිච්චං තං දුක්ඛං. යං දුක්ඛං තං නෙතං මම, නෙසොහමස්මි, න මෙ සො අත්තාති එවංදිට්ඨිකො අහං හන්තෙති.

යං තො ගහපති කිඤ්චි භූතං සඞ්ඛතං වෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං තදනිච්චං, යදනිච්චං තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තදෙව තුවං ගහපති අලත්ථො, තදෙව තුවං ගහපති අජ්ඣුපගතොති.

යං තො භන්තෙ කිඤ්චි භූතං සංඛතං වෙතයිතං පටිච්චසමුප්පන්නං තදනිච්චං, යදනිච්චං, තං දුක්ඛං, යං දුක්ඛං තං නෙතං මම, නෙසොහමස්මි' න මෙසො අත්තාති එවමෙතං යථාභූතං සම්මප්පඤ්ඤාය සුදිට්ඨං තස්ස ච උත්තරිං නිස්සරණං යථාභූතං පජානාමීති. එවං තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හීභූතා මඞ්කුභූතා පත්තක්ඛන්ධා අධොමුඛා පජ්ඣායන්තා අප්පටිභානා නිසීදිංසු.

අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති තෙ පරිබ්බාජකෙ තුණ්හීභූතෙ මඞ්කුභූතෙ පත්තක්ඛන්ධෙ අධොමුඛෙ පජ්ඣායන්තෙ අප්පටිභානෙ විදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති යාවතකො අහොසි තෙහි දණ්ඩනිත්තීයෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං කථාසල්ලාපො, තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි.

සාධු සාධු ගහපති, එවං ඛො තෙ ගහපති මොඝපුරිසා කාලෙන කාලං සහධම්මෙන සුනිග්ගහීතං නිග්ගහෙතබ්බාති. අථ ඛො භගවා අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි, සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩිකො ගහපති භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා අචිරපක්කන්තෙ අනාථපිණ්ඩිකෙ ගහපතිම්හි භික්ඛූ ආමන්තෙසි. යොපි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු වස්සසතූපසම්පන්නො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ, සොපි එවමෙවං අඤ්ඤතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතං නිග්ගණ්හෙය්‍ය යථා තං අනාථපිණ්ඩිකෙන ගහපතිනා නිග්ගහීතාති.

10. 2. 5. 4

වජ්ජියමාහිත සුත්තං

එකං සමයං භගවා චම්පායං විහරති ගග්ගාරාය පොක්ඛරණියා තීරේ, අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති දිවා දිවස්ස චම්පායා නික්ඛමි භගවන්තං දස්සනාය. අථඛො වජ්ජියමාහිතස්ස[1] ගහපතිස්ස එතදහොසි: අකාලෝ ඛො තාව භගවන්තං දස්සනාය, පතිසල්ලීනෝ භගවා, මනොභාවනීයානම්පි භික්ඛූනං අකාලෝ දස්සනාය, පතිසල්ලානා මනොභාවනියා භික්ඛු. යන්නූනාහං අඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමෝ තෙනුපසංකමෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති යෙනඤ්ඤතිත්ථියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමෝ තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා සන්නිසින්නා සන්නිපතිතා උච්චාසද්දා මහාසද්දා අනෙක විහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්තා නිසින්නා හොන්ති.

අද්දසංසු[2] ඛො තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා වජ්ජියමාහිතං ගහපතිං දූරතොව දාගච්ඡන්තං. දිස්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං සණ්ඨාපෙසුං අප්පසද්දා හොන්තු භොන්තු, මා භොන්තො සද්දමකත්ථ, අයං වජ්ජියමාහිතො ගහපති ආගච්ඡති, සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකො, යාවතා ඛො පන සමණස්ස ගොතමස්ස සාවකා ගිහී ඔදාතවසනා චම්පායං පටිවසන්ති, අයං තෙසං අඤ්ඤතරො. වජ්ජියමාහිතො ගහපති අප්පසද්දකාමා ඛො පන තෙ ආයස්මන්තා අප්පසද්දවිනීතා අප්පසද්දස්ස වණ්ණවාදිනො අප්පෙවනාම අප්පසද්දං පරිසං ඤත්වා උපසඞ්කමිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍යාති.

අථ ඛො තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා තුණ්හී අහෙසුං. අථ ඛො වජ්ජියමාහිතො ගහපති යෙන තෙ පරිබ්බාජකා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො වජ්ජියමාහිතං ගහපතිං තෙ පරිබ්බාජකා එතදවොචුං:

"සාධු කිර ගහපති සමණං ගොතමං සබ්බං තපං ගරහති, සබ්බං තපස්සිං ලූඛාජීවිං එකංසෙන උපක්කොසති උපවදති'ති?

---

1. වජ්ජියාමහිතස්ස - සීමු.
2. අද්දසාසුං - සීමු.

න බො හන්තෙ භගවා සඛං තපං ගරහති, න පි සඛං තපස්සිං ලූඛා-
ජීවිං එකංසෙන උපඅක්කොසති උපවදති. ගාරය්හං බො පන හන්තෙ
භගවා ගරහති, පාසංසියං පසංසති, ගාරයහං බො පන හන්තෙ භගවා
ඉරහන්තෙ, පාසංසියං[1] පසංසන්තෙ විභජ්ජවාදෙ භගවා. න සො භගවා
එත්ථ එකංසවාදෙති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරෝ පරිබ්බාජකෝ වජ්ජියමාහිතං ගහපතිං
එතදවොච:

''ආගමෙහි තුවං ගහපති යත්ර හි නාම සමණස්ස ගොතමස්ස වණ්ණං
භාසසි සෝ සමණෝ ගොතමෝ වෙනයිකෝ අපඤ්ඤත්තිකොති.

එත්ථාහං හන්තෙ ආයස්මන්තෙ වක්ඛාමි සාධමේන ඉදං කුසලන්ති
හන්තෙ භගවතා පඤ්ඤත්තං, ඉදං අකුසලන්ති හන්තෙ භගවතා පඤ්ඤත්තං.
ඉති කුසලාකුසලං භගවා පඤ්ඤාපයමානෝ සඋපඤ්ඤත්තිකෝ භගවා, න
සෝ භගවා වෙනයිකෝ අපඤ්ඤත්තිකොති.

එවං වුත්තෙ තෙ පරිබ්බාජකා තුණ්හීභූතා මඞ්කුභූතා පත්තක්ඛන්ධා
අධොමුඛා පජ්ඣායන්තා අප්පටිභානා නිසීදිංසු. අථ බො වජ්ජියමාහිතෝ
ගහපති තෙ පරිබ්බාජකෙ තුණ්හීභූතෙ මඞ්කුභූතෙ පත්තක්ඛන්ධෙ අධෝ-
මුඛෙ පජ්ඣායන්තෙ අප්පටිභානෙ විදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා
තෙනුපසංකමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසින්නෝ බො වජ්ජියමාහිතෝ ගහපති යාවතකෝ අහොසි
තෙහි අඤ්ඤතිත්ථියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධිං කථාසල්ලාපෝ තං සඛං
භගවතො ආරොචෙසි.

සාධු සාධු ගහපති. එවං බො තෙ ගහපති මොඝපුරිසා කාලෙන
කාලං සහධමේන සුනිග්ගහිතං නිග්ගහෙතබ්බා. නාහං ගහපති සඛං
තපං තපිතබ්බන්ති වදමි, න පනාහං ගහපති සඛං තපං න තපි
තබ්බන්ති වදමි. නාහං ගහපති සඛං සමාදනං සමාදතබ්බන්ති[2] වදමි.
න පනාහං ගහපති සඛං සමාදනං න සමාදතබ්බන්ති වදමි.
නාහං ගහපති සඛං පධානං පදහිතබ්බන්ති වදමි. න පනාහං ගහපති
සඛං පධානං න පදහිතබ්බන්ති වදමි. නාහං ගහපති සඛෙබා පටි-
නිස්සග්ගා පටිනිස්සජ්ජිතබ්බාති වදමි. න පනාහං ගහපති සඛෙබා
පටිනිස්සග්ගා න පටිනිස්සජ්ජිතබ්බාති වදමි. නාහං ගහපති සඛා-
විමුත්ති විමුච්චිතබ්බාති වදමි, න පනාහං ගහපති සඛාවිමුත්තා න
විමුච්චිතබ්බාති වදමි.

---

1. පසංසිතබ්බං - මජ්ඣ. සී. සිඤ. සිමු.
2. සමාදිනබ්බන්තාදි-මජ්ඣ.

යං හි ගහපති තපං තපතෝ අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපං තපං න තපිතබ්බන්ති වදාමි. යඤ්ච ඛ්වාස්ස ගහපති තපං තපතෝ අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරූපං තපං තපිතබ්බන්ති වදාමි.

යං හි ගහපති සමාදානං සමාදියතෝ අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපං සමාදානං න සමාදිතබ්බන්ති වදාමි, යඤ්ඛ්වාස්ස ගහපති සමාදානං සමාදියතෝ අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරූපං සමාදානං සමාදිතබ්බන්ති වදාමි.

යං හි ගහපති පධානං පදහතෝ අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපං පධානං න පදහිතබ්බන්ති වදාමි. යඤ්ඛ්වාස්ස ගහපති පධානං පදහතෝ අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරූපං පධානං පදහිතබ්බන්ති වදාමි.

යං ගහපති පටිනිස්සග්ගං පටිනිස්සජ්ජයතෝ අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපෝ පටිනිස්සග්ගෝ පටිනිස්සජිතබ්බොති වදාමි. යඤ්ඛ්වාස්ස ගහපති පටිනිස්සග්ගං පටිනිස්සජ්ජයතෝ අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරූපෝ පටිනිස්සග්ගෝ න පටිනිස්සජිතබ්බොති වදාමි.

යං හි ගහපති විමුත්තිං විමුච්චයතෝ අකුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, එවරූපා විමුත්ති න විමුච්චිතබ්බාති වදාමි. යඤ්ඛ්වාස්ස ගහපති විමුත්තිං විමුච්චයතෝ අකුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, කුසලා ධම්මා අභිවඩ්ඪන්ති, එවරූපා විමුත්ති විමුච්චිතබ්බාති වදාමීති.

අථ ඛෝ වජ්ජියමාහිතෝ ගහපති භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතෝ සමාදපිතෝ සම්පහංසිතෝ උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

අථ ඛො භගවා අච්චරපක්කන්තෙන වජ්ජියමාහිතෙ ගහපතිම්හි භික්ඛූ ආමන්තෙසි: යො පි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු දීඝරත්තං අපපරජක්ඛො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ, සො පි එවමෙව අඤ්ඤතිත්ථියෙ පරිබ්බාජකෙ සහධම්මෙන සුනිග්ගහිතහිං නිග්ගණ්හෙය්‍ය යථා තං වජ්ජියමාහිතෙන ගහපතිනා නිග්ගහීතාති.

10. 2. 5. 5

උත්තිය සුත්තං

අථ ඛො උත්තියො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මෝදි. සම්මොදනියං කථං සාරාණියං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො උත්තියො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

කින්නු ඛො හො ගොතම සස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති?

අව්‍යාකතං ඛො එවං උත්තිය මයා 'සස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති'.

කිං පන හො ගොතම 'අසස්සතො ලොකො, ඉද මෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති'?

එතම්පි ඛො උත්තිය අව්‍යාකතං මයා 'අසස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති'.

කින්නු ඛො හො ගොතම අන්නං ජීවං අඤ්ඤො ලොකො -පෙ- තං ජීවං, තං සරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං, අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති'?

එතම්පි ඛො උත්තිය අව්‍යාකතං මයා 'නෙව හොති න නහොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති.

කින්නු ඛො භො ගොතම සස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි ඉති පුට්ඨො සමානො 'අව්‍යාකතං ඛො එතං උත්තිය මයා සස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි වදෙසි.

කිම්පන භො ගොතම අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි ඉති පුට්ඨො සමානො එතම්පි ඛො උත්තිය අව්‍යාකතං මයා 'අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි' වදෙසි.

කින්නු ඛො භො ගොතම අන්තවා ලොකො-පෙ-අනන්තවා ලොකො -පෙ-තං ජීවං තං සරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි ඉති පුට්ඨො සමානො 'එතම්පි ඛො උත්තිය අබ්‍යාකතං මයා නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්නි වදෙසි. අථ කිඤ්චරහි භොතා ගොතමෙන ව්‍යාකතන්නි?

අභිඤ්ඤාය ඛො අහං උත්තිය සාවකානං ධම්මං දෙසෙමි සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදෙමනස්සානං අත්ථඞ්ගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

යං පනෙතං භවං ගොතමො අභිඤ්ඤාය අභිඤ්ඤාය සාවකානං ධම්මං දෙසෙති සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛදෙමනස්සානං අත්ථඞ්ගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය සබ්බො වා තෙන ලොකො නීයිස්සති[1] උපඩ්ඪො වා තිභාගො වා ති? එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හී අහොසි.

අථ ඛො ආයස්මතො ආනන්දස්ස එතදහොසි: 'මාහෙවං ඛො උත්තියො පරිබ්බාජකො පාපකං දිට්ඨිගතං පටිලභි. 'සබ්බසාමුක්කං සිකං වත මෙ සමණො ගොතමො පඤ්ඤං පුට්ඨො සංසාදෙති, නො විස්සජ්ජෙති, න නූන විසහතී' ති. තදස්ස උත්තියස්ස පරිබ්බාජකස්ස දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛායා'ති.

1. නීයති – මජ්ඣං නීය්‍යායති–ස්‍යා

අථ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ උත්තියං පරිබ්බාජකං එතදවොච: තෙන හාවුසෝ උත්තිය උපමංතෙකරිස්සාමි. උපමාය පි ඉධෙකච්චෙ විඤ්ඤූ පුරිසා භාසිතස්ස අත්ථං ආජානන්ති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ උත්තිය රඤ්ඤෝ පච්චන්තිමං නගරං දළ්හුද්දපං[1] දළ්හපාකාරතොරණං එකද්වාරං. තත්‍රස්ස දෙවාරිකෝ පණ්ඩිතෝ බ්‍යත්තෝ මෙධාවී අඤ්ඤාතානං නිවාරෙතා, ඤාතානං පවෙසෙතා. සෝ තස්ස නගරස්ස සමන්තා අනුපරියායපථං අනුක්කමමානෝ න පස්සෙය්‍ය පාකාරසන්ධිං වා පාකාරවිවරං වා අන්තමසෝ බිළාර නික්ඛමනමත්තම්පි, නෝ ච ඛවස්ස එවං ඤාණං හොති: එත්තකා පාණා ඉමං නගරං පවිසන්ති වා නික්ඛමන්ති වාති. අථ ඛවස්ස එවමෙත්ථ හොති: යෙ ඛෝ කෙචි ඔළාරිකා පාණා ඉමං නගරං පවිසන්ති වා නික්ඛමන්ති වා සබ්බෙ තෙ ඉමිනා ද්වාරෙන පවිසන්ති ච නික්ඛමන්ති වාති.

එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ උත්තිය න තං තථාගතස්ස එවං උස්සුක්කතං හොති 'සබ්බෙ වා තෙන ලොකෝ නීයිස්සති, උපඩ්ඪා වා තිභාගො වා'ති. අථ ඛෝ එවමෙත්ථ තථාගතස්ස හොති: යෙ ඛෝ කෙචි ලොකම්හා නීයිංසු වා නියන්ති වා නීයිස්සන්ති වා, සබ්බෙ තෙ පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසෝ උපක්කිලෙසෙ ඤාණස්ස දුබ්බලීකරණෙ චතූසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පට්ඨිතචිත්තා සත්තබොජ්ඣඞ්ගෙ යථාභූතං භාවෙත්වා එවමෙතෙ ලොකම්හා නීයිංසු වා නියන්ති වා නීයිස්සන්ති වා'ති.

යදෙව ඛෝ ත්වං ආවුසෝ උත්තිය භගවන්තං පඤ්හං අපුච්ඡි[2] තදෙවෙතං පඤ්හං භගවන්තං අඤ්ඤෙන පරියායෙන අපුච්ඡි. තස්මා තෙ තං භගවා න ව්‍යාකාසීති.

10. 2. 5. 6.

කොකනද සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෝ රාජගහෙ විහරති තපොදාරාමෙ. අථ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදා තෙනුපසංකමි ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුං, තපොදෙ[3] ගත්තානි පරිසිඤ්චිත්වා පච්චුත්තරිත්වා එකචීවරෝ අට්ඨාසි ගත්තානි පුඤ්ඣාපයමානෝ. කොක-නදෙපි ඛෝ පරිබ්බාජකෝ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන තපොදා තෙනුපසඞ්කමි ගත්තානි පරිසිඤ්චිතුං. අද්දසා ඛෝ කොකනදෝ පරිබ්බාජකෝ ආයස්මන්තං ආනන්දං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

---

1. දළ්හුද්ධාපං – මජ්ඣ.
2. ආපුච්ඡි – සී. ඉ.
3. තපෝදය – ස්‍යා. PTS.

කො' සෝ[1] ආවුසොති?

අහමාවුසො, භික්ඛුති.

කතමෙසං ආවුසො භික්ඛුනන්ති?

සමණානං ආදුසො සක්‍යපුත්තියානන්ති.

දුවෙජ්ඣයාහම් මියං ආයස්මන්තං කිඤ්චිදෙව දෙසං සවේ ආයස්මා ඔකාසං කරොති පඤ්හසස වෙය්‍යාකරණායාති.

පුච්ඡාවුසො, සුත්වා වෙදිසසාමාති.

කිනනු ඛො හො 'සස්සතො ලොකො ඉදමේව සච්චං මොස-මඤ්ඤන්ති' එවං දිට්ඨි භවන්ති?

න ඛො අහං ආවුසො එවං දිට්ඨි 'සසැතො ලොකො ඉදමේව සච්චං මොසමඤ්ඤ'න්ති.

කිමපන හො 'අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොස මඤ්ඤ'න්ති එවන්දිට්ඨි භවන්ති?

න ඛො අහං ආවුසො, එවන්දිට්ඨි 'අසසැතො ලොකො ඉදමේව සචචං, මොසමඤ්ඤ'න්ති.

කිනනු ඛො හො; අන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්තවා ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං සරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා. ඉදමේව සච්චං, මොසමඤ්ඤන්ති එවන්දිට්ඨි භවන්ති?

න ඛො අහං ආවුසො, එවංදිට්ඨි 'නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉදමේව සච්චං, මොසමඤ්ඤ'න්ති.

තෙනහි භවං න ජානාති න පසසතීති? න ඛො අහං ආවුසො න ජානමි, න පසසාමි, ජානාමහං ආවුසො පසසාමී ති.

---

1. සෙවසෝ ආවුසොති – මජඣං,
කොතෙසෝ ආවුසොති – සීමු. කවසෝ – PTS.

කින්නු ඛො හො සස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති එවන්දිට්ඨි භවන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො 'න ඛො අහං ආවුසො එවන්දිට්ඨි සස්සතො ලොකො ඉද මෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති' වදෙසි.

කින්නු ඛො හො අසස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං: මොඝ-මඤ්ඤන්ති එවන්දිට්ඨි භවන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො න ඛො අහං ආවුසො එවන්දිට්ඨි අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති වදෙසි.

කින්නු ඛො හො අන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්තවා ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං ශරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං සරීරං -පෙ- හොති තථා-ගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති, න න හොති තථා-ගතො පරම්මරණා ඉද මෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති එවං දිට්ඨි භවන්ති ඉති පුට්ඨො සමානො න ඛො අහං ආවුසො එවන්දිට්ඨි නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා, ඉද මෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති වදෙසි.

තෙන හි භවං න ජානාති න පස්සතී ති ඉති පුට්ඨො සමානො න ඛො අහං ආවුසො න ජානාමි න පස්සාමි, ජානාමහං ආවුසො පස්සාමී ති වදෙසි. යථා කථම්පනාවුසො ඉමස්ස භාසිතස්ස අත්ථො දට්ඨබ්බොති?

සස්සතො ලොකො, ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති ඛො ආවුසො දිට්ඨිගතමෙතං. අසස්සතො ලොකො ඉදමෙව සච්චං, මොඝමඤ්ඤන්ති ඛො ආවුසො දිට්ඨිගතමෙතං අන්තවා ලොකො -පෙ- අනන්තවා ලොකො -පෙ- තං ජීවං තං ශරීරං -පෙ- අඤ්ඤං ජීවං අඤ්ඤං ශරීරං -පෙ- හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- න හොති තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- හොති ච න හොති ච තථාගතො පරම්මරණා -පෙ- නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරම්මරණා ඉදමෙව සච්චං මොඝමඤ්ඤන්ති ඛො ආවුසො දිට්ඨිගතමෙතං.

1. දිට්ඨිට්ඨාන අධිට්ඨාන පරියුට්ඨාන සමුට්ඨාන සමුඝාතො - සිමු. PTS.

යාවතා ආවුසෝ දිට්ඨිගතා යාවතා දිට්ඨිට්ඨානං දිට්ඨාධිට්ඨානං දිට්ඨි පරියුට්ඨානං දිට්ඨිසමුට්ඨානං දිට්ඨිසමුග්ඝාතෝ. තමහං ජානාමි, තමහං පස්සාමි තමහං ජානන්නෝ තමහං පස්සන්නෝ කථාහං වක්ඛාමි 'නජානාමි, න පස්සාමී'ති. 'ජානාහං ආවුසෝ පස්සාමී'ති.

කෝ නාමෝ ආයස්මා? කථඤ්ච පනායස්මන්තං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්තී ති?

ආනන්දෝති ඛෝ මෙ ආවුසෝ නාමං, ආනන්දෝති ච පන මං සබ්‍රහ්මචාරී ජානන්ති ති.

මහාචරියෙන වත කිර භොතා සද්ධිං මන්තයමානා න ජානිම්හ 'ආයස්මා ආනන්දෝ'ති. සචෙ හි මයං සඤ්ඤානෙය්‍යාම 'ආයස්මා ආනන්දෝ'ති ඒතකම්පි නෝ නප්පටිභාසෙය්‍ය. ඛමතු ච මෙ ආයස්මා ආනන්දෝති.

10. 2. 5. 7

ආහුනෙය්‍ය සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු ආහුනෙය්‍යෝ හොති පාහුණෙය්‍යෝ දක්ඛිණෙය්‍යෝ අඤ්ජලිකරණීයෝ අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්ස. කතමෙහි දසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවර සංවුතෝ විහරති ආචාරගොචර සම්පන්නෝ අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු.

බහුස්සුතෝ හොති සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ යෙ තෙ ධම්මා ආදි කල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසාන කල්‍යාණා සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා, වචසා පරිචිතා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා.

කල්‍යාණමිත්තෝ ච හොති කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කා.

සම්මාදිට්ඨිකෝ හොති සම්මාදස්සනෙන සමන්නාගතෝ.

අනෙක විහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති එකොපි හුත්වා බහුධා හොති, බහුධාපි හුත්වා එකො හොති, ආවීභාවං තිරොභාවං තිරොකුඩ්ඩං තිරොපාකාරං තිරොපබ්බතං අසජ්ජමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පථවියාපි උම්මුජ්ජනිමුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථා පි උදකෙ. උදකෙපි අභිජ්ජමානෙ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පථවියං. ආකාසෙපි පල්ලඞ්කෙන කමති සෙය්‍යථාපි පක්ඛී සකුණො. ඉමෙ පි චන්දිම සූරියෙ එවං මහිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ පාණිනා පරිමජ්ජති. යාව බ්‍රහ්මලොකාපි කායෙන වසං වත්තෙති.

දිබ්බාය සොතධාතුය විසුද්ධාය අතික්කන්ත මානුසකාය උභො සද්දෙ සුණාති දිබ්බෙ ච මානුසෙ ච යෙ දූරෙ ච සන්තිකෙ ච,

පරසත්තානං පරපුග්ගලානං චෙතසා චෙතො පරිච්ච පජානාති සරාගං වා චිත්තං සරාගං චිත්තන්ති පජානාති. වීතරාගං වා චිත්තං වීතරාගං චිත්තන්ති පජානාති. සදොසං වා චිත්තං -පෙ- වීතදොසං වා චිත්තං -පෙ- සමොහං වා චිත්තං -පෙ- වීතමොහං වා චිත්තං -පෙ- සඞ්ඛිත්තං වා චිත්තං -පෙ- වික්ඛිත්තං වා චිත්තං -පෙ- අමහග්ගතං වා චිත්තං -පෙ- මහග්ගතං වා චිත්තං -පෙ- සඋත්තරං වා චිත්තං -පෙ- අනුත්තරං වා චිත්තං -පෙ- අසමාහිතං වා චිත්තං -පෙ- සමාහිතං වා චිත්තං -පෙ- අවිමුත්තං වා චිත්තං -පෙ- විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තන්ති පජානාති.

අරනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුසසරති. සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං දෙවිපි ජාතියා, තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්චපි ජාතියො දසපි ජාතියො, වීසම්පි ජාතියා තිංසම්පි ජාතියො, චත්තාරීසම්පි ජාතියා පඤ්ඤාසම්පි ජාතියා, ජාතිසතම්පි ජාතිසහස්සම්පි ජාති සතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ට විවට්ට කප්පෙ අමුත්‍රාසිං, එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණො, එවමා-හාරො එවං සුඛදුක්ඛ පටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො. සො තතො චුතො අමුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසිං එවන්නාමො එවඞ්ගොත්තො. එවංවණ්ණ එව-මාහාරො එවං සුඛ දුක්ඛ පටිසංවෙදිං, එවමායු පරියන්තො. සො තතො චුතො ඉධූපපන්නොති ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුසසරති.

දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති: 'ඉමෙ වත භොන්තො සත්තා කාය දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචී -පෙ- මනො -පෙ- අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨි කම්ම සමාදනා, තෙ කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන භොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා, වචී -පෙ- මනො සුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨිකම්ම සමාදනා, තෙ කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නාති, ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පස්සති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති.

ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති පාහුණෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සාති.

10. 2. 5. 8

ථෙර සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ථෙරො භික්ඛු යසසා යසග්ගං දිසායං විහරති. එාසුයෙව විහරති. කතමෙහි දසහි:

ථෙරො හොති රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතො. සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. බහුසච්චතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා. උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන සවාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුපවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො අධිකරණ සමුප්පාද වූපසමෙ කුසලො හොති. ධම්මකාමො හොති පියසමුදාහාරො, අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමුජ්ජො, සන්තුට්ඨා හොති

ඉතිරිතරවිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. පාසා දිකො හොති අභික්කමෙන්‍ය පටික්කමෙන්‍ය. සුසංවුතො අන්‍යරසරෙපි නිසජ්ජාය, චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී ආසවානඤ්ච ඛයා අනාසවං චෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ථෙරො භික්ඛු යසසං යසසං දිසායං විහරති එාසුයෙව විහරතීති.

10. 2. 5. 9
උපාලි සුත්තං

අථ ඛො ආයස්මා උපාලි යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා උපාලි භගවන්තං එතදවොච: ඉච්ඡාමහං භන්තෙ අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුන්ති.'

දුරභිසම්භවානි ඛො උපාලි අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි, දුක්කරං පවිවෙකං දුරභිරමං එකත්තෙ හරන්ති මඤ්ඤෙ මනො වනානි සමාධිං අලභමානස්ස භික්ඛුනො. යෙ ඛො උපාලි භික්ඛූ එවං වදෙය්‍යු: 'අහං සමාධිං අලභමානො *අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිස්සා මී'ති. තෙසෙතං පාටිකඞ්ඛං සංසීදිස්සති වා[1] උපසීලවිස්සතීවා.

---

* අරඤ්ඤවනපත්ථානි – මජ්ඣ.
1. උපලවිස්සතීවා – මජ්ඣ.

සෙය්‍යථාපි උපාලි මහා උදකරහදෙ, අථ ආගච්ඡෙය්‍ය හත්ථිනාගො සත්තරතනෙ වා අට්ඨරතනෙ වා. තස්ස එවමස්ස: 'යන්නූනාහං ඉමං උදකරහදං ඔගාහෙත්වා කණ්ණසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍යං, පිට්ඨි-සෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍යං. කණ්ණසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළිත්වා පිට්ඨිසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළිත්වා නහාත්වා ච පිවිත්වා ච පච්චුත්තරිත්වා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍ය'න්ති. සො උදකරහදං ඔගාහෙත්වා කණ්ණසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍ය. පිට්ඨිසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍ය. කණ්ණසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළිත්වා පිට්ඨිසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළිත්වා නහාත්වා ච පිවිත්වා ච පච්චුත්තරිත්වා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍ය. තං කිස්සහෙතු: මහාහුපාලි අත්‍ථහාවො ගම්භීරෙ ගාධං වින්දති,

අථ ආගච්ඡෙය්‍ය සත්තො වා බිළාරො වා. තස්ස එව මස්ස: කොවාහං, කො ච හත්ථිනාගො? යන්නූනාහං ඉමං උදකරහදං ඔගාහෙත්වා කණ්ණසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍යං පිට්ඨිසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළෙය්‍යං කණ්ණසෙඩොපි කම්පි විධුඩං කිළිත්වා පිට්ඨිසෙඩොපිකම්පි විධුඩං කීළිත්වා නහාත්වා ච පිවිත්වා ච පච්චුත්තරිත්වා යෙන කාමං පක්කමෙය්‍යන්ති. සොතං උදකරහදං[1] සහසා අප්පටිසඞ්ඛාය පඤ්ඤපෙය්‍ය.

තස්සතං පාටිකඞ්ඛං සංසීදිස්සති වා උපපිලවිස්සති වා තං කිස්සහෙතු: පරිත්තො හුපාලි අත්‍ථහාවො ගම්භීරෙ ගාධං න වින්දති. එවමෙව ඛ්වා උපාලි යො එවං වදෙය්‍ය: අහං සමාධිං අලභමානො අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවිස්සාමී ති. තස්සෙතං පාටිකඞ්ඛං, සංසීදිස්සති වා උපපිලවිස්සති වා.

සෙය්‍යථාපි උපාලි දහරො කුමාරො මන්දෙ උත්තානසෙය්‍යකො සමෙන මුත්තකරීසෙන කීළති, තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්වායං කෙවලා පරිපූරා ඛාලවිඞ්ඩාති? එවං හන්තෙ.

ස ඛ්වා සො උපාලි කුමාරො අපරෙන සමයෙන වුද්ධිමන්වාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමන්වාය යානි තානි කුමාරකානං කීළාපනකානි භවන්ති. සෙය්‍යථීද: වඞ්කකං,[2] ඝටිකං, මොක්ඛචිකං, විඞගුලකං පත්තාළ්හකං, රතකං ධනුකං, තෙහි කීළති. තං කිං මඤ්ඤස උපාලි. නන්වායං විධුඩා පුරිමාය විධුඩාය අභික්කන්තතර ච පණීතතරා වාති? එවං හන්තෙ.

---

1. උපසංහිත්වා සහසා අප්පටිසංඛාය – සීමු.
2. වඞ්ක – සීමු PTS.

සඛෝ සෝ උපාලි කුමාරෝ අපරෙන සමයෙන වුඪිමන්වාය ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකමඤ්ඤාය පඤ්චහි කාමගුණෙහි සමප්පිතෝ සමඞ්ගිභූතෝ පරිවාරෙති චක්ඛුවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි රූපෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පියරූපෙහි කාමූපසංහිතෙහි රජනීයෙහි, සොතවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි සද්දෙහි, ඝාණවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි ගන්ධෙහි, ජිව්හාවිඤ්ඤෙය්‍යෙහි රසෙහි, කාය විඤ්ඤෙය්‍යෙහි ඵොට්ඨබ්බෙහි ඉට්ඨෙහි කන්තෙහි මනාපෙහි පිය රූපෙහි කාමූපසංහිතෙහි රජනීයෙහි, තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්වායං ඛිඩ්ඩා පුරිමාහි ඛිඩ්ඩාහි අභික්කන්තතරා ච පණීත තරාවාති?

එවං හන්තෙ

ඉධං බො පන වෝ උපාලි තථාගතෝ ලොකෙ උප්පජ්ජති අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලොකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවා: සෝ ඉමං ලොකං සදෙවකං සමාරකං සබ්‍රහ්මකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණිං පජං සදෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙති. සෝ ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙ කල්‍යාණං පරියොසාන කල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තං ධම්මං සුණාති ගහපති වා ගහපතිපුත්තෝ වා අඤ්ඤතරස්මිං වා කුලෙ පච්චා-ජාතෝ සෝ තං ධම්මං සුත්වා තථාගතෙ සද්ධං පටිලභති, සෝ තෙන සද්ධාපටිලාභෙන සමන්නාගතෝ ඉතිපටිසංචික්ඛති: සම්බාධෝ ඝරාවාසෝ රජාපථෝ, අබ්භොකාසෝ පබ්බජ්ජා. නයිදං සුකරං අගාරං අජ්ඣාවසතා එකන්තපරිපුණ්ණං එකන්ත පරිසුද්ධං සඞ්ඛලිඛිතං බ්‍රහ්මචරියං චරිතුං. සන්නුන්නාහං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජෙය්‍යන්ති. සෝ අපරෙන සමයෙන අප්පං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය මහන්තං වා භොගක්ඛන්ධං පහාය අප්පං වාඤාති-පරිවට්ටං පහාය මහන්තං වා ඤාතිපරිවට්ටං පහාය කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති.

සෝ එවං පබ්බජිතෝ සමානෝ භික්ඛූනං සික්ඛා සාජීවසමාපන්නෝ පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හොති, නිහිත දණ්ඩෝ නිහිතසත්ථෝ ලජ්ජී දයාපන්නෝ සබ්බපාණභූතානුකම්පී විහරති. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතෝ හොති දින්නාදායී දින්නපාටි-කඞ්ඛී අථෙනෙන සුචි භූතෙන අත්තනා විහරති. අබ්‍රහ්මචරියං පහාය බ්‍රහ්මචාරී හොති ආරාචාරී විරතෝ මෙථුනා ගාමධම්මා, මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතෝ හොති සච්චවාදී සච්චසන්ධෝ ථෙතෝ පච්චයිකෝ අවිසං-වාදකෝ ලොකස්ස, පිසුනංචාවං පහාය පිසුණාය වාචාය පටිවිරතෝ හොති.

න ඉතෝ සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදය, ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමෝ සමග්ගරතෝ සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති. එරුසං වාචං පහාය එරුසාය වාචාය පටිවිරතෝ හොති. යා සා වාචා නෙළා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති. සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතෝ හොති කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං.

සෝ බීජගාමභූතගාමසමාරම්භා පටිවිරතෝ හොති. එකභත්තිකෝ හොති. රත්තූපරතෝ විරතෝ විකාලභොජනා. නච්චගීතවාදිතවිසූකදස්සනා පටිවිරතෝ හොති, මාලාගන්ධවිලෙපනධාරණමණ්ඩනවිභූසනට්ඨානා පටිවිරතෝ හොති උච්චාසයනමහාසයනා පටිවිරතෝ හොති. ජාතරූපරජතපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. ආමකධඤ්ඤපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. ආමකමංසපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. ඉත්ථිකුමාරිකපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. දාසිදාසපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. අජෙළකපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. කුක්කුටසූකරපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. හත්ථිගවාස්සවළවා පටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. ඛෙත්තවත්ථුපටිග්ගහණා පටිවිරතෝ හොති. දූතෙය්‍යපහිණගමනානුයොගා පටිවිරතෝ හොති. කයවික්කයා පටිවිරතෝ හොති, තුලාකූටකංසකූටමානකූටා පටිවිරතෝ හොති. උක්කොටනවඤ්ඤනිකතිසාවියොගා පටිවිරතෝ හොති. ඡේදනවධබන්ධනවිපරාමොසආලොපසාහසාකාරා පටිවිරතෝ හොති.

සෝ සන්තුට්ඨෝ හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන යෙන යෙනෙව පක්කමති සමාදායෙව පක්කමති. සෙය්‍යථාපි පක්ඛී සකුණෝ යෙන යෙනෙව ඩෙති, සපත්තභාරොව ඩෙති. එවමෙව භික්ඛු සන්තුට්ඨෝ හොති කායපරිහාරිකෙන චීවරෙන කුච්ඡිපරිහාරිකෙන පිණ්ඩපාතෙන යෙන යෙනෙව පක්කමති, සමාදායෙව පක්කමති සෝ ඉමිනා අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතෝ අජ්ඣත්තං අනවජ්ජසුඛං පටිසංවෙදෙති:

සෝ චක්ඛුනා රූපං දිසවා න නිමිත්තග්ගාහී හොති නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී. යත්වාධිකරණමේතං චක්ඛින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති චක්ඛින්ද්‍රියං, චක්ඛින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝාණෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති, නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී, යත්වාධිකරණමේතං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සෝ ඉමිනා අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතෝ අජ්ඣත්තං අබ්‍යාසෙකසුඛං පටිසංවෙදෙති.

සෝ අභික්කන්තෙ පටික්කන්තෙ සම්පජානකාරී හොති, ආලොකිතෙ විලොකිතෙ සම්පජානකාරී හොති, සම්මිඤ්ජිතෙ පසාරිතෙ සම්පජානකාරීහොති, සඞ්ඝාටිපත්තචීවරධාරණෙ සම්පජානකාරී හොති, අසිතෙ පීතෙ ඛායිතෙ සායිතෙ සම්පජානකාරී හොති. උච්චාර පස්සාවකම්මෙ සම්පජානකාරී හොති. ගතෙ ඨිතෙ නිසින්නෙ සුත්තෙ ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණ්හීභාවෙ සම්පජානකාරී හොති.

සෝ ඉමිනා ච අරියෙන සීලක්ඛන්ධෙන සමන්නාගතෝ ඉමිනා ච අරියෙන ඉන්ද්‍රියසංවරෙන සමන්නාගතෝ ඉමිනා ච අරියෙන සතිසම්පජඤ්ඤෙන සමන්නාගතෝ විවිත්තං සෙනාසනං භජති; අරඤ්ඤං රුක්ඛමූලං පබ්බතං කන්දරං ගිරිගුහං සුසානං වනපත්ථං අබ්භොකාසං පලාලපුඤ්ජං සෝ අරඤ්ඤගතෝ වා රුක්ඛමූලගතෝ වා සුඤ්ඤාගාරගතෝ වා නිසීදති පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා.

සෝ අභිජ්ඣං ලෝකෙ පහාය විගතාභිජ්ඣෙන චෙතසා විහරති. අභිජ්ඣාය චිත්තං පරිසොධෙති. ව්‍යාපාද පදොසං පහාය අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ විහරති සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී, ව්‍යාපාදපදොසා චිත්තං පරිසොධෙති. ථීනමිද්ධං පහාය විගත ථීනමිද්ධෝ විහරති ආලොකසඤ්ඤී සතෝ සම්පජානෝ, ථීනමිද්ධා චිත්තං පරිසොධෙති. උද්ධච්චකුක්කුච්චං පහාය අනුද්ධතෝ විහරති අජ්ඣත්තං වූපසන්නචිත්තෝ උද්ධච්චකුක්කුච්චා චිත්තං පරිසොධෙති. විචිකිච්ඡං පහාය තිණ්ණවිචිකිච්ඡෝ විහරති අකථංකථී කුසලෙසු ධම්මෙසු, විචිකිච්ඡාය චිත්තං පරිසොධෙති.

සෝ ඉමිනා පඤ්චනීවරණෙ පහාය චෙතසෝ උපක්කිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලී කරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්වායං විහාරෝ පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරෝ ච පණීතතරෝ චාති?

එවං භන්තෙ.

ඉමම්පි ඛෝ උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සම්පස්සමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛෝ තාව අනුපපත්තසදත්ථා විහරන්ති.

පුනචපරං උපාලි භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා -පෙ- දුතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්වායං විහාරෝ පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරෝ ච පණීතතරෝ වා ති?

එවං භන්තෙ.

ඉමම්පි ඛෝ උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සම්පස්සමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛෝ තාව අනුපපත්තසදත්ථා විහරන්ති.

පුනචපරං උපාලි භික්ඛු පීතියා ච විරාගා -පෙ- තතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි නන්වායං විහාරෝ පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරෝ ච පණීතතරොවා ති?

එවං භන්තෙ.

ඉමම්පි ඛො උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සමුපසසමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුප්පත්තසදත්ථා විහරන්ති.

පුන චපරං උපාලි භික්ඛු සුඛසස ච පහාණා -පෙ- චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි නත්වායං විහරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො වා ති?

එවං හන්තෙ.

ඉමම්පි ඛො උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සමුපසසමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුපපත්ත සදත්ථා විහරන්ති.

පුනවපරං උපාලි භික්ඛු සබ්බසො රූප සඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝ සඤ්ඤානං අත්ථඞ්ගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා 'අනන්තො ආකාසො'ති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නත්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරො ච පණීත තරො වා ති?

එවං හන්තෙ.

ඉමම්පි ඛො උපාලි, මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සමුපසසමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුපපත්ත සදත්ථා විහරන්ති.

පුනවපරං උපාලි භික්ඛු සබ්බසො ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම 'අනන්තං විඤ්ඤණ'න්ති විඤ්ඤණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති: -පෙ- සබ්බසො විඤ්ඤණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චී ති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති -පෙ-

සබ්බසො ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම 'සන්තමෙතං, පණීත-මෙත'න්ති නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති, තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නත්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො වා ති?

එවං හන්තෙ.

ඉමම්පි ඛො උපාලි මම සාවකා අත්තනි ධම්මං සමුපසසමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනාසනානි පටිසෙවන්ති. නො ච ඛො තාව අනුපපත්තසදත්ථා විහරන්ති.

පුනවපරං උපාලි භික්ඛු සඛ්ඛසො නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං සමතික්කම්ම සඤ්ඤාවෙදයිතනිරොධං උපසම්පජ්ජ විහරති. පඤ්ඤාය චස්ස දිස්වා ආසවා පරික්ඛීණා හොන්ති. තං කිං මඤ්ඤසි උපාලි, නන්වායං විහාරො පුරිමෙහි විහාරෙහි අභික්කන්තතරො ච පණීතතරො චා ති?

එවං භන්තෙ.

ඉමස්සපි තො උපාලි මම සාවකා අන්තනි ධම්මං සම්පස්සමානා අරඤ්ඤ වනපත්ථානි පන්තානි සෙනා සනානි පටිසෙවන්ති. නො ච තො තාව අනුප්පන්න සදත්ථා විහරන්ති. ඉඛ තවං උපාලි, සඛෙඛ විහරාහි, සඛෙඛ තෙ විහරතො ඵාසු භවිසසති ති.

10. 2. 5. 10

හඛ්බාහඛ්බ සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අපපහාය අභඛ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං කතමෙ දස:

රාගං දෙසං මොහං ඉකොධං උපනාහං මක්ඛං පලාසං ඉස්සං මච්ඡරියං මානං.

ඉමෙ තො භික්ඛවෙ දස ධම්මෙ අපපහාය අභඛ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං

දසයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය හඛ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං කතමෙ දස;

රාගං දෙසං මොහං කොධං උපනාහං මක්ඛං පලාසං ඉස්සං මච්ඡරියං මානං.

ඉමෙ තො භික්ඛවෙ දස ධම්මෙ පහාය හඛ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුන්ති.

උපාලිවගෙගා පඤ්චමො.

තස්සුද්දනං:

කාමභොගී වෙරං - දිට්ඨිවජ්ජ උතතියා උභො
කොකනදෙ ආහුනියො - ථෙරො උපාලි අභඛ්බොති.

දුතියො පණ්ණාසකො නිට්ඨිතො.

තතියෝ පණ්ණාසකෝ

10. 3. 1. 1

සමණසඤ්ඤා සුත්තං

තිසෙසා ඉමා භික්ඛවෙ සමණසඤ්ඤා භාවිතා බහුලීකතා සත්තධම්මෙ පරිපූරෙන්ති. කතමා තිසෙසා:

වෙවණ්ණියම්හි අජ්ඣුපගතො, පරපටිබද්ධා මෙ ජීවිකා, අඤ්ඤා මෙ ආකප්පො කරණීයොති. ඉමා බො භික්ඛවෙ තිසෙසා සමණසඤ්ඤා භාවිතා බහුලීකතා සත්තධම්මෙ පරිපූරෙන්ති. කතමෙ සත්ත:

නිච්චං සත්තකාරී[1] හොති සත්තවුත්ති[2] සීලෙසු, අනභිජ්ඣාලූ හොති. අව්‍යාපජ්ඣා හොති. අනතිමානී හොති සික්ඛාකාමො හොති, ඉදම්පච්චයතාසු හොති ජීවිතපරික්ඛාරෙසු ආරද්ධවිරියො ච විහරති. ඉමා බො භික්ඛවෙ තිසෙසා සමණසඤ්ඤා භාවිතා බහුලීකතා ඉමෙ සත්ත ධම්මෙ පරිපූරෙනතී ති.

10. 3. 1. 2

බොජ්ඣඞ්ග සුත්තං

සත්තිමෙ භික්ඛවෙ බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා බහුලීකතා තිසෙසා විජ්ජා පරිපූරෙන්ති. කතමෙ සත්ත:

සතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, ධම්මවිචයසම්බොජ්ඣඞ්ගො, විරියසම්බොජ්ඣඞ්ගො, පීතිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, පස්සද්ධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො සමාධිසම්බොජ්ඣඞ්ගො, උපෙක්ඛාසම්බොජ්ඣඞ්ගො, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ සත්තබොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා බහුලීකතා තිසෙසා විජ්ජා පරිපූරෙන්ති. කතමා තිසෙසා:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යථීදං: එකම්පිජාතිං ද්වෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

---

1. සත්තකාරී හොති. මජ්ඣං. අට්ඨකථා.
   සතතකාරිහොති - සී්‍යා. P.T.S.
2. සතතවුත්ති - සී්‍යා. -PTS
3. ආරද්ධ විරියොව් - මජ්ඣං.

දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- යථා කම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති.

ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා භාවිතා බහුලීකතා ඉමා තිස්සො විජ්ජා පරිපූරෙන්ති ති.

10. 3. 1. 3
මිච්ඡත්ත සුත්තං

මිච්ඡත්තං භික්ඛවෙ ආගම්ම විරාධනා හොති, නො ආරාධනා. කථඤ්ච භික්ඛවෙ මිච්ඡත්තං ආගම්ම විරාධනා හොති නො ආරාධනා:

මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංකප්පො පහොති, මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස මිච්ඡාවාචා පහොති, මිච්ඡාවාචස්ස මිච්ඡාකම්මන්තො පහොති, මිච්ඡා-කම්මන්තස්ස මිච්ඡා ආජීවො පහොති, මිච්ඡාආජීවස්ස මිච්ඡාවායාමො පහොති, මිච්ඡාවායාමස්ස මිච්ඡාසති පහොති, මිච්ඡාසතිස්ස මිච්ඡාසමාධි පහොති, මිච්ඡාසමාධිස්ස මිච්ඡාඤ්ඤාණං පහොති, මිච්ඡාඤ්ඤාණිස්ස[1] මිච්ඡා විමුත්ති පහොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ මිච්ඡත්තං ආගම්ම විරාධනා හොති නො ආරාධනා.

සම්මත්තං භික්ඛවෙ ආගම්ම ආරාධනා හොති, නො විරාධනා කථඤ්ච භික්ඛවෙ සම්මත්තං ආගම්ම ආරාධනා හොති, නො විරාධනා:

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ සම්මාසඞ්කප්පො පහොති, සම්මාසඞ්ක-ප්පස්ස සම්මාවාචා පහොති, සම්මාවාචස්ස සම්මාකම්මන්තො පහොති, සම්මාකම්මන්තස්ස සම්මා ආජීවො පහොති, සම්මා ආජීවස්ස සම්මාවායාමො පහොති, සම්මා වායාමස්ස සම්මාසති පහොති, සම්මාසතිස්ස සම්මා සමාධි පහොති, සම්මාසමාධිස්ස සම්මා ඤ්ඤාණං පහොති, සම්මා ඤ්ඤාණිස්ස[2] සම්මා විමුත්ති පහොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ සම්මත්තං ආගම්ම ආරාධනා හොති නො විරාධනා ති.

---

1. මිච්ඡාඤ්ඤාණස්ස. P.T.S.
2. සම්මාඤ්ඤාණස්ස P.T.S.

10. 3. 1. 4

බීජ සුත්තං

මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිස පුග්ගලස්ස මිච්ඡා සංකප්පස්ස- මිච්ඡා වාචස්ස – මිච්ඡා කම්මන්තස්ස – මිච්ඡා ආජීවස්ස – මිච්ඡා වායාමස්ස – මිච්ඡා සතිස්ස – මිච්ඡා සමාධිස්ස – මිච්ඡා ඤාණිස්ස – මිච්ඡා විමුත්තිස්ස යඤ්චව[1] කායකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං[2], යඤ්ච වචීකම්මං –පෙ– යඤ්ච මනොකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යා ච චෙතනා යා ච පත්ථනා, යො ච පණිධි, යෙ ච සඞ්ඛාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා, අනිට්ඨාය අකන්තාය අමනාපාය අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි හි[3] භික්ඛවෙ පාපිකා.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නිම්බබීජං වා කොසාතකී බීජංවා තිත්තකාලාබු බීජං වා අල්ලාය පඨවියා නික්ඛිත්තං යඤ්චව[1] පඨවිරසං උපාදියති. යඤ්ච ආපොරසං උපාදියති. සබ්බං තං තිත්තකත්තාය කටුකත්තාය අසාතත්තාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: බීජං හි භික්ඛවෙ පාපකං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස – මිච්ඡා සංකප්පස්ස – මිච්ඡාවාචස්ස– මිච්ඡා කම්මන්තස්ස – මිච්ඡා ආජීවස්ස – මිච්ඡා වායාමස්ස – මිච්ඡා සතිස්ස – මිච්ඡා සමාධිස්ස – මිච්ඡා ඤාණිස්ස – මිච්ඡා විමුත්තිස්ස යඤ්චව කායකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචීකම්මං–පෙ–යඤ්ච මනොකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං යා ච චෙතනා යාච පත්ථනා, යො ච පණිධි, යෙ ච සඞ්ඛාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා අනිට්ඨාය අකන්තාය අමනාපාය අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි හි භික්ඛවෙ පාපිකා.

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මා සංකප්පස්ස – සම්මා වාචස්ස – සම්මා කම්මන්තස්ස – සම්මා ආජීවස්ස– සම්මා වායාමස්ස – සම්මා සතිස්ස – සම්මා සමාධිස්ස – සම්මා ඤාණිස්ස – සම්මා විමුත්තිස්ස යඤ්චව කායකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචීකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං යඤ්ච මනොකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යා ච චෙතනා, යා ච පත්ථනා යො ච පණිධි, යෙ ච සඞ්ඛාරා සබ්බෙ තෙ ධම්මා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු: දිට්ඨි හි[4] භික්ඛවෙ භද්දිකා.

---

1. යඤ්ච, මජසං.
2. සමාදින්නං. P.T.S.
3. දිට්ඨි හිස්ස – මජසං
4. දිට්ඨිහිහිස්ස - මජසං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, උච්ඡුබීජං වා සාළි බීජං වා මුදදිකා බීජං වා අල්ලාය පථවියා නිකඛිත්තං යඤ්ඤව පථවිරසං උපාදියති, යඤ්ච ආපොරසං උපාදියති, සබ්බං තං සාතත්තාය මධුරත්තාය අසෙවනකත්තාය සංවත්තති. තං කිස්ස හෙතු; බීජං හි භික්ඛවෙ හදදකං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ සම්මාදිට්ඨිකස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස සම්මා සංකප්පස්ස සම්මාවාචස්ස - සම්මාකම්මන්තස්ස – සම්මා ආජීවස්ස – සම්මා වායාමස්ස – සම්මා සතිස්ස – සම්මා සමාධිස්ස – සම්මා ඤාණස්ස – සම්මා විමුත්තිස්ස යඤ්ඤව කාය කම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යඤ්ච වචී කම්මං –පෙ– යඤ්ච මනොකම්මං යථාදිට්ඨි සමත්තං සමාදින්නං, යා ච චෙතනා යාව පත්ථනා යො ච උණිධි යෙ ච සඞ්ඛාරා, සබ්බෙ තෙ ධම්මා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය හිතාය සුඛාය සංවත්තන්ති. තං කිස්ස හෙතු; දිට්ඨි හි භික්ඛවෙ හදදිකාති.

10. 3. 1. 5

විජජා සුත්තං

අවිජජා භික්ඛවෙ පුබ්බඞගමා අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. අහිරිකං අනොත්තප්පං. අවිජජාගතස්ස භික්ඛවෙ අවිද්දසුනො මිච්ඡාදිට්ඨි පහොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාසඞකප්පො පහොති. මිච්ඡා සඞකප්පස්ස මිච්ඡාවාචා පහොති. මිච්ඡාවාචස්ස මිච්ඡාකම්මන්තො පහොති. මිච්ඡා කම්මන්තස්ස මිච්ඡා ආජීවො පහොති. මිච්ඡාආජීවස්ස මිච්ඡාවායාමො පහොති. මිච්ඡා වායාමස්ස මිච්ඡාසති පහොති. මිච්ඡා සතිස්ස මිච්ඡාසමාධි පහොති. මිච්ඡාසමාධිස්ස මිච්ඡාඤාණං පහොති. මිච්ඡාඤාණිස්ස මිච්ඡාවිමුත්ති පහොති,

විජ්ජා ච බෝ භික්ඛවේ පුබ්බඞ්ගමා කුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. අනුදෙව හිරොත්තප්පං. විජ්ජාගතස්ස භික්ඛවේ විඳුසුනෝ සම්මාදිට්ඨි පහොති. සම්මාදිට්ඨිකස්ස සම්මා සඞ්කප්පෝ පහොති, සම්මාසඞ්කප්පස්ස සම්මාවාචා පහොති. සම්මා වාචස්ස සම්මා කම්මන්තෝ පහොති. සම්මා කම්මන්තස්ස සම්මා ආජීවෝ පහොති. සම්මාආජීවස්ස සම්මාවායාමෝ පහොති. සම්මාවායාමස්ස සම්මාසති පහොති. සම්මාසතිස්ස සම්මා සමාධි පහොති. සම්මාසමාධිස්ස සම්මා ඤාණං පහොති. සම්මාඤාණස්ස සම්මා විමුත්ති පහොති ති.

10. 3. 1. 6
නිජ්ජර සුත්තං

[සාවත්ථි]

දස ඉමානි භික්ඛවේ නිජ්ජරවත්ථූනි. කතමානි දස:

1. සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාදිට්ඨි නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

2. සම්මාසංකප්පස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාසඞ්කප්පෝ නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාසඞ්කප්පපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති, සම්මා සඞ්කප්පපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

3. සම්මාවාචස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාවාචා නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාවාචාපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාවාචාපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

4. සම්මාකම්මන්තස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාකම්මන්තෝ නිජ්ජිණ්ණා හොති, යෙ ච මිච්ඡාකම්මන්ත පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාකම්මන්තපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

5. සම්මා ආජීවස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාආජීවෝ නිජ්ජිණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාආජීවපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාආජීව පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

6. සම්මාවායාමස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාවායාමෝ නිජ්ජීණ්ණෝ හොති. යෙ ච මිච්ඡාවායාමපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාවායාම පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

7. සම්මා සතිස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡා සති නිජ්ජීණ්ණා හොති. යෙ ච මිච්ඡාසතිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාසති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

8. සම්මා සමාධිස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡා සමාධි නිජ්ජීණ්ණෝ හොති. යෙ ච මිච්ඡා සමාධි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජීණ්ණා හොන්ති. සම්මාසමාධිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

9. සම්මාඤ්ඤස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාඤ්ඤං නිජ්ජිණ්ණං හොති. යෙ ච මිච්ඡාඤ්ඤපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිජ්ජීණ්ණා හොන්ති. සම්මාඤ්ඤපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

10. සම්මාවිමුත්තිස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාවිමුත්ති නිජ්ජීණ්ණා හොති. යෙව මිච්ඡාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ චස්ස නිජ්ජිණ්ණා හොන්ති. සම්මාවිමුත්ති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති. ඉමානි ඛො භික්ඛවේ දසනිජ්ජරාවත්ථූනි ති.

10. 3. 1. 7
ධොවන සුත්තං

[සාවත්ථි]

අත්ථි භික්ඛවේ දකධීණෙසු ජනපදෙසු ධොවනං නාම තත්ථ හොති අන්නම්පි පානම්පි බ්‍යඤ්ජනම්පි හොජ්ජම්පි ලෙය්‍යම්පි පෙය්‍යම්පි නව්හම්පි ගිතම්පි වාදිතම්පි. අත්ථෙතං භික්ඛවේ ධොවනං, නෙතං නත්ථීති වදාමි. තඤ්ච ඛො එතං භික්ඛවේ ධොවනං හීනං ගම්මං පොථුජ්ජනිකං අනාරියං අනත්ථසංහිතං, න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්බොධාය න නිබ්බානාය සංවත්තති.

අහඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං දෙසිස්සාමි. යං ධොවනං එකන්තනිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. යං ධොවනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමි ති. එවං භන්තෙ ති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ච තං භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං යං ධොවනං එකන්ත නිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, යං ධොවනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති.

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි නිද්ධොතා හොති, යෙ ච මිච්ඡා දිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිද්ධොතා හොන්ති. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසඞ්කප්පස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසඞ්කප්පො නිද්ධොතො හොති -පෙ- සම්මාවාචස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා නිද්ධොතා හොති -පෙ- සම්මාකම්මන්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකම්මන්තො නිද්ධොතො හොති -පෙ- සම්මා ආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාආජීවො නිද්ධොතො හොති -පෙ- සම්මා වායාමස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො නිද්ධොතො හොති-පෙ- සම්මාසතිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසති නිද්ධොතා හොති -පෙ- සම්මාසමාධිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසමාධි නිද්ධොතො හොති -පෙ- සම්මාඤ්ඤණස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤ්ඤණං නිද්ධොතං හොති -පෙ-සම්මා විමුත්තිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවිමුත්ති නිද්ධොතා හොති. යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්ති පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස නිද්ධොතා හොන්ති. සම්මාවිමුත්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

ඉදං මො තං භික්ඛවෙ අරියං ධොවනං, යං ධොවනං ඒකන්ත නිබ්බිදාය විරාගාය, නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති, යං ධොවනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොක-පරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සු පායාසෙහි පරිමුච්චන්ති.

10. 3. 1. 8
තිකිච්ඡක සුත්තං

තිකිච්ඡකා භික්ඛවෙ විරෙචනං දෙන්ති පිත්තසමුට්ඨානානම්පි ආබාධානං පටිසාතාය, සෙම්හසමුට්ඨානානම්පි ආබාධානං පටිසාතාය, වාතසමුට්ඨානානම්පි ආබාධානං පටිසාතාය, අත්ථෙතං භික්ඛවෙ විරෙචනං නෙතං නත්ථී ති වදාමි. තඤ්ච ඛො එතං භික්ඛවෙ විරෙචනං සම්පජ්ජතිපි, විරජ්ජතිපි.

අහඤ්ච ඛො භික්ඛවෙ අරියං විරෙචනං දෙසිස්සාමි, යං විරෙචනං සම්පජ්ජතියෙව නො විපජ්ජති, යං විරෙචනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොක පරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ච තං භික්ඛවෙ අරියං විරෙචනං, යං විරෙචනං ආගම්ම ජාති ධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති, ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණ ධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සු පායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සු පායාසෙහි පරිමුච්චන්ති:

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි විරිත්තො හොති, යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ චස්ස විරිත්තා හොන්ති. සම්මාදිට්ඨි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසඞ්කප්පස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසංකප්පා විරිත්තො හොති -පෙ- සම්මාවාචස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා විරිත්තා හොති -පෙ- සම්මා-කම්මන්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකම්මන්තො විරිත්තො හොති -පෙ- සම්මාආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාආජීවො විරිත්තො හොති-පෙ- සම්මා වායාමස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො විරිත්තො හොති -පෙ-සම්මා සතිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසති විරිත්තා හොති -පෙ-සම්මාසමාධිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා සමාධි විරිත්තො හොති -පෙ- සම්මා ඤාණිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤාණං විරිත්තං හොති -පෙ- සම්මා විමුත්තිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවිමුත්ති විරිත්තා හොති. යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්ති පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. තෙ වස්ස විරිත්තා හොන්ති. සම්මා විමුත්ති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

ඉදං බොා තං භික්ඛවෙ අරියං විරෙචනං, යං විරෙචනං සම්පජ්ජති-යෙව නො විපජ්ජති, යං විරෙචනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති. ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති.

10. 3. 1. 9
වමන සුත්තං

තිකිච්ඡකා භික්ඛවෙ වමනං දෙන්ති, පිත්තසමුට්ඨානානං ආබාධානං පටිඝාතාය, සෙම්හසමුට්ඨානානම්පි ආබාධානං පටිඝාතාය, වාතසමුට්ඨා නානම්පි ආබාධානං පටිඝාතාය. අත්ථෙතං භික්ඛවෙ වමනං, නෙතං නත්ථීති වදාමි, තඤ්ච බොා එතං භික්ඛවෙ වමනං සම්පජ්ජතිපි විපජ්ජතිපි.

අනඤ්ච බොා භික්ඛවෙ අරියං වමනං දෙසිස්සාමි යං වමනං සම්පජ්ජති යෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති. ජරාධම්මා සත්තා ජරාය පරිමුච්චන්ති, මරණධම්මා සත්තා මරණෙන පරිමුච්චන්ති, සොකපරිදෙව දුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති. තං සුණාථ -පෙ- භගවා එතදවොා ච:

කතමඤ්ච තං භික්ඛවෙ අරියං වමනං: යං වමනං සම්පජ්ජත්තියෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති -පෙ- සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති:

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි වත්තා හොති යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති තෙ වස්ස වත්තා හොන්ති. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසඞ්කප්පස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසඞ්කප්පො වත්තා හොති -පෙ- සම්මා වාචස්ස, භික්ඛවෙ මිච්ඡාවාචා වත්තා හොති -පෙ- සම්මාකම්මන්තස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාකම්මන්තො වත්තා හොති -පෙ- සම්මා ආජීවස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා ආජීවො වත්තා හොති -පෙ- සම්මාවායාමස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාවායාමො වත්තා හොති -පෙ- සම්මාසතිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසති වත්තා හොති -පෙ- සම්මා සමාධිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාසමාධි වත්තා හොති -පෙ- සම්මාඤාණස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාඤාණං වත්තං හොති -පෙ- සම්මා විමුත්තිස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡා විමුත්ති වත්තා හොති. යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස වත්තා හොන්ති. සම්මා විමුත්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති. ඉදං ඛො තං භික්ඛවෙ අරියං වමනං, යං වමනං සම්පජ්ජත්තියෙව නො විපජ්ජති, යං වමනං ආගම්ම ජාතිධම්මා සත්තා ජාතියා පරිමුච්චන්ති-පෙ-සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසධම්මා සත්තා සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසෙහි පරිමුච්චන්ති ති.

10. 3. 1. 10
නිද්ධමනිය සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ නිද්ධමනියා ධම්මා. කතමෙ දස:

සම්මාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි නිද්ධන්තා හොති. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිද්ධන්තා හොන්ති, සම්මාදිට්ඨි පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති.

සම්මාසඞ්කප්පස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාසඞ්කප්පෙ නිද්ධෙන්තා හොති -පෙ- සම්මාවාචස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාවාචා නිද්ධන්තා හොති -පෙ- සම්මා කම්මන්තස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාකම්මන්තෙ නිද්ධෙන්තා හොති -පෙ- සම්මාආජීවස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාආජීවෙ නිද්ධෙන්තා හොති -පෙ-සම්මා වායාමස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡා වායාමෙ නිද්ධෙන්තා හොති-පෙ-සම්මාසතිස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාසති නිද්ධන්තා හොති-පෙ-සම්මා සමාධිස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡා සමාධි නිද්ධෙන්තා හොති-පෙ-සම්මා ඤාණස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡාඤාණං නිද්ධන්තං හොති -පෙ- සම්මා විමුත්තස්ස භික්ඛවේ මිච්ඡා විමුත්ති නිද්ධන්තා හොති, යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, තෙ වස්ස නිද්ධන්තා හොන්ති. සම්මා විමුත්ති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවේ දස නිද්ධමනියා ධම්මා තී.

10. 3. 1. 11
අසෙක සුත්තං

අථ ඛො අඤ්ඤතරො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච.

අසෙඛො අසෙඛො ති භන්තෙ වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛු අසෙඛො හොති ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු අසෙඛාය සම්මාදිට්ඨියා සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සම්මාසඞ්කප්පෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛාය සම්මා වාචාය සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙ න සම්මාකම්මන්තෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සම්මාආජීවෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සම්මාවායාමෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛාය සම්මාසතියා සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සම්මාසමාධිනා සමන්නාගතො හොති, අසෙඛෙන සම්මාඤාණෙන සමන්නාගතො හොති, අසෙඛාය සම්මා විමුත්තියා සමන්නාගතො හොති. එවං ඛො භික්ඛු, භික්ඛු අසෙඛො හොති තී.

10. 3. 1. 12
අසෙඛියධම්ම සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ අසෙඛියා ධම්මා. කතමෙ දස:

අසෙඛා සම්මාදිට්ඨි, අසෙඛො සම්මාසඞ්කප්පො, අසෙඛා සම්මාවාචා, අසෙඛො සම්මාකම්මන්තො, අසෙඛො සම්මාආජීවො, අසෙඛො සම්මා වායාමො, අසෙඛො සම්මාසති, අසෙඛො සම්මාසමාධි, අසෙඛා සම්මා ඤාණං, අසෙඛා සම්මාවිමුත්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස අසෙඛියා ධම්මාති.

සමණසඤ්ඤාවගෙගා පඨමො.

තස්සුද්දනං:

සඤ්ඤා බොජ්ඣඞ්ගා මිච්ඡත්තං
බිජං විජ්ජාය නිජ්ජරා,
ධොවනඤ්ච තිකිච්ඡා ච
නිද්ධමනං දෙව අසෙඛාති.

තතියො පණ්ණාසකො

2. පච්චොරොහණීවගෙහා

10. 3. 2. 1

පඨම අධම්ම සුත්තං

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො අනත්ථො ච, ධම්මො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා අනත්ථඤ්ච ධම්මඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මො යථා අත්ථො තථා පටිපජ්ජිතබ්බං.

කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො ච අනත්ථො ච: මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඞ්කප්පො මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකම්මන්තො මිච්ඡාආජීවො මිච්ඡාවායාමො මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි මිච්ඡාඤ්ඤණං මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අධම්මො ච අනත්ථො ච.

කතමො ච භික්ඛවෙ ධම්මො ච අත්ථො ච: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි සම්මාඤ්ඤණං සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මො ච අත්ථො ච.

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො අනත්ථො ච, ධම්මො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා අනත්ථඤ්ච, ධම්මඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මො යථා අත්ථො තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 3. 2. 2

දුතිය අධම්ම සුත්තං

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනත්ථො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මො යථා අත්ථො තථා පටිපජ්ජිතබ්බං:

කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො, කතමො ච ධම්මො, කතමො ච අනත්ථො කතමො ච අත්ථො.

1. මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාදිට්ඨි ධම්මො. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති අයං අනත්ථො. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනාපාරිපූරිං ගච්ඡන්ති අයං අත්ථො.

2. මිච්ඡාසඞ්කප්පො භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාසඞ්කප්පො ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාසඞ්කප්පප්පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාසඞ්කප්පප්පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

3. මිච්ඡාවාචා භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාවාචා ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාවාචා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාවාචාපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

4. මිච්ඡාකම්මන්තා භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාකම්මන්තා ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාකම්මන්තප්පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාකම්මන්තප්පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

5. මිච්ඡාආජීවො භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාආජීවො ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාආජීවපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාආජීවපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

6. මිච්ඡාවායාමො භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාවායාමො ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාවායාමප්පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති. අයං අනත්ථො. සම්මාවායාමප්පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

7. මිච්ඡාසති භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාසති ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාසති පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, සම්මාසතිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

8. මිච්ඡාසමාධි භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාසමාධි ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡා සමාධිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාසමාධිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති. අයං අත්ථො.

9. මිච්ඡාඤාණං භික්ඛවෙ අධම්මෝ, සම්මාඤාණං ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡා ඤාණපච්චයා ච අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාඤාණපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො,

10. මිච්ඡාවිමුත්ති භික්ඛවේ අධම්මෝ, සම්මාවිමුත්ති ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථෝ. සම්මාවිමුත්ති පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථෝ.

අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මං ඤත්වා ධම්මං ඤත්වා, අනත්ථං ඤත්වා අත්ථං ඤත්වා, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 3. 2. 3
තතිය අධම්ම සුත්තං

අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ, ධම්මෝ ච. අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මං ඤත්වා ධම්මං ඤත්වා, අනත්ථං ඤත්වා අත්ථං ඤත්වා, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. ඉදමවොච භගවා ඉදං වත්වා සුගතෝ උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං අච්චයෙන භගවතෝ එතදහොසි: ''ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා යඩ්ඪිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ ''අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මං ඤත්වා ධම්මං ඤත්වා, අනත්ථං ඤත්වා අත්ථං ඤත්වා, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති. කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඩ්ඪිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි: ''අයං ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ සත්ථු ච්චෙව සංවණ්ණිතෝ, සම්භාවිතෝ ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොති චායස්මා ආනන්දෝ ඉමස්ස භගවතා සඩ්ඪිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං.

යනූනූන මයං යෙනායස්මා ආනන්දෝ තෙනූපසඞ්කමෙය්‍යාම. උපසඞ්ක-මිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නෝ ආයස්මා ආනන්දෝ ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමා''ති.

අථ ඛෝ තෙ භික්ඛූ යෙනායස්මා ආනන්දෝ තෙනූපසඞ්කමිංසු. උප-සඞ්කමිත්වා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං සම්මෝදිංසු, සම්මෝදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛෝ තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොචුං:

''ඉදං ඛෝ නෝ ආවුසෝ ආනන්ද භගවා යඩ්ඪිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ, 'අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති'. තෙසං නෝ ආවුසෝ අම්හාකං අච්චයෙන භගවතෝ එතදහොසි: 'ඉදං ඛෝ නෝ ආවුසෝ භගවා යඩ්ඪිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ, අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති. කෝ නු ඛෝ ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති. තෙසං නෝ ආවුසෝ අම්හාකං එතදහොසි: ''අයං ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතෝ සම්භාවිතෝ ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොති චායස්මා ආනන්දෝ ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. යනූනූන මයං යෙනායස්මා ආනන්දෝ තෙනූප-සඞ්කමෙය්‍යාම, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නෝ ආයස්මා ආනන්දෝ ව්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙය්‍යාමා''ති. විභජිතු ආයස්මා ආනන්දෝති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ පුරිසෝ සාරත්ථිකෝ සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානෝ මහතෝ රුක්ඛස්ස තිට්ඨතෝ සාරවතෝ අතික්කමෙමේව මූලං අතික්කම්මත්ථං සාඛා පලාසෙ සාරං පරියෙසිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, එවං සම්පදමිදං ආයස්මන්තානං සත්ථරි සම්මුඛීභූතෙ තං භගවන්තං අතිසිත්වා[1] අමෙහ එතමත්ථං පටිපුච්ඡිතබ්බං මඤ්ඤථ. සොභාවුසෝ භගවා ජානං ජානාති, පස්සං පස්සති, චක්ඛුභූතෝ ඤාණභූතෝ ධම්මභූතෝ බ්‍රහ්මභූතෝ වත්තා පවත්තා අත්ථස්ස නින්නෙතා අමතස්ස දාතා ධම්මස්සාමී තථාගතෝ. සෝ වෙව පනෙතස්ස කාලෝ අහොසි යං තුමෙහ භගවන්තං යෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ, යථා වෝ භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාථා ති.

අඩ්ඪාවුසෝ ආනන්ද භගවා ජානං ජානාති, පස්සං පස්සති. චක්ඛුභූතෝ ඤාණභූතෝ ධම්මභූතෝ බ්‍රහ්මභූතෝ වත්තා පවත්තා අත්ථස්ස නින්නෙතා අමතස්ස දාතා ධම්මස්සාමී තථාගතෝ. සෝ වෙව පනෙතස්ස කාලෝ අහොසි යං මයං භගවන්තං යෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නෝ භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය තථා නං ධාරෙය්‍යාම. අපි ච ආයස්මා ආනන්දෙ සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතෝ, සමභාවිතෝ ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොති චායස්මා ආනන්දෙ ඉමස්ස භගවතා යඩ්ඪෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. විභජතායස්මා ආනන්දෙ අගරු කරිත්වාති.

තෙන හාවුසෝ සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමී ති. එවමාවුසොති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ ආනන්දස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච:

යං ඛො නො ආවුසෝ භගවා සඞ්ඛෙන්න උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ "අධමෙමා ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධමෙමා ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධමෙමා යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බ"න්ති.

---

1. අතිසිත්වා - මජ්ඣ.

කතමෝ චාවුසෝ අධම්මෝ, කතමෝ ච ධම්මෝ, කතමෝ ච අනත්ථෝ, කතමෝ ච අත්ථෝ:

"මිච්ඡාදිට්ඨි ආවුසෝ අධම්මෝ සම්මාදිට්ඨි ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථෝ. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථෝ.

මිච්ඡාසඞ්කප්පෝ ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මාසඞ්කප්පෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාවාචා ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මාවාචා ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාකම්මන්තෝ ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මාකම්මන්තෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාආජීවෝ ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මා ආජීවෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාවායාමෝ ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මාවායාමෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාසති ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මා සති ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාසමාධි ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මා සමාධි ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාඤාණං ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මා ඤාණං ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති ආවුසෝ අධම්මෝ, සම්මාවිමුත්තිධම්මෝ, යෙ ච මිච්ඡා විමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථෝ. සම්මාවිමුත්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථෝ.

යං බො නො ආවුසෝ භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ''. අධම්මෝ ච භික්ඛවේ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ඤූ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤූ අනත්ථඤ්ඤූ විදිත්වා අත්ථඤ්ඤූ යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බ''න්ති ඉමස්ස බො අහං ආවුසෝ භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි. ආකඞ්ඛමානා ච පන තුම්හෙ ආවුසෝ භගවන්තංයෙව උපසංකමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්යාථ. යථා වෝ භගවා ව්‍යාකරොති, තථා නං ධාරෙය්යාථාති.

'එවමාවුසෝ'ති බො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ ආනන්දස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා බො තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං:

"යං ඛො නො භන්තෙ භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො ''අධමේම ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධමේම ච, අනත්ථො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධමේම යථා අත්ථො තථා පටිපජ්ජිතබ්බ'න්ති. තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං අවිරපක්කන්නස්ස භගවතො එතදහොසි: ''ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො 'අධමේම ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධමේම ච, අනත්ථො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධමේම යථා අත්ථො තථා පටිපජ්ජිතබ්බ'න්ති. කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්යා''ති. තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං එතදහොසි: ''අයං ඛො ආයස්මා ආනන්දො සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සමභාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොති චායස්මා ආනන්දො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. යන්නූනමයං යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසංකමෙය්‍යාම, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම, යථා නො ආයස්මා ආනන්දො ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමා'ති.

අථ ඛො මයං භන්තෙ යෙනායස්මා ආනන්දො තෙනුපසංකමිම්හ, උපසංකමිත්වා ආයස්මන්තං ආනන්දං එතමත්ථං අපුච්ඡිම්හ. තෙසං නො භන්තෙ ආයස්මතා ආනන්දෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ඉමෙහි ව්‍යඤ්ජනෙහි අත්ථො සුවිභත්තො''ති.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ පණ්ඩිතො භික්ඛවෙ ආනන්දො, මහාපඤ්ඤො භික්ඛවෙ ආනන්දො. මමඤ්ඤපි තුම්හෙ භික්ඛවෙ උපසංකමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ, අහම්පි වෙතං අත්ථං එවමෙව ව්‍යාකරෙය්‍යං, යථා තං ආනන්දෙන ව්‍යාකතං. එසො වෙතස්ස අත්ථො, එවඤ්ඤ නං ධාරෙය්‍යාථාති.

10. 3. 2. 4

අජිත සුත්තං

අථ ඛො අජිතො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො අජිතො පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච:

අම්හාකං හො ගොතම පණ්ඩිතො නාම සබ්‍රහ්මචාරී. තෙන පඤ්ච-මත්තානි චිත්තටඨානසතානි චින්නිතානි, යෙහි අඤ්ඤතිත්ථියා උපාරද්ධා[1] පජානන්ති උපාරද්ධම්හාති.[2]

අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි: ධාරෙථ නො තුම්හෙ භික්ඛවෙ පණ්ඩිතවත්ථූනීති?

එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා භාසෙය්‍ය, භගවතො සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති.

එවම්භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං.

භගවා එතදවොච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො අධම්මිකෙන වාදෙන අධම්මිකං වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිපපීළෙති. තෙන ච අධම්මිකං පරිසං රඤ්ඤාති. තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති. පණ්ඩිතො වත හො, පණ්ඩිතො වත හොති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො අධම්මිකෙන වාදෙන ධම්මිකං වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිපපීළෙති. තෙන ච අධම්මිකං පරිසං රඤ්ඤාති. තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චා සද්දා මහාසද්දා 'පණ්ඩිතො වත හො, පණ්ඩිතො වත හො'ති.

---

1. උපාරද්ධාවිජානන්ති- මජ්ඣ.
2. උපරද්ධම්හාති – මජ්ඣ.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො අධම්මිකෙන වාදෙන ධම්මිකං ච වාදං අධම්මිකඤ්ච වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිප්පීළෙති. තෙන ච අධම්මිකං පරිසං රඤ්ජෙති. තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති පණ්ඩිතො වත භො, පණ්ඩිතො වත භො'ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො ධම්මිකෙන වාදෙන ධම්මිකං ච වාදං අධම්මිකඤ්ච වාදං අභිනිග්ගණ්හාති. අභිනිප්පීළෙති. තෙන ච අධම්මිකං පරිසං රඤ්ජෙති, තෙන සා අධම්මිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති, 'පණ්ඩිතො වත භො, පණ්ඩිතො වත භො''ති.*

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො ධම්මිකෙන වාදෙන ධම්මිකං වාදං අභිනිග්ගණ්හාති, අභිනිප්පීළෙති. තෙන ච ධම්මිකං පරිසං රඤ්ජෙති. තෙන ච සා ධම්මිකා පරිසා උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොති පණ්ඩිතො වත භො, පණ්ඩිතො වත භො'ති.*

අධම්මො ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මො ච, අනත්ථො ච වෙදිතබ්බො අත්ථො ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථං ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථාධම්මො යථා අත්ථො පටිපජ්ජිතබ්බං.

කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො, කතමො ච ධම්මො: කතමො ච අනත්ථො, කතමො ච අත්ථො:

මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාදිට්ඨි ධම්මො, යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති අයං අත්ථො.

මිච්ඡාසංකප්පො භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාසඞ්කප්පො ධම්මො -පෙ- මිච්ඡාවාචා භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාවාචා ධම්මො -පෙ- මිච්ඡාකම්මන්තො භික්ඛවෙ අධම්මො, සම්මාකම්මන්තො ධම්මො. -පෙ-

---

* මරම්මපොත්ථකෙසු එතානි දෙව බණ්ඩානි න දිස්සන්තෙ

මිච්ඡාආජීවෝ භික්ඛවේ අධම්මෝ, සම්මාආජීවෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡා වායාමෝ භික්ඛවේ අධම්මෝ සම්මාවායාමෝ ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡා සති භික්ඛවේ අධම්මෝ, සම්මාසති ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාසමාධි භික්ඛවේ අධ මෝ සම්මාසමාධි ධම්මෝ- පෙ- මිච්ඡාඤාණං භික්ඛවේ අධම්මෝ -පෙ- සම්මාඤාණං ධම්මෝ -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති භික්ඛවේ අධම්මෝ, සම්මාවිමුත්ති ධම්මෝ. යෙ ච මිච්ඡාවිමුත්තිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනයෝ. සම්මා විමුත්තිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අයෝ.

අධම්මෝ ච භික්ඛවේ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනයෝ ච වෙදිතබ්බෝ අයෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනයඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මෝ, යථා අයෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 3. 2. 5

සඩ්ගාරව සුත්තං

අථ ඛො සඩ්ගාරවෝ බ්‍රාහ්මණෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මෝදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සඩ්ගාරවෝ බ්‍රාහ්මණෝ භගවන්තං එතදවොච:

"කිං නු ඛො හො ගොතම ඔරිමං තීරං, කිං පාරිමං තීර"න්ති?

මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, සම්මාදිට්ඨි පාරිමං තීරං. මිච්ඡාසඞ්කප්පා ඔරිමං තීරං, සම්මාසඞ්කප්පෝ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාවාචා ඔරිමං තීරං, සම්මාවාචා පාරිමං තීරං. මිච්ඡාකම්මන්තෝ ඔරිමං තීරං, සම්මාකම්මන්තෝ පාරිමං තීරං. මිච්ඡා ආජීවෝ ඔරිමං තීරං, සම්මා ආජීවෝ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාවායාමෝ ඔරිමං තීරං, සම්මාවායාමෝ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාසති ඔරිමං තීරං, සම්මාසති පාරිමං තීරං. මිච්ඡාසමාධි ඔරිමං තීරං, සම්මාසමාධි පාරිමං තීරං. මිච්ඡාඤාණං ඔරිමං තීරං, සම්මාඤාණං පාරිමං තීරං. මිච්ඡාවිමුත්ති ඔරිමං තීරං, සම්මාවිමුත්ති පාරිමං තීරං. ඉදං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරන්ති.

1. අපපකා තෙ මනුස්සෙසු යෙ ජනා පාරගාමිනෝ,
අථායං ඉතරා පජා – තීරමෙවානුධාවති.

2. යෙ ච ඛො සම්මදක්ඛාතෙ – ධම්මෙ ධම්මානුවත්තිනෝ,
තෙ ජනා පාරමෙස්සන්ති – මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං.

3. කණ්හං ධම්මං විපහාය – සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතෝ,
ඔකා අනොකං ආගම්ම – විවෙකෙ යත්ථ දූරමං.

4. තත්‍රාභිරතිමිච්ඡෙය්‍ය – හිත්වා කාමෙ අකිඤ්චනෝ,
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං – චිත්තක්ලෙසෙහි පණ්ඩිතෝ.

5. යෙසං සම්බොධි අඞ්ගෙසු – සම්මාචිත්තං සුභාවිතං,
ආදානපටිනිස්සග්ගෙ – අනුපාදාය යෙ රතා,
ඛීණාසවා ජුතීමන්තෝ – තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා තෙ.

10. 3. 2. 6
ඔරිමතීර සුත්තං

ඔරිමඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ තීරං දෙසිස්සාමි, පාරිමඤ්ච තීරං. තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, කතමඤ්ච පාරිමං තීරං:

මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, සම්මාදිට්ඨි පාරිමං තීරං –පෙ– මිච්ඡා විමුත්ති ඔරිමං තීරං, සම්මා විමුත්ති පාරිමං තීරං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරන්ති.

1. අප්පකා තෙ මනුස්සෙසු – යෙ ජනා පාරගාමිනො,
අථායං ඉතරා පජා – තීරමෙවානුධාවති.

2. යෙ ච ඛො සම්මාදක්ඛාතෙ – ධම්මෙ ධම්මානුවත්තිනො,
තෙ ජනා පාරමෙස්සන්ති – මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං.

3. කණ්හං ධම්මං විප්පහාය – සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතො,
ඔකා අනොකං ආගම්මං – විවෙකෙ යත්ථ දූරමං.

4. තත්‍රාභිරතිමිච්ඡෙය්‍ය – හිත්වා කාමෙ අකිඤ්චනො,
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං – චිත්තක්ලෙසෙහි පණ්ඩිතො.

5. යෙසං සම්බොධි අඞ්ගෙසු – සම්මාචිත්තං සුභාචිතං,
ආදානපටිනිස්සග්ගෙ – අනුපාදය යෙ රතා,
ඛීණාසවා ජුතිමන්තො – තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා ති.

10. 3. 2. 7

පඨම පච්චොරොහණී සුත්තං

තෙන ඛො පන සමයෙන ජාණුස්සොණි[1] බ්‍රාහ්මණො තදහුපොසථෙ සීසං[2] නහාතො නවං ඛොමයුගං නිවත්ථො අල්ලකුසමුට්ඨිං ආදය භගවතො අවිදූරෙ එකමන්තං ඨිතො හොති.

අද්දසා ඛො භගවා ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහ්මණං තදහුපොසථෙ සීසං නහාතං නවං ඛොම යුගං නිවත්ථං අල්ලං කුසමුට්ඨිං ආදය අවිදූරෙ එකමන්තං ඨිතං. දිස්වා ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:

කිං නු ඛො ත්වං බ්‍රාහ්මණ, තදහුපොසථෙ සීසං නහාතො නවං ඛොමයුගං නිවත්ථො අල්ලං කුසමුට්ඨිං ආදය එකමන්තං ඨිතො? කිං නවජ්ජ බ්‍රාහ්මණකුලස්සාති?

පච්චොරොහණී හො ගොතම, අජ්ජ බ්‍රාහ්මණකුලස්සාති.

යථාකථං පන බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රාහ්මණානං පච්චොරොහණී හොති ති?

1. ජානුස්සොණි – මජසං
2. සීසං – නහාතො – මජසංසීසනහාතො – ස්‍යා.

ඉධ හො ගොතම, බ්‍රාහමණා තදුපොසථෙ සීසං නහාතා නවං ඛොමයුගං නිවත්ථා අලඤ්ඤත ගොමයෙන පථවිං ඔපුඤ්ඡිත්වා හදිතෙහි කුසෙහි පත්ථරිත්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං වෙලං අන්තරා ච අඤ්ඤමඤ්ඤං අග්ගිහ්‍යාගාරං සෙය්‍යං කපෙන්ති. තෙ තං රත්තිං තික්ඛත්තුං පච්චුට්ඨාය පණ්ඩිකා අග්ගිං නමස්සන්ති ''පවෙච්චාරොහාම භවන්තං, පවෙච්චාරොහාම භවන්ත''න්ති. පහූතෙන ච සප්පිතෙලෙන නවනීතෙන අග්ගිං සන්තප්පෙන්ති. තස්සා ච රත්තියා අච්චයෙන පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන බ්‍රාහ්මණෙ සන්තප්පෙන්ති. එවං ඛො හො ගොතම, බ්‍රාහමණානං පවෙච්චාරොහණී හොතීති.

අණ්ඩකථා ඛො බ්‍රාහමණ, බ්‍රාහමණානං පවෙච්චාරොහණී අණ්ඩකථා ච පන අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණී නොතීති.

යථාකථං පන හො ගොතම, අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණී හොතීති? සාධු මෙ භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු, යථා අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණී හොතීති.

තෙන හි බ්‍රාහමණ, සුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිස්සාමීති.

එවං හොති ඛො ජාණුස්සොණී බ්‍රාහමණා භගවතො පච්චස්සොසි, භගවා එතදවොච:

ඉධ බ්‍රාහමණ, අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: ''මිච්ඡාදිට්ඨි ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ, අභිසම්පරායඤ්ච''ති, සො ඉති පටිසඤ්ඛාය මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති, මිච්ඡාදිට්ඨිය පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඤ්ඛාය මිච්ඡාසඞ්කප්පං පජහති, මිච්ඡාසඞ්කප්පා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාවාචාය ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ, අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඤ්ඛාය මිච්ඡාවාචං පජහති, මිච්ඡාවාචාය පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාකම්මන්තස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ, අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඤ්ඛාය මිච්ඡාකම්මන්තං පජහති. මිච්ඡාකම්මන්තා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාආජීවස්ස හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාආජීවං පජහති. මිච්ඡාආජීවා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාවායාමස්ස හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාවායාමං පජහති මිච්ඡා වායාමා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාසතියා හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාසතිං පජහති. මිච්ඡාසතියා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාසමාධිස්ස හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාසමාධිං පජහති. මිච්ඡාසමාධිම්හා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාඤාණස්ස හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාඤාණං පජහති. මිච්ඡාඤාණා පවෙච්චාරොහති.

මිච්ඡාවිමුත්තියා හෙ පාපකෝ විපාකෝ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ච සෝ ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාවිමුත්තිං පජහති. මිච්ඡාවිමුත්තියා පවෙච්චාරොහති.

එවං හෙ බ්‍රාහ්මණ, අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණී හොතීති.

අඤ්ඤථා හො ගොතම, බ්‍රාහ්මණානං පවෙච්චාරොහණී, අඤ්ඤථා ච පන අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණී හොතීති. ඉමිසා ච හෙ හො ගොතම, අරියස්ස විනයෙ පවෙච්චාරොහණියා බ්‍රාහ්මණානං පවෙච්චාරොහණී කලං නාගසති සොළසිං.

අභික්කන්තං හො ගොතම, -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමෝ ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

10. 3. 2. 8

දුතිය පවෙවාරොහණී සුත්තං

අරියං වෝ භික්ඛවෙ පවෙවාරොහණිං දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ -පෙ- කතමා ච භික්ඛවෙ අරියා පවෙදාරොහණි:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසංචික්ඛති: මිච්ඡාදිට්ඨියා වෝ පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සෝ ඉති පටිසඤ්ඤාය මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති. මිච්ඡාදිට්ඨියා පවෙදාරොහති. මිච්ඡාසඞ්කප්පස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවාචාය වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාකම්මන්තස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාආජීවස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවායාමස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාසතියා වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡා සමාධිස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාඤ්ඤණස්ස වෝ පාපකො විපාකො -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්තියා වෝ පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති සෝ ඉති පටිසඤ්ඤාය මිච්ඡාවිමුත්තිං පජහති. මිච්ඡාවිමුත්තියා පවෙවාරොහති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අරියා පවෙදාරොහණීති.

10. 3. 2. 9

පුබ්බඞ්ගම සුත්තං

සුරියස්ස භික්ඛවෙ උදයතෝ එසෙ පුබ්බඞ්ගමෝ එතං පුබ්බනිමිත්තං යදිදං අරුණුග්ගහ. එවමෙව වෝ භික්ඛවෙ කුසලානං ධම්මානං එසෙ පුබ්බඞ්ගමෝ, එතං පුබ්බනිමිත්තං, යදිදං සම්මාදිට්ඨි. සම්මාදිට්ඨිස්ස[1] භික්ඛවෙ සම්මාසඞ්කප්පො පහොති. සම්මාසඞ්කප්පස්ස සම්මාවාචා පහොති. සම්මා වාචස්ස සම්මාකම්මන්තෝ පහොති. සම්මාකම්මන්තස්ස සම්මාආජීවෝ පහොති. සම්මාආජීවස්ස සම්මාවායාමෝ පහොති. සම්මාවායාමස්ස සම්මාසති පහොති. සම්මාසතිස්ස සම්මාසමාධි පහොති. සම්මාසමාධිස්ස සම්මාඤ්ඤණං පහොති. සම්මාඤ්ඤණිස්ස සම්මාවිමුත්ති පහොතීති.

---

1. සම්මාදිට්ඨිකස්ස - මජ්ඣ.

10. 3. 2. 10

ආසවක්ඛය සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තන්ති. කතමෙ දස:

සම්මාදිට්ඨි, සම්මාසඞ්කප්පො, සම්මාවාචා, සම්මාකම්මන්තො, සම්මා ආජීවො, සම්මාවායාමෝ, සම්මාසති, සම්මාසමාධි, සම්මාඤාණං, සම්මා විමුත්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දස ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තන්තීති.

පවෙවාරොහණීවගෙගා දුතියො.

තස්සුද්දානං:

තයො අධම්මා අජීතා සඞ්ඛාරවොව ඔරිමං
දෙව වෙව පවෙවාරොහණී – පුඛ්ඛඞ්ගමං ආසවො චාති.

3. පරිසුද්ධවග්ගෝ

10. 3. 3. 1
පඨම සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ ධම්මා පරිසුද්ධා පරියොදාතා නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා කතමේ දස:

සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පෝ සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තෝ සම්මා-ආජීවෝ සම්මාවායාමෝ සම්මාසති සම්මාසමාධි සම්මාඤාණං සම්මා විමුත්ති. ඉමේ ඛෝ භික්ඛවේ දසධම්මා පරිසුද්ධා පරියොදාතා නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 2
දුතිය සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ ධම්මා අනුපඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති, නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමේ දස: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. ඉමේ ඛෝ භික්ඛවේ දසධම්මා අනුපඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 3
තතිය සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ ධම්මා මහප්ඵලා මහානිසංසා නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමේ දස: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මා විමුත්ති. ඉමේ ඛෝ භික්ඛවේ දස ධම්මා මහප්ඵලා මහානිසංසා නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 4
චතුත්ථ සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ ධම්මා ර ගවිනයපරියොසානා හොන්ති, දෙසවිනය පරියොසානා හොන්ති, මොහවිනයපරියොසානා හොන්ති, නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමේ දස: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. ඉමේ ඛෝ භික්ඛවේ දසධම්මා රාගවිනයපරියොසානා හොන්ති, දෙසවිනයපරියොසානා හොන්ති, මොහවිනයපරියොසානා හොන්ති, නාණඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 5
පඤ්චම සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා එකන්තනිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති. නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමෙ දස: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මාවිමුත්ති, ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දසධම්මා එකන්තනිබ්බිදය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 6
ඡට්ඨම සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා අනුපපන්නා උප්පජ්ජන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා, කතමෙ දස: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මාවිමුත්ති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා අනුපපන්නා උප්පජ්ජන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 7
සප්ත සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමෙ දස: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මා විමුත්ති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා මහප්ඵලා හොන්ති මහානිසංසා, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 8
අට්ඨම සුත්තං

දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා රාගවිනයපරියොසානා හොන්ති, දෙසවිනයපරියොසානා හොන්ති මොහවිනයපරියොසානා හොන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා කතමෙ දස: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මා විමුත්ති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ දසධම්මා භාවිතා බහුලිකතා රාගවිනය පරියොසානා හොන්ති, දෙසවිනයපරියොසානා හොන්ති, මොහවිනය පරියොසානා හොන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 9

නවම සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ ධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයා. කතමේ දස: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. ඉමේ ඛො භික්ඛවේ දසධම්මා භාවිතා බහුලීකතා එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තන්ති, නාඤ්ඤත්‍ර සුගතවිනයාති.

10. 3. 3. 10

දසම සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ මිච්ඡත්තා. කතමේ දස: මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඞ්කප්පෝ මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකම්මන්තෝ මිච්ඡාආජීවෝ මිච්ඡාවායාමෝ මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි මිච්ඡාඤාණං මිච්ඡාවිමුත්ති. ඉමේ ඛො භික්ඛවේ දස මිච්ඡත්තාති.

10. 3. 3. 11

එකාදසම සුත්තං

දස ඉමේ භික්ඛවේ සම්මත්තා. කතමේ දස: සම්මාදිට්ඨි සම්මා සඞ්කප්පෝ සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තෝ සම්මාආජීවෝ සම්මාවායාමෝ සම්මාසති සම්මාසමාධි සම්මාඤාණං සම්මාවිමුත්ති. ඉමේ ඛො භික්ඛවේ දස සම්මත්තාති.

පරිසුද්ධවගෙගා තතියෝ.

4. සාධුවග්ගෝ

10. 3. 4. 1

සාධු සුත්තං

සාධුඤ්ඤ වෝ භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි, අසාධුඤ්ඤ. තං සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමීති. එවම්භන්තෙති ඛෝ තෙ භික්ඛූ භගවතෝ පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ඤ භික්ඛවේ අසාධුං[1]: මිච්ඡාදිට්ඨි මිච්ඡාසඞ්කප්පෝ මිච්ඡාවාචා මිච්ඡාකම්මන්තෝ මිච්ඡාආජීවෝ මිච්ඡාවායාමෝ මිච්ඡාසති මිච්ඡාසමාධි මිච්ඡාඤ්ඤාණං මිච්ඡාවිමුත්ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවේ අසාධුං[1].

කතමඤ්ඤ භික්ඛවේ සාධුං.[1] සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පෝ සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තෝ සම්මාආජීවෝ සම්මාවායාමෝ සම්මාසති සම්මාසමාධි සම්මාඤ්ඤාණං සම්මාවිමුත්ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවේ සාධුන්ති.

10. 3. 4. 2

අරියධම්ම සුත්තං

අරියධම්මඤ්ඤ වෝ භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි[2] අනරියධම්මඤ්ඤ තං සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ අනරියෝ ධම්මෝ. මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ අනරියෝ ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ අරියෝ ධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ අරියෝ ධම්මෝති.

10. 3. 4. 3

කුසල සුත්තං

කුසලඤ්ඤ[3] වෝ භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි[2] අකුසලඤ්ඤ.[4] තං සුණාථ -පෙ- කතමඤ්ඤ භික්ඛවේ අකුසලං: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවේ අකුසලං. කතමඤ්ඤ භික්ඛවේ කුසලං: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවේ කුසලන්ති.

---

1. අසාධු-මජ්ඣ.
2. දෙසෙස්සාමි-මජ්ඣ.
3. අකුසලඤ්ඤ-මජ්ඣ.
4. කුසලඤ්ඤ-මජ්ඣ.

10. 3. 4. 4

අත්ථ සුත්තං

අත්ථඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි. අනත්ථඤ්ඤ. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අනත්ථො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනත්ථො. කතමො ච භික්ඛවෙ අත්ථො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අත්ථොති.

10. 3. 4. 5

ධම්ම සුත්තං

ධම්මඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අධම්මඤ්ඤ. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ අධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මොති.

10. 3. 4. 6

සාසව සුත්තං

සාසවඤ්ඤ වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අනාසවඤ්ඤ. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සාසවො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනාසවො ධම්මොති.

10. 3. 4. 7

සාවජ්ජ සුත්තං

සාවජ්ජඤ්ඤ ඛො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අනවජ්ජඤ්ඤ. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ සාවජ්ජො ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සාවජ්ජො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ අනවජ්ජො ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනවජ්ජො ධම්මොති.

10. 3. 4. 8
තපනීය සුත්තං

තපනීයඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දේසිස්සාමි, අතපනීයඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ තපනීයෝ ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ කතමෝ ච තපනීයෝ ධම්මෝ. භික්ඛවේ අතපනීයෝ ධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ අතපනීයෝ ධම්මෝති.

10. 3. 4. 9
ආවයගාමී සුත්තං

ආවයගාමිඤ්ච වෝ භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි, අපවයගාමිඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ ආවයගාමී ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ ආවයගාමී ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ අපවයගාමී ධම්මෝ සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ අපවයගාමී ධම්මෝති.

10. 3. 4. 10
දුකඛුද්‍රය සුත්තං

දුක්ඛුද්‍රයඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි, සුඛුද්‍රයඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ දුක්ඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ දුක්ඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ සුඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ. සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ සුඛුද්‍රයෝ ධම්මෝති.

10. 3. 4. 11
දුකඛවිපාක සුත්තං

දුක්ඛවිපාකඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි, සුඛවිපාකඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ දුක්ඛවිපාකෝ ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ දුක්ඛවිපාකෝ ධම්මෝ කතමෝ ච භික්ඛවේ සුඛ විපාකෝ ධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති අයං වුච්චති භික්ඛවේ සුඛවිපාකෝ ධම්මෝති.

සාධුවග්ගෝ චතුත්ථෝ.

5. අරිඨවග්ගො

10. 3. 5. 1

අරියමග්ග සුත්තං

අරියමග්ගඤ්ච වො භික්ඛවෙ[1] දෙසිස්සාමි, අනරියමග්ගඤ්ච. තං සුණාථ –පෙ– කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියමග්ගො: මිච්ඡාදිට්ඨි –පෙ– මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො. කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අරියො මග්ගොති.

10. 3. 5. 2

සුක්කමග්ග සුත්තං

සුක්කමග්ගඤ්ච[2] වො භික්ඛවෙ[1] දෙසිස්සාමි කණ්හමග්ගඤ්ච[3]. කතමො ච භික්ඛවෙ කණ්හමග්ගො: මිච්ඡාදිට්ඨි –පෙ– මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කණ්හමග්ගො. කතමො ච භික්ඛවෙ සුක්කමග්ගො: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මා විමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සුක්කමග්ගොති.

10. 3. 5. 3

සද්ධම්ම සුත්තං

සද්ධම්මඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අසද්ධම්මඤ්ච. තං සුණාථ –පෙ– කතමො ච භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි –පෙ– මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො, කතමො ච භික්ඛවෙ සද්ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි –පෙ– සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සද්ධම්මොති.

---

1. භික්ඛවෙ ධම්ම–මජ්ඣ.
2. සුක්කමග්ගසුත්ත-මජ්ඣ.
3. කණ්හමග්ගසුත්ත-මජ්ඣ.

10. 3. 5. 4

සපුරිසධම්ම සුත්තං

සපුරිසධම්මඤ්ච වෝ භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි, අසපුරිසධම්මඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ අසපුරිසධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. කතමෝ ච භික්ඛවේ සපුරිසධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ සපුරිසධම්මෝති.

10. 3. 5. 5

උපපාදෙතබ්බ සුත්තං

උපපාදෙතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි, න උපපාදෙතබ්බඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ න උපපාදෙතබ්බෝ ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ න උපපාදෙතබ්බෝ ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ උපපාදෙතබ්බෝ ධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ උපපාදෙතබ්බෝ ධම්මෝති.

10. 3. 5. 6

ආසෙවිතබ්බ සුත්තං

ආසෙවිතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි, න සෙවිතබ්බඤ්ච. තං සුණාථ. -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ න සෙවිතබ්බෝ ධම්මෝ: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ න සෙවිතබ්බෝ ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ ආසෙවිතබ්බෝ ධම්මෝ; සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ ආසෙවිතබ්බෝ ධම්මෝති.

10. 3. 5. 7

භාවෙතබ්බ සුත්තං

භාවෙතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවේ ධම්මං දෙසිස්සාමි න භාවෙතබ්බඤ්ච: තං සුණාථ -පෙ- කතමෝ ච භික්ඛවේ න භාවෙතබ්බෝ ධම්මෝ. මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ න භාවෙතබ්බෝ ධම්මෝ. කතමෝ ච භික්ඛවේ භාවෙතබ්බෝ ධම්මෝ: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවේ භාවෙතබ්බෝ ධම්මෝති.

10. 3. 5. 8

බහුලීකත්තබ්බ සුත්තං

බහුලීකත්තබ්බ ඤ්ච[1] වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, න බහුලීකත්තබ්බ ඤ්ච[1] තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න බහුලීකත්තබ්බො ධම්මො මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ න බහුලීකත්තබ්බො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ බහුලීකත්තබ්බො ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ බහුලීකත්තබ්බො ධම්මොති.

10. 3. 5. 9

අනුසසරිතබ්බ සුත්තං

අනුසසරිතබ්බ ඤ්ච වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, නානුසසරිතබ්බ ඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ නානුසසරිතබ්බො ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නානුසසරිතබ්බො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ අනුසසරිතබ්බො ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනුසසරිතබ්බො ධම්මොති.

10. 3. 5. 10

සච්ඡිකාතබ්බ සුත්තං

සච්ඡිකාතබ්බ ඤ්ච වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, න සච්ඡිකාතබ්බ ඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ- කතමො ච භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො: මිච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- මිච්ඡාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො. කතමො ච භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාවිමුත්ති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මොති.

අරියවගෙගා පඤ්චමො.

තතියො පණ්ණාසකො.

---

1. කාතබ්බඤ්ච-මජ්ඣ.

චතුත්ථ පණ්ණාසකෝ

පුග්ගලවග්ගෝ

10. 4. 1. 1

සෙවිතබ්බ සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ පුග්ගලෝ න සෙවිතබ්බෝ. කතමෙහි දසහි: මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති, මිච්ඡාසඞ්කප්පෝ හොති, මිච්ඡා වාචෝ හොති, මිච්ඡාකම්මන්තෝ හොති, මිච්ඡාආජීවෝ හොති, මිච්ඡා-වායාමෝ හොති, මිච්ඡාසති හොති, මිච්ඡාසමාධි හොති, මිච්ඡාඤාණී හොති, මිච්ඡාවිමුත්තී හොති. ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ පුග්ගලෝ න සෙවිතබ්බෝ.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ පුග්ගලෝ සෙවිතබ්බෝ, කතමෙහි දසහි: සම්මාදිට්ඨිකෝ හොති, සම්මාසඞ්කප්පෝ හොති, සම්මා වාචෝ හොති, සම්මාකම්මන්තෝ හොති, සම්මාආජීවෝ හොති, සම්මා වායාමෝ හොති, සම්මාසති හොති, සම්මාසමාධි හොති, සම්මාඤාණී හොති, සම්මාවිමුත්තී හොති. ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ පුග්ගලෝ සෙවිතබ්බෝතී.

10. 4. 1. 2- 12

භජිතබ්බාදි සුත්තානි

2. දසහි භික්ඛවෙ සමන්නාගතෝ පුග්ගලෝ න භජිතබ්බෝ -පෙ- භජිතබ්බෝතී.

3. න පයිරුපාසිතබ්බෝ -පෙ- පයිරුපාසිතබ්බෝතී.

4. න පූජෙජෝ හොති -පෙ- පූජෙජෝ හොතීති.

5. න පාසංසෝ හොති -පෙ- පාසංසෝ හොතීති

6. අගාරවෝ හොති -පෙ- සගාරවෝ හොතීති.

7. අප්පතිස්සො[1] හොති –පෙ– සප්පතිස්සො[2] හොතීති.

8. නාරාධකො හොති –පෙ– ආරාධකො හොතීති.

9. න විසුජ්ඣති –පෙ– විසුජ්ඣතීති.

10. මානං නාධිහොති –පෙ– මානං අධිහොතීති.

11. පඤ්ඤාය න වඩ්ඪති –පෙ– පඤ්ඤාය වඩ්ඪතීති.

12. බහුං අපුඤ්ඤං පසවති –පෙ– බහුං පුඤ්ඤං පසවති. කතමෙහි දසහි: සම්මාදිට්ඨිකො හොති, සම්මාසඞ්කප්පො හොති, සම්මාවාචො හොති, සම්මා කම්මන්තො හොති, සම්මා ආජීවො හොති, සම්මා වායාමො හොති, සම්මාසති හොති, සම්මාසමාධි හොති, සම්මාඤ්ඤාණී හොති, සම්මාවිමුත්ති හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො බහුං පුඤ්ඤං පසවතීති.

පුගගලවගෙගා පඨමො.

1. අපපතිකෙබා – සීමු. 2. සපපතිකෙබා – සීමු.

ජාණුස්සොණි වගෙගා

10. 4. 2. 1

බ්‍රාහමණ පවෙවාරොහණී සුත්තං

තෙන ඛො පන සමයෙන ජාණුස්සොණි බ්‍රාහමණො තදහුපොසථෙ සීසං නහාතො[1] නවං ඛොමයුගං නිවත්ථො අලලං කුසමුට්ඨිං ආදය භගවතො අවිදූරෙ එකමන්තං ඨිතො හොති.

අද්දසා ඛො භගවා ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහමණං තදහුපොසථෙ සීසං නහාතං[2] නවං ඛොමයුගං නිවත්ථං අලලං කුසමුට්ඨිං ආදය එකමන්තං ඨිතං දිස්වා ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහමණං එතදවොච:

කිං නු ඛො ත්වං බ්‍රාහමණ තදහුපොසථෙ සීසං නහාතො නවං ඛොමයුගං නිවත්ථො අලලං කුසමුට්ඨිං ආදය එකමන්තං ඨිතො, කින්ත්වජ්ජ[3] බ්‍රාහමණ බ්‍රාහමණ කුලස්සාති.[4]

පවෙවාරොහණී හො ගොතම අජ්ජ බ්‍රාහමණ කුලස්සා'ති.

යථා කථං පන බ්‍රාහමණ බ්‍රාහමණානං පවෙවාරොහණී හොතීති?

ඉධ හො ගොතම බ්‍රාහමණා තදහුපොසථෙ සීසං නහාතා නවං ඛොමයුගං නිවත්ථා අලෙලන ගොමයෙන පඨවිං ඔපුඤ්ජිත්වා[5] හරිතෙහි කුසෙහි පත්ථරිත්වා අන්තරා ච වෙලං අන්තරා ච අග්ග්‍යාගාරං සෙය්‍යං කපෙපන්ති, තෙ තං රත්තිං තික්ඛත්තුං පච්චුට්ඨාය පඤ්ජලිකා අග්ගිං නමස්සන්ති "පවෙවාරොහාම භවන්තං පවෙවාරොහාම භවන්ත"න්ති. පහූතෙන ච සප්පිතෙලෙන නවනීතෙන අග්ගිං සන්තපෙපන්ති. තස්සා ච රත්තියා තෙන පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන බ්‍රාහමණෙ සන්තපෙපන්ති. එවං ඛො හො ගොතම බ්‍රාහමණානං පවෙවාරොහණී හොතීති.

අඤ්ඤථා ඛො බ්‍රාහමණ බ්‍රාහමණානං පවෙවාරොහණී, අඤ්ඤථා ච පන අරියස්ස විනයෙ පවෙවාරොහණී හොතීති.

යථා කථං පන හො ගොතම අරියස්ස විනයෙ පවෙවාරොහණී හොතීති, සාධු මෙ භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියස්ස විනයෙ පවෙවාරොහණී හොතීති.

---

1. නහාතො– මජසං.
2. නහාතං– මජසං.
3. කින්වජ්ජ බ්‍රාහමණකුලස්සාති– මජසං.
4. කුලස්සාති පුච්ඡි– සීමු.
5. ඔපුඤ්ජිත්වා– මජසං.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි, භාසිස්සාමීති. එවමෙහාති ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

ඉධ බ්‍රාහ්මණ අරියසාවකො ඉති පටිසංචික්ඛති: පාණාතිපාතස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉතිපටිසඞ්ඛාය පාණාතිපාතං පජහති, පාණාතිපාතා පච්චොරොහති, අදින්නාදනස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය අදින්නාදනං පජහති, අදින්නාදනා පච්චොරොහති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පජහති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පච්චොරොහති. මුසාවාදස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති, සො ඉති පටිසඞ්ඛාය මුසාවාදං පජහති, මුසාවාද පච්චොරොහති, පිසුනාය වාචාය ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය පිසුනං වාචං පජහති. පිසුනාය වාචාය පච්චොරොහති. ඵරුසාය වාචාය ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය ඵරුසං වාචං පජහති, ඵරුසාය වාචාය පච්චොරොහති, සම්ඵපපලාපස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය සම්ඵපපලාපං පජහති, සම්ඵපපලාපා පච්චොරොහති, අභිජ්ඣාය ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති. සො ඉති පටිසඞ්ඛාය අභිජ්ඣං පජහති, අභිජ්ඣාය පච්චොරොහති. ව්‍යාපාදස්ස ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති, සො ඉති පටිසඞ්ඛාය ව්‍යාපාදං පජහති, ව්‍යාපාද පච්චොරොහති, මිච්ඡාදිට්ඨියා ඛො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්චාති, සො ඉති පටිසඞ්ඛාය මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති, මිච්ඡාදිට්ඨියා පච්චොරොහති, එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ අරියස්ස විනයෙ පච්චොරොහණී හොතීති.

අඤ්ඤථා හො ගොතම බ්‍රාහ්මණානං පච්චොරොහණී, අඤ්ඤථා ච පන අරියස්ස විනයෙ පච්චොරොහණී හොතීති. ඉමිස්සා ච හො ගොතම අරියස්ස විනයෙ පච්චොරොහණියා බ්‍රාහ්මණානං පච්චොරොහණී කලං නාගසති සොළසිං.

අභික්කන්තං හො ගොතම –පෙ– උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

10. 4. 2. 2

අරියපවෙවාරොහණී සුත්තං

අරියං වෝ භික්ඛවෙ පවෙවාරොහණිං දෙසිස්සාමි, තං සුණාථ -පෙ- භගවා එතදවොච.

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්ඤික්ඛති: පාණාතිපාතස්ස බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරායඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසඤ්ඤාය පාණාතිපාතං පජහති. පාණාතිපාතා පවෙවාරොහති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨියා බො පාපකො විපාකො දිට්ඨෙ වෙව ධම්මෙ අභිසම්පරා-යඤ්ඤාති. සො ඉති පටිසඤ්ඤාය මිච්ඡාදිට්ඨිං පජහති, මිච්ඡාදිට්ඨියා පවෙවාරොහති. අය. වුච්චති භික්ඛවෙ අරියා පවෙවාරොහණීති.

10. 4. 2. 3

සඩ්ගාරව සුත්තං

අථ බො සඞ්ඝාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි -පෙ- එකමන්තං නිසින්නො බො සඞ්ඝාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච. කින්නු බො භො ගොතම ඔරිමං තීරං? කිං පාරිමං තීරන්නි?

පාණාතිපාතො බො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, පාණාතිපාතා වෙරමණී පාරිමං තීරං. අදින්නාදනං බො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, අදින්නාදනා වෙරමණී පාරිමං තීරං. කාමෙසු මිච්ඡාචාරො බො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී පාරිමං තීරං. මුසාවාදො ඔරිමං තීරං, මුසාවාදා වෙරමණී පාරිමං තීරං. පිසුනාවාචා ඔරිමං තීරං පිසුනාය වාචාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. ඵරුසා වාචා ඔරිමං තීරං, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. සම්ඵපපලාපො ඔරිමං තීරං, සම්ඵපපලාපා වෙරමණී පාරිමං තීරං. අභිජ්ඣා ඔරිමං තීරං. අනභිජ්ඣා පාරිමං තීරං. ව්‍යාපාදෙ ඔරිමං තීරං, අව්‍යාපාදෙ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාදිට්ඨි ඔරිමං තීරං. සම්මාදිට්ඨි පාරිමං තීරං, ඉදං බො බ්‍රාහ්මණ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරන්නි.

1. අපපකා තෙ මනුසෙසසු යෙ ජනා පාරගාමිනෝ,
අථායං ඉතරා පජා තීරමෙවානු ධාවති,

2. යෙ ච ඛො සම්මදක්ඛාතෙ ධම්මෙ ධම්මානුවත්තිනෝ,
තෙ ජනා පාරමෙසසන්ති මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං.

3. කණ්හං ධම්මං විපහාය සුක්කං භාවථ පණ්ඩිතෝ
ඔකා අනොකං ආගම්ම විවෙකෙ යත්ථ දූරමං.

4. තත්‍රාභිරතිමීවෙජය්‍ය හිත්වා කාමෙ අකිඤ්චනෝ
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං චිත්තක්ලෙසෙහි පණ්ඩිතෝ.

5. යෙසං සම්බොධි අඞ්ගෙසු සම්මා චිත්තං සුභාවිතං
ආදානපටිනිස්සග්ගෙ අනුපාදාය යෙ රතා
ඛීණාසවා ජුතිමන්තෝ තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා ති.

සඩ්ගාරව සුත්තං තතියං.

10. 4. 2. 4
ඔරිමතීර සුත්තං

ඔරිම්පණ්ඩ වො භික්ඛවෙ තීරං දෙසිස්සාමි, පාරිම්පණ්ඩ තීරං, තං සුණාථ –පෙ– කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං? කතමඤ්ච පාරිමං තීරං?

පාණාතිපාතෝ ඛො භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, පාණාතිපාතා වෙරමණී පාරිමං තීරං. අදින්නාදානං ඔරිමං තීරං, අදින්නාදානා වෙරමණී පාරිමං තීරං. කාමෙසු මිච්ඡාචාරෝ ඔරිමං තීරං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී පාරිමං තීරං. මුසාවාදෙ ඔරිමං තීරං, මුසාවාද වෙරමණී පාරිමං තීරං. පිසුණා වාචා ඔරිමං තීරං, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. ඵරුසා වාචා ඔරිමං තීරං, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී පාරිමං තීරං. සම්ඵප්පලාපෝ ඔරිමං තීරං, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී පාරිමං තීරං. අභිජ්ඣා ඔරිමං තීරං, අනභිජ්ඣා පාරිමං තීරං. ව්‍යාපාදෙ ඔරිමං තීරං, අව්‍යාපාදෙ පාරිමං තීරං. මිච්ඡාදිට්ඨි ඔරිමං තීරං, සම්මා දිට්ඨි පාරිමං තීරං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ඔරිමං තීරං, ඉදං පාරිමං තීරනති.

1. අපපකා තෙ මනුසෙසසු යෙ ජනා පාරගාමිනෝ
අථායං ඉතරා පජා තීර මෙවානුධාවති

2. යෙ ච බොා සම්මදක්ඛාතෙ ධම්මෙ ධම්මානුවත්තිනෝ
තෙ ජනා පාරමෙස්සන්ති මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං.

3. කණ්හං ධම්මං විප්පහාය සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතෝ
ඔකා අනොකං ආගම්ම විවෙකෙ යත්ථ දූරමං

4. තත්‍රාභි රතිමිච්ඡෙය්‍ය හිත්වා කාමෙ අකිඤ්චනෝ
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං චිත්තක්ලෙසෙහි පණ්ඩිතෝ.

4. යෙසං සම්බොධි අඞ්ගෙසු සම්මා චිත්තං සුභාවිතං
ආදානපටිනිස්සග්ගෙ අනුපාදාය යෙ රතා
ඛීණාසවා ජුතීමන්තෝ තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා තී.

10. 4. 2. 5

පඨම අධම්ම සුත්තං

අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ අනත්ථෝ ච, ධම්මෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා අනත්ථඤ්ච, ධම්මඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බං.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අධම්මෝ ච අනත්ථෝ ච:

පාණාතිපාතෝ, අදින්නාදානං කාමෙසු මිච්ඡාචාරෝ, මුසාවාදෙ පිසුණා වාචා, ඵරුසාවාචා, සම්ඵප්පලාපෝ, අභිජ්ඣා, ව්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අධම්මෝ ච අනත්ථෝ ච.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ ධම්මෝ ච අත්ථෝ ච:

පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අව්‍යාපාදෙ, සම්මාදිට්ඨි, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ධම්මෝ ච අත්ථෝ ච.

අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ අනත්ථෝ ච, ධම්මෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා අනත්ථඤ්ච ධම්මඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 4. 2. 6

දුතිය අධම්ම සුත්තං

අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො, ධම්මෝ ච, අනත්ථෝව වෙදිතබ්බො අත්ථෝ ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති ඉදමවොච භගවා, ඉදං වත්වා සුගතො උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසි.

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං අචිරපක්කන්තස්ස භගවතො එතදහොසි: ඉදං ඛො නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, ''අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බො අත්ථෝ ච. අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති.

කො නු ඛො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යාති?

අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි:

අයං ඛො ආයස්මා මහා කච්චානො සත්ථු චෙව සංවණ්ණිතො, සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොතිච්චායස්මා මහා කච්චානො ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. යන්නූන මයං යෙනායස්මා මහා කච්චානො තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහා කච්චානං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම. යථා නො ආයස්මා මහාකච්චානො ව්‍යාකරිස්සති, තථා නං ධාරෙස්සාමාති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙනායස්මා මහාකච්චානො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිත්වා ආයස්මතා මහා කච්චානෙන සද්ධිං සම්මෝදිංසු, සම්මෝදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං මහා කච්චානං එතදවොචුං:

"ඉදං බෝ නො ආවුසො කච්චාන භගවා සංඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, "අධමේමා ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධම්මා ච, අනත්ථා ච වෙදිතබ්බා අත්ථා ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මා යථා අත්ථා, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති". තෙසං නො ආවුසො අවිරපකිණ්ණසස භගවතො එතදහොසි: "ඉදං බෝ නො ආවුසො භගවා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො. "අධමේමා ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධම්මා ච, අනත්ථා ච වෙදිතබ්බා අත්ථා ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මා, යථා අත්ථා, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති".

කො නු බෝ ඉමසස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසසස උද්දිට්ඨසස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තසස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යා"ති තෙසං නො ආවුසො අමඣාකං එතදහොසි:

"අයං බෝ ආයසමා මහා කච්චානො සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං. පහොති ච යසමා මහා කච්චානො ඉමසස භගවතා සඞ්ඛිත්තෙන උද්දෙසසස උද්දිට්ඨසස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තසස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. යං නූන මයං යෙනායසමා මහා කච්චානො තෙනුපසංකමෙය්‍යාම, උපසඞ්කමිත්වා ආයසමන්තං මහා කච්චානං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම. යථා නො ආයසමා මහා කච්චානො ව්‍යාකරිසසති, තථා නං ධාරෙසසාමා"ති විහජතායසමා මහාකච්චානො ති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො පුරිසො සාරත්ථිකො සාරගවෙසී සාරපරියෙසනං චරමානො මහතො රුක්ඛසස තිට්ඨතො සාරවතො අතික්කමෙමෙව මූලං, අතික්කම්ම ඛන්ධං, සාඛාපලාසෙ සාරං පරියෙසිතබ්බං මඤ්ඤෙය්‍ය, එවං සම්පදමිදං. ආයසමන්තං සත්ථරි සම්මුඛීභූතෙ තං භගවන්තං අතිසිත්වා අමෙහ එතමත්ථං පටිපුච්ඡිතබ්බං මඤ්ඤෙථ. සොහාවුසො භගවා ජානං ජානාති, පසසං පසසති. චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො වත්තා පවත්තා අත්ථසස නිත්තෙතා අමතසස දාතා ධම්මසසාමී තථාගතො. සො වෙව පනෙතසස කාලො අහොසි යං තුමෙහ භගවන්තංයෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ. යථා බෝ[1] භගවා ව්‍යාකරෙය්‍ය, තථා නං ධාරෙය්‍යාථා ති.

---

1. යථා නො, සීමු.

අද්ධා ආවුසො කච්චාන භගවා ඤානං ජානාති, පසසං පසසති, චක්ඛුභූතො ඤාණභූතො ධම්මභූතො බ්‍රහ්මභූතො වත්තා පවත්තා අත්ථසස නින්නෙතා අමතසස දතා ධම්මසසාමී තථාගතො. සො වෙව පනෙතසස කාලො අහොසි යං මයං භගවනතංයෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුවෙජ්ජයාාම, යථා නො භගවා ව්‍යාකරෙයය, තථා නං ධාරෙයයාාම, අපිචායසමා මහා කච්චානො සත්ථු වෙව සංවණ්ණිතො, සම්භාවිතො ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං, පහොතීවායසමා මහා කච්චානො ඉමසස භගවතා සඩ්ඛිත්තෙන උදෙසසස උදදිට්ඨසස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තසස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. විභජතායසමා මහා කච්චානො අගරුං කරිත්වා[1] තී.

තෙනහාවුසො සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිසසාමීති. 'එවමාවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයසමතො මහාකච්චානසස පච්චසසොසුං. ආයසමා මහා කච්චානො එතදවොච:

යං ඛො නො ආවුසො භගවා සඩ්ඛිත්තෙන උදෙසං උදදිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨො, "අධබෙමා ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධමෙමා ච, අනත්ථා ච වෙදිතබ්බා අත්ථා ච, අධම්මඤඤූ විදිත්වා ධම්මඤඤූ, අනත්ථං ච විදිත්වා අත්ථඤඤූ යථා ධමෙමා, යථා අත්ථා, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති".

කතමෙ ච වාවුසො අධමෙමා, කතමෙ ච ධමෙමා, කතමෙ ච අනත්ථා, කතමෙ ච අත්ථා:

පාණාතිපාතො ආවුසො අධමෙමා, පාණාතිපාතා වෙරමණී ධමෙමා, යෙ ච පාණාතිපාත පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථා. පාණාතිපාතා වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථා.

අදින්නාදනං ආවුසො අධමෙමා, අදින්නාදනා වෙරමණී ධමෙමා, යෙව අදින්නාදනපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථා, අදින්නාදනා වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථා.

---

1. අගරු කරිඝාති- සීමු.

කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ ආවුසෙ අධම්මෙ, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී ධම්මෙ, යෙ ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

මුසාවාදෙ ආවුසෙ අධම්මෙ, මුසාවාද වෙරමණී ධම්මෙ. යෙව මුසාවාද පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, මුසාවාද වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති අයං අත්ථො.

පිසුනා වාචා ආවුසෙ අධම්මෙ, පිසුනාය වාචාය වෙරමණී ධම්මෙ, යෙ ච පිසුනා වාචා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. පිසුනාය වාචාය වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

ඵරුසා වාචා ආවුසෙ අධම්මෙ, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී ධම්මෙ, යෙ ච ඵරුසවාචා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

සම්ඵප්පලාපෙ ආවුසෙ අධම්මෙ, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී ධම්මා, යෙ ච සම්ඵප්පලාප පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මෙ සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො. සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

අභිජ්ඣා ආවුසෙ අධම්මෙ, අනභිජ්ඣා ධම්මෙ, යෙ ච අභිජ්ඣා පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, අනභිජ්ඣා පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

ව්‍යාපාදෙ ආවුසෙ අධම්මෙ, අව්‍යාපාදෙ ධම්මෙ, යෙ ච ව්‍යාපාද පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථො, අව්‍යාපාද පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො.

මිච්ඡාදිට්ඨි ආවුසෙ අධම්මෙ සම්මාදිට්ඨි ධම්මෙ, යෙ ච මිච්ඡාදිට්ඨි පච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති අයං අනත්ථො, සම්මා-දිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථො,

යං බෝ නෝ ආවුසෝ භගවා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ ‘ අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති''. ඉමස්ස බෝ අහං ආවුසෝ භගවතා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස එවං විත්ථාරෙන අත්ථං ආජානාමි ආකඞ්ඛමානා ච පන තුම්හෙ ආවුසෝ භගවන්තංයෙව උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්යාථ, යථා නෝ[1] භගවා ව්‍යාකරොති තථා නං ධාරෙය්යාථාති.

එවමාවුසොති බෝ තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ මහාකච්චානස්ස භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා බෝ තෙ භික්ඛූ භගවන්තං එතදවොචුං:

යං බෝ නෝ භන්තෙ භගවා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ, ‘‘අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච, අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච, අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච, යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති''. තෙසං නෝ භන්තෙ අම්හාකං අවිරපක්කානංයෙව භගවතා එතදහොසි: ‘‘ඉදං බෝ නෝ ආවුසෝ භගවා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසං උද්දිසිත්වා විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභජිත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පවිට්ඨෝ ‘‘අධම්මෝ ච භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බෝ ධම්මෝ ච, අනත්ථෝ ච වෙදිතබ්බෝ අත්ථෝ ච අධම්මඤ්ච විදිත්වා ධම්මඤ්ච අනත්ථඤ්ච විදිත්වා අත්ථඤ්ච යථා ධම්මෝ යථා අත්ථෝ තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති''.

කෝ නු බෝ ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජෙය්‍යා''ති. තෙසං නෝ භන්තෙ අම්හාකං එතදහොසි:

‘‘අයං බෝ ආයස්මා මහා කච්චානෝ සත්ථුවෙව සම්මන්නිතෝ සම්භාවිතෝ ච විඤ්ඤූනං සබ්‍රහ්මචාරීනං. පහොති චායස්මා මහාකච්චානෝ ඉමස්ස භගවතා සඞ්ඛිත්තේන උද්දෙසස්ස උද්දිට්ඨස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං විභජිතුං. යන්නූන මයං යෙනායස්මා මහාකච්චානෝ තෙනුපසඞ්කමෙය්‍යාම, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාම යථා නෝ ආයස්මා මහාකච්චානෝ ව්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙස්සාම''ති. අථ බෝ මයං භන්තෙ යෙනායස්මා මහාකච්චානෝ තෙනුපසඞ්කමිම්හා. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං මහාකච්චානං එතමත්ථං පුච්ඡිම්හා: තෙසං නෝ භන්තෙ ආයස්මතා මහාකච්චානෙන ඉමෙහි ආකාරෙහි ඉමෙහි පදෙහි ව්‍යඤ්ජනෙහි අත්ථෝ සුවිභත්තොති.

---

1. චෝ මජ්ඣං.

සාධු සාධු භික්ඛවෙ, පණ්ඩිතෙන භික්ඛවෙ මහාකච්චානෙන, මහාපඤ්ඤෙන භික්ඛවෙ, මහාකච්චානෙන, මං වෙපි තුම්හෙ භික්ඛවෙ උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං පුච්ඡෙය්‍යාථ අහම්පි වෙතං එවමෙවං ව්‍යාකරෙය්‍යං යථා තං මහාකච්චානෙන ව්‍යාකතං. එසො වෙවෙතස්ස අත්ථො, එවං ච නං ධාරෙය්‍යාථාති.

10. 4. 2. 7
තතිය අධම්ම සුත්තං

අධම්මොං ව භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා ධම්මා ච, අනත්ථා ව වෙදිතබ්බා අත්ථා ව, අධම්මඤ්ඤූ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤූ, අනත්ථඤ්ඤූ විදිත්වා අත්ථඤ්ඤූ, යථා ධම්මෙ, යථා අත්ථෙ තථා පටිපජ්ජිතබ්බං.

කතමොං ව භික්ඛවෙ අධම්මෙ, කතමොං ව ධම්මෙ, කතමොං ව අනත්ථෙ, කතමොං ව අත්ථෙ, පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ අධම්මෙ, පාණාතිපාතා වෙරමණී ධම්මෙ, යෙ ච පාණාතිපාතපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථෙ. පාණාතිපාතා වෙරමණී පච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනා පාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථෙ.

අදින්නාදානං භික්ඛවෙ අධම්මෙ, අදින්නාදානා වෙරමණී ධම්මෙ -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරොං භික්ඛවෙ අධම්මෙ, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී ධම්මෙ -පෙ- මුසාවාදෙ භික්ඛවෙ අධම්මෙ, මුසාවාද වෙරමණී ධම්මෙ -පෙ- පිසුනා වාචා භික්ඛවෙ අධම්මෙ, පිසුනාය වාචාය වෙරමණී ධම්මෙ -පෙ- ඵරුසා වාචා භික්ඛවෙ අධම්මෙ, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී ධම්මෙ සම්ඵප්පලාපොං භික්ඛවෙ අධම්මෙ සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී ධම්මෙ -පෙ- අභිජ්ඣා භික්ඛවෙ අධම්මෙ, අනභිජ්ඣා ධම්මෙ -පෙ- ව්‍යාපාදෙ භික්ඛවෙ අධම්මෙ, අව්‍යාපාදෙ ධම්මෙ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ අධම්මෙ, සම්මාදිට්ඨි ධම්මෙ යෙ' ච මිච්ඡාදිට්ඨිපච්චයා අනෙකෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා සම්භවන්ති, අයං අනත්ථෙ, සම්මාදිට්ඨිපච්චයා ච අනෙකෙ කුසලා ධම්මා භාවනාපාරිපූරිං ගච්ඡන්ති, අයං අත්ථෙ.

"අධම්මෙොං ව භික්ඛවෙ දෙදිතබ්බා ධම්මෙ ව, අනත්ථෙ ව වෙදිතබ්බා අත්ථෙ ව. අධම්මඤ්ඤූ විදිත්වා ධම්මඤ්ඤූ, අනත්ථඤ්ඤූ විදිත්වා අත්ථඤ්ඤූ යථා ධම්මෙ යථා අත්ථෙ, තථා පටිපජ්ජිතබ්බන්ති". ඉති යං තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

10. 4. 2. 8
කම්මනිදන සුත්තං

පාණාතිපාතම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොස හෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. අදින්නාදානම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. කාමෙසු මිච්ඡාචාරම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. මුසාවාදම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. පිසුණං වාචම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. ඵරුසං වාචම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි. මොහහෙතුකම්පි සම්ඵප්පලාපම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. අභිජ්ඣම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. ව්‍යාපාදම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි. මිච්ඡාදිට්ඨිම්පහං භික්ඛවෙ තිවිධං වදමි ලොභහෙතුකම්පි දොසහෙතුකම්පි මොහහෙතුකම්පි.

ඉති බො භික්ඛවෙ ලොභො කම්මනිදන සමුදයො, දොසො කම්මනිදන සමුදයො, මොහො කම්මනිදනසමුදයො. ලොභක්ඛයා කම්මනිදන-ක්ඛයො, දොසක්ඛයා කම්මනිදනක්ඛයො, මොහක්ඛයා කම්මනිදන ක්ඛයොති.

10. 4. 2. 9
සපරික්කමන සුත්තං

සපරික්කමනො අයං භික්ඛවෙ ධම්මො, නායං ධම්මො අපරික්කමනො. කථඤ්ච භික්ඛවෙ සපරික්කමනො අයං ධම්මො, නායං ධම්මො අපරික්ක-මනො:

පාණාතිපාතිස්ස භික්ඛවෙ පාණාතිපාතා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. අදින්නාදානස්ස භික්ඛවෙ අදින්නාදානා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරිස්ස[1] භික්ඛවෙ කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. මුසාවාදිස්ස[2] භික්ඛවෙ මුසාවාද වෙරමණී පරික්කමනං හොති.

---

1. කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස, සී.මු.
2. මුසාවාදස්ස, සී.මු.

පිසුනාවාචස්ස භික්ඛවෙ පිසුනාවාචා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. ඵරුසාවාචස්ස භික්ඛවෙ ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී පරික්කමනං හොති. සම්ඵප්පලාපිස්ස[1] භික්ඛවෙ සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී පරික්කමනං හොති. අභිජ්ඣාලුස්ස භික්ඛවෙ අනභිජ්ඣා පරික්කමනං හොති. ව්‍යාපන්නස්ස[2] භික්ඛවෙ අව්‍යාපාදො පරික්කමනං හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස[3] භික්ඛවෙ සම්මා දිට්ඨි පරික්කමනං හොති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, සපරික්කමනො අයං ධම්මො නායං ධම්මො අපරික්කමනොති.

10. 4. 2. 10

වුන්ද සුත්තං

එවං මෙ සුතං, එකං සමයං භගවා පාවායං[4] විහරති වුන්දස්ස කම්මාර පුත්තස්ස අම්බවනෙ. අථ ඛො වුන්දො කම්මාර පුත්තො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො වුන්දං කම්මාරපුත්තං භගවා එතදවොච: කස්ස නො ත්වං වුන්ද සොචෙය්‍යානි රොචෙය්‍යාසීති[5]?

බ්‍රාහ්මණා භන්තෙ පච්ඡාභූමකා කමණ්ඩලුකා සෙවාලමාලිකා අග්ගි-පරිචාරකා[6] උදකොරොහකා සොචෙය්‍යානි පඤ්ඤාපෙන්ති. තෙසාහං සොචෙය්‍යානි රොචෙමීති.

යථා කථං පන වුන්ද, බ්‍රාහ්මණා පච්ඡාභූමකා කමණ්ඩලුකා සෙවාලමාලිකා අග්ගිපරිචාරිකා උදකොරොහකා සොචෙය්‍යානි පඤ්ඤාපෙන්තීති?

ඉධ භන්තෙ බ්‍රාහ්මණා පච්ඡා භූමකා කමණ්ඩලුකා සෙවාලමාලකා අග්ගි-පරිචාරිකා උදකොරොහකා තෙ සාවකෙ[7] එවං සමාදපෙන්ති: "එහි ත්වං අම්හො පුරිස, කාලසෙසව[8] උට්ඨහන්තොව[9] සයනම්හා පඨවිං ආමසෙය්‍යාසි, නො චෙ පඨවිං ආමසෙය්‍යාසි අල්ලානි ගොමයානි ආමසෙය්‍යාසි, නො චෙ අල්ලානි ගොමයානි ආමසෙය්‍යාසි හරිතානි තිණානි ආමසෙය්‍යාසි.

---

1. සම්ඵප්පලාපස්ස-සීමු.
2. ව්‍යාපන්න චිත්තස්ස -මජ්ඣං
3. මිච්ඡාදිට්ඨිස්ස-මජ්ඣං.
4. වාපායං-මජ්ඣං.
5. රොචෙසීති-මජ්ඣං.
6. අග්ගිපරිචාරිකා-මජ්ඣං.
7. සාවකං-මජ්ඣං, සීමු.
8. සකාලසෙසව-ස්‍යා.
9. උට්ඨහන්තො-ස්‍යා.

නෝ චේ හරිතානි තිණානි ආමසෙය්‍යාසි අඟිං පරිවරෙය්‍යාසි, නෝ චේ අඟිං පරිවරෙය්‍යාසි පඤ්ජලිකෝ ආදිච්චං නමසෙය්‍යාසි, නෝ චෙ පඤ්ජලිකෝ ආදිච්චං නමසෙය්‍යාසි සායතතියකං උදකං ඔරොහෙය්‍යාසීති. එවං ඛො හතෙන බ්‍රාහ්මණා පවජාහූමකා කමණ්ඩලුකා සෙවාලමාලිකා අඟිපරිවාරකා උදකොරොහකා සොචෙය්‍යානි පඤ්ඤපෙන්ති. තෙසාහං සොචෙය්‍යානි රොචෙමීති.

අඤ්ඤථා ඛො වුත්ථ බ්‍රාහ්මණා පවජාහූමකා කමණ්ඩලුකා සෙවාලමාලිකා අඟිපරිවාරකා උදකොරොහකා සොචෙය්‍යානි පඤ්ඤපෙන්ති. අඤ්ඤථා ච පන අරියසස විනයෙ සෙචෙය්‍යං හොතීති.

යථා කථං පන හතෙන අරියසස විනයෙ සොචෙය්‍යං හොති? සාධු මෙ හතෙන භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අරියසස විනයෙ සොචෙය්‍යං හොතීති.

තෙන හි වුත්ථ සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි, භාසිසසාමීති. එවං හතෙනති ඛො වුත්ථ කම්මාරපුත්තෙනා භගවතො පච්චසොසාසි. භගවා එතදවොච:

තිවිධං ඛො වුත්ථ කායෙන අසොචෙය්‍යං හොති, චතුබ්බිධං වාචාය අසොචෙය්‍යං හොති, තිවිධං මනසා අසොචෙය්‍යං හොති.

කථඤ්ච වුත්ථ තිවිධං කායෙන අසොචෙය්‍යං හොති:

1. ඉධ වුත්ථ එකචෙචා පණාතිපාතී හොති ලුද්දෙ ලොහිතපාණි හතපහතෙ[1] නිවිට්ඨා අදයාපතෙන්නා සබ්බපාණ භූතෙසු.

2. අදින්නාදායී හොති යං තං පරසස පරවිතතූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, තං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදතා හොති,

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිණිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා සසසාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලාගුලපරිකඛිත්තාපි. තථාරූපාසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති,

එවං ඛො වුත්ථ කායෙන අසොචෙය්‍යං හොති.

---

1. භතපහතෙ, – මජ්ඣං.

කථඤ්ච වුත්ත චතුඛ්බිධං වාචාය අසොචෙය්‍යං හොති:

4. ඉධ වුත්ත එකච්චෝ මුසාවාදී හොති සභාගතෝ[1] වා පරිසගතෝ[2] වා ඤාතිමජ්ඣ ගතෝ වා පූගමජ්ඣගතෝ වා රාජකුලමජ්ඣගතෝ වා අභිනීතෝ සක්ඛිපුට්ඨෝ ''එහමෙහා පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහී'ති'. සෝ අජානං වා ආහ 'ජානාමී'ති, ජානං වා ආහ 'න ජානාමී'ති අපස්සං වා ආහ 'පස්සාමී'ති.* පස්සං වා ආහ 'න පස්සාමී'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජානමුසා භාසිතා හොති,

5. පිසුනවාචොහොති ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදය. ඉති සමග්ගානං වා භේත්තා භින්නානං වා අනුප්පදතා වග්ගාරාමෝ වග්ගරතෝ වග්ගනන්දී වග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති.

6. ඵරුසවාචෝ හොති යා සා වාචා අණ්ඩකා කක්කසා පරකටුකා පරාභිසජ්ජනී කොධසාමන්තා අසමාධිසංවත්තනිකා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සම්ඵප්පලාපී හොති අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්ථවාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අනිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං අනත්ථසංහිතං.

එවං ඛෝ වුත්ත චතුබ්බිධං වාචාය අසොචෙය්‍යං හොති.

කථඤ්ච වුත්ත තිවිධං මනසා අසොචෙය්‍යං හොති:

8. ඉධ වුත්ත එකච්චෝ අභිජ්ඣාලු හොති යං තං පරස්ස පරික්ඛාරූපකරණ තං අභිජ්ඣිතා හොති, ''අහෝ වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති.[3]

9. ව්‍යාපන්නචිත්තෝ හොති පදුට්ඨමනසඞ්කප්පෝ ''ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤන්තු වා බජ්ඣන්තු වා උච්ඡිජ්ජන්තු වා විනස්සන්තු වා මා වා අහෙසුං ඉති වා''ති.[4]

10. මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති විපරිතදස්සනෝ, ''නත්ථි දින්නං නත්ථි යිට්ඨං නත්ථි හුතං නත්ථි සුකට දුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකෝ නත්ථි අයං ලොකෝ නත්ථි පරෝ ලොකෝ නත්ථි මාතා නත්ථි පිතා නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තී''ති.

එවං ඛෝ වුත්ත තිවිධං මනසා අසොචෙය්‍යං හොතීති.

---

1. සභගතෝ – මජ්ඣං.
2. පරිසගතෝ – මජ්ඣං.
3. අථවා වතාය පරස්ස තං මම අස්සාති. – සීමු.
* යෝ අජානං වා අහං ජානාමීති, ජානං වා අහං න ජානාමීති, අපස්සං වා අහං පස්සාමීති, පස්සං වා අහං න පස්සාමීති. PTS.
4. මා වා අහෙසුන්ති, – මජ්ඣං.

ඉමෙ ඛො වුන්ද දස අකුසලකම්මපථා. ඉමෙහි ඛො වුන්ද දසහි අකුසලෙහි කම්මපථෙහි සමන්නාගතො කාලස්සෙව වුට්ඨහන්තොව සයනම්හා පඨවිඤ්ඤෙපි ආමසති අසුචියෙව හොති. නො චෙපි පඨවිං ආමසති අසුචියෙව හොති, අල්ලානි චෙපි ගොමයානි ආමසති අසුචියෙව හොති, නො චෙපි අල්ලානි ගොමයානි ආමසති අසුචියෙව හොති, හරිතානි චෙපි තිණානි ආමසති අසුචියෙව හොති, නො චෙපි හරිතානි තිණානි ආමසති අසුචියෙව හොති, අග්ගිඤ්ඤෙපි පරිචරති අසුචියෙව හොති, නො චෙපි අග්ගිං පරිචරති අසුචියෙව හොති, පඤ්ජලිකො චෙපි ආදිච්චං නමස්සති අසුචියෙව හොති, නො චෙපි පඤ්ජලිකො ආදිච්චං නමස්සති අසුචියෙව හොති, සායතතියකඤ්ඤෙපි උදකං ඔරොහති අසුචියෙව හොති, නො චෙපි සායතතියකං උදකං ඔරොහති අසුචියෙව හොති.

තං කිස්ස හෙතු?

ඉමෙ වුන්ද දස අකුසලකම්මපථා අසුචියෙව[1] හොන්ති, අසුචිකරණා ච. ඉමෙසං පන වුන්ද දසන්නං අකුසලානං කම්මපථානං සමන්නාගමනහෙතු නිරයො පඤ්ඤායති, තිරච්ඡානයොනි පඤ්ඤායති, පෙත්තිවිසයො පඤ්ඤායති, යා වා පන අඤ්ඤාපි[2] කාචි දුග්ගතියො.[3]

තිවිධං ඛො වුන්ද කායෙන සොචෙය්‍යං හොති, චතුබ්බිධං වාචාය සොචෙය්‍යං හොති, තිවිධං මනසා සොචෙය්‍යං හොති.

කථං වුන්ද තිවිධං කායෙන සොචෙය්‍යං හොති:

1. ඉධ වුන්ද එකච්චො පාණාතිපාතං පහාය පණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, නිහිතදණ්ඩා නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණ භූතහිතානුකම්පි විහරති.

2. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතො හොති, ය තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, න තං අදින්නං ථෙය්‍ය-සඞ්ඛාතං ආදතා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති. යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා මාතාපිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිනි රක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා[4] ධම්මරක්ඛිතා සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලාගුලපරික්ඛිත්තාපි, තථාරූපාසු න චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති.

එවං ඛො වුන්ද තිවිධං කායෙන සොචෙය්‍යං හොති.

1. අසුචි චෙචව – ස්‍යා.
2. යා වා පනඤ්ඤාපි – මජ්ඣං.
3. දුග්ගති හොති – ස්‍යා.
4. ගොත්තරක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා – මජ්ඣං.

කථඤ්ච වුන්ද චතුබ්බිධං වාචාය සොචෙය්‍යං හොති:

4. ඉධ වුන්ද එකච්චො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති, සභාගතො වා පරිසගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො, "එහමෙහා පුරිස යං ජානාසි, තං වදෙහී"ති සො අජානං වා ආහ 'න ජානාමී'ති, 'ජානං වා ආහ ජානාමී'ති, අපස්සං වා ආහ 'න පස්සාමී'ති, පස්සං වා ආහ 'පස්සාමී'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා න සම්පජානමුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති. න ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදය. න අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදය. ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණං වාචං භාසිතා හොති.

6. ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති යා සා වාචා නෙලා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජන මනාපා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං.

එව ඛො වුන්ද චතුබ්බිධං වාචාය සොචෙය්‍යං හොති.

කථඤ්ච වුන්ද තිවිධං මනසා සොචෙය්‍යං හොති:

8. ඉධ වුන්ද එකච්චො අනභිජ්ඣාලූ හොති, යං තං පරස්ස පරචිත්තූප-කරණං, තං නාභිජ්ඣිතා හොති අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සාති.

9. අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති අප්පදුට්ඨමනසංකප්පො, "ඉමෙ සත්තා අවෙරා අව්‍යාපජ්ජා අනීසා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තූ"ති.[2]

---

1. තං අනභිජ්ඣිතා හොති – මජ්ඣං.
2. ඉමෙ සත්තා අවෙරා හොන්තු අව්‍යාපජ්ඣා අනීසා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තු – මජ්ඣං.

10. සම්මාදිට්ඨිකො හොති අවිපරීතදස්සනො, "අත්ථි දින්නං. අත්ථි යිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකා අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි මාතා, අත්ථි පිතා අත්ථි සන්තො ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා, යෙ ඉමං ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති"ති.

එවං ඛො චුන්ද තිවිධං මනසා සොචෙය්‍යං හොති.

ඉමෙ ඛො චුන්ද දස කුසලකම්මපථා.

ඉමෙහි ඛො දසහි කුසලකම්මපථෙහි සමන්නාගතො කාලස්සෙව උට්ඨහන්නොව සයනම්හා පඨවිං චෙපි ආමසති, සුචියෙව හොති. නො චෙපි පඨවිං ආමසති, සුචි යෙව හොති. අල්ලානි චෙපි ගොමයානි ආමසති සුචියෙව හොති. නො චෙපි අල්ලානි ගොමයානි ආමසති, සුචියෙව හොති. හරිතානි චෙපි තිණානි ආසමති, සුචියෙව හොති නො චෙපි හරිතානි තිණානි ආමසති, සුචියෙව හොති අඞ්ඤෙපි පරිචරති, සුචියෙව හොති. නො චෙපි අඞ්ඤං පරි චරති, සුචියෙව හොති පඤ්ජලිකො චෙපි ආදිච්චං නමස්සති, සුචියෙව හොති. නො චෙපි පඤ්ජලිකො ආදිච්චං නමස්සති, සුචියෙව හොති. සායතතිය-කඤ්ඤෙපි උදකං ඔරොහති, සුචියෙව හොති. නො චෙපි සායතතියකං උදකං ඔරොහති, සුචියෙව හොති.

තං කිස්ස හෙතු.

ඉමෙ චුන්ද දස කුසලකම්මපථා සුචියෙව හොන්ති, සුචිකරණා ච ඉමෙසඤ්ච පන චුන්ද දසන්නං කුසලානං කම්මපථානං සමන්නාගමනහෙතු දෙවා පඤ්ඤායන්ති, මනුස්සා පඤ්ඤායන්ති, යා චා පනඤ්ඤාපි කාචි සුගතියොති.

එවං වුත්තෙ චුන්දෙ කම්මාරපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

අභික්කන්තං භන්තෙ -පෙ- උපාසකං මං භන්තෙ භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

10. 4. 2. 11

ජාණුසෙසාණි සුත්තං

අථ ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජාණුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

මයමස්සු හො ගොතම බ්‍රාහ්මණා නාම දනානි දෙම සද්ධානි කරොම: "ඉදං දනං පෙතානං ඤාතිසාලොහිතානං උපකප්පතු, ඉදං දනං පෙතා ඤාතිසාලොහිතා පරිභුඤ්ජනතු' ති. කච්චි තං හො ගොතම දනං පෙතානං ඤාතිසාලොහිතානං උපකප්පති? කච්චි තෙ පෙතා ඤාතිසාලොහිතා තං දනං පරිභුඤ්ජන්ති ති?

ඨානෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ උපකප්පති, නො අට්ඨානෙති.

කතමඤ්ච[1] හො ගොතම ඨානං? කතමං අට්ඨානන්ති?

ඉධ බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදයී හොති කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනවාචො හොති, එරුස වාචො හොති, පම්ඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, සො කායස්සභෙද පරං මරණා නිරයං උපපජ්ජති. යො නෙරයිකානං සත්තානං ආහාරො තෙන සො තත්ථ යාපෙති, තෙන සො තත්ථ තිට්ඨති. ඉදම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං යත්ථ ධිතස්ස තං දනං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාතිපාතී හොති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති. සො කායස්ස භෙද පරම්මරණා තිරච්ඡානයොනිං උපපජ්ජති යො තිරච්ඡානයොනිකානං සත්තානං ආහාරො තෙන සො තත්ථ යාපෙති, තෙන සො තත්ථ තිට්ඨති. ඉදම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං, යත්ථ ධිතස්ස තං දනං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, එරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලූ හොති, අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, සම්මාදිට්ඨිකො හොති. සො කායස්ස භෙද පරම්මරණා මනුස්සානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යො මනුස්සානං ආහාරො තෙන සො තත්ථ යාපෙති, තෙන සො තත්ථ තිට්ඨති. ඉදම්පි ඛො බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං, යත්ථ ධිතස්ස තං දනං න උපකප්පති.

1. කතමඤ්ච පන – මජ්ඣං.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චෝ පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හොති -පෙ- සම්මාදිට්ඨිකෝ හොති. සෝ කායස්ස භෙදා පරං මරණා දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යෝ දෙවානං ආහාරෝ තෙන සෝ තත්‍ථ යාපෙති, තෙන සෝ තත්‍ථ තිට්ඨති. ඉදම්පි බ්‍රාහ්මණ අට්ඨානං. යත්‍ථ ඨිතස්ස[1] තං දානං න උපකප්පති.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චෝ පාණාතිපාති හොති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති. සෝ කායස්ස භෙදා පරං මරණා පෙත්තිවිසයං උපපජ්ජති. යෝ පෙත්තිවෙසයිකානං සත්තානං ආහාරෝ, තෙන සෝ තත්‍ථ යාපෙති. තෙන සෝ තත්‍ථ තිට්ඨති. යං වා පනස්ස අනුප්පවෙච්ඡන්ති[2] මිත්තා වා අමච්චා වා ඤාති වා සාලොහිතා වා, තෙන සෝ තත්‍ථ යාපෙති. තෙන සෝ තත්‍ථ තිට්ඨති. ඉදං බෝ බ්‍රාහ්මණ ඨානං, යත්‍ථ ඨිතස්ස තං දානං උපකප්පති නි.

සචෙ පන භෝ ගොතම සෝ පෙතෝ ඤාතිසාලොහිතෝ තං ඨානං අනුපපන්නෝ හොති, කෝ තං දානං පටිග්ගණ්හාතීති?

අඤ්ඤෝපිස්ස බ්‍රාහ්මණ පෙතෝ ඤාති සාලොහිතෝ තං ඨානං අනුපපන්නෝ හොති. තෙ තං දානං පරිභුඤ්ජන්තී ති.

සචෙ පන භෝ ගොතම සෝ චෙව පෙතෝ ඤාතිසාලොහිතෝ තං ඨානං අනුපපන්නෝ හොති, අඤ්ඤෝපිස්ස පෙතෝ ඤාතිසාලොහිතෝ තං ඨානං අනුපපන්නෝ හොන්ති. කෝ තං දානං පරිභුඤ්ජති ති?

අට්ඨානං බෝ එතං බ්‍රාහ්මණ, අනවකාසෝ යං තං ඨානං විවිත්තං අස්ස ඉමිනා දීඝෙන අද්ධුනා යදිදං පෙතෙහි ඤාති සාලොහිතෙහි. අපි ච බ්‍රාහ්මණ දයඤ්ඤාපි අනිප්ඵලෝ හොති.

අට්ඨානෙපි භවං ගොතමෝ පරිකප්පං වදතීති? අට්ඨානෙපි ඛෝ අහං බ්‍රාහ්මණ පරිකප්පං වදාමි.

---

1. යත්‍ථ ඨිතස්ස තංදානං උපකප්පති - මජ්ඣං.
2. මිත්තාමච්චා වා ඤාතිසාලොහිනා වා - මජ්ඣං

ඉධ බ්‍රාහ්මණ එකච්චෝ පාණාතිපාතී හොති. අදින්නාදායී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනාවාචෝ හොති, ඵරුසවාචෝ හොති, සම්ඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තා හෙති, මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති, සෝ දතා හොති, සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං, සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සෝ කායස්ස භෙදා පරං මරණා හත්ථිනං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. සෝ තත්ථ ලාභී හොති අන්නස්ස පානස්ස මාලා නානාලඞ්කාරස්ස.

යං ඛෝ බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණාතිපාති, අදින්නාදායී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී මුසාවාදී, පිසුනවාචෝ, ඵරුසවාචෝ, සම්ඵප්පලාපී, අභිජ්ඣාලූ, ව්‍යාපන්නචිත්තෝ, මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ, තෙන සෝ කායස්සභෙදා පරම්මරණා හත්ථිනං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යං ච ඛෝ සෝ දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං, සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සෝ තත්ථ ලාභී හොති අන්නස්ස පානස්ස මාලා නානාලංකාරස්ස.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකච්චෝ පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුන වාචෝ හොති, ඵරුස-වාචෝ හොති, සම්ඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති. සෝ දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සෝ කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. -පෙ- ගුන්නං සහව්‍යතං උපපජ්ජති -පෙ- කුක්කුරානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති -පෙ- සෝ තත්ථ ලාභී හොති අන්නස්ස පානස්ස මාලා නානාලඞ්කාරස්ස.

යං ඛෝ බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණාතිපාති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ, සෝ තෙන කායස්ස භෙදා පරං මරණා කුක්කුරානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යඤ්ච ඛෝ සෝ දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සෝ තත්ථ ලාභී අන්නස්ස පානස්ස මාලා නානාලඞ්කාරස්ස.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, සිසුනාවාචා පටිවිරතො හොති, එරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සම්ඵපලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලූ හොති, අව්‍යාපන්නවිත්තො හොති, සම්මාදිට්ඨිකො හොති. සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධ-විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං. සො කායස්ස භෙද පරං මරණා මනුස්සානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. සො තත්ථ ලාභී හොති මානුසකානං පඤ්චන්නං කාමගුණානං.

යං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණාතිපාතාපටිවිරතො හොති -පෙ- සම්මා-දිට්ඨිකො, තෙන සො කායස්ස භෙද පරම්මරණා මනුස්සානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති, යඤ්ච ඛො සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධ විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සො තත්ථ ලාභී හොති මානුසකානං පඤ්චන්නං කාමගුණානං.

ඉධ පන බ්‍රාහ්මණ එකවෙවා පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සම්මාදිට්ඨිකො හොති, සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධ විලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, සො කායස්ස භෙද පරං මරණා දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. සො තත්ථ ලාභී හොති දිබ්බානං පඤ්චන්නං කාමගුණානං.

යං ඛො බ්‍රාහ්මණ ඉධ පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සම්මා-දිට්ඨිකො. තෙන සො කායස්ස භෙද පරං මරණා දෙවානං සහව්‍යතං උපපජ්ජති. යඤ්ච ඛො සො දතා හොති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා අන්නං පානං වත්ථං යානං මාලාගන්ධවිලෙපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං, තෙන සො තත්ථ ලාභී හොති දිබ්බානං පඤ්චන්නං කාමගුණානං. අපි ච බ්‍රාහ්මණ, දයකො පි අනිප්ඵලො ති.

අච්ඡරියං හො ගොතම, අබ්භූතං හො ගොතම, යාවඤ්චිදං හො ගොතම අලමෙව දනානි දතුං, අලං සද්ධානි කාතුං, යත්‍රහි නාම දයකො පි අනිප්ඵලො හොති.

එව මෙතං බ්‍රාහ්මණ, එවමෙතං බ්‍රාහ්මණ,[1] දයකොපි හි බ්‍රාහ්මණ අනිප්ඵලො[2] හොති.

අභික්කන්නං හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

ජාණුසෙසාණිවගෙගා දුතියො.

1. එව මෙතං බ්‍රාහ්මණ - මජ්ඣං.
2. අනිප්ඵලොති - මජ්ඣං.

3. සාධුවග්ගො

10. 4. 3. 1

සාධු සුත්තං

සාධුඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අසාධුඤ්ච, තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමී'ති. එවං භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ අසාධු[1]:

පාණාතිපාතො, අදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරො, මුසාවාදෙ, පිසුණාවාචා, ඵරුසාවාචා, සම්ඵප්පලාපො, අභිජ්ඣා, ව්‍යාපාදෙ, මිච්ඡාදිට්ඨි. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ අසාධු[2]

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සාධු[3]

පාණාතිපාතා වෙරමණී, අදින්නාදානා වෙරමණී, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී, මුසාවාද වෙරමණී, පිසුණාය වාචාය වෙරමණී, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණී, සම්ඵප්පලාපා වෙරමණී, අනභිජ්ඣා, අව්‍යාපාදෙ, සම්මාදිට්ඨි. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සාධු.

10. 4. 3. 2

අරියධම්ම සුත්තං

අරියධම්මඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අනරියධම්මඤ්ච තං සුණාථ -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො:

පාණාතිපාතො මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනරියො ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අරියො ධම්මොති.

---

1. අසාධු - සීමු.
2. අසාධු - සීමු.
3. සාධු - සීමු.

10. 4. 3. 3

කුසල සුත්තං

කුසලඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ දෙසිසසාමි, අකුසලඤ්ච. තං සුණාථ –පෙ–

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ අකුසලං:

පාණාතිපාතෝ –පෙ– මිච්ඡාදිට්ඨි. ඉදං වුච්ඨි භික්ඛවෙ අකුසලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ කුසලං:

පාණාතිපාතා වෙරමණි –පෙ– සම්මාදිට්ඨි.

ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ කුසලන්ති.

10. 4. 3. 4

අසඤ්ඤ සුත්තං

අසඤ්ඤඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ දෙසිසසාමි, අනසඤ්ඤඤ්ච. තං සුණාථ –පෙ–

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අනසඤ්ඤෝ:

පාණාතිපාතෝ –පෙ– මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්ඨි භික්ඛවෙ අනසඤ්ඤෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අසඤ්ඤෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණි –පෙ– සම්මාදිට්ඨිති.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසඤ්ඤෝ ති.

10. 4. 3. 5

ධම්ම සුත්තං

ධම්මඤ්ඤඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ දෙසිසසාමි, අධම්මඤ්ඤඤ්ච. තං සුණාථ –පෙ–

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අධම්මඤ්ඤෝ:

පාණාතිපාතෝ –පෙ– මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්ඨි භික්ඛවෙ අධම්මඤ්ඤෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ ධම්මඤ්ඤෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණි –පෙ– සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්ඨි භික්ඛවෙ ධම්මඤ්ඤෝති.

10. 4. 3. 6
සාසවධම්ම සුත්තං

සාසවඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අනාසවඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ සාසවෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සාසවෝ ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අනාසවෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනාසවෝ ධම්මෝති.

10. 4. 3. 7
සාවජ්ජ සුත්තං

සාවජ්ජඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අනවජ්ජඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ සාවජ්ජෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ-මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සාවජ්ජෝ ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අනවජ්ජෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති අනවජ්ජෝ ධම්මෝ ති.

10. 4. 3. 8
තපනීය සුත්තං

තපනීයඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අතපනීයං ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ තපනීයෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ තපනීයෝ ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අතපනීයෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අතපනීයෝ ධම්මෝ ති.

10. 4. 3. 9
ආචයගාමී සුත්තං

ආචයගාමීඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, අපචයගාමීඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ ආචයගාමී ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ-මිච්ඡාදිට්ඨි අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ආචයගාමී ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අපචයගාමී ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අපචයගාමී ධම්මෝ ති.

10. 4. 3. 10
දුක්ඛුද්‍රය සුත්තං

දුක්ඛුද්‍රයඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, සුඛුද්‍රයඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ දුක්ඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ:

ප ණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ සුඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සුඛුද්‍රයෝ ධම්මෝ ති.

10. 4. 3. 11
දුක්ඛවිපාක සුත්තං

දුක්ඛ විපාකඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, සුඛවිපාකඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ දුක්ඛවිපාකෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛ විපාකෝ ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ සුඛ විපාකෝ ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සුඛ විපාකෝ ධම්මෝ ති.

සාධුවගෙගා තතියෝ.

4. අරියමගගවගෙගා

10. 4. 4. 1

අරියමගග සුත්තං

අරියමග්ගඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අනරියමග්ගං ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනරියො මග්ගො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී-සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අරියො මග්ගො ති.

10. 4. 4. 2

කණ්හමගග සුත්තං

කණ්හමග්ගඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, සුක්ක මග්ගඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ කණ්හො මග්ගො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කණ්හො මග්ගො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සුක්කො මග්ගො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සුක්කො මග්ගො ති.

10. 4. 4. 3

සද්ධම්ම සුත්තං

සද්ධම්මඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසිස්සාමි, අසද්ධම්මඤ්ච. තං සුණාථ-පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො:

පාණාතිපාතො-මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසද්ධම්මො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සද්ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී-සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සද්ධම්මොති.

10. 4. 4. 4

සපපුරිසධම්ම සුත්තං

සපපුරිසධම්මඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ දෙසිසසාමී, **අසපපුරිසධම්මඤ්ච** තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ **අසපපුරිසධම්මෝ**:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ **අසපපුරිස** ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ **සපපුරිසධම්මෝ**:

පාණාතිපාතා වෙරමණී-පෙ-සම්මාදිට්ඨි,

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ **සපපුරිස** ධම්මොති.

10. 4. 4. 5

උපපාදෙතබ්බධම්ම සුත්තං

උපපාදෙතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසසාමී, න උපපාදෙතබ්බඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ න උපපාදෙතබ්බා ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ න උපපාදෙතබ්බා ධම්මෝ.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ උපපාදෙතබ්බා ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි,

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ උපපාදෙතබ්බා ධම්මෝ :

10. 4. 4. 6

ආසෙවිතබ්බධම්ම සුත්තං

ආසෙවිතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිසසාමී, නාසෙවිතබ්බඤ්ච, තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ නාසෙවිතබ්බා ධම්මෝ:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නාසෙවිතබ්බා ධම්මෝ

කතමෝ ච භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බා ධම්මෝ:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ආසෙවිතබ්බා ධම්මොති.

10. 4. 4. 7

භාවෙතබ්බධම්ම

භාවෙතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි. නභාවෙතබ්බං ච තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ න භාවෙතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නභාවෙතබ්බා ධම්මා.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ භාවෙතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භාවෙතබ්බා ධම්මාති.

10. 4. 4. 8

බහුලීකාතබ්බධම්ම

බහුලීකාතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, නබහුලීකාතබ්බඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ න බහුලීකාතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ න බහුලීකාතබ්බා ධම්මා.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ බහුලීකාතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතා වෙරමණී - සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ බහුලීකාතබ්බා ධම්මාති.

10. 4. 4. 9

අනුසසරිතබ්බධම්ම

අනුසසරිතබ්බඤ්ච වෝ භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, නානුසසරිතබ්බඤ්ච තං සුණාථ -පෙ-

කතමෝ ච භික්ඛවෙ නානුසසරිතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතෝ -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ නානුසසරිතබ්බා ධම්මා.

කතමෝ ච භික්ඛවෙ අනුසසරිතබ්බා ධම්මා:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මාදිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අනුසසරිතබ්බා ධම්මාති.

10. 4. 4. 10

සච්ඡිකාතබ්බධම්ම සුත්තං

සච්ඡිකාතබ්බඤ්ච වො භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසිස්සාමි, න සච්ඡිකාතබ්බඤ්ච. තං සුණාථ -පෙ-

කතමො ච භික්ඛවෙ න සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතො -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨි. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ න සච්ඡිකා-තබ්බො ධම්මො,

කතමො ච භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මො:

පාණාතිපාතා වෙරමණී -පෙ- සම්මා දිට්ඨි.

අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සච්ඡිකාතබ්බො ධම්මොති.

අරියමග්ග වග්ගො චතුත්ථො.

5. අපරපුග්ගල වග්ගො

10. 4. 5. 1- 12

සෙවිතබ්බාදි දවාදස සුත්තානි

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො, කතමෙහි දසහි:

පාණතිපාතී හොති, අදින්නාදයී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනවාචො[1] හොති, ඵරුසවාචො හොති සම්ඵපපලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, මිච්ඡදිට්ඨිකො හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො,

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බො. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සම්ඵපපලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලූ හොති, අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, සම්මා දිට්ඨිකො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො සෙවිතබ්බොති.

2. දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො න භජිතබ්බො -පෙ- භජිතබ්බොති.

3. න පයිරුපාසිතබ්බො -පෙ- පයිරුපාසිතබ්බොති,
4. න පුජ්ජො හොති -පෙ- පුජ්ජො හොතීති,
5. න පාසංසො හොති -පෙ- පාසංසො හොතීති,
6. අගාරවො හොති -පෙ- සගාරවො හොතීති,
7. අප්පතිස්සො හොති -පෙ- සප්පතිස්සො[2] හොතීති,
8. නාරාධකො හොති -පෙ- ආරාධකො හොතීති,
9. න විසුජ්ඣති -පෙ- විසුජ්ඣතීති.
10. මානං නාභිහොති -පෙ- මානං අනභිහොතීති.
11. පඤ්ඤාය න වඩ්ඪති -පෙ- පඤ්ඤාය වඩ්ඪතීති.

---

1. පිසුණවාචො - මජසං.
2. අප්පතිකෙබාහොති -පෙ- සප්පතිකෙබා, සිඝු.

12. බහුං අපුඤ්ඤං පසවති –පෙ– බහුං පුඤ්ඤං පසවති, කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලු හොති, අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, සම්මාදිට්ඨිකො හොති,

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො පුග්ගලො බහුං පුඤ්ඤං පසවතීති

පුග්ගලවග්ගො පඤ්චමො.

චතුත්ථො පණ්ණාසකො.

පණ්ණාසාතිරෙක සුත්තානි

1. කරජකාථවග්ගෝ

10. 5. 1. 1

පඨමනිරය සුත්තං

[සාවත්ථී]

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාතී හොති ලුද්දෙ ලොහිතපාණි හතපහතෙ නිව්විච්ඡො අදයාපන්නො සබ්බපාණභූතෙසු.

2. අදින්නාදායී හොති. යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, තං අදින්නං තෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදාතා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති. යා තා මාතුරක්ඛිතා පිතුරක්ඛිතා මාතා-පිතුරක්ඛිතා භාතුරක්ඛිතා භගිනිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා ගොත්තරක්ඛිතා ධම්ම රක්ඛිතා සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසො මාලා ගුලපරික්ඛිත්තාපි, තථා රූපාසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති.

4. මුසාවාදී හොති සභාගතො[1] වා පරිසගතො වා ඤාති මජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣගතො වා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො 'එහමෙඤ්ඤ පුරිස, යං ජානාහි, තං වදෙහී'ති. සො අජානං වා ආහ 'ජානාමී'ති. ජානං වා ආහ 'න ජානාමී'ති අපස්සං වා ආහ, 'පස්සාමී'ති පස්සං වා ආහ, න පස්සාමී'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිස-කිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජානමුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනාවාචො හොති, 'ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය. ඉති සමග්ගානං වා භෙත්තා, භින්නානං වා අනුප්පදාතා, වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගනන්දී වග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති

6. ඵරුසාවාචො හොති, යා සා වාචා අණ්ඩකා කක්කසා පරකටුකා පරාභිසජ්ජනී කොධසාමන්තා අසමාධිසංවත්තනිකා තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

---

1. සභාගතෙ වා හොති පරිසගතෙ වා - මජ්ඣං

7. සමඵප්පලාපී හොති අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්ථවාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අනිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං අනත්ථසංහිතං.

8. අභිජ්ඣාලූ හොති යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං, තං අභිජ්ඣිතා හොති, 'අහොවත[1] යං පරස්ස තං මම අස්සා'ති.

9. බ්‍යාපන්නචිත්තෝ හොති පදූට්ඨමනසඞ්කප්පෝ, 'ඉමේ සත්තා හඤ්ඤන්තු වා බජ්ඣන්තු වා උච්ඡිජ්ජන්තු වා විනස්සන්තු වා මා වා අහෙසුන්ති''.

10. මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති විපරීතදස්සනෝ, 'නත්ථි දින්නං, නත්ථි යිට්ඨං, නත්ථි හුතං, නත්ථි සුකට දුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකෝ, නත්ථි අයං ලෝකෝ, නත්ථි පරෝ ලෝකෝ, නත්ථි මාතා, නත්ථි පිතා. නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි ලොකෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලෝකං පරඤ්ච ලෝකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති'නි.

ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ දසහි ඨමෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකබිත්තෝ එවං නිරයෙ.

දසහි භික්ඛවෙ ඨමෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකබිත්තෝ එවං සග්ගෙ. කතමෙහි දසහි:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හොති, නිහිතදණ්ඩා නිහිතසත්ථෝ, ලජ්ජී දයාපන්නෝ සබ්බපාණ-භූතහිතානුකම්පී විහරති.

2. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතෝ හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා, න තං අදින්නං ථෙය්‍ය-සඞ්ඛාතං ආදතා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතෝ හොති. යා තා මාතුරක්ඛිතා, පිතුරක්ඛිතා, මාතා පිතුරක්ඛිතා, භාතු රක්ඛිතා, භගිනිරක්ඛිතා ඤාතිරක්ඛිතා, ගොත්තරක්ඛිතා, ධම්මරක්ඛිතා, සස්සාමිකා සපරිදණ්ඩා අන්තමසෝ මාලාගුල පරික්ඛිත්තා පි, තථාරූපාසු න චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති.

---

1. චතාය. – සී්ම්.

4. මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතෙ හොති. සභාගතෙ වා පරිසගතෙ වා ඤාතිමජ්ඣගතෙ වා පූගමජ්ඣගතෙ වා රාජකුල මජ්ඣගතෙ වා අභිනීතෙ සක්ඛිපුට්ඨෙ, "එහමෙභො පුරිස, යං ජානාහි, තං වදෙහී"ති. සො අජානං වා ආහ: 'න ජානාමී'ති. ජානං වා ආහ, 'ජානාමී'ති, අපස්සං වා ආහ 'න පස්සාමී'ති, පස්සං වා ආහ, 'පස්සාමී'ති ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා න සම්පජාන මුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතෙ හොති. න ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය, ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදාතා සමග්ගාරාමො සමග්ගරතො සමග්ග නන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති.

6. එරුසං වාචං පහාය එරුසාය වාචාය පටිවිරතෙ හොති. යා තා වාචා නෙලා කණ්ණ සුඛා පෙමණියා හදයඞ්ගමා පොරී බහුජන කන්තා බහුජන මනාපා තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතෙ හොති. කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති, කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං.

8. අනභිජ්ඣාලු හොති, යං තං පරස්ස පරික්ඛාරූපකරණං, තං අනභිජ්ඣිතා හොති, "අහො වත යං පරස්ස තං මම අස්සා"ති.

9. අබ්‍යාපන්නචිත්තො හොති අප්පදුට්ඨමනසඞ්කප්පො, 'ඉමෙ සත්තා අවෙරා හොන්තු අව්‍යාපජ්ජා අනීඝා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තු"ති.

10. සම්මා දිට්ඨිකො හොති අවිපරීතදස්සනො, 'අත්ථි දින්නං අත්ථි යිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකට දුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකො, අත්ථි පරො ලොකො, අත්ථි මාතා, අත්ථි පිතා, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා, සම්මා පටිපන්නා, යො ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තී'ති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙ.

10. 5. 1. 2

දුතියනිරය සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාති හොති ලුද්දො ලොහිතපාණි, හතප්පහතෙ නිවිට්ඨො අදයාපන්නො සබ්බපාණභූතෙසු. අදින්නාදායී හොති -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති -පෙ- මුසාවාදී හොති -පෙ- පිසුණාවාචො හොති -පෙ- ඵරුසා වාචො හොති -පෙ- සම්ඵප්පලාපී හොති -පෙ- අභිජ්ඣාලු හොති -පෙ- ව්‍යාපන්නචිත්තා හොති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති විපරීතදස්සනො, "නත්ථි දින්නං, නත්ථි යිට්ඨං, නත්ථි හුතං, නත්ථිසුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, නත්ථි අයං ලොකො, නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි මාතා, නත්ථි පිතා, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්තී'ති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙති.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙ: කතමෙහි දසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චෝ පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හොති නිහිත දණ්ඩා නිහිත සත්ථා ලජ්ජී දයාපන්නා සබ්බපාණ භූත හිතානුකම්පී විහරති. අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානා පටිවිරතෝ හොති -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතෝ හොති -පෙ- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතෝ -පෙ- පිසුනං වාචං පහාය පිසුනා වාචා පටිවිරතෝ හොති -පෙ- ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතෝ හොති -පෙ- සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතෝ හොති -පෙ- අනභිජ්ඣාලූ හොති -පෙ- අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ හොති -පෙ- සම්මා දිට්ඨිකෝ හොති අවිපරීතදස්සනෝ: ‘අත්ථි දින්නං, අත්ථි යිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකට දුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකෝ, අත්ථි අයං ලොකෝ, අත්ථි පරෝ ලොකෝ, අත්ථි මාතා, අත්ථි පිතා, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති’ ති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථාභතං නික්ඛිත්තෝ එවං සග්ගෙ ති.

10. 5. 1. 3

මාතුගාම සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතා මාතුගාමෝ යථාභතං නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතී හොති අදින්නාදායී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුනා වාචා හොති, ඵරුස වාචා හොති, සම්ඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්න චිත්තා හොති, මිච්ඡා දිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි බොභික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතා මාතුගාමෝ යථාභතං නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො මාතුගාමො යථාහතං නිකඛිත්තො එවං සග්ගෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, එරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, සම්ඵපපලාපා පටිවිරතො හොති, අනභිජ්ඣාලු හොති, අබ්‍යාපන්න-චිත්තො හොති, සම්මාදිට්ඨිකො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො මාතුගාමො යථා හතං නිකඛිත්තො එවං සග්ගෙති.

10. 5. 1. 4

උපාසිකා සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතා උපාසිකා යථාහතං නිකඛිත්තා එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතිනී හොති, අදින්නාදයිනී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරිණී හොති, මුසාවාදිනී හොති, පිසුනාවාචා හොති, එරුසාවාචා හොති, සම්ඵපපලාපිනී හොති, අභිජ්ඣාලුනී හොති, බ්‍යාපන්න චිත්තා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතා උපාසිකා යථාහතං නිකඛිත්තා එවං නිරයෙ.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතා උපාසිකා යථාහතං නිකඛිත්තා එවං සග්ගෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතා හොති -පෙ- සම්මාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතා උපාසිකා යථාහතං නිකඛිත්තා එවං සග්ගෙති.

10. 5. 1. 5

විසාරද සුත්තං

දසහි භික්ඛවේ ධම්මේහි සමන්නාගතා උපාසිකා අවිසාරද අගාරං අජ්ඣාවසති. කතමේහි දසහි:

පාණාතිපාතිනී හොති, අදින්නාදායිනී හොති, කාමේසු මිච්ඡාචාරිනී හොති, මුසාවාදිනී හොති, පිසුනාවාචා හොති, ඵරුසවාචා හොති, සම්ඵප්පලාපිනී හොති, අභිජ්ඣාලුනී හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තා හොති, මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමේහි ඛො භික්ඛවේ දසහි ධම්මේහි සමන්නාගතා උපාසිකා අවිසාරද අගාරං අජ්ඣාවසති.

දසහි භික්ඛවේ ධම්මේහි සමන්නාගතා උපාසිකා විසාරද අගාරං අජ්ඣාවසති. කතමේහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතා හොති, අදින්නාදානා පටිවිරතා හොති, කාමේසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතා හොති, මුසාවාද පටිවිරතා හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතා හොති, ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතා හොති, සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතා හොති, අනභිජ්ඣාලුනී හොති, අබ්‍යාපන්න-චිත්තා හොති, සම්මාදිට්ඨිකා හොති.

ඉමේහි ඛො භික්ඛවේ දසහි ධම්මේහි සමන්නාගතා උපාසිකා විසාරද අගාරං අජ්ඣාවසතීති.

10. 5. 1. 6

සංසප්පනීය පරියාය සුත්තං

සංසප්පනීයපරියායං වො භික්ඛවේ දෙසිස්සාමි තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමීති. එවං භන්තේති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

කතමො ච සො භික්ඛවේ සංසප්පනීයපරියායො ධම්මපරියායො:

කම්මස්සකා භික්ඛවේ සත්තා කම්මදායාද කම්මයොනී කම්මබන්ධු කම්මපටිසරණා, යං කම්මං කරොන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාද භවන්ති.

ඉධ භික්ඛවේ එකච්චෝ පාණාතිපාති හොති ලුද්දෝ ලොහිතපාණී හතප්පහතේ නිවිට්ඨෝ අදයාපන්නෝ සබ්බපාණභූතෙසු, සෝ සංසප්පති කායෙන, සංසප්පති වාචාය, සංසප්පති මනසා, තස්ස පිමිහං කායකම්මං හොති, පිමිහං වචීකම්මං, පිමිහං මනොකම්මං, පිමිහා ගති, පිමිහුපපත්ති. පිමිහගතිකස්ස බෝ පනාහං භික්ඛවේ පිමිහුපපත්තිකස්ස ද්වින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමි, යෙ වා එකන්ත දුක්ඛා නිරයා, යා වා සංසප්ප-ජාතිකා තිරච්ඡානයොනි.

කතමා ච සා භික්ඛවේ සංසප්පජාතිකා තිරච්ඡානයොනි: අහී විච්ඡිකා, සතපදී, නකුලා, බිළාරා, මූසිකා, උලූකා, යෙ වා පනඤ්ඤෙපි කෙචි තිරච්ඡාන යොනිකා සත්තා මත්තුසෙස දිසවා සංසප්පන්ති. ඉති බෝ භික්ඛවේ භූතා භූතස්ස උපපත්ති හොති, යං කරොති, තෙන උප-පජ්ජති, උපපන්නමෙතං එස්සා ඵුස්සන්ති. එවංපහං භික්ඛවේ 'කම්ම-දයාද සත්තා' ති වදමි.

ඉධ පන භික්ඛවේ එකච්චෝ අදින්නාදායී හොති -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති -පෙ- මුසාවාදී හොති -පෙ- පිසුනවාචෝ හොති -පෙ- ඵරුසවාචෝ හොති -පෙ- සම්ඵප්පලාපී හොති -පෙ- අභිජ්ඣාලූ හොති -පෙ- බ්‍යාපන්නචිත්තෝ හොති -පෙ- මිච්ඡාදිට්ඨිකෝ හොති විපරීතදස්සනෝ:

"නත්ථි දින්නං -පෙ- නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා, යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා-සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති" ති. සෝ සංසප්පති කායෙන, සංසප්පති වාචාය, සංසප්පති මනසා, තස්ස පිමිහං කායකම්මං හොති, පිමිහං වචී-කම්මං, පිමිහං මනොකම්මං, පිමිහා ගති, පිමිහුපපත්ති.

පිමිහගතිකස්ස බෝ පනාහං භික්ඛවේ පිමිහුපපත්තිකස්ස ද්වින්නං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමි, යෙ වා එකන්තදුක්ඛා නිරයා, යා වා සං සප්පජාතිකා තිරච්ඡානයොනි.

---

1. සං සප්පති පරිසෘශං - අමර කථා.

කතමා ච සා භික්ඛවෙ සං සප්පජාතිකා තිරච්ඡාන යොනි: අහී, විච්ඡිකා, සතපදී, නකුලා, බිළාරා මූසිකා උලූකා, යෙ වා පනඤ්ඤෙ පි කෙචි තිරච්ඡානයොනිකා සත්තා මනුස්සෙ දිස්වා සංසප්පන්ති. ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපත්ති හොති. යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති, උපපන්නමෙතං එස්සා ඵුසන්ති, එවංපහං භික්ඛවෙ 'කම්ම දයාද සත්තාති වදමි.

කම්මස්සකා භික්ඛවෙ සත්තා කම්මදයාද කම්මයොනි කම්ම බන්ධු කම්ම පටිසරණා, යං කම්මං කරොන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාද භවන්ති.

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති නිහිත දණ්ඩො නිහිතසත්ථො ලජ්ජී දයාපන්නො සබ්බපාණභූත හිතානුකම්පී විහරති. සො න සංසප්පති කායෙන, න සං සප්පති වාචාය න සංසප්පති මනසා. තස්ස උජුං කාය කම්මං හොති, උජුං වචිකම්මං, උජුං මනො කම්මං, උජු ගති, උජූපපත්ති. උජුගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ උජූපපත්තිකස්ස දවින්තං ගතීනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමි, යෙ වා එකන්ත සුඛා සග්ගා, යානි වා පන තානි උච්චාකුලානි ඛත්තිය මහාසාළ කුලානි වා බ්‍රාහ්මණමහාසාළකුලානි වා ගහපති මහාසාළකුලානි වා අඩ්ඪානි මහද්ධනානි මහාභොගානි පහූතජාතරූපරජතානි පහූත විත්තූපකරණානි පහූතධනධඤ්ඤානි.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපත්ති හොති යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති, උපපන්නමෙනං එස්සා ඵුස්සත්ති. එවංපහං භික්ඛවෙ කම්මදයාද සත්තාති වදමි.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටි-විරතො හොති -පෙ- කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති -පෙ- මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිවිරතො හොති -පෙ- පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති -පෙ- එරුසං වාචං පහාය එරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති -පෙ- සම්ඵප්පලාපං පහාය සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති -පෙ- අනභිජ්ඣාලූ හොති -පෙ- අබ්‍යාපන්න චිත්තො හොති -පෙ- සම්මාදිට්ඨිකො හොති අවිපරිත දස්සනො:

1. උජුං - මජසං.

අත්ථි දින්නං, අත්ථි යිට්ඨං, අත්ථි හුතං, අත්ථි සුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, අත්ථි අයං ලොකො, අත්ථි, පරො ලොකො, අත්ථි මාතා, අත්ථි පිතා, අත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, අත්ථි ලොකෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මාපටිපන්නා, යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති ති. සො න සංසප්පති කායෙන, න සංසප්පති වාචාය, න සංසප්පති මනසා, තස්ස උප්පුං කාය කම්මං හොති, උප්පුං වචීකම්මං, උප්පුං මනො කම්මං, උප්පුගති, උප්පුපපත්ති.

උප්පුගතිකස්ස ඛො පනාහං භික්ඛවෙ උප්පුපත්තිකස්ස ඨිතිනං ගතිනං අඤ්ඤතරං ගතිං වදමි. යෙ වා එකන්නසුඛා සත්තා, යානි වා පන තානි උච්චාකුලානි ඛත්තියමහාසාල කුලානි වා, බ්‍රාහ්මණ මහාසාලකුලානි වා ගහපති මහාසාල කුලානි වා, අඩ්ඪානි මහද්ධනානි මහා භොගානි පහූත-ජාතරූපරජතානි පහූතවිත්තූපකරණානි, පහූතධනධඤ්ඤානි, ඉති ඛො භික්ඛවෙ භූතා භූතස්ස උපපත්ති, හොති යං කරොති, තෙන උපපජ්ජති උපපන්නත්තනං එසස්සා ඵුසන්ති. එවංපහං භික්ඛවෙ කම්මදයාද සත්තාති වදමි.

කම්මස්සකා භික්ඛවෙ සත්තා කම්මදයාද කම්මයොනි කම්මබන්ධු කම්මපටිසරණා යං කම්මං කරොන්ති කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාද හවන්ති.

අයං ඛො සො භික්ඛවෙ සංසප්පනියපරියායො ධම්ම පරියායොති.

10. 5. 1. 7

පඨමසඤ්චෙතනික සුත්තං

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අපපටිසංවිදිත්වා ව්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ ව ධම්මෙ උපපජ්ජෙ[1] වා අපරෙ වා පරියායෙ. න ත්වෙ වාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අපපටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්සන්ත කිරියං වදමි.

---

1. උපපජ්ජ. වා–සී. ඉ.–ම ජ සං

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. චතුබ්බිධා වචීකම්මන්ත සන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. තිවිධා මනො කම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛ විපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්ත සන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති:

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා පාණාතිපාතී හොති ලුද්දො ලොහිතපාණි හතපහතෙ නිව්ට්ඨො අදයාපන්නො සබ්බපාණභූතෙසු.

2. අදින්නාදයී හොති. යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා අදින්නං ථෙය්‍ය සඞ්ඛාතං ආදතා හොති.

3. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, යා තා මාතුරක්ඛිතා -පෙ- අන්නමසො මාලාගුලපරික්ඛිත්තා පි, තථාරූපාසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා කාය කම්මන්ත සන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචී කම්මන්ත සන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛ විපාකා හොති.

4. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා මුසාවාදී හොති, සභාගතො වා[1] පරිසගතො වා[1] ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣගතො වා රාජකුල මජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛි පුට්ඨො, ''එහම්භො පුරිස යං ජානාසි තං වදෙහී''ති. සො අජානං වා ආහ 'ජානාමී' ති. ජානං වා ආහ 'න ජානාමී' ති. අපස්සං වා ආහ, 'පස්සාමී'ති, පස්සං වා ආහ, 'න පස්සාමී'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිස කිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජාන මුසාභාසිතා හොති.

1. සභගගතො වා පරිසගගතො වා – මජ්ඣං

5. පිසුනවාචො හොති. ඉතො සුත්වා අමුත්ර අඤ්ඤතා ඉමෙසං භෙදය, අමුත්ර වා සුත්වා ඉමෙසං අඤ්ඤතා අමූසං භෙදය. ඉති සමග්ගානං වා භෙත්තා, භින්නානං වා අනුප්පදතා වග්ගාරාමො වග්ගරතො වග්ගනන්දි වග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති.

6. එරුසවාචො හොති, යා සා වාචා අණ්ඩකා කක්කසා පරකටුකා පරාභිසජ්ජනී කොධසංහිතා අසමාධිසංවත්තනිකා, තථාරූපිං වාචං භාසිතා හොති.

7. සම්ඵප්පලාපී හොති, අකාලවාදී අභූතවාදී අනත්ථවාදී අධම්මවාදී අවිනයවාදී අනිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති අකාලෙන අනපදෙසං අපරියන්තවතිං අනත්ථසංහිතං.

එවං ඛො භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මස්ස සඤ්ඤාස ඛ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤුත්තනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධාමනො කම්මස්ස සඤ්ඤා සඛ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤුත්තනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

8. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙවා අභිජ්ඣාලූ හොති, යං තං පරස්ස පරවිත්තූප කරණං තං අභිජ්ඣිතා මහොති: අහො වත යං[1] පරස්ස තං මම්මස්සා''ති.

9. ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති පදූසිමනසංකප්පො 'ඉමෙ සත්තා හඤ්ඤන්තු වා බජ්ඣන්තු වා උච්ඡිජ්ජන්තු වා විනස්සන්තු වා මා වා අහෙසුන්ති'.

10. මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති විපරිතදස්සනො, 'නත්ථි දින්නං නත්ථි යිට්ඨං, නත්ථි හුතං, නත්ථි සුකටදුක්කටානං කම්මානං ඵලං විපාකො, නත්ථි අයං ලොකො, නත්ථි පරො ලොකො, නත්ථි මාතා, නත්ථි පිතා, නත්ථි සත්තා ඔපපාතිකා, නත්ථි ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සම්මග්ගතා සම්මා-පටිපන්නා යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡි-කත්වා පවෙදෙන්තී'ති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා මනො කම්මස්ස සඤ්ඤාසඛ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤුත්තනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

---

1. වත්‍රයං – සීමු.

තිවිධ කායකම්මන්තසඤ්ඤාසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායස්සභෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

චතුබ්බිධවචීකම්මන්තසඤ්ඤාසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායස්සභෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

තිවිධමනොකම්මන්තසඤ්ඤාසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ, සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අපණ්ණකෝ මණි උද්ධං වීතෙතා යෙන යෙනෙව පතිට්ඨාති, සුපතිට්ඨිතායෙව පතිට්ඨාති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තිවිධ කායකම්මන්ත සඤ්ඤාසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා සත්තා කායස්සභෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. චතුබ්බිධ වචීකම්මන්ත සඤ්ඤා සබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙත-නිකාහෙතු වා සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මණා අපායං දුග්ගතිං විනිපා තං නිරයං උපපජ්ජන්ති. තිවිධ මනො කම්මන්තසඤ්ඤාසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකාහෙතු වා සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අපටිසංවිදිත්වා ව්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ ව ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ.

න ත්වෙවාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අපටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්සන්තකිරියං වදමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්ත සමපත්ති කුසල සඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති, චතුබ්බිධා වචීකම්මන්ත සමපත්ති කුසල සඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති, තිවිධා මනොකම්මන්තසමපත්ති-කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාක හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්න සමපන්නී කුසලසඤ්ඤුතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

1. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චෙ පාණාතිපාතං පහාය පාණාතිපාතා පටිවිරතෙ හොති නිහිතදණ්ඩා නිහිතසත්ථෙ ලජ්ජී දයාපන්නා සබ්බපාණභූතහිතානුකම්පී විහරති.

2. අදින්නාදනං පහාය අදින්නාදනා පටිවිරතෙ හොති: යං තං පරස්ස පරවිත්තූපකරණං ගාමගතං වා අරඤ්ඤගතං වා න තං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදතා හොති.

3. කාමෙසුමිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතෙ හොති. යා තා මාතුරක්ඛිතා -පෙ- අන්තමසො මාලාගුළ පරික්ඛිත්තාපි තථාරූපාසු න චාරිත්තං ආපජ්ජිතා හොති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්න සමපත්ති කුසලසඤ්ඤුතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මන්න සමපත්ති කුසලසඤ්ඤුතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති:

4. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චෙ මුසාවාදං පහාය මුසාවාදා පටිවිරතෙ හොති, සභාගතෙ වා පරිසගතෙ වා ඤාතිමජ්ඣගතෙ වා පූගමජ්ඣගතෙ වා රාජකුලමජ්ඣගතෙ වා අභිනීතෙ සක්ඛිපුට්ඨෙ 'එහමෙහා පුරිස යං ජානාසි, තං වදෙහී'ති. සො අජානං වා ආහ: 'න ජානාමී'ති. ජානං වා ආහ: 'ජානාමී'ති. අපස්සං වා ආහ: 'න පස්සාමී'ති. පස්සං වා ආහ: 'පස්සාමී'ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා න සම්පජාන මුසා භාසිතා හොති.

5. පිසුනං වාචං පහාය පිසුනාය වාචාය පටිවිරතෙ හොති. න ඉතො සුත්වා අමුත්‍ර අක්ඛාතා ඉමෙසං භෙදාය, අමුත්‍ර වා සුත්වා න ඉමෙසං අක්ඛාතා අමූසං භෙදාය. ඉති භින්නානං වා සන්ධාතා සහිතානං වා අනුප්පදතා, සමග්ගාරාමො සමග්ගරතෙ සමග්ගනන්දී සමග්ගකරණිං වාචං භාසිතා හොති.

6. එරුසං වාචං පහාය එරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, යා සා වාචා නෙළා කණ්ණසුඛා පෙමනීයා හදයඞගමා පොරී බහුජනකන්තා බහුජනමනාපා, තථාරූපං වාචං භාසිතා හොති.

7. සම්ඵපපලාපං පහාය සම්ඵපපලාපා පටිවිරතො හොති, කාලවාදී භූතවාදී අත්ථවාදී ධම්මවාදී විනයවාදී නිධානවතිං වාචං භාසිතා හොති කාලෙන සාපදෙසං පරියන්තවතිං අත්ථසංහිතං. එවං ඛො භික්ඛවෙ වතුබ්බිධා වචීකම්මන්තසමපන්නි කුසලසඞ්ඛතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛ විපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්තසමපන්නි කුසල සඞ්ඛතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති:

8. ඉධ භික්ඛවෙ එකවෙච්චා අනභිජ්ඣාලූ හොති. යං තං පරස්ස පරිවිතතූපකරණං තං අනභිජ්ඣිතා හොති, 'අහො වත යං පරස්ස තං මමස්සා'ති.

9. අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති අපපදුට්ඨමනසඞකප්පො 'ඉමෙ සත්තා අවෙරා අබ්‍යාපජ්ඣා අනීඝා සුඛී අත්තානං පරිහරන්තූති.

10. සම්මාදිට්ඨිකො හොති අවිපරීතදස්සනො, අත්ථි දින්නං, අත්ථි යිට්ඨං, -පෙ- යෙ ඉමඤ්ච ලොකං පරඤ්ච ලොකං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පවෙදෙන්ති'ති.

එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්තසමපන්නි කුසල සඞ්ඛතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

තිවිධකායකම්මන්තසමපන්නි කුසලසඞ්ඛතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. වතුබ්බිධ වචීකම්මන්තසමපන්නි කුසලසඞ්ඛතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. තිවිධ මනොකම්මන්ත සමපන්නි කුසලසඞ්ඛතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අපණ්ණකො මණි උද්ධං බිත්තො යෙන යෙනෙව පතිට්ඨාති සුප්පතිට්ඨිතං යෙව පතිට්ඨාති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තිවිධ කායකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්චෙතනිකා හෙතු වා සත්තා කායස්ස හෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

චතුබ්බිධ වචීකම්මන්ත සම්පත්ති කුසලසඤ්චෙතනිකා හෙතු වා සත්තාකායස්ස හෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

තිවිධ මනොකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්චෙතනිකා හෙතු වා සත්තා කායස්ස හෙද පරංමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං ව්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ වා ධම්මෙ, උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ. න ත්වෙවාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියං වදමීති.

10. 5. 1. 8

දුතිය සඤ්චෙතනික සුත්තං

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා ව්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ. න ත්වෙවාහං භික්ඛවෙ සඤ්චෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්සන්තකිරියං වදමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්චෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. චතුබ්බිධා වාචාකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්චෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති. තිවිධා මනොකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්චෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්චෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්චෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්ත සන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසල-සඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකා දුක්ඛුද්‍රයා දුක්ඛවිපාකා හොති.

තිවිධ කායකම්මන්තසන්දොසබ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකාහෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති. චතුබ්බිධවචීකම්මන්ත -පෙ- තිවිධමනොකම්මන්ත සන්දොස-බ්‍යාපත්ති අකුසලසඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිස විදිත්වා ඛ්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරියායෙ. න ත්වෙවාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙත-නිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්සන්තකිරියං වදමි.

තත්‍ර භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති. චතුබ්බිධා වචීකම්මන්තසම්පත්ති කුසල-සඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති. තිවිධා මනොකම්මන්ත-සම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙත-නිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා කායකම්මන්ත-සම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මන්ත සම්පත්තිකුසලසඤ්ඤෙත-නිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ චතුබ්බිධා වචීකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුඛුද්‍රයා සුඛවිපාකා හොති.

කථඤ්ච භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුබුද්‍රයා සුබවිපාකා හොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ තිවිධා මනොකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා සුබුද්‍රයා සුබවිපාකා හොති.

තිවිධකාය කම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්සභෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. චතුබ්බිධවචීකම්මන්ත -පෙ- තිවිධමනොකම්මන්තසම්පත්ති කුසලසඤ්ඤෙතනිකා හෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති. -පෙ-

10. 5. 1. 9

කරජකාය සුත්තං

නාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා[1] ව්‍යන්තීභාවං වදමි. තඤ්ච ඛො දිට්ඨෙ වා ධම්මෙ උපපජ්ජෙ[2] වා අපරෙ වා පරියායෙ. න ත්වෙවාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤෙතනිකානං කම්මානං කතානං උපචිතානං අප්පටිසංවිදිත්වා දුක්ඛස්සන්තකිරියං වදමි.

ස ඛො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං විගතාභිජ්ඣො විගතව්‍යාපාදෙ අසම්මුළ්හො සම්පජානො පතිස්සතො මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති. තථා දුතියං -පෙ- තථා තතියං -පෙ- තථා චතුත්ථං[3] ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය[4] සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

සො එවං පජානාති: "පුබ්බෙ ඛො මෙ ඉදං චිත්තං පරිත්තං අහොසි අභාවිතං. එතරහි පන මෙ ඉදං චිත්තං අප්පමාණං සුභාවිතං. යං ඛො පන කිඤ්චි පමාණකතං කම්මං, න තං තත්‍රාවසිස්සති. න තං තත්‍රාවතිට්ඨති'ති

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ දහරතග්ගෙ වෙ සො අයං[5] කුමාරො මෙත්තං චෙතො විමුත්තිං භාවෙය්‍ය, අපි නු ඛො පාපකම්මං කරෙය්‍යාති? නො හෙතං භන්තෙ.

---

1. අප්පටිසංවෙදිත්වා – මජසං
2. උපපජ්ජං වා-සිමු. මජසං,
3. තථා චතුත්ථිං – මජසං
4. සබ්බත්ථතාය – සී.මු
5. වෙ අයං – ස්‍යා.

අකරොන්තං ඛො පන පාපකම්මං අපි නු ඛො දුක්ඛං ඵුසෙය්‍යාති?

නො හෙතං භන්තෙ. අකරොන්තං හි භන්තෙ පාපකම්මං කුතො දුක්ඛං ඵුසිස්සතී ති.

භාවෙතබ්බා ඛො පනායං භික්ඛවෙ මෙත්තාචෙතොවිමුත්ති ඉත්ථියා වා භික්ඛවෙ පුරිසෙන වා. ඉත්ථියා වා භික්ඛවෙ පුරිසස්ස වා නායං කායො ආදය ගමනියො. චිත්තන්තරො භික්ඛවෙ මවෙවා. සො එවං පජානාති: "යං ඛො මෙ [1]ඉධ කිඤ්චි පුබ්බෙ ඉමිනා කරජකායෙන පාපකම්මං කතං, සබ්බං තං ඉධ වෙදනියං, න තං අනුගං භවිස්සතී"ති.

එවං භාවිතා ඛො භික්ඛවෙ මෙත්තාචෙතොවිමුත්ති අනාගාමිතාය සංවත්තති, ඉධ පඤ්ඤස්ස භික්ඛුනො උත්තරිං විමුත්තිං අප්පටිවිජ්ඣතො.

කරුණාසහගතෙන චෙතසා -පෙ- මුදිතා සහගතෙන චෙතසා -පෙ- උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති. තථා දුතියං - තථා-තතියං - තථාචතුත්ථං - ඉති උද්ධමධො තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ග-තෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ජෙන ඵරිත්වා විහරති.

සො එවං පජානාති, "පුබ්බෙ ඛො මෙ ඉදං චිත්තං අප්පමාණං පරිත්තං අහොසි අභාවිතං, එතරහි පන මෙ ඉදං චිත්තං සුභාවිතං. යං ඛො පන මෙ කිඤ්චි පමාණකතං කම්මං, න තං තත්‍රාවසිස්සති, න තං තත්‍රාවතිට්ඨතී"ති.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ දහරතග්ගෙ වෙ සො අයං කුමාරො උපෙක්ඛං චෙතො විමුත්තිං භාවෙය්‍ය, අපි නු ඛො පාපකම්මං කරෙය්‍යාති?

නො හෙතං භන්තෙ.

අකරොන්තං ඛො පන පාපකම්මං අපි නු ඛො දුක්ඛං ඵුසෙය්‍යාති?

නො හෙතං භන්තෙ.

අකරොන්තං හි භන්තෙ පාපකම්මං කුතො දුක්ඛං ඵුසිස්සතී ති.

---

1. ඉදං - මජ්ඣං

භාවෙතබ්බා බො පනායං භික්ඛවෙ උපෙක්ඛා චෙතො විමුත්ති ඉජ්ඣියා වා පුරිසෙන වා. ඉජ්ඣියා වා භික්ඛවෙ පුරිසස්ස වා නායං කායො ආදය ගමනීයො. විත්තඤ්ඤතරෝ දයං භික්ඛවේ මවෙවා. සො එවං පජානාති: "යං බො මේ ඉධ කිඤ්චි පුබ්බෙ ඉමිනා කරජකායෙන පාපකම්මං කතං, සබ්බං තං ඉධ වෙදනියං. න තං අනුගං භවිස්සති ති. එවං භාවිතා බො භික්ඛවෙ උපෙක්ඛා චෙතොවිමුත්ති අනාගාමීතාය සංවත්ත ති. ඉධ පඤ්ඤස්ස භික්ඛුනෝ උත්තරිං විමුත්තිං අපපටිවිජ්ඣතෝ ති,

10. 5. 1. 10
අධම්මචරියා සුත්තං

අථ බො අඤ්ඤතරෝ බ්‍රාහ්මණා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං[1] වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ බො සො බ්‍රාහ්මණා භගවන්තං එතදවොච:

කෝ නු බො හෝ ගොතම හෙතු, කෝ පච්චයෝ, යෙනම්ධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණ අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති ති?

අධම්මචරියා විසම්චරියා හෙතු බො බ්‍රාහ්මණ එවම්ධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්තීති.

කෝ පන හෝ ගොතම හෙතු, කෝ පච්චයෝ, යෙනම්ධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති?

ධම්මචරියා සම්චරියා හෙතු බො බ්‍රාහ්මණ එවම්ධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්තීති.

---

1. සාරණීයං, – මජ්ඣ.

න බෝ අහං ඉමස්ස භොතෝ ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තේන භාසිතස්ස විත්ථාරේන අත්ථං ආජානාමි. සාධු මේ භවං ගොතමෝ තථා ධම්මං දේසේතු යථාහං ඉමස්ස භොතෝ ගොතමස්ස සඞ්ඛිත්තේන භාසිතස්ස විත්ථාරේන අත්ථං ආජානෙය්‍යන්ති.

තේන හි බ්‍රාහ්මණ, සුණාහි, සාධුකං මනසි කරොහි භාසිස්සාමීති.

එවං භොති බෝ සෝ බ්‍රාහ්මණෝ භගවතෝ පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

තිවිධා[1] බෝ බ්‍රාහ්මණ, කායේන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති. චතුබ්බිධා[2] වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති. තිවිධා මනසා අධම්මචරියා විසම්චරියා හොති.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා[1] කායේන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති: -පෙ- එවං බෝ[3] බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා කායේන අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ චතුබ්බිධා[2] වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති: -පෙ- එවං බෝ[3] බ්‍රාහ්මණ, චතුබ්බිධා වාචාය අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ තිවිධා[1] මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති: -පෙ- එවං බෝ[3] බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා මනසා අධම්මචරියා විසමචරියා හොති.

එවං අධම්මචරියා විසමචරියා හෙතු බෝ බ්‍රාහ්මණ, එවම්ඵෙකච්චේ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

තිවිධා[1] බෝ බ්‍රාහ්මණ, කායේන ධම්මචරියා සමචරියා හොති. චතුබ්බිධා[2] වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති. තිවිධා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

---

1. තිවිධං. සීමු.
2. චතුබ්බිධං. සීමු.
3. එවං බ්‍රාහ්මණ, මජ්ඣ.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති: -පෙ- එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා කායෙන ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ චතුබ්බිධා වාචාය ධම්මචරියා සමචරියා හොති: -පෙ- එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ, චතුබ්බිධා වාචාය ධම්මචරියා සම-චරියා හොති.

කථඤ්ච බ්‍රාහ්මණ තිවිධා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති: -පෙ- එවං ඛො බ්‍රාහ්මණ, තිවිධා මනසා ධම්මචරියා සමචරියා හොති.

එවං ධම්මචරියා සමචරියා හෙතු ඛො බ්‍රාහ්මණ එවමීධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති ති.

අභික්කන්තං ඛො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගතන්ති.

කරජකායවග්ගො පඨමො.

10. සාමඤ්ඤවග්ගෝ

10. 5. 2. 1

පඨම සුත්තං

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකුබ්බිතෙතා එවං නිරයෙ. කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතී හොති, අදින්නාදායී හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, මුසාවාදී හොති, පිසුණාවාචො හොති, එරුසාවාචො හොති, සම්ඵප්පලාපී හොති, අභිජ්ඣාලූ හොති, ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති. මිච්ඡාදිට්ඨිකා හොති. ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකුබ්බිත්තෝ එවං නිරයෙ.

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථා හතං නිකුබ්බිත්තෝ එවං සග්ගෙ කතමෙහි දසහි:

පාණාතිපාතා පටිවිරතෝ හොති. අදින්නාදනා පටිවිරතෝ හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතෝ හොති, මුසාවාද පටිවිරතෝ හොති, පිසුනාය වාචාය පටිවිරතෝ හොති, එරුසාය වාචාය පටිවිරතෝ හොති, සම්ඵපලාපා පටිවිරතෝ හොති. අනභිජ්ඣාලූ හොති, අබ්‍යාපන්නචිත්තෝ හොති, සම්මාදිට්ඨිකෝ හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ දසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකුබ්බිත්තෝ එවං සග්ගෙහති.

10. 5. 2. 2

දුතිය සුත්තං

වීසතියා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ යථාහතං නිකුබ්බිත්තෝ එවං නිරයෙ. කතමෙහි වීසතියා:

අත්තනා ච පාණාතිපාති හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති. අත්තනා ච අදින්නාදායී හොති, පරඤ්ච අදින්නාදනෙ සමාදපෙති.

අත්තනා **ච** කාමෙසු **මිච්ඡාචාරී** හොති, පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ සමාදපෙත්. අත්තනා ච මුසාවාදී හොති, පරඤ්ච මුසාවාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ච පිසුනවාචො හොති, පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති. අත්තනා ච ඵරුසාවාචො හොති, පරඤ්ච ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති. අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපී හොති, පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපෙ සමාදපෙති. අත්තනා ච අභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ච අභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අත්තනා ච ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, පරඤ්ච ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ච මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ වීසතියා ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බන්නා එවං නිරයෙ.

වීසතියා භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බන්නා එවං සග්ගෙ, කතමෙහි වීසතියා,

අත්තනා ච පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච අදින්නාදනා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච මුසාවාද වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා සමාද පෙති. අත්තනා ච ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. අත්තනා ච අනභිජ්ඣාලු හොති, පරඤ්ච අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අත්තනා ච අබ්‍යාපන්නචිත්තො හොති, පරඤ්ච අබ්‍යාපාදෙ සමාදපෙති. අත්තනා ච සම්මාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච සම්මාදිට්ඨියා සමාදපෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ වීසතිසා ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බන්නා එවං සග්ගෙහති.

10. 5. 2. 3

තතිය සුතතං

තිංසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බෙනා එවං නිරයෙ. කතමෙහි තිංසාය:

අත්තනා ච පාණාතිපාතී හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති, පාණාතිපාතෙ ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච අදින්නාදායී හොති, පරඤ්ච අදින්නාදනෙ සමාදපෙති, අදින්නාදනෙ ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති, පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ සමාදපෙති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච මුසාවාදී හොති, පරඤ්ච මුසාවාදෙ සමාදපෙති, මුසාවාදෙ ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච පිසුනවාචො හොති පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති. පිසුනාය වාචාය ච සමනුඤ්ඤා හොති, අත්තනා ච ඵරුසවාචො හොති, පරඤ්ච ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය ච සමනුඤ්ඤා හොති, අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපී හොති, පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපෙ සමාදපෙති, සම්ඵප්පලා -පෙ- ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච අභිජ්ඣාලූ හොති, පරඤ්ච අභිජ්ඣාය සමාදපෙති; අභිජ්ඣාය ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච ව්‍යාපන්න චිත්තො හොති, පරඤ්ච ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, ව්‍යාපාදෙ ච සමනුඤ්ඤා හොති: අත්තනා ච මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති, මිච්ඡාදිට්ඨියා ච සමනුඤ්ඤා හොති. ඉමෙ හි ඛො භික්ඛවෙ තිංසාය ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බෙනා එවං නිරයෙති.

තිංසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාහතං නිකුබ්බෙනා එවං සග්ගෙ. කතමෙහි තිංසාය:

අත්තනා ච පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතා වෙරමණියා සමාදපෙති. පාණාතිපාතා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච අදින්නාදනා වෙරමණියා සමාදපෙති, අදින්නාදනා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤා හොති. අත්තනා ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති. පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා සමාදපෙති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤා හොති.

අත්තනා ච මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච මුසාවාද වෙරමණියා සමාදපෙති, මුසාවාද වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පරුසාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියාච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති. පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. සම්ඵප්පලාපා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච අනභිජ්ඣාලූ හොති, පරඤ්ච අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති, අනභිජ්ඣාය ච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච අබ්‍යාපන්න චිත්තො හොති, පරඤ්ච අව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, අව්‍යාපාදෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති. අත්තනා ච සම්මාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච සම්මාදිට්ඨියා සමාදපෙති, සම්මාදිට්ඨියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තිංසාය ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං සඟෙහති.

10. 5. 2. 4

චතුත්ථ සුත්තං

චත්තාරිසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි චත්තාරිසාය:

අත්තනා ච පාණාතිපාතී හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතෙ සමාදපෙති. පාණාතිපාතෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, පාණාතිපාතස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච අදින්නාදායී හොති, පරඤ්ච අදින්නාදානෙ සමාදපෙති, අදින්නාදානෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, අදින්නාදානස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති. පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ සමාදපෙති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරස්ස ච වණ්ණං භාසති.

අත්තනා ච මුසාවාදී හොති, පරඤ්ච මුසාවාදෙ සමාදපෙති, මුසාවාදෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති. මුසාවාදස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච පිසුන වාචො හොති, පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය සමනුඤ්ඤො හොති, පිසුනාය ච වාචාය වණ්ණං භාසති,

අත්තනා ච ඵරුසවාචො හොති, පරඤ්ච ඵරුසාය වාචාය සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය ච සමනුඤ්ඤො හොති. ඵරුසාය ච වාචාය වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපී හොති, පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපෙ සමාදපෙති, සම්ඵප්පලාපෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, සම්ඵප්පලාපස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච අභිජ්ඣාලූ හොති, පරඤ්ච අභිජ්ඣාය සමාදපෙති, අභිජ්ඣාය ච සමනුඤ්ඤො හොති, අභිජ්ඣාය ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච ව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, පරඤ්ච ව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, ව්‍යාපාදෙ සමනුඤ්ඤො හොති, ව්‍යාපාදස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච මිච්ඡාදිට්ඨියා සමාදපෙති. මිච්ඡාදිට්ඨියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, මිච්ඡාදිට්ඨියා ච වණ්ණං භාසති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරීසාය ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ.

චත්තාරීසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං සග්ගෙ, කතමෙහි චත්තාරීසාය:

අත්තනා ච පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පාණාතිපාතා වෙරමණියා සමාදපෙති, පාණාතිපාතා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, පාණාතිපාතා වෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච අදින්නාදනා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච අදින්නාදනා වෙරමණියා සමාදපෙති, අදින්නාදනා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, අදින්නාදනා වෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා සමාදපෙති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති.

අත්තනා ච මුසාවාද පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච මුසාවාද වෙරමණියා සමාදපෙති, මුසාවාද වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, මුසාවාදවෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච පිසුනාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, පිසුනාය වාචාය වෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා සමාදපෙති, ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. ඵරුසාය වාචාය වෙරමණියා ච වණ්ණං භාසති.

අත්තනා ච සම්ඵප්පලාපා පටිවිරතො හොති, පරඤ්ච සම්ඵප්පලාපා වෙරමණියා සමාදපෙති. සම්ඵප්පලාපා වෙරමණියා ච සමනුඤ්ඤො හොති. සම්ඵප්පලාපා ච වෙරමණියා වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච අනභිජ්ඣාලූ හොති, පරඤ්ච අනභිජ්ඣාය සමාදපෙති. අනභිජ්ඣාය ච සමනුඤ්ඤො හොති, අනභිජ්ඣාය ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච අව්‍යාපන්නචිත්තො හොති, පරඤ්ච අව්‍යාපාදෙ සමාදපෙති, අව්‍යාපාදෙ ච සමනුඤ්ඤො හොති, අව්‍යාපාදස්ස ච වණ්ණං භාසති. අත්තනා ච සම්මාදිට්ඨිකො හොති, පරඤ්ච සම්මාදිට්ඨියා සමාදපෙති, සම්මාදිට්ඨියා ච සමනුඤ්ඤො හොති, සම්මාදිට්ඨියා ච වණ්ණං භාසති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරීසාය ධම්මෙහි සමන්නාගතො යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං සඟෙහති.

10. 5. 2. 5

පඤ්චමාදි සුත්තානි

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ- අක්ඛතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති -පෙ-

10. 5. 2. 6

විසතියා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 7

තිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 8

චත්තාරීසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛතං උපහතං අත්තානා පරිහරති -පෙ- අක්ඛතං අනුපහතං අත්තානං පරිහරති.

10. 5. 2. 9

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඉධෙකච්චො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. -පෙ- ඉධෙකච්චො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

10. 5. 2. 10

වීසතියා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 11

තිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 12

චත්තාරීසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඉධෙකච්චො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති - පෙ - ඉධෙකච්චො කායස්ස භෙදා පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

10. 5. 2. 13

දසහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො බාලො වෙදිතබ්බො -පෙ- පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො -පෙ-

10. 5. 2. 14

වීසතියා භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 15

තිංසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 2. 16

චත්තාරීසාය භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො බාලො වෙදිතබ්බො -පෙ- පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බො. -පෙ- ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරීසාය ධම්මෙහි සමන්නාගතො පණ්ඩිතො වෙදිතබ්බොති.

සාමඤ්ඤ වග්ගො දුතියො.

රාගාදිපෙය්‍යාලං

10. 5. 3. 1

රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙතබ්බා. කතමෙ දස: අසුභසඤ්ඤා මරණසඤ්ඤා ආහාරෙ පටික්කූලසඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා අනිච්චසඤ්ඤා අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤා දුක්ඛෙ අනත්ත සඤ්ඤා පහානසඤ්ඤා විරාගසඤ්ඤා නිරොධසඤ්ඤා, රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙතබ්බා.

10. 5. 3. 2

රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙතබ්බා: කතමෙ දස: අනිච්චසඤ්ඤා අනත්තසඤ්ඤා ආහාරෙ පටික්කූලසඤ්ඤා සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා අට්ඨිකසඤ්ඤා පුළුවකසඤ්ඤා[1] විනීලකසඤ්ඤා විපුබ්බක සඤ්ඤා විච්ඡිද්දකසඤ්ඤා උද්ධුමාතකසඤ්ඤා. රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

10. 5. 3. 3

රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය දසධම්මා භාවෙතබ්බා. කතමෙ දස: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසඞ්කප්පො සම්මාවාචා සම්මාකම්මන්තො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි සම්මාඤාණං සම්මාවිමුත්ති. රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

10. 5. 3. 4 – 6

රාගස්ස භික්ඛවේ පරිඤ්ඤාය -පෙ-

10. 5. 3. 7 – 9

රාගස්ස භික්ඛවේ පරික්ඛයාය -පෙ-

10. 5. 3. 10 – 12

රාගස්ස භික්ඛවේ පහානාය -පෙ-

---

1. පුළුවකසඤ්ඤා - මජ්ඣං.

10. 5. 3. 13 – 15

රාගස්ස භික්ඛවෙ ඛයාය -පෙ-

10. 5. 3. 16 – 18

රාගස්ස භික්ඛවෙ වයාය -පෙ-

10. 5. 3. 19 – 21

රාගස්ස භික්ඛවෙ විරාගාය -පෙ-

10. 5. 3. 22 – 24

රාගස්ස භික්ඛවෙ නිරොධාය -පෙ-

උපසමාය -පෙ-

10. 5. 3. 25 – 27

රාගස්ස භික්ඛවෙ චාගාය -පෙ-

10. 5. 3. 28 – 30

රාගස්ස භික්ඛවෙ පටිනිස්සග්ගාය -පෙ- ඉමෙ දසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

10. 5. 3. 31 – 60

දෙසස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 90

මොහස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 120

කොධස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 150

උපනාහස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 180

මක්ඛස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

• 'උපසමායා'ති පදය දකනිපාතාදිසු රාගපෙය්‍යාලෙ අදිසසමානත්තා අට්ඨාන පතිතන්ති මඤ්ඤෙ.

10. 5. 3. 210

සලාඝඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 240

ඉසසාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 270

මච්ඡරියඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 300

මායාය භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 330

සාඨෙය්‍යඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 360

ථම්භඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 390

සාරම්භඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 420

මානඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5 3. 450

අතිමානඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 480

මදඤ්ඤ භික්ඛවෙ -පෙ-

10. 5. 3. 510

පමාදඤ්ඤ භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය - පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ-. වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- උපසමාය -පෙ- චාගාය -පෙ- පටිනිසසග්ගාය ඉමෙ දසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිට්ඨිතං.

දසකනිපාතො නිට්ඨිතො.

එකාදසකෝ නිපාතෝ

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

1. නිස්සයවග්ගෝ

11. 1. 1.

කිම්ඵල සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවත්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ භගවන්තං එතදවොච:

කිම්ඵලියානි භන්තෙ කුසලානි සීලානි කිමානිසංසානීති. අවිප්පටි-සාරත්ථානි ඛො ආනන්ද කුසලානි සීලානි අවිප්පටිසාරානිසංසානීති.

අවිප්පටිසාරෝ පන භන්තෙ කිම්ඵලියෝ කිම:නිසංසොති? අවිප්පටි-සාරෝ ඛො ආනන්ද පාමොජ්ජත්ථෝ[1] පාමොජ්ජානිසංසොති.

පාමොජ්ජං[1] පන භන්තෙ කිම්ඵලියං කිමානිසංසන්ති: පාමොජ්ජං ඛො ආනන්ද පීතත්ථං පීතානිසංසං.

පීති පන භන්තෙ කිම්ඵලියා කිමානිසංසාති. පීති ඛො ආනන්ද පස්සද්ධත්ථා පස්සද්ධානිසංසා.

පස්සද්ධි පන භන්තෙ කිම්ඵලියා කිමානිසංසාති? පස්සද්ධි ඛො ආනන්ද සුඛත්ථා සුඛානිසංසා.

සුඛං පන භන්තෙ කිම්ඵලියං කිමානිසංසන්ති? සුඛං ඛො ආනන්ද සමාධත්ථං සමාධානිසංසං.

---

1. පාමුජ්ජත්ථෝ පාමුජ්ජානිසංසෝ-සී.මූ

සමාධි පන' හන්තෙ කිමත්ථෝ කිමානිසංසොති? සමාධි ඛෝ ආනන්ද යථාභූතඤාණදස්සනත්ථෝ යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසෝ.

යථාභූතඤාණදස්සනං පන හන්තෙ කිමත්ථියං කිමානිසංසන්ති? යථාභූතඤාණදස්සනං ඛෝ ආනන්ද නිබ්බින්දනත්ථං නිබ්බිදානිසංසං.

නිබ්බිදා පන හන්තෙ කිමත්ථං කිමානිසංසාති? නිබ්බිදා ඛෝ ආනන්ද විරාගත්ථා විරාගානිසංසා.

විරාගෝ පන හන්තෙ කිමත්ථෝ කිමානිසංසොති? විරාගෝ ඛෝ ආනන්ද විමුත්තිඤාණදස්සනත්ථෝ විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසොති.

ඉති ඛෝ ආනන්ද කුසලානි සීලානි අවිප්පටිසාරත්ථානි, අවිප්පටිසාරානිසංසානි. අවිප්පටිසාරෝ පාමොජ්ජත්ථෝ පාමොජ්ජානිසංසෝ. පාමොජ්ජං පීතත්ථං පීතානිසංසං. පීති පස්සද්ධත්ථා පස්සද්ධානිසංසා. පස්සද්ධි සුඛත්ථා සුඛානිසංසා. සුඛං සමාධත්ථං සමාධානිසංසං. සමාධි යථාභූතඤාණදස්සනත්ථෝ යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසෝ. යථාභූතඤාණදස්සනා නිබ්බින්දත්ථං නිබ්බිදානිසංසං, නිබ්බිදා විරාගත්ථා විරාගානිසංසා, විරාගෝ විමුත්තිඤාණදස්සනත්ථෝ විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසෝ. ඉති ඛෝ ආනන්ද කුසලානි සීල නි අනුපුබ්බෙන අඟාය පරෙනන්ති.

11. 1. 2.
න චෙතනාකරණීය සුත්තං

සීලවතෝ භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස න චෙතනාය කරණීයං 'අවිප්පටිසාරෝ මෙ උප්පජ්ජතූ'ති. ධම්මතා ඛෝ එසා භික්ඛවෙ යං සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස අවිප්පටිසාරෝ උප්පජ්ජති.

අවිප්පටිසාරිස්ස[1] භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'පාමොජ්ජං මෙ උප්පජ්ජතූ'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවේ යං අවිප්පටිසාරිස්ස[1] පාමොජ්ජං උප්පජ්ජති.

---

1. අවිප්පටිසාරස්ස-මජ්ඣ.

පමුදිතස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං. පීති මෙ උප්පජ්ජතූ'ති ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පමුදිතස්ස පීති උප්පජ්ජති.

පීතමනස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'කායෝ මෙ පස්සම්භතූති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති.

පස්සද්ධකායස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'සුඛං වෙදියාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං පස්සද්ධකායස්ස සුඛං උප්පජ්ජති.

සුඛිනෝ භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'චිත්තං මෙ සමාධියතූ'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති.

සමාහිතස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'යථාභූතං[1] පජානාමී, පස්සාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං සමාහිතෝ යථාභූතං පජානාති පස්සති[1].

යථාභූතං භික්ඛවෙ ජානතෝ පස්සතෝ න චෙතනාය කරණීයං 'නිබ්බින්දාමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං යථාභූතං ඤාණං පස්සං නිබ්බින්දති.

නිබ්බින්නස්ස[2] භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'විරජ්ජාමී'ති ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං නිබ්බින්නෝ[3] විරජ්ජති.

විරත්තස්ස භික්ඛවෙ න චෙතනාය කරණීයං 'විමුත්තිඤාණදස්සනං සච්ඡිකරොමී'ති. ධම්මතා එසා භික්ඛවෙ යං විරත්තෝ විමුත්තිඤාණදස්සනං සච්ඡිකරොති.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ විරාගො විමුත්තිඤාණදස්සනත්ථෝ විමුත්තිඤාණදස්සනානිසංසෝ. නිබ්බිදා විරාගත්ථා විරාගානිසංසා. යථාභූතඤාණදස්සනං නිබ්බිදත්ථං නිබ්බිදානිසංසං. සමාධි යථාභූතඤාණදස්සනත්ථෝ යථාභූතඤාණදස්සනානිසංසෝ. සුඛං සමාධත්ථං සමාධානිසංසං. පස්සද්ධි සුඛත්ථා සුඛානිසංසා. පීති පස්සද්ධත්ථා පස්සද්ධානිසංසා.

---

1. ජානාමි. ජානාති-මජ්ඣ.
2. නිබ්බින්දස්ස-සීමු
3. නිබ්බින්දෙ-සීමු

පාමොජ්ජං පීතත්ථං පීතානිසංසං. අවිප්පටිසාරෝ පාමොජ්ජත්ථෝ පාමොජ්ජානිසංසෝ. කුසලානි සීලානි අවිප්පටිසාරත්ථානි අවිප්පටිසාරානිසංසානි.

ඉති බෝ භික්ඛවේ ධම්මා ච ධම්මේ[1] අභිසන්දෙන්ති. ධම්මා ච ධම්මේ පරිපූරෙන්ති අපාරා පාරඞ්ගමනායාති.[2]

11. 1. 3
පඨම උපනිස සුත්තං

දුස්සීලස්ස භික්ඛවේ සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ, අවිප්පටිසාරේ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජේ අසති පාමොජ්ජවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පීති. පීතියා අසති පීතිවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා අසති පස්සද්ධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති සුඛං. සුඛේ අසති සුඛවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති සමාධි. සමාධිම්හි අසති සමාධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනේ අසති යථාභූතඤාණදස්සනවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති නිබ්බිදා. නිබ්බිදාය අසති නිබ්බිදාවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති විරාගෝ. විරාගේ අසති විරාගවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවේ රුක්ඛෝ සාඛාපලාසවිපන්නෝ තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං[3] ගච්ඡති. තචොපි -පෙ- ඵෙග්ගුපි -පෙ- සාරොපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති.

එවමේව බෝ භික්ඛවේ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරේ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- හතූපනිසං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

---

1. ධම්මා ධම්මෙ-මජ්ඣ.
2. අමරාපරංගමනායති-සීමු
3. පරිපූරිං-මජ්ඣ.

සීලවතෝ භික්ඛවෙ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති පීති. පීතියා සති පීතිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා සති පස්සද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය සති නිබ්බිදසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති විරාගෝ. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුක්ඛෝ සාඛාපලාසසම්පන්නෝ තස්ස පපටිකාපි පාරිපූරිං ගච්ඡති, තචොපි -පෙ- එගගූපි -පෙ- සාරොපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ, අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාර-සම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තිඤාණ-දස්සනන්ති.

11. 1. 4
දුතිය උපනිස සුත්තං

තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි 'ආවුසො භික්ඛවොති. 'ආවුසො'ති ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තෝ එතදවොච:

දුස්සීලස්ස ආවුසො සීලවිපත්තිස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ දසති අවිප්පටිසාරවිපත්තිස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපත්තිස්ස හතූපනිසා හොති පීති. පීතියා අසති පීතිවිපත්තිස්ස හතූපනිසා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා අසති පස්සද්ධි-විපත්තිස්ස හතූපනිසං හොති දුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපත්තිස්ස හතූපනිසෝ හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි අසති සම්ම සම් ධිවිපත්තිස්ස හතූපනිසං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූතඤාණදස්සනවිපත්තිස්ස හතූපනිසා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය අසති නිබ්බිදවිපත්තිස්ස හතූපනිසෝ හොති විරාගෝ. විරාගෙ අසති විරාග-විපත්තිස්ස හතූපනිසං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛෝ සාඛාපලාසවිපන්නෝ, තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති, තථෝපි –පෙ– එගගූපි –පෙ– සාරෝපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං. –පෙ– විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සීලවතෝ ආවුසෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජෙ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති පීති. පීතියා සති පීතිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා සති පස්සද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නෝ හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි සති සම්මාසමාධි-සම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූත-ඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය සති නිබ්බිදසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති විරාගෝ. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛා සාඛාපලාසසම්පන්නෝ තස්ස පපටිකාපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. තථෝපි –පෙ– එගගූපි –පෙ– සාරෝපි පාරිපූරිං ගච්ඡති එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ, අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං –පෙ– විමුත්තිඤාණදස්සනන්ති.

11. 1. 5
තතිය උපනිසසුත්තං

තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි –පෙ– දුස්සීලස්ස ආවුසෝ සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං පාමොජ්ජෙ අසති පාමොජ්ජවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පීති. පීතියා අසති පීතිවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා අසති පස්සද්ධි-විපන්නස්ස හතූපනිසං හොති සුඛං. සුඛෙ අසති සුඛවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි අසති සම්මාසමාධිවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභූතඤාණදස්සනවිපන්නස්ස හතූපනිසා හොති නිබ්බිද. නිබ්බිදය අසති නිබ්බිදවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති විරාගෝ. විරාගෙ අසති විරාග-විපන්නස්ස හතූපනිසං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛා සාඛාපලාසවිපන්නා තස්ස පපටිකාපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති. තථෝපි -පෙ- එගගූපි -පෙ- සාරෝපි න පාරිපූරිං ගච්ඡති එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතූපනිසෝ හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ අසති අවිප්පටිසාරවිපන්නස්ස හතූපනිසං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සීලවතෝ ආවුසෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාරසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං. පාමොජ්ජ සති පාමොජ්ජසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති පීති. පීතියා සති පීතිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නා හොති පස්සද්ධි. පස්සද්ධියා සති පස්සද්ධිසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නං හොති සුඛං. සුඛෙ සති සුඛසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිම්හි සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති යථාභූතඤාණදස්සනං. යථාභූතඤාණදස්සනෙ සති යථාභූතඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති නිබ්බිදා. නිබ්බිදාය සති නිබ්බිදාසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නා හොති විරාගෝ. විරාගෙ සති විරාගසම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති විමුත්තිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසෝ රුක්ඛා සාඛාපලාසසම්පන්නා. තස්ස පපටිකාපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. තථෝපි -පෙ- එගගූපි -පෙ- සාරෝපි පාරිපූරිං ගච්ඡති. එවමෙව ඛෝ ආවුසෝ සීලවතෝ සීලසම්පන්නස්ස උපනිස-සම්පන්නා හොති අවිප්පටිසාරෝ. අවිප්පටිසාරෙ සති අවිප්පටිසාර-සම්පන්නස්ස උපනිසසම්පන්නං හොති පාමොජ්ජං -පෙ- විමුත්තිඤාණ-දස්සනන්ති.

11. 1. 6

ව්‍යසන සුත්තං

යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකෙකාසකපරිභාසකෝ[1] අරියූපවාදී[2] සබ්‍රහ්මචාරීනං අඨානමෙතං අනවකාසෝ යං සෝ එකාදසන්නං ව්‍යසනානං අඤ්ඤතරං ව්‍යසනං න නිගච්ඡෙය්‍ය. කතමෙසං එකාදසන්නං:

---

1. අකෙකාසකෝ පරිභාසකෝ–මජ්ඣං.
2. අරියූපවාදෙ -මජ්ඣං

අනධිගතං නාධිගච්ඡති, අධිගතං[1] පරිහායති, සද්ධම්මස්ස න පොදයති, සද්ධම්මේසු වා අධිමානිකෝ හොති. අනභිරතෝ වා බ්‍රහ්මචරියං චරති, අඤ්ඤතරං වා සඞ්කිලිට්ඨං ආපත්තිං ආපජ්ජති. සික්ඛං වා පච්චක්ඛාය හීනායාවත්තති, ගාළ්හං වා රොගාතඞ්කං ඵුසති, උම්මාදං වා පාපුණාති චිත්තක්ඛේපං, සම්මූළ්හෝ කාලං කරොති, කායස්ස භෙදා පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යෝ සෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු අක්ඛෝසකපරිභාසකෝ අරියූපවාදී සබ්‍රහ්මචාරිනං, අට්ඨානමේතං අනවකාසෝ යං සෝ ඉමෙසං එකාදසන්නං ව්‍යසනානං අඤ්ඤතරං ව්‍යසනං න නිගච්ඡෙය්‍යාති.

11. 1. 7

පඨම සඤ්ඤා සුත්තං

අථ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ ආයස්මා ආනන්දෝ භගවන්තං එතදවොච:

සියා නු ඛෝ භන්තෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස.

න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස. යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

---

1. අධිගතා-සීමු
• සිංහල පොතේ නැති කොටසක් මේ සූත්‍රයෙහි මූල එයි.

සියා ආනන්ද භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථාකථං පන හත්තෙ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

ඉධානන්ද භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: ''එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බාන''න්ති. එවං ඛෝ ආනන්ද සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා යෙනායස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොච:

සියා නු ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත භික්ඛුනො තථාරූපා සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

සියා ආවුසො ආනන්ද භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවිං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථාකථං පනාවුසො සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

ඉධාවුසො ආනන්ද, භික්ඛු එවංසඤ්ඤී හොති: 'එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථො සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගො තණ්හක්ඛයො විරාගො නිරොධො නිබ්බාන''න්ති, එවං ඛො ආවුසො ආනන්ද, සියා භික්ඛුනො තථාරූපො සමාධිපටිලාභො යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

අච්ඡරියං ආවුසො, අබ්භුතං ආවුසො, යත්‍ර හි නාම සත්ථු ච සාවකස්ස ච අඤ්ඤෙන අඤ්ඤං ඛ්‍යාකරණෙන බ්‍යාකරණං සංසන්දිස්සති සමෙස්සති න විග්ගහිස්සති, යදිදං අග්ගපදස්මිං.

ඉදනාහං ආවුසෝ භගවන්තං උපසඞ්කමිත්වා එතමත්ථං අපුච්ඡිං. භගවාපි මෙ එතෙහෙව පදෙහි එතෙහි බ්‍යඤ්ජනෙහි එතමත්ථං ව්‍යාකාසි, සෙය්‍යථාපි ආයස්මා සාරිපුත්තෝ. අච්ඡරියං ආවුසෝ, අබ්භුතං ආවුසෝ, යත්‍ර හි නාම සත්ථු ච සාවකස්ස ච අත්ථෙන අත්ථෝ බ්‍යඤ්ජනෙන බ්‍යඤ්ජනං සංසන්දිස්සති, සමෙස්සති, න විග්ගහිස්සති, යදිදං අග්ගපදඤ්ඤාති.

11. 1. 8

මනසිකාර සුත්තං

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛො ආයස්මා ආනන්දෝ භගවන්තං එතදවොච:

සියා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සොතං මනසි කරෙය්‍ය, සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිවහං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය න, ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න අකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධ ලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

සියා ආනන්ද, භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය, න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සොතං මනසි කරෙය්‍ය, න සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිව්හං මනසි කරෙය්‍ය, න රසං මනසි කරෙය්‍ය, න කායං මනසි කරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසි කරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසිකරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධලොකං මනසිකරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

යථා කථං පන භන්තෙ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය, මනසි ච පන කරෙය්‍යාති.

ඉධානන්ද භික්ඛු එවං මනසි කරොති: ''එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බාන''න්ති. එවං ඛෝ ආනන්ද, සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා න චක්ඛුං මනසි කරෙය්‍ය; න රූපං මනසි කරෙය්‍ය, න සොතං මනසි කරෙය්‍ය, න සද්දං මනසි කරෙය්‍ය, න ඝානං මනසි කරෙය්‍ය, න ගන්ධං මනසි කරෙය්‍ය, න ජිව්හං මනසිකරෙය්‍ය, න රසං මනසි කරෙය්‍ය න කායං මනසිකරෙය්‍ය, න ඵොට්ඨබ්බං මනසි කරෙය්‍ය, න පඨවිං මනසි කරෙය්‍ය, න ආපං මනසිකරෙය්‍ය, න තෙජං මනසි කරෙය්‍ය, න වායං මනසි කරෙය්‍ය, න ආකාසානඤ්චායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං මනසිකරෙය්‍ය, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං මනසි කරෙය්‍ය, න ඉධලොකං මනසිකරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, න පරලොකං මනසි කරෙය්‍ය, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරිසෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි න මනසි කරෙය්‍ය. මනසි ච පන කරෙය්‍යා ති.

11. 1. 9

සන්ධ සුත්තං

එකං සමයං භගවා නාදිකෙ විහරති ගිඤ්ජකාවසථෙ අථ ඛො ආයස්මා සථෙධා[1] යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං සන්ධං භගවා එතදවොච:

ආජානීයජඞ්ඝායිතං සන්ධඞ්ඝාය[2], මා බලුඞ්කජඞ්ඝායිතං. කථඤ්හි බලුඞ්කජඞ්ඝායිතං හොති:

අස්සබලුඞෙකා හි සන්ධ දෙණියා[3] බන්ධො 'යවසං යවසන්ති' ඛාදති, තං කිස්ස හෙතු: න හි සන්ධ අස්සබලුඞකස්ස දෙණියා, බන්ධස්ස එවං හොති, කිං නු ඛො මං අජ්ජ අස්සදම්මසාරථී කාරණං කාරෙස්සති? කිම්සස්සාහං පතිකරොමී'ති? සො දෙණියා බන්ධො 'යවසං යවසන්ති, ඛාදති.

එවමෙව ඛො සඞ්ඝ ඉධෙකච්චො පුරිසබලුඞෙකා අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි කාමරාගපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන. උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. සො කාමරාගං යෙව අන්තරං කරිත්වා ඛාදති පජඞ්ඛායති නිජඞ්ඝායති, අපජඞ්ඝායති. ව්‍යාපාදපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති– ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති– උද්ධච්චකුක්කුච්චපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති– විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති විචිකිච්ඡා පරෙතෙන. උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. සො විචිකිච්ඡං යෙව අන්තරං කරිත්වා ඛාදති පජඞ්ඛායති නිජඞ්ඝායති අපජඞ්ඛායති. සො පඨවිම්පි නිස්සාය ඛාදති ආපම්පි නිස්සාය ඛාදති, තෙජම්පි නිස්සාය ඛාදති, වායම්පි නිස්සාය ඛාදති, ආකාසානඤ්චායතනම්පි නිස්සාය ඛාදති, විඤ්ඤාණඤ්චායතනම්පි නිස්සාය ඛාදති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනම්පි නිස්සාය ඛාදති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනම්පි නිස්සාය ඛාදති, ඉධ ලොකම්පි නිස්සාය පරලොකම්පි නිස්සාය ඛාදති, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි නිස්සාය ඛාදති. එවං ඛො සන්ධ පුරිස-බලුඞකජඞ්ඝායිතං හොති.

---

1. සදෙධා – මජඣං.
2. ඛාදයථ – සීමු.
3. බන්ධෙධා – ස්‍යා.

කථඤ්හි නාම සන්ත ආජානීයඤ්ඤායිතං හොති: භද්‍රො හි සන්ත අස්සාජානීයො දෙණියා බද්ධා න යවසං යවසන්නි ඤ්ඩායති. තං කිස්ස හෙතු: භද්‍රස්ස හි සන්ත අස්සාජානීයස්ස දෙණියා බද්ධස්ස එවං හොති: කිං නු ඛො මං අජ්ජ අස්සදම්මසාරථී කාරණං කාරෙස්සති? කිමස්සාහං පතිකරොමී' ති? සො දෙණියා බද්ධා න යවසං යවසන්නි ඤ්ඩායති. භද්‍රො හි සන්ත අස්සාජානීයො යථා ඉණං යථා බන්ධං[1] යථා ජානිං යථා කළිං, එවං පතොදස්ස අපෙක්ඛාහරණං සම්නුපස්සති.

එවමෙව ඛො සන්ත භද්‍රො පුරිසාජානීයො අරඤ්ඤගතොපි රුක්ඛමූලගතොපි සුඤ්ඤාගාරගතොපි න කාමරාගපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති න කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති.

න ව්‍යාපාදපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති -පෙ- න ථීනමිද්ධපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති -පෙ- න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති -පෙ- න විචිකිච්ඡාපරියුට්ඨිතෙන චෙතසා විහරති න විචිකිච්ඡාපරෙතෙන, උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති. සො නෙව පඨවිං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න ආපං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න තෙජං නිස්සාය ඤ්ඩායති න වායං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න ආකාසානඤ්චායතනං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න ඉධ ලොකං නිස්සාය ඤ්ඩායති, න පරලොකං නිස්සාය ඤ්ඩායති. යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා. තම්පි නිස්සාය න ඤ්ඩායති, ඤ්ඩායති ච පන එවං ඤ්ඩායිඤ්ඤ පන සන්ත භද්‍රං පුරිසාජානීයං සඉන්ද දෙවා සබ්‍රහ්මකා සපජාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති:

න මො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ - න මො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ නාභිජානාම - යම්පි නිස්සාය ඤ්ඩායසී ති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සන්තෙඛා භගවන්තං එතදවොච:

---

1. බන්ධං - මජ්ඣං.

කථං ඣායී පන හනෙන හද්දෝ[1] පුරිස ජානීයෝ ඣායති, සෝ නෙව පථවිං නිස්සාය ඣායති, න ආපං නිස්සාය ඣායති, න වායං නිස්සාය ඣායති, න ආකාසානඤ්චායතනං නිස්සාය ඣායති න විඤ්ඤාණඤ්චා යතනං නිස්සාය ඣායති. න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඣායති, න නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඣායති න ඉධලොකං නිස්සාය ඣායති, න පරලොකං නිස්සාය ඣායති. යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි නිස්සාය ඣායති, ඣායති ච පන කථං ඣායීඤ්ච පන හනෙන හද්දං පුරිසාජානීයං සඉන්ද දෙව සබ්‍රහ්මකා සපජාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති?

නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ – නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ නාභිජානාම – යම්පි නිස්සාය ඣායසීති.

ඉධ සන්ධ භද්දස්ස පුරිසාජානීයස්ස පථවියා[1] පථවිඤ්ඤා විහතා හොති, අපස්මිං ආපොඤ්ඤා විහතා හොති, තෙජස්මිං තොජොඤ්ඤා විහතා හොති වායස්මිං වායොඤ්ඤා විහතා හොති ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසා-නඤ්චායතනඤ්ඤා විහතා හොති විඤ්ඤාණඤ්චායතනඤ්ඤා විහතා හොති, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනඤ්ඤා විහතා හොති, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනඤ්ඤා විහතා හොති, ඉධ ලොකෙ ඉධලොකඤ්ඤා විහතා හොති, පරලොකෙ පරලොකඤ්ඤා විහතා හොති. යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තත්‍රාපි ඤ්ඤා විහතා හොති එවං ඣායී ඔඛා සන්ධ භද්දෝ පුරිසාජානීයෝ නෙව පථවී නිස්සාය ඣායති, න ආපං, නිස්සාය ඣායති, න තෙජං නිස්සාය ඣායති න වායං නිස්සාය ඣායති න ආකාසානඤ්චායතනං නිස්සාය ඣායති න විඤ්ඤාණඤ්චායතනං නිස්සාය ඣායති, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඣායති, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනං නිස්සාය ඣායති, න ඉධලොකං නිස්සාය ඣායති, න පරලොකං නිස්සාය ඣායති, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තම්පි නිස්සාය න ඣායති, ඣායති ච පන එවං ඣායීඤ්ච පන සන්ධ භද්දං පුරිසාජානීයං සඉන්ද දෙවා සබ්‍රහ්මකා සපජාපතිකා ආරකාව නමස්සන්ති:

නමො තෙ පුරිසාජඤ්ඤ – නමො තෙ පුරිසුත්තම
යස්ස තෙ නාභිජානාම – යම්පි නිස්සාය ඣායසීති.

---

1. පථවියං – මජ්ඣං.

11. 1. 10

මොරනිවාප සූත්තං

එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති මොරනිවාපෙ පරිබ්බාජකාරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි භික්ඛවොති. භදන්තෙති ඉත භික්ඛූ භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

තීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං කතමෙහි තීහි: අසෙඛෙන සීලක්ඛන්ධෙන අසෙඛෙන සමාධික්ඛන්ධෙන අසෙඛෙන පඤ්ඤක්ඛන්ධෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තීහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං.

අපරෙහිපි භික්ඛවෙ තීහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙ භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි තීහි: ඉද්ධිපාටිහාරියෙන, ආදෙසනාපාටිහාරියෙන අනුසාසනීපාටිහාරියෙන. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තීහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං.

අපරෙහිපි භික්ඛවෙ තීහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෙ භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති අච්චන්තයොගක්ඛෙමී අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං, කතමෙහි තීහි: සම්මාදිට්ඨියා, සම්මාඤාණෙන, සම්මා විමුත්තියා ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ තීහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අච්චන්තනිට්ඨො හොති, අච්චන්තයොගක්ඛෙමී, අච්චන්තබ්‍රහමචාරී අච්චන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං.

දවීහි භික්ඛවේ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අවචන්තනිට්ඨො හොති අවචන්තයොගක්ඛෙමී අවචන්තබ්‍රහ්මචාරී අවචන්තපරියොසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි දවීහි; විජ්ජාය ච චරණෙන ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අවචන්තනිට්ඨො හොති අවචන්ත-යොගක්ඛෙමී අවචන්තබ්‍රහ්මචාරී අවචන්තපරිසානො සෙට්ඨො දෙව-මනුස්සානං.

බ්‍රහ්මුන පෙසා භික්ඛවෙ සනංකුමාරෙන ගාථා භාසිතා:

ඛත්තියො සෙට්ඨො ජනෙතස්මිං – යෙ ගොත්තපටිසාරිනො
විජ්ජාචරණසම්පන්නො – සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙති.

සා ඛො පනෙසා භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මුනා සනංකුමාරෙන ගාථා සුගීතා, නො දුග්ගීතා සුභාසිතා නො දුබ්භාසිතා, අත්ථසංහිතා නො අනත්ථසංහිතා අනුමතා මයා. අහම්පි භික්ඛවෙ එවං වදාමි.

ඛත්තියො සෙට්ඨො ජනෙතස්මිං – යෙ ගොත්තපටිසාරිනො
විජ්ජාචරණසම්පන්නො – සො සෙට්ඨො දෙවමානුසෙති.

නිසසයවගෙගා පඨමො.

තත්‍රුද්දනං:

කිමත්ථියා චෙතනා තයො – උපනිසා ව්‍යසනෙන ච
දෙව සඤ්ඤා මනසිකාරො සන්ධො මොරනිවාපකන්ති.

2. අනුසසතිවගෙග

11. 2. 1

මහානාම සුත්තං

එකං සමයං භගවා **සක්කෙසු** විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛු භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති, 'නිට්ඨිතචීවරෙ භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්ක-මිස්සති'ති. අස්සොසි ඛො මහානාමො සක්කො සම්බහුලා කිර භික්ඛු භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති 'නිට්ඨිතචීවරෙ භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්කමිස්සති'ති. අථ ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච:

සුතං මෙ තං භන්තෙ 'සම්බහුලා කිර භික්ඛු භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති නිට්ඨිතචීවරෙ භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්කමිස්සති'ති. තෙසං නො භන්තෙ නානාවිහාරෙහි විහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතබ්බන්ති?

සාධු සාධු මහානාම, එතං ඛො මහානාම තුම්හාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං යං තුමෙහ තථාගතං උපසංකමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාථ, 'තෙසං නො භන්තෙ නානා විහාරෙහි විහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතබ්බ''න්ති.

සද්ධො ඛො මහානාම ආරාධකො හොති නො අස්සද්ධො, ආරද්ධ-විරියො ආරාධකො හොති, නො කුසීතො; උපට්ඨිතසති ආරාධකෙ හොති, නො මුට්ඨස්සති; සමාහිතො ආරාධකො හොති, නො අසමාහිතො පඤ්ඤවා ආරාධකො හොති නො දුප්පඤ්ඤා. ඉමෙසු ඛො ත්වං මහානාම පඤ්චසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය ඡට්ඨම්ම උත්තරිං භාවෙය්‍යාසි.

ඉධ ත්වං මහානාම තථාගතං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා'ති.

---

1. කෙන – ස්‍යා

යසම්ිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති. තථාගතං ආරබ්භ උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලභති අත්ථවෙදං ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපපත්තො විහරති, සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣො විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නො බුද්ධානුස්සතිං භාවෙති.

පුනචපරං තවං මහානාම ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'සවාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤූහී'ති යසම්ිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති ධම්මං ආරබ්භ, උජුගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සද්ධකායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති, අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපපත්තො විහරති, සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣො විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නො ධම්මානුස්සතිං භාවෙති.

පුනවපරං තවං මහානාම සඞ්ඝං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො, උජුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො, ඤායපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො, සාමීචිපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අට්ඨපුරිසපුග්ගලා. එස භගවතො සාවකසඞ්ඝො ආහුනෙය්‍යො පාහුණෙය්‍යො දක්ඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤක්ඛෙත්තං ලොකස්සා'ති.

යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකෝ සඞ්ඝං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙස -පෙ- න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති සඞ්ඝං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරියසාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති; පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකෝ විසමගතාය පජාය සමප්පත්තෝ විහරති සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣෝ විහරති. ධම්මසොතසමාපන්නෝ සඞ්ඝානුස්සතිං භාවෙති.

පුනචපරං චං මහානාම අත්තනෝ සීලානි අනුස්සරෙය්‍යාසි අඛණ්ඩානි අච්ඡිද්දානි අසබලානි අකම්මාසානි භුජිස්සානි විඤ්ඤුප්පසත්ථානි අපරාමට්ඨානි සමාධිසංවත්තනිකානි. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකෝ සීලං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙස පරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති සීලං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරියසාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං, පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකෝ විසමගතාය පජාය සමප්පත්තෝ විහරති, සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣෝ විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නෝ සීලානුස්සතිං භාවෙති.

පුනචපරං තං මහානාම අත්තනෝ චාගං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'ලාභා වත මෙ, සුලද්ධං වත මෙ, යොහං මච්ඡෙරමලපරියුට්ඨිතාය පජාය විගතමලමච්ඡෙරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසාමි මුත්තචාගො පයතපාණි වොසග්ගරතො යාචයොගො දානසංවිභාගරතෝ'ති.

යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකෝ චාගං අනුස්සරති. නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙස පරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති චාගං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරිය සාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති. පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකෝ වීසමගතාය පජාය සමපපන්නෝ විහරති, සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣෝ විහරති, ධම්මසොතසමාපන්නෝ චාගානුස්සතිං භාවෙති.

පුනචපරං තවං මහානාම දෙවතා අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'සන්ති දෙවා චාතුම්මහාරාජිකා, සන්ති දෙවා තාවතිංසා, සන්ති දෙවා යාමා, සන්ති දෙවා තුසිතා සන්ති දෙවා නිම්මාණරතිනෝ, සන්ති දෙවා පරනිම්මිත-වසවත්තිනෝ, සන්ති දෙවා බ්‍රහමකායිකා, සන්ති දෙවා තතුත්තරිං යථා රූපාය සද්ධාය සමන්නාගතා තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපා සද්ධා සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සීලෙන සමන්නාගතා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපං සීලං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සුතෙන සමන්නාගතා තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපං සුතං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන චාගෙන සමන්නාගතා, තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපෝ චාගෝ සංවිජ්ජති. යථාරූපාය පඤ්ඤාය සමන්නාගතා තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්ථ උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති'' ති.

යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකෝ අත්තනෝ ච තාසඤ්ච දෙවතානං සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච සුතඤ්ච චාගඤ්ච පඤ්ඤඤ්ච අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති දෙවතා ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරියසාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති. පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති., සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකෝ වීසමගතාය පජාය සමපපන්නෝ විහරති. සබ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අබ්‍යාපජ්ඣෝ විහරති ධම්මසොතසමාපන්නෝ දෙවතානුස්සතිං භාවෙති'ති.

11. 2. 2

දුතිය මහානාම සුත්තං

එකං සමයං භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමො සක්කො ගිලානා වුට්ඨිතො හොති අචිරවුට්ඨිතො ගෙලඤ්ඤා. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති 'නිට්ඨිතචීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්කමිස්සති'ති.

අස්සොසි ඛො මහානාමො සක්කො 'සම්බහුලා කිර භික්ඛූ භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති, නිට්ඨිතචීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්කමිස්සති'ති. අථ ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච:

සුතං මෙතං භන්තෙ, 'සම්බහුලා කිර භික්ඛූ භගවතො චීවරකම්මං කරොන්ති 'නිට්ඨිතචීවරො භගවා තෙමාසච්චයෙන චාරිකං පක්කමිස්සති'ති. තෙසං නො භන්තෙ නානාවිහාරෙහි විහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතඛ්බන්ති?

සාධු සාධු මහානාම, එතං ඛො මහානාම තුම්හාකං පතිරූපං කුලපුත්තානං යං තුමෙහ තථාගතං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාථ, 'තෙසං නො භන්තෙ නානාවිහාරෙහි විහරතං කෙනස්ස විහාරෙන විහාතඛ්බ'න්ති.

සද්ධො ඛො මහානාම ආරාධකො හොති නො අස්සද්ධො, ආරද්ධවිරියො ආරාධකො හොති නො කුසීතො, උපට්ඨිතසති ආරාධකො හොති නො මුට්ඨස්සති. සමාහිතො ආරාධකො හොති නො අසමාහිතො, පඤ්ඤවා ආරාධකො හොති නො දුප්පඤ්ඤො. ඉමෙසු ඛො ත්වං මහානාම පඤ්චසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය ඡ ධම්ම උත්තරිං භාවෙය්‍යාසි.

ඉධ භවං මහානාම තථාගතං අනුස්සරෙය්‍යාසි 'ඉතිපි සෝ භගවා -පෙ- බුද්ධෝ භගවා'ති. යස්මිං සමයෙ මහානාම අරියසාවකෝ තථාගතං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති තථාගතං ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරියසාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති, පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති. ඉමං ඛෝ භවං මහානාම බුද්ධානුස්සතිං භාවෙය්‍යාසි, ඨානෙපි භාවෙය්‍යාසි, නිසින්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසි, සයානෙපි භාවෙය්‍යාසි, කම්මන්තං අධිට්ඨහන්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසි, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසන්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසි.

පුනචපරං භවං මහානාම ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාසි -පෙ- සඞ්ඝං අනුස්සරෙය්‍යාසි -පෙ- අත්තනෝ සීලානි අනුස්සරෙය්‍යාසි. -පෙ- අත්තනෝ චාගං අනුස්සරෙය්‍යාසි -පෙ- දෙවතා අනුස්සරෙය්‍යාසි සන්ති'' දෙවා චාතුම්මහාරාජිකා -පෙ- සන්ති දෙවා තතුත්තරිං.

යථාරූපාය සද්ධාය සමන්නාගතා තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්‍ර උපපන්නා මයහම්පි තථාරූපා සද්ධා සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සීලෙන -පෙ- සුතෙන -පෙ- චාගෙන -පෙ- පඤ්ඤාය සමන්නාගතා තා දෙවතා ඉතෝ චුතා තත්‍ර උපපන්නා, මයහම්පි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජතීති.

යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකෝ අත්තනෝ ච තාසඤ්ච දෙවතානං සද්ධඤ්ච සීලඤ්ච සුතඤ්ච චාගඤ්ච පඤ්ඤඤ්ච අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරියුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති දෙවතා ආරබ්භ. උජුගතචිත්තෝ ඛෝ පන මහානාම අරියසාවකෝ ලභති අත්ථවෙදං, ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමොජ්ජං. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පීතමනස්ස කායෝ පස්සම්භති, පස්සද්ධකායෝ සුඛං වෙදියති, සුඛිනෝ චිත්තං සමාධියති, ඉමං ඛෝ භවං මහානාම දෙවතානුස්සතිං භාවෙය්‍යාසි, ඨානෙපි භාවෙය්‍යාසි, නිසින්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසි, සයානෙපි භාවෙය්‍යාසි, කම්මන්තං අධිට්ඨහන්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසි, පුත්තසම්බාධසයනං අජ්ඣාවසන්නෙනාපි භාවෙය්‍යාසීති.

11. 2. 3
නන්දිය සුත්තං

එකං සමයං භගවා සක්කේසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමේ තේන ඛෝ පන සමයේන භගවා සාවත්ථියං වස්සාවාසං උපගන්තුකාමෝ හොති. අස්සෝසි ඛෝ නන්දියෝ සක්කෝ ''භගවා කිර සාවත්ථියං වස්සා වාසං උපගන්තුකාමෝ''ති. අථ ඛෝ නන්දියස්ස සක්කස්ස ඒතදහෝසි: යන්නූනාහම්පි සාවත්ථියං වස්සාවාසං උපගච්ඡෙය්‍යං, තත්‍ර කම්මන්ත- ඤ්ඤේව අධිට්ඨහිස්සාමි, භගවන්තඤ්ච ලච්ඡාමි කාලේන කාලං දස්සනාය‍ාති.

අථ ඛෝ භගවා සාවත්ථියං වස්සාවාසං උපගඤ්ඡි. නන්දියොපි ඛෝ සක්කෝ සාවත්ථියං වස්සාවාසං උපගඤ්ඡි. තත්‍ර කම්මන්තඤ්ඤේව ... අධිට්ඨාසි. භගවන්තඤ්ච ලභි කාලේන කාලං දස්සනාය.

තේන ඛෝ පන සමයේන සම්බහුලා භික්ඛූ භගවතෝ චීවරකම්මං කරොන්තී''නිට්ඨිතචීවරෝ භගවා තෙමාසච්චයේන චාරිකං පක්කමිස්සතී''ති. අස්සෝසි ඛෝ නන්දියෝ සක්කෝ ''සම්බහුලා කිර භික්ඛූ භගවතෝ චීවරකම්මං කරොන්තී නිට්ඨිතචීවරෝ භගවා තෙමාසච්චයේන චාරිකං පක්කමිස්සතී''ති. අථ ඛෝ නන්දියෝ සක්කෝ යේන භගවා තේනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නෝ ඛෝ නන්දියෝ සක්කෝ භගවන්තං ඒතදවොච: සුතං මෙතං භන්තෙ 'සම්බහුලා කිර භික්ඛූ භගවතෝ චීවරකම්මං කරොන්තී නිට්ඨිත- චීවරෝ භගවා තෙමාසච්චයේන චාරිකං පක්කමිස්සතී'ති. තෙසං නෝ භන්තෙ නානාවිහාරේහි විහරතං කෙනස්ස විහාරේන විහාතබ්බන්ති.?

සාධු සාධු නන්දිය, ඒතං ඛෝ නන්දිය කුලපුත්තානං[1] පතිරූපං කුලපුත්තානං යං තුම්හෙ තථාගතං උපසඞ්කමිත්වා පුච්ඡෙය්‍යාථ 'තෙසං නෝ භන්තෙ නානාවිහාරේහි විහරතං කෙනස්ස විහාරේන විහාතබ්බ''න්ති.

1. තුම්හාකං-සිමු.

සද්ධෝ ඛෝ නන්දිය ආරාධකෝ හොති නෝ අස්සද්ධෝ සීලවා ආරාධකෝ හොති නෝ දුස්සීලෝ. ආරද්ධවිරියෝ ආරාධකෝ හොති නෝ කුසීතෝ, උපට්ඨිතසති ආරාධකෝ හොති නෝ මුට්ඨසති. සමාහිතෝ ආරාධකෝ හොති නෝ අසමාහිතෝ, පඤ්ඤවා ආරාධකෝ හොති නෝ දුප්පඤ්ඤෝ. ඉමෙසු ඛෝ තෙ නන්දිය ඡසු ධම්මෙසු පතිට්ඨාය පඤ්චසු ධම්මෙසු අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා.

ඉධ තවං නන්දිය තථාගතං අනුස්සරෙය්‍යාසි: ''ඉතිපි සෝ භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධෝ විජ්ජාචරණසම්පන්නෝ සුගතෝ ලෝකවිදූ අනුත්තරෝ පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධෝ භගවා''ති. ඉති ඛෝ තෙ නන්දිය තථාගතං ආරබ්භ අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා.

පුනචපරං තවං නන්දිය ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'සවාක්ඛාතෝ භගවතා ධම්මෝ සන්දිට්ඨිකෝ අකාලිකෝ එහිපස්සිකෝ ඔපනයිකෝ පච්චත්තං වෙදිතබ්බෝ විඤ්ඤූහී'ති. ඉති ඛෝ තෙ නන්දිය ධම්මං ආරබ්භ අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා.

පුනව පරං තවං නන්දිය කල්‍යාණමිත්තෙ අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'ලාභා වත මෙ සුලද්ධං වත මෙ, යස්ස මෙ කල්‍යාණමිත්තා අනුකම්පකා අත්ථකාමා ඔවාදකා අනුසාසකා''ති. ඉති ඛෝ තෙ නන්දිය කල්‍යාණමිත්තෙ ආරබ්භ අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා.

පුනවපරං තවං නන්දිය අත්තනෝ චාගං අනුස්සරෙය්‍යාසි, 'ලාභා වත මෙ, සුලද්ධං වත මෙ යොහං මච්ඡෙරමලපරියුට්ඨිතාය පජාය විගතමල-මච්ඡෙරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාවසාමි මුත්තචාගෝ පයතපාණි වොස්සග්ගරතෝ යාචයොගෝ දානසංවිභාගරතෝ'ති. ඉති ඛෝ තෙ නන්දිය චාගං ආරබ්භ අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා.

පුනව පරං තවං නන්දිය දෙවතා අනුස්සරෙය්‍යාසි 'යා දෙවතා අතිකකමෙව කබළිඞ්කාරාහාරභක්ඛානං[1] දෙවානං සහව්‍යතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නා, තා කරණීයං අත්තනෝ න සමනුපස්සන්ති, කතස්ස වා පතිචයං.'

---

1. කබළිඞ්කාරභක්ඛානං--සී. සහ PTS

සෙය්‍යථාපි නන්දිය භික්ඛු අසමයවිමුත්තො කරණීයං අත්තනො න සමනුපස්සති, කතස්ස වා පතිචයං, එවමෙව ඛො නන්දිය යා තා දෙවතා අතික්කමෙමව කබලිඞ්කාරාහාරභක්ඛානං දෙවානං සහව්‍යතං අඤ්ඤතරං මනොමයං කායං උපපන්නා, තා කරණීයං අත්තනො න සමනුපස්සන්ති කතස්ස වා පතිචයං. ඉති ඛො තෙ නන්දිය දෙවතා ආරබ්භ අජ්ඣත්තං සති උපට්ඨාපෙතබ්බා. ඉමෙහි ඛො නන්දිය, එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො අරියසාවකො පජහතෙව පාපකෙ අකුසලෙධම්මෙ, න උපාදියති.

සෙය්‍යථාපි නන්දිය කුම්භො නික්කුජ්ජො[1] වමතෙව උදකං, නො වන්තං පච්ඡා වමති. සෙය්‍යථා වා[2] පන නන්දිය සුක්ඛෙ තිණදයෙ අග්ගිමුක්කො[3] ඩහං යෙව ගච්ඡති, නො දඩ්ඪං පච්චුදවත්තති.

එව මෙව ඛො නන්දිය ඉමෙහි එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො අරියසාවකො පජහතෙ ව පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ, න උපාදියතීති.

11. 2. 4

සුභූති සුත්තං

අථ ඛො ආයස්මා සුභූති සද්ධෙන භික්ඛුනා සද්ධිං යෙන භගවා තෙනුපසංකමි. උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මන්තං සුභූතිං භගවා එතදවොච:

කොනාමො අයං[4] සුභූති භික්ඛුති?

"සද්ධො නාමායං භන්තෙ භික්ඛු සද්ධස්ස[2] උපාසකස්ස පුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො"ති.

කච්චි පනායං සුභූති සද්ධො භික්ඛු සද්ධස්ස[5] උපාසකස්ස පුත්තො සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො සන්දිස්සති සද්ධාපදනෙසූති?

---

1. නිකුජ්ජො– මජ්ජං,
2. සෙය්‍යථාපි වා–මජ්ජං
3. අගගිමුත්තො–සීමු
4. කො නාමායං – මජ්ජං. – කො නාමො අයං – සීමු.
   කො නාම අයං – ස්‍යා.
5. සුදත්තස්ස – මජ්ජං

එතස්ස භගවා කාලෝ, එතස්ස සුගත කාලෝ, යං භගවා සද්ධස්ස සද්ධාපදානානි භාසෙය්‍ය. ඉදනාහං ජානිස්සාමි යදි වායං භික්ඛු සන්දිට්ඨිකානි සද්ධාපදනෙසු යදි වා නෝ'ති.

තෙන හි සුභූති සුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි භාසිස්සාමීති.

එවං භන්තෙ කි ඛෝ ආයස්මා සුභූති භගවතෝ පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

1. ඉධ සුභූති, භික්ඛු සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛ සංවරසංවුතෝ විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නෝ අනුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු. යම්පි සුභූති භික්ඛු සීලවා හොති –පෙ– සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු, ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

2. පුනවපරං සුභූති භික්ඛු බහුස්සුතෝ හොති සුතධරෝ සුතසන්නිචයෝ. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථා රූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා, වචසා පරිචිතා, මනසානුපෙක්ඛිතා, දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා. යම්පි සුභූති භික්ඛු –පෙ– බහුස්සුතෝ හොති –පෙ– දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා, ඉදම්පි සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

3. පුනවපරං සුභූති, භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණ සහායෝ කල්‍යාණ සම්පවඞ්කා. යම්පි සුභූති භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෝ හොති කල්‍යාණසහායෝ කල්‍යාණසම්පවඞ්කා, ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

4. පුනවපරං සුභූති, භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්ස කරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ, ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං, යම්පි සුභූති භික්ඛු සුවචෝ හොති සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ ඛමෝ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං. ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

5. පුනවපරං සුභූති, භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි, කිඤ්චරණීයානි තත්‍ර දක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතෝ අලං කාතුං අල• සංවිධාතුං. යම්පි සුභූති භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිඤ්චරණීයානි, තත්‍රදක්ඛෝ හොති අනලසෝ තත්‍රූපායාය සමන්නාගතෝ අලංකාතුං අලංසංවිධාතුං. ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

6. පුනවපරං සුභූති, භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදහාරෝ අභිධම්මේ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ. යම්පි සුභූති භික්ඛු ධම්මකාමෝ හොති පියසමුදහාරෝ අභිධම්මේ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෝ. ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

7. පුනව පරං සුභූති භික්ඛු ආරද්ධවිරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු. යම්පි සුභූති භික්ඛු ආරද්ධවිරියෝ විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරක්කමෝ අනික්ඛිත්තධුරෝ කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

8. පුනව පරං සුභූති භික්ඛු චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී යම්පි සුභූති භික්ඛු චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්ම සුඛ විහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඉදම්පි සුභූති සද්ධස්ස සද්ධාපදනං හොති.

9. පුනව පරං සුභූති, භික්ඛු අනෙකවිහිත• පුබ්බෙ නිවාසං අනුස්සරති. සෙය්‍යථීදං: එකම්පි ජාතිං දෙවිපි ජාතියො තිස්සොපි ජාතියො චතස්සොපි ජාතියො පඤ්ච පි ජාතියො දසපි ජාතියො වීසම්පි ජාතියො තිංසම්පි ජාතියො චත්තාරීසම්පි ජාතියො පඤ්ඤාසම්පි ජාතියො ජාතිසතම්පි ජාති සහස්සම්පි ජාති සතසහස්සම්පි අනෙකෙපි සංවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි විවට්ටකප්පෙ අනෙකෙපි සංවට්ටවිවට්ටකප්පෙ අමුත්‍රාසිං

එවංනාමො එවංගොත්තො එවංවණ්ණා එවමාහාරො එවංසුඛ දුක්ඛ පටිසංවෙදී එවමායු පරියන්තො, සො තතො චුතො අමුත්‍ර උදපාදිං, තත්‍රාපා සිං එවංනාමො එවං ගොත්තො එවංවණ්ණා එවමාහාරො එවං සුඛදුක්ඛපටිසංවෙදී එවමායුපරියන්තො සො තතො චුතො ඉධූප-පන්නොති. ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුසසරති. යම්පි සුභූති භික්ඛු අනෙක විහිතං දුබ්බ නිවාසං අනුසසරති, සෙයාථිදං එකම්පි ජාතිං දෙව පි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙක විහිතං පුබ්බෙ නිවාසං අනුසසරති. ඉදම්පි සුභූති සද්ධසස සද්ධා-පදනෙ හොති.

10. පුන ච පරං සුභූති, භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්ත-මානුසකෙන සත්තෙ පසසති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ, යථාකම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති, "ඉමෙ වත හොන්තො සත්තා කාය දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා වචී දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා මනො දුච්චරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාදිට්ඨිකම්මසමාදනා තෙ කායසස හෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපන්නා. ඉමෙ වා පන හොන්තො සත්තා කායසුචරිතෙන සමන්නාගතා වචී සුචරිතෙන සමන්නාගතා මනො සුචරිතෙන සමන්නාගතා අරියානං අනුපවාදකා සම්මාදිට්ඨිකා සම්මාදිට්ඨි කම්මසමාදනා, තෙ කායසසභෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපන්නා''ති. ඉති දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සත්තෙ පසසති චවමානෙ උපපජ්ජමානෙ හීනෙ පණීතෙ සුවණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුග්ගතෙ යථා කම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. යම්පි සුභූති, භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන -පෙ- යථා කම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති. ඉදම්පි සුභූති සද්ධසස සද්ධාපදනං හොති.

11. පුන ච පරං සුභූති, භික්ඛු ආසවානං ඛයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං පඤ්ඤා විමුත්තිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. යම්පි සුභූති, භික්ඛු ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදම්පි සුභූති සද්ධසස සද්ධාපදනං හොති ති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා සුභූති භගවන්තං එතදවොච: යානිමානි භන්තෙ භගවතා සද්ධස්ස සද්ධාපදානානි භාසිතානි සංවිජ්ජන්ති තානි ඉමස්ස භික්ඛුනො, අයඤ්ච භික්ඛු එතෙසු සන්දිස්සති. අයං භන්තෙ භික්ඛු සීලවා හොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී සමාදය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු.

අයං භන්තෙ භික්ඛු බහුස්සුතො හොති සුතධරෙ සුතසන්නිචයෙ. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙ කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථා සබ්‍යඤ්ජනා කෙවල පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුපටිවිද්ධා.

අයං භන්තෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තෙතා කල්‍යාණසහායෙ කල්‍යාණසම්පවඞ්කා.

අයං භන්තෙ භික්ඛු සුවචෙ හොති, සොවචස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඛමෙ පදක්ඛිණග්ගාහී අනුසාසනිං.

අයං භන්තෙ භික්ඛු යානි තානි සබ්‍රහ්මචාරීනං උච්චාවචානි කිංකරණීයානි, තත්‍ර දක්ඛො හොති අනලසො තත්‍රූපායාය වීමංසාය සමන්නාගතො අලං කාතුං, අලං සංවිධාතුං.

අයං භන්තෙ භික්ඛු ධම්මකාමෙ හොති, පියසමුදහාරෙ අභිධම්මෙ අභිවිනයෙ උළාරපාමොජ්ජෙ.

අයං භන්තෙ භික්ඛු ආරද්ධවිරියෙ විහරති ථාමවා දළ්හපරක්කමෙ අනික්ඛිත්තධුරෙ කුසලෙසු ධම්මෙසු.

අයං භන්තෙ භික්ඛු චතුන්නං ඣානානං ආභිචෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

අයං භන්තෙ භික්ඛු අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති සෙය්‍යථීදං. එකම්පි ජාතිං දෙවපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙනිවාසං අනුස්සරති.

අයං හන්තෙ භික්ඛු දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන-පෙ- යථා කම්මූපගෙ සත්තෙ පජානාති.

අයං හන්තෙ භික්ඛු ආසවානං ඛයා -පෙ-සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

යානිමානි හන්තෙ භගවතා සඛිසස්ස සික්ඛාපදානි භාසිතානි සංවිජ්ජන්ති, තානී ඉමසස භික්ඛුනෝ. අයඤ්ච භික්ඛු එතෙසු සික්ඛිසසතී ති.

සාධු සාධු සුභූති, තෙන හි ත්වං සුභූති ඉමිනා චෙදන භික්ඛුනා සදධිං විහරෙය්‍යාසි. යදා ච ත්වං සුභූති ආකඞ්ඛෙය්‍යාසි තථාගතං දසසනාය ඉමිනාව චෙදන භික්ඛුනා සදධිං උපසඞ්කමෙය්‍යාසි තථාගතං දසසනායා ති.

11. 2. 5

මෙත්තානිසංස සුත්තං

මෙත්තාය භික්ඛවෙ චෙතොවිමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය-එකාදසානිසංසා පාටිකඞ්ඛා. කතමෙ එකාදස:

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුජ්ඣති, න පාපකං සුපිනං පසසති. මනුසසානං පියො හොති, අමනුසසානං පියො හොති, දෙවතා රක්ඛන්ති, නාසස අග්ගි වා විසං වා සත්ථං වා කමති, තුවටං චිත්තං සමාධියති, මුඛවණ්ණා විපසීදති, අසම්මූළ්හො කාලං කරොති, උත්තරිං අප්පටිවිජ්ඣන්නො බ්‍රහ්මලොකූපගො හොති.

මෙත්තාය භික්ඛවෙ චෙතොවිමුත්තියා ආසෙවිතාය භාවිතාය බහුලීකතාය යානීකතාය වත්ථුකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරද්ධාය ඉමෙ එකාදසානිසංසා පාටිකඞ්ඛාති.

11. 2. 6

අටඨකනාගර සුත්තං

එකං සමයං ආයස්මා ආනන්දෝ වෙසාලියං විහරති බෙලුව **ගාමකෙ. තෙන බො පන** සමයෙන **දසමො** ගහපති **අට්ඨ**කනාගරො **පාටලීපුත්තං අනුප්පත්තො** හොති කෙනචි දෙව **කරණීයෙන. අථ බො දසමො** ගහපති අටඨකනාගරො යෙන කුක්කුටාරාමො යෙන **අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං** එතදවොච: **කහං නු බො හන්න** ආයස්මා ආනන්දෝ එතරහි විහරති? **දස්සනකාමා හි** මයං **හන්න** ආයස්මන්තං ආනන්දන්ති. එසො ගහපති ආයස්මා ආනන්දෝ වෙසාලියං විහරති බෙලුවගාමකෙ ති.

අථ බො දසමො ගහපති අටඨකනාගරො පාටලීපුත්තෙ තං කරණීයං **තීරෙත්වා** යෙන වෙසාලි බෙලුවගාමකො යෙනායස්මා ආනන්දෝ **තෙනුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා** ආයස්මන්තං ආනන්දං අභිවාදෙත්වා **එකමන්තං** නිසීදි, එකමන්තං නිසින්නො බො දසමො ගහපති අට්ඨකනාගරො **ආයස්මන්තං ආනන්දං** එතදවොච:

"අත්ථි නු බො හන්න ආනන්ද තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මෙ**ා සම්මදක්ඛාතො** යත්ථ භික්ඛුනො **අප්පමත්තස්ස** ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛීණං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති" ති,

අත්ථි බො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා **සම්මා**සම්බුද්ධෙන එකධම්මෙ**ා සම්මදක්ඛාතො** යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති ති.

කතමො ච පන භන්තෙ ආනන්ද තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මො සම්මදක්ඛාතො යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති ති.

ඉධ ගහපති භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්කං සවිචාරං විවෙකජං පීතිසුඛං පඨමං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසංචික්ඛති: ''ඉදම්පි ඛො පඨමං ඣානං අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මන්ති පජානාති. සො තත්ථ ඨිතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති. තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මො සම්මදක්ඛාතො, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති.

පුනචපරං ගහපති භික්ඛු විතක්කවිචාරානං වූපසමා අජ්ඣත්තං සම්පසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීතිසුඛං දුතියං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති–පෙ–තතියං ඣානං–පෙ– චතුත්ථං ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: ඉදම්පි ඛො චතුත්ථං ඣානං අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං, යං ඛො පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං, තදනිච්චං නිරොධධම්මන්ති පජානාති. සො තත්ථ ඨිතො ආසවානං ඛයං පාපුණාති. නො චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සඤ්ඤොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකො හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මො තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛො ගහපති තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මො සම්මදක්ඛාතො යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති.

පුනචපරං ගහපති භික්ඛු මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහරති – තථා දුතියං – තථා තතියං – තථා චතුත්ථං–ඉති උඩ්ඨමධෝ තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං මෙත්තාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන එරිත්වා විහරති. සෝ ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: ''අයම්පි ඛෝ මෙත්තා චෙතෝ විමුත්ති අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතයිතා. යං ඛෝ පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං, තදනිච්චං නිරොධධම්මන්ති'' පජානාති. සෝ තත්ථ ඨිතෝ ආසවානං බයං පාපුණාති, නෝ චෙ ආසවානං බයං පාපුණාති, තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛෝ ගහපති තෙන භගවතා ඤාතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මෝ සම්මදක්ඛාතෝ යත්ථ භික්ඛුනෝ අප්පමත්තස්ස ආතාපිනෝ පහිතත්තස්ස විහරතෝ අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති. අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති.

පුනචපරං ගහපති භික්ඛු කරුණාසහගතෙන චෙතසා –පෙ– මුදිතාසහගතෙන චෙතසා –පෙ–උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං එරිත්වා විහරති. තථා දුතියං – තථා තතියං – තථා චතුත්ථං, ඉති උඩ්ඨමධෝ තිරියං සබ්බධි සබ්බත්තතාය සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙක්ඛාසහගතෙන චෙතසා විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජ්ඣෙන එරිත්වා විහරති. සෝ ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: අයම්පි ඛෝ උපෙක්ඛා චෙතෝවිමුත්ති අභිසඞ්ඛතා අභිසඤ්චෙතයිතා. යං ඛෝ පන කිඤ්චි අභිසඞ්ඛතං අභිසඤ්චෙතයිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මන්ති පජානාති. සෝ තත්ථ ඨිතෝ ආසවානං බයං පාපුණාති. නෝ චෙ ආසවානං බයං පාපුණාති. තෙනෙව ධම්මරාගෙන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයොජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛෝ ගහපති තෙන භගවතා ඤාතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන එකධම්මෝ සම්මදක්ඛාතෝ යත්ථ භික්ඛුනෝ අප්පමත්තස්ස ආතාපිනෝ පහිතත්තස්ස විහරතෝ අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති. අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාති.

පුනවපරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසෝ රූපසඤ්ඤානං සමතික්කමා පටිඝසඤ්ඤානං අත්ථඞගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තෝ ආකාසෝති ආකාසානඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සෝ ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: අයම්පි ඛෝ ආකාසානඤ්චායතනසමාපත්ති අභිසඞඛතා අභිසඤ්චේතයිතා. යං ඛෝ පන කිඤ්චි අභිසඞඛතං අභිසඤ්චේතයිතං තදනිච්චං නිරොධධම්මන්ති පජානාති. සෝ තත්ථ ඨිතෝ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, නෝ චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තේනේව ධම්මරාගේන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛෝ ගහපති තේන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මා සම්බුද්ධේන එකධම්මෝ සම්මදක්ඛාතෝ යත්ථ භික්ඛුනෝ අප්පමත්තස්ස ආතාපිනෝ පහිතත්තස්ස විහරතෝ අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාතීති.

පුනචපරං ගහපති භික්ඛු සබ්බසෝ ආකාසානඤ්චායතනං සමතික්කම්ම අනන්තං විඤ්ඤාණන්ති විඤ්ඤාණඤ්චායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති-පෙ-සබ්බසෝ විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමතික්කම්ම නත්ථි කිඤ්චීති ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සෝ ඉති පටිසඤ්චික්ඛති: අයම්පි ඛෝ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසමාපත්ති අභිසඞඛතා අභිසඤ්චේතයිතා. යං ඛෝ පන කිඤ්චි අභිසඞඛතං අභිසඤ්චේතයිතං තදනිච්චං නිරොධ ධම්මන්ති පජානාති. සෝ තත්ථ ඨිතෝ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, නෝ චෙ ආසවානං ඛයං පාපුණාති, තේනේව ධම්මරාගේන තාය ධම්මනන්දියා පඤ්චන්නං ඔරම්භාගියානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා ඔපපාතිකෝ හොති තත්ථ පරිනිබ්බායී අනාවත්තිධම්මෝ තස්මා ලොකා.

අයම්පි ඛෝ ගහපති තේන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධේන එකධම්මෝ සම්මදක්ඛාතෝ තත්ථ භික්ඛුනෝ අප්පමත්තස්ස ආතාපිනෝ පහිතත්තස්ස විහරතෝ අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාතීති.

එවං වුත්තෙ දසමෝ ගහපති අටඨකනාගරෝ ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච; සෙය්‍යථාපි භන්තෙ ආනන්ද පුරිසෝ එකං නිධිමුඛං ගවෙසන්තෝ සකිදෙව එකාදස නිධිමුඛානි අධිගච්ඡෙය්‍ය. එවමෙව ඛො අහං භන්තෙ එකං අමතදවාරං ගවෙසන්තෝ සකිදෙව එකාදසන්නං[1] අමතදවාරානං අලත්ථං සවණාය. සෙය්‍යථාපි භන්තෙ පුරිසස්ස අගාරං එකාදසදවාරං, සෝ තස්මිං අගාරෙ ආදිත්තෙ එකමෙකෙනපි දවාරෙන සක්කුණෙය්‍ය අත්තානං සොත්ථිං කාතුං.

එවමෙව ඛො අහං භන්තෙ ඉමෙසං එකාදසන්නං අමතදවාරානං එකමෙකෙනපි අමතදවාරෙන සක්කුණිස්සාමි අත්තානං සොත්ථිං කාතුං. ඉමෙ හි නාම භන්තෙ අඤ්ඤතිත්ථියා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසිස්සන්ති. කිං පනාහං ආයස්මතො ආනන්දස්ස පූජං න කරිස්සාමීති.

අථ ඛො දසමෝ ගහපති අටඨකනාගරෝ වෙසාලිකඤ්ච පාටලිපුත්තකඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතෙත්වා පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙසි සම්පවාරෙසි. එකමෙකඤ්ච භික්ඛුං පවෙචක දුස්සයුගෙන අච්ඡාදෙසි ආයස්මන්තඤ්ච ආනන්දං තිචීවරෙන. ආයස්මතා ච ආනන්දස්ස පඤ්චසතං විහාරං කාරාපෙසීති.

11. 2. 7
ගොපාලක සුත්තං

එකාදසහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං වුද්ධිං විරුළ්හියා.[2] කතමෙහි එකාදසහි. ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො න රූපඤ්ඤූ හොති, න ලක්ඛණකුසලෝ හොති, න ආසාටිකං සාටෙතා[3] හොති, න වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති, න ධූමං කත්තා හොති. න තිත්ථං ජානාති, න පීතං ජානාති, න වීථිං ජානාති, න ගොචරකුසලෝ හොති, අනවසෙසදෙහී ච හොති. යෙ තෙ උසභා ගොපිතරෝ ගොපරිනායකා තෙ න අතිරෙක පූජාය පූජෙත්තා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො අභබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, වුද්ධිං විරුළ්හියා.[2]

---

1. එකාදස අමතදවාරානි — මජ්ඣං. 2. වුද්ධිං කාතුං, මජ්ඣං. වුද්ධිකාතුං සී්‍ය. P.T.S.
3. සාරෙථා. -මජ්ඣං

එවමෙව ඛෝ භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු අභබ්බෝ ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං. කතමෙහි එකාදසහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති. න ලක්ඛණකුසලෝ හොති, න ආසාටිකං සාටෙතා[1] හොති, න වණ්ණං පටිච්ඡාදෙතා හොති, න ධූමං කත්තා හොති, න තිත්ථං ජානාති, න පීතං ජානාති, න ගොචර කුසලෝ හොති. අනවසෙසදෙහී ච හොති. යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරෝ සඞ්ඝපරිනායකා තෙ න අතිරෙක-පූජාය පූජෙතා හොති.

1. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කිඤ්චි රූපං සබ්බං තං රූපං චත්තාරි මහාභූතානි චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදය රූපන්නි යථාභූතං නප්පජානාති. එවං ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු න රූපඤ්ඤූ හොති.

2. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලෝ හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු, කම්ම ලක්ඛණෝ බාලෝ, කම්මලක්ඛණෝ පණ්ඩිතෝ'ති යථාභූතං නප්පජානාති. එවං ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු න ලක්ඛණකුසලොහොති.

3. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාටිකං සාටෙතා හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තීකරොති න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං බ්‍යාපාදවිතක්කං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තීකරොති න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසාවිතක්කං අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තීකරොති, න අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති න අනභාවං ගමෙති. එවං ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආසාටිකං සාටෙතා හොති.

---

1. සාරෙතා – ම ජ ස.

4. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිසවා නිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී, 'යත්වාධිකරණමෙනං[1] චක්ඛින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති, න රක්ඛති චක්ඛින්ද්‍රියං, චක්ඛින්ද්‍රියෙ න සංවරං ආපජ්ජති.[2] සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසාධම්මං විඤ්ඤාය නිමිත්තග්ගාහී හොති අනුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී. යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං තස්ස සංවරාය න පටිපජ්ජති, න රක්ඛති, මනින්ද්‍රියං මනින්ද්‍රියෙ සංවරං නාපජ්ජති. එවං භික්ඛවෙ භික්ඛු න වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති.

5. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධූමං කත්තා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙතා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ධූමං කත්තා හොති.

6. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ කාලෙන කාලං උපසංකමිත්වා න පරිපුච්ඡති, න පරිපඤ්හති, 'ඉදං භන්තෙ කථං, ඉමස්ස කොඅත්ථොති? තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිවටඤ්ච න විවරන්ති, අනුත්තානීකතඤ්ච න උත්තානීකරොන්ති. අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානීයෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං න පටිවිනොදෙන්ති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න තිත්ථං ජානාති.

7. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න පීතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්මවිනයෙ දෙසියමානෙ න ලභති අත්ථවෙදං, න ලභති ධම්මවෙදං, න ලභති ධම්මූපසංහිතං පාමුජ්ජං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න පීතං ජානාති.

8. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීථිං ජානාති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං යථාභූතං නප්පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න වීථිං ජානාති.

---

1. යත්වාධිකරණමෙතං-සීමු
2. චක්ඛුනද්‍රියෙ සංවරං නාපජ්ජති-මජ්ඣං.

9. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං නප්පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු න ගොචරකුසලො හොති.

10. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහී හොති; ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං සද්ධා ගහපතිකා අභිහට්ඨුං පවාරෙන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසන-ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන. තත්‍ර භික්ඛු මත්තං න ජානාති පටිග්ගහණාය, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනවසෙසදෙහී හොති.

11. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝ පිතරො සඞ්ඝපරිනායකා, තෙ න අතිරෙක පූජාය පූජෙතා හොති. ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිනායකා, තෙසු න මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවී චෙව රහො ච න මෙත්තං වචීකම්මං - න මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවී චෙව රහො ච. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝපරිනායකා, තෙ න අතිරෙක පූජාය පූජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං.

එකාදසහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො හබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, ඵාතිකාතුං, කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො රූපඤ්ඤූ හොති. ලක්ඛණකුසලො හොති, ආසාටිකං සාවෙතා හොති, වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති, ධූමං කත්තා හොති, තිත්ථං ජානාති, පිතං ජානාති, වීථිං ජානාති, ගොචරකුසලො හොති, සාවසෙසදෙහී හොති, ඒය තෙ උසභා ගොපිතරො ගොපරිනායකා. තෙ අතිරෙක පූජාය පූජෙතා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො හබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, ඵාතිකාතුං.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු හබ්බො ඉමස්මිං ධම්ම විනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුං කතමෙහි එකාදසහි:

ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති ලක්ඛණ කුසලෝ හොති, ආසාටිකං සාටෙත්‍ා හොති, වණ්ණං පටිච්ඡාදෙත්‍ා හොති, ධූමං කත්‍ත්‍ා හොති, තිත්‍ථං ජානාති, පීතං ජානාති, ගොචරකුසලෝ හොති, සාවසෙසඅදහී හොති, යෙ තෙ භික්ඛු ථේරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිත්‍ා සඞ්ඝපිතරෝ සඞ්ඝ-පරිණායකා, තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙත්‍ා හොති.

1. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යං කිඤ්චි රූපං සබ්බං තං රූපං චත්තාරි මහාභූතානි, චතුන්නඤ්ච මහාභූතානං උපාදය රූපන්නි යථාභූතං පජානාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රූපඤ්ඤූ හොති.

2. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණ කුසලෝ හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු 'කම්මලක්ඛණා බාලෝ, කම්මලක්ඛණා පණ්ඩිතෝ'ති යථාභූතං පජානාති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ලක්ඛණකුසලෝ හොති.

3. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙත්‍ා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පන්නං කාමවිතක්කං නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තී කරොති, අනභාවං ගමෙති, උප්පන්නං ව්‍යාපාද විතක්කං -පෙ- උප්පන්නං විහිංසා විතක්කං -පෙ-, උප්පන්නුප්පන්නෙ පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාධිවාසෙති පජහති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ආසාටිකං සාටෙත්‍ා හොති.

4. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වණ්ණං පටිච්ඡාදෙත්‍ා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුනා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාහී හොති, නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී යත්වාධිකරණමෙනං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති, රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා -පෙ- ඝානෙන ගන්ධං ඝායිත්වා -පෙ- ජිව්හාය රසං සායිත්වා -පෙ- කායෙන ඵොට්ඨබ්බං ඵුසිත්වා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාහී හොති, නානුබ්‍යඤ්ජනග්ගාහී, යත්වාධිකරණමෙනං මනින්ද්‍රියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣා දොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අන්වාස්සවෙය්‍යුං. තස්ස සංවරාය ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වණ්ණං පටිච්ඡාදෙත්‍ා හොති.

5. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධුමං කත්තා හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යථා සුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙතා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ධුමං කත්තා හොති.

6. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු නිත්ථං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ කාලෙන කාලං උපසඞ්කමිත්වා පරිපුච්ඡති, පරිපඤ්හති, 'ඉදං භන්තෙ කථං ඉමස්ස කො අත්ථො'ති, තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිවටඤ්චෙව විවරන්ති, අනුත්තානීකතඤ්ච උත්තානිං කරොන්ති, අනෙකවිහිතෙසු ච කඞ්ඛාඨානියෙසු ධම්මෙසු කඞ්ඛං පටිවිනොදෙන්ති, එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු නිත්ථං ජානාති.

7. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු තථාගතප්පවෙදිතෙ ධම්ම විනයෙ දෙසියමානෙ ලභති අත්ථවෙදං ලභති ධම්මවෙදං, ලභති ධම්මූපසංහිත පාමොජ්ජං. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පීතං ජානාති.

8. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු වීථිං ජානාති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං යථාභූතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වීථිං ජානාති.

9. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ යථාභූතං පජානාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගොචරකුසලො හොති.

10. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසදෙහී හොති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධා ගහපතිකා අභිවන්දිතුං පවාරෙන්ති චීවර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානපච්චය හෙසජ්ජ පරික්ඛාරෙන. තත්ර භික්ඛු මත්තං ජානාති පටිග්ගහණාය. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සාවසෙසදෙහී හොති.

11. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිර-පබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරො සඞ්ඝ පරිනායකා තෙ අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති.

ඉධ භික්ඛවේ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරෝ සඞ්ඝපරිනායකා තෙසු මෙත්තං කායකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවී චෙව රහෝ ච මෙත්තං වචීකම්මං -පෙ- මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුපට්ඨාපෙති ආවී චෙව රහෝ ච. එවං ඛෝ භික්ඛවේ භික්ඛු යෙ තෙ භික්ඛු ථෙරා රත්තඤ්ඤූ චිරපබ්බජිතා සඞ්ඝපිතරෝ සඞ්ඝපරිනායකා තෙ අභිරෙක පූජාය පූජෙතා හොති.

ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු හඤ්ඤා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරූළ්හිං වෙපුල්ලං ආපජ්ජිතුන්ති.

11. 2. 8

පඨම සමාධි සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ ඛෝ සම්බහුලා භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසංකම්මු උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛෝ තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං:

සියා නු ඛෝ භන්තෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පටිවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපස්මිං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජස්මිං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායස්මිං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධ ලොකෙ ඉධලොක සඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

සියා භික්ඛවෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථං පන භන්තෙ සියා භික්ඛුනෝ තථා රූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු එවංසඤ්ඤී හොති: "එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාර සමථෝ සබ්බුපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බානන්ති". එවං ඛෝ භික්ඛවෙ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස න ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතන සඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිත්වා මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 9
දුතිය සමාධි සුත්තං

[සාවත්ථී]

තත්‍ර ඛෝ භගවා භික්ඛු ආමන්තෙසි භික්ඛවොති. භදන්තෙති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

සියා නු ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පඨවියං පඨවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

භගවමූලකා නෝ භන්තෙ ධම්මා, භගවන්නෙත්තිකා, භගවම්පටිසරණා, සාධු වත භන්තෙ භගවන්තඤ්ඤෙව පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථෝ භගවතෝ සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති.

තෙන හි භික්ඛවෙ සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමීති. එවම්භන්තෙති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතෝ පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

සියා භික්ඛවෙ භික්ඛුනෝ තථාරූපා සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථං පන භන්තෙ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: ''එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බානන්ති''. එවං ඛො භික්ඛවෙ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 10
තතිය සමාධි සුත්තං

[සාවත්ථී]

අථ ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ යෙනායස්මා සාරිපුත්තෝ තෙනුපසඞ්කමිංසු, උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතා සාරිපුත්තෙන සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු, එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොචුං.

සියා නු ඛෝ ආවුසෝ සාරිපුත්ත භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

සියා ආවුසෝ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථම්පන ආවුසෝ සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ, යථානෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධාවුසෝ භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: ''එතං සන්තං එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරෝධෝ නිබ්බානන්ති. එවං ඛෝ ආවුසෝ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

11. 2. 11
චතුත්ථ සමාධි සුත්තං

[සාවත්ථි]

තත්‍ර ඛෝ ආයස්මා සාරිපුත්තෝ භික්ඛූ ආමන්තෙසි -පෙ-

සියානු ඛෝ ආවුසෝ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, න ආපසඞ්ගං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසඞ්ගං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස, න වායසඞ්ගං වායොසඤ්ඤී අස්ස න ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධ ලෝකෝ ඉධලෝකසඤ්ඤී අස්ස, න පරලෝකෝ පරලෝකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සා''ති.

දූරතෝපි බෝ මයං ආවුසෝ ආගච්ඡෙය්‍යාම ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථමඤ්ඤාතුං. සාධු වතායස්මන්තං යෙව සාරිපුත්තං පටිභාතු එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථෝ. ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස සුත්වා භික්ඛූ ධාරෙස්සන්තීති.

තෙනහාවුසෝ සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමීති. එවමා-වුසොති ඛෝ තෙ භික්ඛූ ආයස්මතෝ සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තෝ එතදවොච:

සියා ආවුසෝ භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස, -පෙ- යඉදං දිට්ඨං සුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

යථා කථම්පනාවුසෝ සාරිපුත්ත සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධි-පටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස -පෙ- යමිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති?

ඉධාවුසෝ භික්ඛු එවං සඤ්ඤී හොති: එතං සන්තං, එතං පණීතං යදිදං සබ්බසඞ්ඛාරසමථෝ සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගෝ තණ්හක්ඛයෝ විරාගෝ නිරොධෝ නිබ්බානන්ති. එවම්පි ඛෝ ආවුසෝ සියා භික්ඛුනෝ තථාරූපෝ සමාධිපටිලාභෝ යථා නෙව පථවියං පථවිසඤ්ඤී අස්ස නා ආපසම්ං ආපොසඤ්ඤී අස්ස, න තෙජසම්ං තෙජොසඤ්ඤී අස්ස න වායසම්ං වායොසඤ්ඤී අස්ස, න ආකාසානඤ්චායතනෙ ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස, න විඤ්ඤාණඤ්චායතනෙ විඤ්ඤාණඤ්චායතනසඤ්ඤී අස්ස න ආකිඤ්චඤ්ඤායතනෙ ආකිඤ්චඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස. න නෙවසඤ්ඤා-නාසඤ්ඤායතනෙ නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනසඤ්ඤී අස්ස, න ඉධලොකෙ ඉධලොකසඤ්ඤී අස්ස න පරලොකෙ පරලොකසඤ්ඤී අස්ස, යම්පිදං දිට්ඨං සුතං මුතං විඤ්ඤාතං පත්තං පරියෙසිතං අනුවිචරිතං මනසා, තත්‍රාපි න සඤ්ඤී අස්ස, සඤ්ඤී ච පන අස්සාති.

අනුසසතිවගෙගෝ දුතියෝ.

තස්සුද්දානං:

දෙව මහානාම ච නන්දියෙන සුභූතිනා ච මෙත්තා,
දසමෝ දෙව ගොපාලෝ චත්තාරෝ ච සමාධිනාති.

3. සාමඤ්ඤ වග්ගෝ

11. 3. 1–8

අනිච්චානුපස්සනා සුත්තං

එකාදසහි භික්ඛවේ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෝ ගොපාලකෝ අභබ්බෝ ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකාතුං, කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවේ ගොපාලකෝ න රූපඤ්ඤූ හොති, න ලක්ඛණ කුසලෝ හොති න ආසාටිකං සාටෙතා හොති, න වණං පටිච්ඡාදෙතා හොති, න ධූමං කත්තා හොති න තිත්ථං ජානාති, න පීතං ජානාති න වීථිං ජානාති, න ගොචරකුසලෝ හොති, අනවසෙසදෙහී ච හොති, යෙ තෙ උසභා ගොපිතරෝ ගොපරිණායකා තෙ න අතිරෙකපූජාය පූජෙතා හොති, ඉමෙහි ඛෝ භික්ඛවේ එකාදසහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතෝ ගොපාලකෝ අභබ්බෝ ගොගණං පරිහරිතුං ඵාතිකාතුං.

එවමේව ඛෝ භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතෝ භික්ඛු අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං අනිච්චානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං දුක්ඛානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං අනත්තානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං ඛයානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං වයානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං විරාගානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං නිරොධානුපස්සී විහරිතුං -පෙ- අභබ්බෝ චක්ඛුම්ං පටිනිස්සඞ්ගානුපස්සී විහරිතුං -පෙ-

11. 3. 9 – 48

සොතම්ං -පෙ- ඝාණම්ං -පෙ- ජිව්හාය -පෙ- කායම්ං -පෙ- මනම්ං -පෙ-

11. 3. 49 – 96

රූපෙසු -පෙ- සද්දසු -පෙ- ගන්ධසු -පෙ- ඵොට්ඨබ්බෙසු -පෙ- ධම්මෙසු -පෙ-

11. 3. 97-144

චක්ඛුවිඤ්ඤාණෙ -පෙ- සොතවිඤ්ඤාණෙ -පෙ- ඝානවිඤ්ඤාණෙ -පෙ-
ජිව්හාවිඤ්ඤාණෙ -පෙ- කායවිඤ්ඤාණෙ -පෙ- මනොවිඤ්ඤාණෙ -පෙ-

11. 3. 145-192

චක්ඛුසම්ඵස්සෙ -පෙ- සොතසම්ඵස්සෙ -පෙ- ඝාන සම්ඵස්සෙ -පෙ-
ජිව්හාසම්ඵස්සෙ -පෙ- කායසම්ඵස්සෙ -පෙ- මනොසම්ඵස්සෙ -පෙ-

11. 3. 193-240

චක්ඛුසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ- සොතසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ-
ඝානසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ- ජිව්හාසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ-
කායසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ- මනොසම්ඵස්සජාය වෙදනාය -පෙ-

11. 3. 241-288

රූපසඤ්ඤාය -පෙ- සද්දසඤ්ඤාය -පෙ- ගන්ධසඤ්ඤාය -පෙ-
රසසඤ්ඤාය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බසඤ්ඤාය -පෙ- ධම්මසඤ්ඤාය -පෙ-

11. 3. 289-336

රූපසඤ්චේතනාය -පෙ- සද්දසඤ්චේතනාය -පෙ- ගන්ධසඤ්චේතනාය
-පෙ- රසසඤ්චේතනාය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බසඤ්චේතනාය -පෙ- ධම්ම-
සඤ්චේතනාය -පෙ-

11. 3. 337-384

රූපතණ්හාය -පෙ- සද්දතණ්හාය -පෙ- ගන්ධ තණ්හාය -පෙ-
රසතණ්හාය -පෙ- ඵොට්ඨබ්බතණ්හාය -පෙ- ධම්මතණ්හාය -පෙ-

11. 3. 385-432

රූපවිතක්ක -පෙ- සද්දවිතක්ක -පෙ- ගන්ධවිතක්ක -පෙ-
රසවිතක්ක -පෙ- ඵොට්ඨබ්බවිතක්ක -පෙ- ධම්මවිතක්ක -පෙ-

11. 3. 433–480

රූපවිචාරෙ –පෙ– සද්දවිචාරෙ –පෙ– ගන්ධවිචාරෙ –පෙ– රසවිචාරෙ –පෙ– ඵොට්ඨබ්බවිචාරෙ –පෙ– ධම්මවිචාරෙ –පෙ– අනිච්චානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– දුක්ඛානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– අනත්තානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– ඛයානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– වයානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– විරාගානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– නිරොධානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරිතුන්ති.

11. 3. 481–960

එකාදසහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො ගොපාලකො හබ්බො ගොගණං පරිහරිතුං, ඵාතිකාතුං. කතමෙහි එකාදසහි: ඉධ භික්ඛවෙ ගොපාලකො රූපඤ්ඤූ හොති –පෙ–

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එකාදසහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු හබ්බො චක්ඛුඝ්ඝං අනිච්චානුපස්සී විහරිතුං –පෙ– පටිනිස්සග්ගානුපස්සී විහරිතුන්ති.

සාමඤ්ඤවග්ගො තතියො.

රාගාදිපෙය්‍යාලෝ

11. 4. 1

රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය එකාදසධම්මා භාවෙත්ඛබ්බා. කතමෙ එකාදස: පඨමං ඣානං, දුතියං ඣානං, තතියං ඣානං චතුත්ථං ඣානං, මෙත්තාචෙතොවිමුත්ති, කරුණාචෙතොවිමුත්ති, මුදිතාචෙතොවිමුත්ති උපෙක්ඛාචෙතොවිමුත්ති, ආකාසානඤ්චායතනං, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං, ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං, රාගස්ස භික්ඛවේ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

11. 4. 2–10

රාගස්ස භික්ඛවේ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- ඛයාය, -පෙ- වයාය, -පෙ- විරාගාය, -පෙ- නිරොධාය -පෙ- චාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්ගාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

11. 4. 11–170

දෙසස්ස -පෙ- මොහස්ස -පෙ- කොධස්ස -පෙ- උපනාහස්ස -පෙ- මක්ඛස්ස -පෙ- පලාසස්ස -පෙ- ඉස්සාය -පෙ- මච්ඡරියස්ස -පෙ- මායාය -පෙ- සාඨෙය්‍යස්ස -පෙ- ථම්භස්ස -පෙ- සාරම්භස්ස -පෙ- මානස්ස -පෙ- අතිමානස්ස -පෙ- මදස්ස -පෙ- පමාදස්ස අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පහානාය. -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරොධාය -පෙ- චාගාය -පෙ- පටිනිස්සග්ගාය ඉමෙ එකාදසධම්මා භාවෙතබ්බාති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනන්දුන්ති.

රාගාදිපෙය්‍යාලෝ නිට්ඨිතෝ.

නව සුත්තසහස්සානි භීයෝ පඤ්චසතානි ච,
සත්තපඤ්ඤාසසුත්තානි[1] අඞ්ගුත්තරසමායුතාති.

එකාදසකනිපාතෝ නිට්ඨිතෝ.
අඞ්ගුත්තරනිකායෝ සමත්තෝ.

---

1. සත්තපඤ්ඤාසසුත්තන්තා – මජ්ඣං.